Petko Nikolić Viduša

STEĆCI, LAŽ I BOGUMILI

Biblioteka
TRAGOM SLOVENA
Knjiga 62

Urednik
Vesna Pešić

Lektura i korektura teksta
Pešić i sinovi

Štampa
Atelje Sava

Dizajn
Dušan Drašković

Prodaja
062/1264-824
063/264-824
064/222-3716

Na naslovnoj strani:
Stećak iz Donje Zgošće kod Kaknja

© Autor i
Izdavač „Pešić i sinovi"
11000 Beograd, Topličin venac 17
tel./faks: +381/11/2183-740
www.pesicisinovi.co.rs
e-mail: veca.pesic@gmail.com

Ova publikacija u celini ili u delovima ne sme se umnožavati, preštampavati ili prenositi u bilo kojoj formi ili bilo kojim sredstvom bez dozvole autora, ili izdavača niti može biti na bilo koji drugi način ili bilo kojim drugim sredstvom distribuirana ili umnožavana bez odobrenja autora ili izdavača.

ISBN 978-86-7540-185-8

Ovu knjigu posvjećujem svim nevinim žrtvama strahotne balkanske religijske mržnje i svima onima koji su silom terora i oružja sa svoje vijekovne baštine izgnani i u tuđinu protjerani samo zato što nisu bili iste vjere kao oni što oružjem i nečovještvom vlast zadobiše.

Sadržaj

Predgovor 8
Ko su krstjani dvovjerci 9
Nemanjin sabor 12
Babuni u zakonopravilu Sv. Save 20
O Stefanu Nemanji 26
Ko su babuni 27
Druidski kameni prestoli 29
Stećak iz Glisnice 40
Božije žezlo 41
Druidski kameni oltari 45
Natpis na kamenu iz Varne 54
Sjećanje na prošlost 57
Zora sviće 60
Pita i spirala 61
Znak ravnodnevnic 64
Nebeski romb i spirale 73
Sazviježđe Jednorog 77
Sunčevi kolovrti 78
Svarogove svastike 79
Krstovi 80
“Plavi čuperak” 81
(H)ora 82
O babunskoj riječi 83
“Babe” i babuni 85
Laži rimokatoličkih izvora 93
Laži bošnjačkih izvora 95
Stećci svjedoče 105
Svjedočenje poštenog Bošnjaka 111
Božija ruka mira 114
Jaril je Juraj 117
Zmajevi 119
Dvovjerje Srba 123
Stećak iz Donje Zgošće 125
Svetovid 128
Sunčeve ljestve 133
Božija ruka blagoslova 136
Sazviježđe Orion 143

Soha i sohonik 145
Sazviježđe Bika 148
Simboli od iskona 149
Mokoš 163
Molitva 166
Sunčeva vatrena pera 169
Crnobog 171
Bjelobog 174
Simboli dana i vremena 181
Soha nebeska 202
Sazviježđe Vage 208
Sazviježđe Škorpion 209
Sazviježđe Strijelca 212
Božić Svarožić 214
Perun i Veles 216
Svastike 223
Horoz 227
Kresnik 232
Ruke Sunca 236
Rogato solarno božanstvo 238
Znak broja sedam 240
Sunčev mač 241
Sunce je štit 243
Simbol rođenja, života i besmrtnosti 244
Gerovit je Jarovit 245
Juraj i Deorsa 245
Sunčana lađa 247
Oreol (torak) 251
U laži su kratke noge 254
Semargl i Perepluta 257
Semargl kod Rusa 257
Semargl u Miroslavljevom jevanđelju 258
Zajednički motivi 262
Azdija 263
Kovrtan 266
Posjek 267
“C” znači “Sunce” 268
Sunčani O-krst 270
Ankh 271
Božije oko 273
Simboli 275
Obelisci 279
Dvostruki krstovi 281

Lav i zmaj 283
Šape u znaku kolovrt-svastike 285
Uništavanje stećaka 286
Porijeklo Srba 288
Neizbrisani tragovi 291
Sunčevo kolo 293
Posveta precima, poklonicima Sunca 295
O autoru 296
Bibliografija 297

PREDGOVOR

Čiji smo mi Balkanci: svoji ili tuđi? Potomci časnih slobodarskih predaka zarobiše sebe u tuđine. Prestali smo biti ono što smo bili vijekovima prije pojave hrišćanstva i pojave islama. I jedno i drugo prvo je primila naša ondašnja plemićka gospoda, a narod je durao onako kako je morao zlim prilikama pritisnut, ali bez obzira da li su primili hrišćanstvo ili islam, preci naši čuvahu mnoga prehrišćanska i mnoga preislamska vjerovanja. A mi današnji Balkanci? Šta smo mi danas i čiji smo mi danas? Sveti Juraj nije ni hrišćanski, ni kršćanski, nije ni islamski. Sveti Juraj je naš zajednički. A koji je pravi Bog? Je li to Bog hrišćanski, Bog kršćanski ili je pravi Bog islamski? To pitanje za razumnog čovjeka je glupo pitanje, jer svi znaju da je Bog samo Jedan Jedini i Predvječno Vječni Višnji Bog.

Da li Bog djecu dijeli po vjerama, ili djecu po vjerama počinju da dijele ljudi koji će imati koristi od svojih budućih istomišljenika kad odrastu. Da Bog želi, da On to hoće, On bi svakom novorođenom djetetu dao znanje o pravilima hrišćanske, kršćanske ili islamske vjere. A znamo da nije tako. Djeca se ne rađaju ni kao hrišćani, ni kao kršćani, a, bogami, ni kao muslimani. Ono sto je od Boga potrebno čovjeku, to je već napisano na srcu svakog malog djeteta: ljubav! Mala djeca zla u sebi nemaju, već samo ljubav, čednost, bezazlenost. Djeca se zlu uče uz ljude odrastajući.

Svakom začetom djetetu Bog daje svoj Duh, dio sebe i taj dio Boga dječjim rođenjem postaje na svijetu potpuno nova osoba sa svojom slobodnom voljom. Da je ispravna samo hrišćanska vjera, da je Bog samo hrišćanski, ili samo kršćanski, zar bi Bog dopustio rađanjanje djece i nehrišćanima? Da je ispravna samo islamska religija, zar bi Bog dopustio da se rađaju djeca nemuslimana? Sva sreća pa Jedan Jedini Predvječno Vječni Višnji Bog ne sluša ni hrišćane, ni kršćane ni muslimane, jer kad bi bilo po željama pripadnika pomenutih religija, ili bi nestalo hrišćana, ili bi nestalo kršćana, ili bi nestalo muslimana.

Isto kao što ne dijeli malu djecu po religijskoj pripadnosti, tako Jedan Jedini Predvječno Vječni Višnji Bog ne dijeli ni ljude po religijama i ne daje jednima ovakve, drugima onakve zakone. Pravim Božijim vjernicima Božiji zakoni rođenjem su ispisani na srcima i svaka odrasla osoba zna šta je od Boga, a šta od Boga nije. Zato je pobožnost bila veća u ona vremena nepismenih i neukih, a od kad počeše knjige isčitavati, uveća se zlo u svijetu i biva da sto veći knjiški vjernik, sve veći čovjekomrzac i zlikovac.

Svojim rođenjem djeca ne mogu odabrati u kojoj će se religiji roditi i u kojoj ce sredini živjeti, te su djeca rastući prisiljena da uzimaju religiju onih od kojih su se rodili. Ali je Božija istina da će samo ljudi čistog srca stati pred Boga i biće od Boga nagradjeni za tu čistotu, a onima koji zlo čine, njima ce se njihovo zlo vratiti kad pred Jednog Jedinog Predvječno Vječnog Višnjeg Boga stanu.

KO SU KRSTJANI DVOVJERCI?

Ko su krstjani dvovjerci i šta je krstjansko pravoslavlje? To je prehrišćanska srbska vjera u Boga Prava, Boga Pravde, spojena sa vjerom u Isusa Hrista. To je krstjansko pravoslavlje. Ono u stvari označava način na koji su stari Srbi sreli Hrista, kako su Ga prihvatili, kako su Ga dožiljavali i izražavali kroz vijekove u svojim sopstvenim narodnim, društvenim, ekonomskim i političkim uslovima. To je rodovjerno pravoslavno krstjanstvo, u svijetu jedinstveni stil vjere i hrišćanstva. Srbsko pravoslavno krstjanstvo nije otrodoksno (istinsko) vizantijsko hrišćanstvo, jer je vizantijsko ortodoksno hrišćanstvo strogo sankcionisalo sva odstupanja od dogmatsko-kanonskog ustrojstva vizantijskog (romejskog) hrišćanstva, čiji su dogmati i kanoni definisani na Sedam vaseljenskih sabora. Čak i danas pravoslavni Srbi kanonski se razlikuju od ostalih ortodoksnih hrišćanskih crkava. Pogledajmo tri kanona Trulskog (5/6 vaseljenskog) sabora koji su Srbima u ispovijedanju vjere u Hrista oduvijek bili strani i nikad od Srba nisu prihvaćeni:

"Правило 51

Одлучно забрањује овај свети и васељенски сабор, да бивају такозвани лакрдијаши и њихова приказивања, за тијем приказивања ловачка и плесања на позорницама. А који повриједи ово правило, и ода се чему од овога што је забрањено, ако је клирик, нека се свргне, ако ли је свјетовњак, нека се одлучи."

"Правило 61

Који се обраћају гатарама, или такозваним стотницима, или другим сличнима, да од њих дознаду, што желе открити, нека сходно ономе што су већ оци наши у пог леду њих наредили, подлегну правилу о шестогодишњем кајању. Истој казни морају се подвргнути и они који воде медвједице или сличне животиње на развеселављање, а на штету простога свијета, те варајући, казују лудорије о срећи, о судби, о родословљу, и мноштво других таквих ствари; а исто и такозвани гониоци облака и они, који се чарањем баве, који праве амајлије противу чаролија, и гатари. А који упорни у томе остану, и неће да се одврате и уклоне од таквих штетних и незнабожачких измишљотина, наређујемо, да са свијем из цркве прогнани буду, као што и света правила налажу; јер каквог опћења има свијетлост са тамом? Као што апостол каже, или како се удара црква Божија са идолима? Или какав дијел има вјерни са невјерником? Како ли се слаже Христос са велијаром? (2.Кор.6:14–16)"

"Правило 62

Такозване календе, бота, брумалије и зборишта, што се бивајупрви дан мјесеца марта, наређујемо, да све то са свијем престане код вјерних. Исто тако осуђујемо и јавне женске плесове, као непристојне, и који могу наносити много штете и погибели, а једнако и плесове и обреде, које било да људи или жене изводе по неком старом обичају,

несвојственоме хришћанскоме животу, у част лажно названих код ненезнабожаца богова, - наређујући, да не смије никакав човијек надијевати женску хаљину, нити жена такову хаљину, која је прилична људима; тако исто не смију надјевати ни кринке, било комичке, било сатиричке, било трагичке; за тијем не смије се призивати име мрскога Диониса (Бахуса), кад се гази грожђе у бадњама, нити замећати смијех, кад се вино у бачве лијева, нити заводити по незнању или по сујети оно, што из демонске обмане потиче. Према томе, који се у напријед усуде, знајући ово, учинити шта од онога, што је горе споменуто, заповиједамо, да такови буду свргнути, ако су клирици, ако ли су свијетовњаци, да се одлуче."

"Правило 65

Заповиједамо, да од сада има престати ложење ватра, које неки чине кад су младине пред својим творницама или кућама, пак по неком старом обичају то безумно прескачу. А који тако што учини, ако је клирик, нека се свргне, ако ли је свијетовњак, нека се одлучи; јер је у четвртој књизи царстава написано: и начини Манасија олтар свој војсци небеској у два тријема дома Господња и дјецу своју провођаше кроз ватру и врачаше и гаташе, и уреди оне, што врачају у утровицама и умножи гатаре и узбуди, да се чини све што је зло пред Господом, да изазове гњев Његов. (2.Цар.21,5- 6)"

Gatari: čitanje iz plećke (pleća), proricanje;

lakrdijaši: poklade, maškare, vučari, dodole, kraljičke pjesme, kolede, đurđevdanski običaji, ladarice…;

stotnici stogodišnji kalendari;

gonioci oblaka: vjetrogonje (vjedogonje);

kolende: koledarske svečanosti;

zborišta: narodni zborovi na grebljima, igrištima i trznama;

javni ženski plesovi: djevojke i žene u kolu uz svadbe, lazarice, dodole, kraljičke, mitološke pjesme i igranje kola o mobama i druga igranja u kolu uz prigodne svečanosti;

plesovi i obredi po nekom starom običaju: igranje kola, krsne slave, Badnji dan, kuvanje varice na Varindan, kolske i krštonoske pjesme, pogrebni običaji i svi drugi vjerski običaji zabranjeni kanonima vizantijske varijante hrišćanstva, odnosno kanonima zvanične državne crkve Rimskog i Romejskog carstva;

komičke haljine: pokladne mačkare (maškare), lazarice;

loženje vatri i preskakanje vatri: ivanjski krijesi, petrovske lile, paljenje badnjaka;

čaranje: svako gatanje, trava vida i vid, saljevanje strave, gatanje u ovčije pleće;

zamećati smijeh: pošalice, šaljive priče, zagonetke, igre tipa "ja posijah jednu tikvu, nikoše mi tri";

rodoslovlje: rodoslovlje je svojevrsna narodna porodična plemenska istorija;

amajlije: vrpce protiv uroka i ukrasi sa značenjem starih božanstava kao ličnih čuvara.

Sve ove zabrane liče na približavanje ondašnjem islamu i sadrže puno razloga za progon i nas današnjih pravoslavaca krstjana, a kamo li u vrijeme Nemanjića. Prije Nemanjića Srbija je bila rascjepkana plemenska paganohrišćanska zemlja bez crkve tipa ortodoksnog državno-ideološkog hrišćanstva Romejskog carstva.

Sveti Sava se trudio da od Vizantije dobije crkvenu autokefalnost. Kao monah upoznao je "svetootačka" učenja, hodočastio sveta mjesta i kao čovek plemenitog porijekla, koji se odrekao svjetskog radi duhovnog, imao je veliki ugled među monasima Svete Gore i za mladog monaha plemenitog roda čulo se i među aristokratijom ondašnje Vizantije. I kao takvom dato mu je da podigne Hilandar i kao takvom računalo se na njegovu podršku u dobijanju prevlasti Carigradske patrijaršije nad, do tada samostalnom, srbskom Crkvom.

Kao novi vladar Raške i vazal Vizantije Nemanja se svojski trudio na implementaciji vizantijske verzije državnog ustrojstva i crkvene organizacije u svojoj državi. Znao je da srbsku Crkvu treba da iskoristi kao stub ideološke potpore svoje vlast isto onako kako su crkvu koristili svi dotadašnji vizantijski vladari. U tome su mu pomagali progrčki episkopi koji su osjetili pravi momenat da u tradicionalnu srbsku narodnu crkvu konačno implementiraju sve dogmate i kanone definesane na Vaseljenskim saborima i da do tada nezavisnu apostolsku srbsku Crkvu u formiraju po dogmatsko-kanonskom modelu vizantijske crkve, sto automatski znači i priznavanje crkvene vlasti carigradskog patrijarha.

Zato Nemanja rješava da reformom Crkve u svojoj državi zatre sve zakone običajnog prava Srba i sve paganske običaje u vjeri Srba, te da time učvrsti svoju vlast i nasljedno pravo svojih potomaka i ujedno zadobije još veću naklonost, podrsku i zastitu vizantijskih svjetovnih i crkvenih vlasti.

Zato je uslijedio vješto montirani i nemilosrdni Nemanjin napad na "poluvjerce - jeretike", njihovo ubijanje, rastur i progon. Nemanja je vatrom uništio sve dotadašnje knjige i spise kao kulturno-istorijsko i duhovno nasliješe srbskog naroda i time je zatro svu srbsku istoriju i zatro sve tragove srbske kulture i duhovnosti do vremena njegove vlasti.

I da bi sakrili ovo nehrišćansko djelo Nemanje (potonjeg sveca), Srpska grkopravoslavna crkva (SPC) je od tada do danas ostala nijema na krv i oganj Nemanjinog mača nad vlastitim narodom i zato SPC i dalje o tome ćuti i ne kontrira rimokatoličkim lažima o "bogumilima" u Nemanjinoj Srbiji i o "bogumilima" u Crkvi bosanskoj.

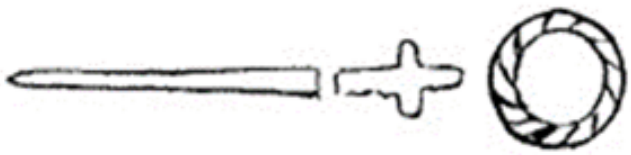

NEMANJIN SABOR

“Dođe jedan od pravovernih vojnikâ njegovih, pa, pav na kolena, s uzbuđenjem i uniženjem mnogim govoraše mu:

- Gospodine, ja sam među najhuđim slugama tvojim najmanji, i, videv usrdnost tvoju prema vladici tvome gospodu Isusu Hristu, i prečistoj vladičici Bogorodici, i ovim svetim ugodnicima njihovim, zaštitnicima tvojim, koji krepkim dlanom podržavaju tvoju vlast nepovređenu, usudih se javiti tvojoj moći da se mrska ti i trikleta jeres već ukorenjuje u državi tvojoj.

A ovaj prečasni sveti moj gospodin, ni malo ne zadocnev, odmah prizva svoga arhijereja, po imenu Jeftimija, i črnce s igumanima svojima, i časne jereje, i starce i velmože svoje, od maloga do velikoga, pa govoraše svetitelju, i črncima, i svima sabranima:

- Dođite i vidite, oci i braćo, ako sam i najhuđi među braćom svojom, ali Gospod Bog i prečista vladičica Bogorodica, mati njegova, ne gleda na lice čovečje, nego udostoji mene najhuđega, koji verujem u jednobitnu nearzdeljivu Trojicu, da čuvam ovo predano mi stado, koje vidite sada, da se ne poseje kukolj lukavoga i odvratnoga đavola.

- I nikako nisam mislio da je on u oblasti mojoj, a već sad čujem da se lukavi brzo ukorenio i da hulu nanosi na svetoga Duha i da deli nedeljivo božastvo, što govoraše bezumni Arije, presecajući nedeljivo božastvo, što rekoše sveti i bogonosni oci: "Ko ti, Spase, rizu razdra?", reče: "Arije, bezumni, koji Trojicu preseče." Tako i ovi bezumni idu za učenjem njegovim, i ne znajući, bednici, da će, pošto su tako verovali, sići s njim, trikletim, na dno skrovišta adovih.

I dok je govorio ovaj Sveti, ***i dok je bila velika prepirka****, dođe kći jednoga od velmožâ njegovih pravovernih, udata za muža od tih krivovernih, koja je bila u njih i saznala nečiste odvratnosti njihove, ali se nimalo ne kosnu vere njihove, i, pavši k nogama Svetoga, ispovedaše jasno, govoreći mu:*

- Gospodine, gospodine moj, evo vidim kako tvoja vladavina ispituje o ovoj mrskoj i od-vratnoj veri: uistinu, gospodine moj, bih isprošena po bračnom zakonu, u oca mojega, sluge tvoga, koji je mislio da je jednoverstvo u tvojoj državi. I bih u tih zakonoprestupnika, i videh, gospodine, da zaista služe otpadniku od slave božje, samome sotoni. I ne mogući trpeti smrada gluhih kumira i mrske jeresi, istrgavši se iz ruke njihove i prebegavši, vapijem državi tvojoj: porazi krstom one koji se bore s nama, da nauče nečastivi neprijatelji kako je moćna vera tvoja, gospodine. A Sveti, izvedav ovu pred sabor svoj, sabran protivu te lukave jeresi, izobliči krivoverje njihovo, i savetova se sa svetiteljem svojim Jeftimijem i sa časnim črncima, i sa velmožama svojim, i, nimalo ne zadocnev, posla posla na njih vojsku, naoružanu od slavnih svojih, govoreći:

- Revnujući porevnovah za Gospodom Bogom svedržiocem.

Kao nekada prorok Ilija, koji je ustao na bestidne jereje, i on izobliči bezboštvo njihovo, i jedne popali, druge raznim kaznama kazni, treće progna iz države svoje a domove njihove, i sve imanje sakupiv, razda prokaženim i ubogim.

Učitelju i načelniku njihovu jezik ureza u grlu njegovu, što ne ispoveda Hrista, sina božjeg.

Knjige njegove nečastive spali, i izagna ga, zapretiv da se nikako ne ispoveda niti pominje trikleto ime.

I sasvim iskoreni tu prokletu veru, da se i ne pominje nikako u državi njegovoj, nego da se slavi jednobitna i nerazdeljiva i životvorna Trojica: Otac i Sin i sveti Duh, svagda i sad i uvek na veke vekova. Amin." (Stefan Prvovenčani, Život Svetog Simeona)

Kumiri su idoli, zar ne? Da li su bogumili koristili ikakve kumire, bilo kakve idole? Ni govora! Dakle, ovi jeretici što imaju kumire nisu bogumili, nego neka druga vjera. Koja bi to mogla biti vjera? To je vjera Srba koji slave slave, onih što pjevaju koledarske pjesme i vrše koledarske obrede, to su oni što sijeku i pale Badnjak uoči Božića, koji savijaju trube i trube uoči Jurjeva dana (Đurđevdana), oni koji izlaze na jurjevdanski uranak i na Jurjevdan kite kućne kapije vijencima cvijeća, oni što pale vatre uoči Ivanjdana, oni sto preko livada i njiva pjevaju dodolske pjesme prizivajući kišu, oni sto slave Vidovdan, oni što na Varin dan bacaju kuvanu varicu na izvore i potoke moleći Boga za rodnu godinu, prate drevne pogrebne običaje i na greblja iznose panaiju i hranu...

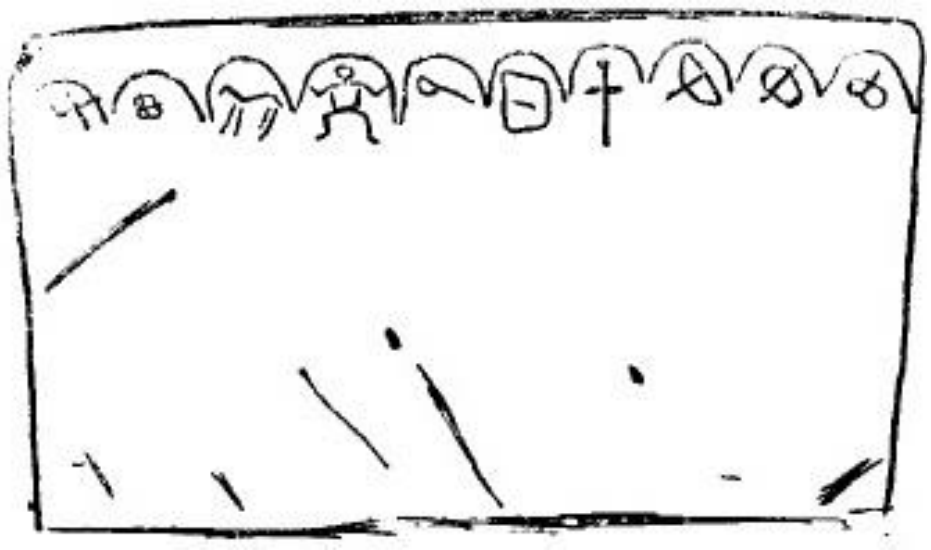

Sl. 1. *Prvim znakom na lijevoj strani prikazan je dan zimskog solsticija. Od polovine tog dana počinju tri mjeseca zime. Proljetni ekvinocij označen je Jurjem pod lukom neba. Od polovine proljetnog ekvinocija do polovine dana ljetnog solsticija je tri mjeseca. Tad je Vidovdan koji je označen krstom. Od polovine tog dana do polovine dana jesenjeg ekvinocija je tri mjeseca (prvi znak s desna).*

Sl. 2. *Nemanjin sabor protiv jeretika: desno u donjem dijelu slike su poluvjerci (freska iz 13. vijeka, crkva Sv. Ahilija u Arilju).*

Freska iz crkve Sv. Ahilija u Arilju prikazuje Nemanjin sabor opisan u "Žitiju Svetog Simeona" od Stefana Prvovjenčanog. I šta vidimo? Vidimo dvije grupe arhijereja ondašnje Crkve u različitim odeždama. Lijevo i oko Nemanje, sa oreolima svetosti oko glava, jesu ondašnji arhijereji Crkve koji su već bili prihvatili vizantijsku (romejsku) verziju hrišćanstva i već su u odeždama vizantijskog stila. Nemanja je prikazan kako sjedi između dva arhijereja obučena u odežde vizantijskog stila sa svetačkim oreolima oko glava. Njihove glave okrenute su Nemanji kao svjedočanstvo njihove poslušnosti Nemanji, ali i njihovog uticaja na Nemanju i njihovih savjeta Nemanji.

Sl. 3. *Nemanjin sabor: na desnoj strani slike su arhijereji poluvjerci, detalj freske crkve Sv. Ahilija, Arilje (u Nemanjino vrijeme to je bila manastirska crkva).*

Da li su bogumilski prvošvestenici nosili vladičanske odore ovakvog stila? Nisu, jer bogumilsko sveštenstvo nije imalo ni hramove ni svešteničke odežde. Ovo su bili hrišćani srbske narodne Crkve potekle iz prvih dana apostolskog propovijedanja hrisćanstva, a ne hrišćani vizantijske državne varijante hrišćanstva, koju su u Srbiju među Srbe uvodili Nemanja, vizantijski vazal, i sin mu Sava, grčki monah. Te "jeretike" Nemanja je sažegao ognjem i mačem. Arhijereji desno (*Sl.2-3.*) jesu arhijereji tradicionalne srbske varijante pravoslavlja, koji su od pristalica vizantijske varijante hrišćanstva nazvanih "*poluvjerci"*.

Oko glava poluvjeraca nema oreola, ali su obučeni u crkvene arhijerejske odežde sa episkopskim omoforima na kojima su krstovi. To što su svi arhijereji prikazani na fresci obučeni u službene episkopske odežde, jasno pokazuje da je Nemanjinom saboru prethodila zajednička Liturgija svih na fresci prikazanih arhijereja.

Pitanje za sve nas: zašto u javnosti nema više fotografija ovih fresaka, zasto ih kriju? Kriju ih upravo zbog razloga kojim se bavi ova tema: bogumila u Srbiji nije bilo, bilo su samo hrišćani Srbi koji su u hrišćanstvu sačuvali običaje svoje prehrišćanske pravoslavne vjere: badnjak, slavu, pratili koledarske datume, pratili dodolske običaje...

I posto nisu mogli potpuno iskorijeniti te običaje u srbskom narodu, jer je vlast Nemanjića nestala i uskoro su Turci pokorili Srbiju, a prehrišćanski naši vjerski običaji preživjeli sve vijekove. Onda se vladika Nikolaj Velimirović dosjetio da tu našu srbsku varijantu pravoslavlja, naše pravoslavlje nazove svetosavljem. Sveti Sava zatirao našu vjeru, a eto srbsko pravoslavlje nazvaše po Svetom Savi. To je istorijska i crkvena laž, radi veličanja kulta Svetog Save i preko njega romejskog ortodoksnog hrišćanstva.

Na priloženoj fotografiji (*Sl.3.*) prikazana je grupa krstjanskih vladika. Oko njihovih glava nema oreola, a iznad njih još stoji čitljiv natpis na kojem ćirilicom piše "poluvernie". Poznato je da bogumili nisu bili dio pravoslavne Crkve, nego su djelovali izvan pravoslavlja, te kao takve Nemanja ih ne bi ni zvao na Sabor, niti bi se oni takvom pozivu odazvali. Isto je tako poznato da bogumilski sveštenici svojim službenim odijevanjem (odeždama) nisu imitirali sveštenstvo pravoslavne Crkve, već su hodali u crnim mantijama sa kapuljačama na glavama.

Konstantinopoljski monah Evtimije Zigaben (Euthymios Zigabenos) bio je čovjek od povjerenja cara Aleksija I Komnina (1081-1118. god.). Evo kako je Zigaben opisao izgled grčkih bogumila:

"Odijevaju se poput monaha: uzimaju /monašku/ odeždu kao mamac da sakriju vuka u pitomo krzno, kako bi radi odežde imali lakši pristup i zgodu za razgovor, i kako bi bez podrozenja lijepo govoreći bacali otrov u uši svojih slušatelja."(Πανοπλια δογματικη, κεφαλαιον κζ΄- J. P. Migne, Patrologija Greaca, tom. CXXX, col. 1273, Paris, prvo izdanje 1865).

Ana Komnena u svojoj "Aleksijadi" (486. str.) govori o bogumilskom oblačenju:

"Bogumili su iznosili na vidik verozakonsku strogost i pokoru. Od dugokosih svetskih ljudi malo njih je pristajalo uz bogumilsku sledbu. Ona se sakrivala pod plaštem i kukuljačom. Kad si video čoveka turobna, do nosa pokrivena, koji hoda pognute glave i potajno mrmlja neke molitve, bio bi siguran da je taj čovek bogumil."

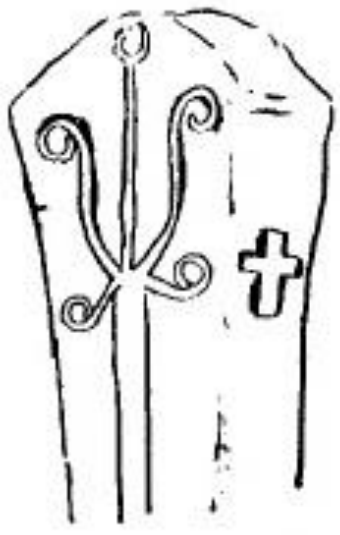

Sl. 4. *Sunčevo drvo života sa četiri godišnja doba i ljetnim solsticijem, tj. Vidovdanom (Stupari, Rastik, Kladanj).*

Sl. 5. *Dvovjerci (“poluvjerci”) sa krstovima na omoforu.*

Sl. 6. *Solarni simboli srbske prehrišćanske vjere u podu manastira Dečani, 14. vijek.. Oblik kamena svjedoči da nije namjenski pravljen za ovaj pod, nego je najvjerovatnije uzet iz prethodno porušenog dvovjeračkog hrama.*

Sve to govori da bogumila u Nemanjinoj državi nije bilo, a ovi poluvjerci su pravoslavci koji su u svoje hrišćanstvo unijeli pravoslavne običaje svoje prehrišćanske vjere: badnjak, Mali Božić, za Ivanjdan su palili vatre, za Đurđevdan odvrtali trube, kitili kuće vijencima cvijeća, izlazili na đurđevdanski uranak, slavili slave, davali daće, obilježavali Vidovdan, održavali kraljičke i koledarske svečanosti, uz dodolske pjesme izlazili na njive uz sušna vremena, saljevali strave, čitali iz pleća kao sto je opisano u Njegoševom "Gorskom vijencu", dakle su čnili sve ovo što i mi još po nešto od toga činimo.

Sl. 7. *Solarni krst pred hramom manastira Dečani.*

Pojedinci u svojim lažima babune definišu kao rimokatolike. Nemanjići nikad nisu progonili rimokatolike, nego su ih smatrali blagodatnom Crkvom (svi osim cara Dušana) što se jasno vidi iz "Život Svetoga Simeona" Stefana Prvovjenčanog: kad govori o Nemanjinom krštenju u Rimokatoličkoj crkvi, kaže "po volji božjoj se udostoji" i za Nemanju kaže da je "sisao mleko obeju dojki", što simbolično podrazumijeva jednu majku Crkvu sa dvije dojke: rimokatolicizam i pravoslavlje. Osim toga, rimokatolici su žestoko progonili babune - bogumile. Zar bi rimokatolici sami sebe mačem i ognjem po Bosni, Humu i Dalmaciji progonili? Naravno da ne bi!

BABUNI U ZAKONOPRAVILU SV. SAVE

"Ilovički prepis Zakonopravila Svetoga Save" nastao je 1262. godine. U tom prepisu Zakonopravila pominju se bogomili - babuni kao učenici masalijanske jeresi:

"Određenije, grčki spis o masalijanskoj jeresi ima kratak naslov, koji u prevodu na srpski jezik glasi: "O masalijanima, sada bogumilima". Taj naslov je Vizantincima bio dovoljan, a u Zakonopravilu (gl. 42.) ovako je proširen: "O masalajanima koji se sada zovu bogomili - babuni". (Miodrag M. Petrović, Pomen bogumila – babuna u Zakonopravilu Svetoga Save i "Crkva Bosanska", Beograd, 1955, str. 5-6)

Ko su bili masalijani i jesu li babuni nemanjićkog vremena bili učenici masalijana? Da li Sveti Sava govori istinu kad bogumile - babune iz vremena svog 13. vijeka poredi sa jereticima 5-6. vijeka?

Mesalijani (sirijski: m'salijane – molitelji) ili **euhiti** (grčki: euhitai, od euhomai - moliti) ili **entuzijasti** (grčki: ἐνθουσιασμός en teo - u bogu; oduševljeni, nadahnuti) su bili pripadnici hrišćanskog asketskog pokreta koji se pojavljuje u Siriji krajem 4. veka, a odatle se kasnije širi u Malu Aziju i Trakiju. Šta su vjerovali masalijani? Pogledajmo šta u 42. glavi Savinog Zakonopravila piše o mesalijanima:

Glava 42:

"O m a s a l i j a n i m a k o j i s e s a d a z o v u

b o g o m i l i – b a b u n i

Bolujući od mahinejske jeresi, masalijani izumeše i druga oskrnavljenja. Tako govore koješta – da su čovječji um zaposeli besovi, da je čovječja priroda združena sa besovskom i da krštenje ne usavrsava čoveka; ni pričešće mu ne pomaže, nego samo molitva koju oni izgovaraju. A govore i to, da su zla po prirodi u nama, i da duša pripajanje Ženikovo oseća kao i žena kad se spoji sa mužem svojim. Gnušaju se krsta. Bogorodicu ne poštuju. Oni koji hoće, medju njima, odrezuju svoje decorodne udove. Kunu se bez bojazni. Zaklinju se lažno. Proklinju jeres svoju. Zasitivši se takve pagube, Elefterije Paflagonski uz to izume ono što njemu i priliči, te zapovedi da monah sa dvema ženama na postelji spava, i da se jednu godinu uzdržava, a nadalje da se bez stida spaja i sa svojim srodnicama, ne stideći se nimalo." (Ilovički prepis, l. 2056 -206a.)

Iz 61. glave:

"A o v o j e u s e d m o m s v i t k u t r e ć i h k n j i g a, j e r e s i 4

...4. Masalijani koji se nazivaju molabnici, a okupljaju se sa ovima, i oni koji su od jelinske

jeresi obmanuti i zovu se pohvalnici i martirijani i satanijani". (Miodrag M. Petrović, Pomen bogumila – babuna u Zakonopravilu Svetoga Save i "Crkva Bosanska", Beograd, 1955, str. 11-12).

Sveti Sava kaže da se nekadašnji mesalijani u njegovo vrijeme kriju pod imenom bogomili - -babuni. Pa kaže da se oni gnušaju krsta, da se ne pričešćuju, ne poštuju Bogorodicu, bludniče sa ženama, spavaju sa svojim rodicama. I ništa od svega ovog ne spominje Stefan Prvovjenčani u svom "Žitiju Svetog Simeona."

Zasto zagovornici postojanja bogumila izostavljaju ove dijelove Zakonopravila Svetog Save i ne žele da se pozivaju na njih? Zato jer je i njima jasno da Sveti Sava kleveće i laže. Ali zato pristalice bogumila često citiraju "Sinodik pravoslavlja" (Trebnik manastira Svete Trojice kod Plevlja, Spomenik Srpske Kraljevske Akademije, LVI. Izdao Ljubomir Stojanović):

"26. Zli jeretici, trikleti babuni, koji se lažno nazivaju hrišćanima, i koji se rugaju našoj pravoj veri, izostavljajući iz svetih knjiga reči i preokrečući na zloverje, i koji se otkidaju od svete i pravoslavne crkve, i koji se rugaju svetome i časnome krstu, i koji se rugaju svetim ikonama i ne klanjaju im se – da budu prokleti.

27. Oni koji veruju u babunsku veru i koji primaju njihova učenja, i koji im se klanjaju, i koji drže veru njihovu – i ti da budu prokleti.

28. Oni koji znaju one koji su babunske vere i koji ih primaju u svoje zemlje, i koji ih čuvaju – i ti da budu prokleti.

29. Oni koji ne proklinju sve zle jeresi, a pre svega jeretike, koji se nazivaju babunima – prokleti da budu.

32. I svaki babunin da bude proklet." (Miodrag M.Petrović, Pomen bogumila – babuna u Zakonopravilu Svetoga Save i "Crkva Bosanska", Beograd, 1955, str. 20-21)

*"I na sav glas razglasiti: Rastudije bosanski, i Radomir, i Dražilo, i Tolko, i Tvrtko, i Tvrdoš, i svi koji se nazivaju hrišćanima i hrišćankama, a ne klanjaju se svetim ikonama i krstu časnom – da budu prokleti." (*Miodrag M. Petrović, Pomen bogumila – babuna u Zakonopravilu Svetoga Save i "Crkva Bosanska", Beograd, 1955, str. 26-27)

Jedno je poštivati krst i ikone, drugo je klanjati se krstu i ikonama kako naređuju kanoni romejskog (vizantijskog) i rimskog hrišćanstva. Prisustvo brojnih i raznolikoh krstova i ikona kao motiva na stećcima svjedoči o njihovom poštivanju od strane bosanskih krstjana. Preci bosanskih krstjana poštovali su krstove i prije hrišćanstva, jer su krstovi simboli Sunca i svjetlosti, ali se krstjani nisu povinovali kanonima grkopravoslavne varijante hrišćanstva da se krstu i ikonama ljudi moraju klanjati kao vidljivom Bogu. To je bilo dovoljno da ih grkohrišćani oglase jereticima:

"Jer, kao što smo rekli, poštovanje koje ukazujemo blagodarnim saslužiteljima pokazuje blagonaklonost prema zajedničkom Vladici, i poštovanje prema ikoni prelazi na prvolik. To je, naime, nezapisano predanje, kao što je klanjanje ka istoku, klanjanje krstu i mnoštvo drugoga

što je tome slično." (Sv. Jovan Damaskin, tačno izloženje Pravoslavne vjere, 89. O ikonama).

Jovan Damaskin je umro 749. godine i do njegovog vremena nisu postojali kanoni o klanjanju krstu i ikonama, nego se on poziva na "crkveno predanje" što nije nikakav stvarni dokaz. Kanoni su doneseni tek 787. godine u Nikeji na Šestom vaseljenskom saboru:

"Jer čast koja se odaje ikoni (liku) prelazi na original (prvolik) i ko se poklanja ikoni, poklanja se ličnosti onoga koji je na njoj naslikan." (Oros Šestog vaseljenskog sabora)

Drugi razlog da su pomenuti Rastudije, Radomir, Dražilo, Tolko, Tvrtko i Tvrdoš oglašeni jereticima može biti čisto političko-crkveno pitanje što nisu htjeli da se pripoje zvaničnoj državnoj crkvi nemanjićke države.

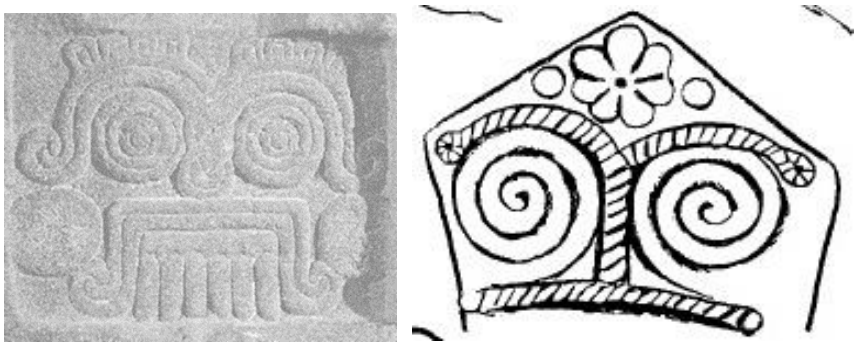

Sl. 8. *Majanski bog Tlaloc: obrve, nos i usta su kao Božije žezlo, a oči su spirale kao simboli proljeća i ljeta (lijevo). Desno je motiv na stećaku (Donji Bakići, Klisa, Olovo).*

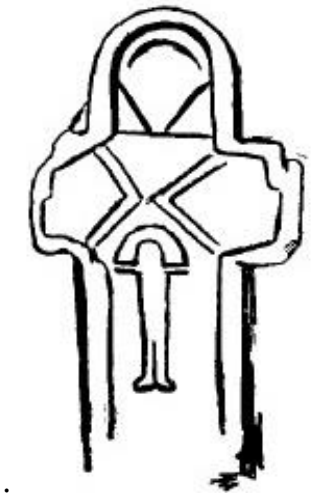

Sl. 9. *Stećak sa motivom raspetog Hrista (Drežnica, Mostar).*

Sl. 10. *Triskelion na stećcima u Doljevići kod Srebrenice,*

Sl. 11. *Stećak sa triskelima u Zvorniku.*

Sl. 12. *Stilizovani triskelion sa rozetom na oltaru južnog neba (motiv na stećku-nišanu).*

Sl. 13. *Motiv na stećku: triskelion na oltaru vatre (Han Hreša, Sarajevo).*

Sl. 14. *Stećak sa Svarogovom svastikom nalazi se u Opravdićima kod Bratunca.*

Sl. 15. *Veles (Volos) na ilustraciji Miroslavljevog jevanđelja. Knez Miroslav bijaše krstjanin dvovjerac.*

Crkva u prednemanjićkoj Srbiji postojala je kao jedna organizovana Crkva sa arhijerejima, sveštenstvom i narodom. Na Nemanjinom saboru osuđena je neka "jeres". Koja? Ona "jeres" koju je osudio Šesti vaseljenski sabor već pomenutim kanonima i Sedmi vaseljenski sabor zbog neklanjanja krstu i ikonama. To su poluvjerci, tj. dvovjerci, rodovjerni pravoslavni krstjani.

U isto vrijeme dvovjerci su postojali i u Rusiji. I tamo su ih zvali dvovjercima, a njihovu vjeru "язычество (двоеверие)". Ali je i njih snalazila ista tragična sudbina kao i srbske dvovjerce u vrijeme Nemanjića: pogrom i istrijebljenje iz jednog razloga:

"Jer je sveubilački đavo nasejao štetnu plevu i ukorenio je u srca njihova, i odvratio ih od Tvorca svojega, da služe gluhim kumirima, pa ih je, štaviše, doveo i do pisanja njihova da ih rine na dno skrovišta adovih." (Stefan Prvovenčani, Život Svetog Simeona)

Bogumili nisu imali kumire (idole), već su kumire imali Srbi rodovjerci i poslije njih Srbi dvovjerci. Njihovi kumiri (od drevnih vremena poznati kao "babe") bili su simbolima označeni i u zemlju pobijeni kameni biljezi i kamene stolice na astronomskim osmatračnicama i stećci sa svetim solarnim simbolima.

O STEFANU NEMANJI

"A kako su u zemlji toj i latinski jereji, to se po volji božjoj udostoji da u hramu tom primi i latinsko krštenje." (Stefan Prvovenčani, Život Svetog Simeona)

Gle čuda: za Stefana Nemanjića, sina Nemanjinog, rimokatolicizam nije jeres, nego za Nemanjino krštenje u Rimokatoličkoj crkvi kaže da se Nemanja "po volji božjoj udostoji da u hramu tom primi i latinsko krštenje."

Zar rimokatolicizam za ortodoksnu crkvu nije jeres? Zar je to krštenje dostojno krštenje? Očito se vidi da za Stefana Nemanjića rimokatolicizam nije jeres i krštenje kod rimokatolika za njega je "dostojno i po Božjoj volji."

Pa nastavlja Stefan o svom ocu Nemanji:

"A kad se vratio otac njegov u stolono mesto, opet se udostoji da primi drugo krštenje iz ruku svetitelja i arhijereja usred srpske zemlje, u hramu svetih i sveslavnih i vrhovnih apostolâ Petra i Pavla, idući za vladikom svojim pastirom Hristom, kao što Pismo kaže: 'Sisao si mleko iz obeju dojki', tj. izvršilac je Staroga i Novoga zaveta."

Za Nemanjino krštenje u Rimokatoličkoj crkvi i kasnije u Pravoslavnoj Crkvi Stefan Prvovjenčani kroz poređenje kaže: "Sisao si mleko iz obeju dojki." Dakle po Stefanu Prvovjenčanom rimokatolicizam i pravoslavlje dvije dojke jedne majke, tj. dva dijela jedne Crkve, sto je laž, jer je rimokatolicizam jeres koja ispovijeda da Sveti Duh ishodi i od Oca i od Sina (jeres *filioque).*

U svojoj "Žičkoj besedi o pravoj very" Sveti Sava je diplomatski izbjegao da ispovijedi da Sveti Duh od Oca ishodi, čak i ne pominje Svetog Duha po dogmatu Nikeo – carigradskog "Simvola vjere", već samo pominje Oca i Sina, a Svetog Duha pominje samo u kontekstu Svete Trojice bez i jedne jedine riječi o ishođenju Duha Svetog. Sve je to bila politika, a ne vjera i istina Jevanđelja.

KO SU BABUNI?

Babuni se pominju u 85. članu Dušanovog zakonika:

"I ko rekne babunsku reč, ako bude vlastelin, da plati sto perpera, ako li bude sebar da plati dvanaest perpera i da se bije stapovima."

Otrcanu priču o nekakvim babunima (bogumilima) sa planine Babune u Makedoniji već svi znamo. A šta je babunska riječ iz Dušanovog zakonika, evo prvo objašnjenje, evo dokaza za riječ ***"babun"*:**

***"babun,** babhun, s. m. an inclosure for cattle, a town; prop. baboun, Heb. Bachon."* (Edward O'Reilli, An Irish-English Dictionary, Dublin, 1821)

Irsko **"*babhun"*** znači ***"kameni tor"*** (u Irskoj su torovi za stoku od kamena).

Babuna planina je planina torova, planina čobana.

U Kninskoj Krajini kamen je ***"бабуљ"*** (Vladimir Ardalić, Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slovena, Bukovica: narodni život i običaji, JAZU, Zagreb, 1902)

Irski (gaelic) **"*babun"*** znači ***"kameni tor".***

Sačuvana riječ kod Srba u Krajini: "бабуљ" je камен.

Kod Iraca i danas postoji riječ ***"Cabhanriach".*** Irsko **"*cabhan"*** znači **"*pašnjak".***

Onaj ko tjera ovce na pašnjak (***cabhan**, ir.)* je **čoban**.

Cabhan: grassy hill, tj. pašnjak. Isto kao što je od riječi "*pasti"* nastalo > "*pastir"*, tako je od keltske riječi **"chaban"** nastala riječ **"čoban"**;

pastir je isto kao i **čoban**;

babun je **kameni tor** (srednjovijekovni srbski naziv za svetački oreol je ***"torak"*** *sto je izvedeno od riječi* ***"tor"***).

čoban je **babun**;

babulj je **kamen**

Babun, izvor u Hercegovini, zapadno od Mostara.

Babuna, selo u Boki. Postojalo je pleme **Babuni**, koje G. Balaščev locira u blizini Bitolja.

Zababon, boboane u madjarskom i poljskom i danas znači **sujevjerje, praznovjerje, gatanje**.

Baboane u rumunskom znači **čaranje, čarolije, vradžbine, gatanje** (Petar Skok, Etimolologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika, Zagreb 1971)

Babunska riječ je riječ **prostaka**, psovka ili nepristojna riječ ili drevna prehrišćanska molitva (gata) i to nema nikakve veze sa bogumilima. Babunu su za srbsku vlastelu Dušanovog doba bili prosti ljudi nižeg staleža, čobani, seljaci poluvjerci. Ono što su za učene Grke i Rimljane bili **varvari,** to su za srbsku gospodu bili **babuni**.

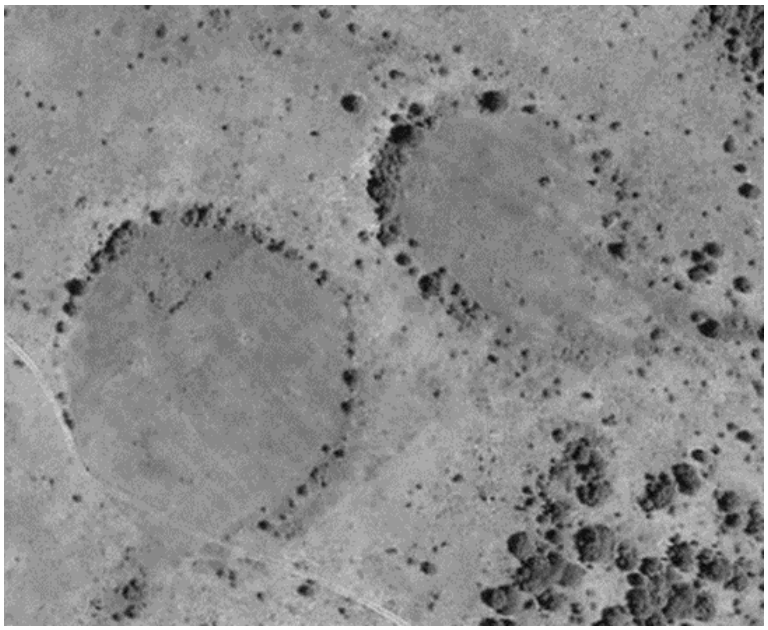

Sl. 16. *Kameni torovi bili su istovremeno i astronomske opservatorije i svetilišta (kameni krugovi na planini Devici kod Sokobanje).…*

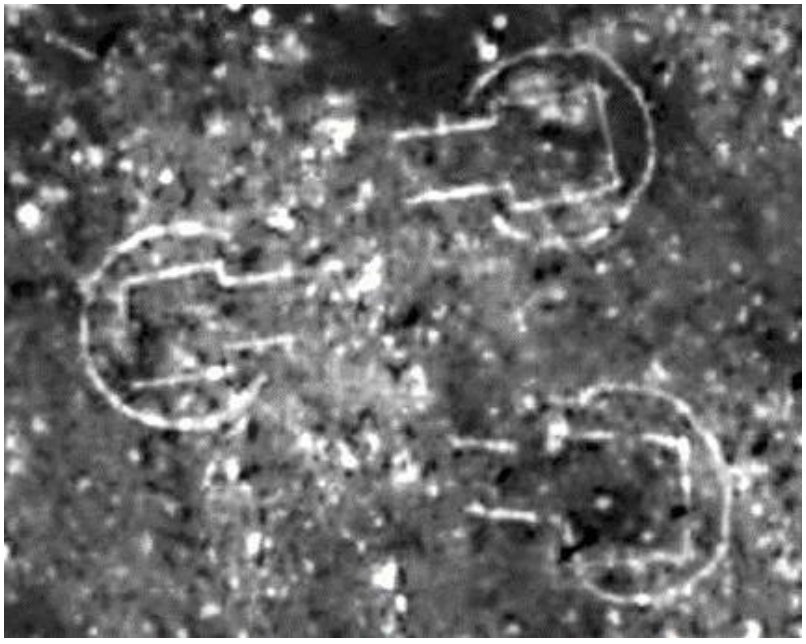

Sl. 17. *Kameni tor (krug) na planini Devici kod Sokobanje) i prehrišćanska svetilište na Pešterskoj visoravni.*

DRUIDSKI KAMENI PRESTOLI

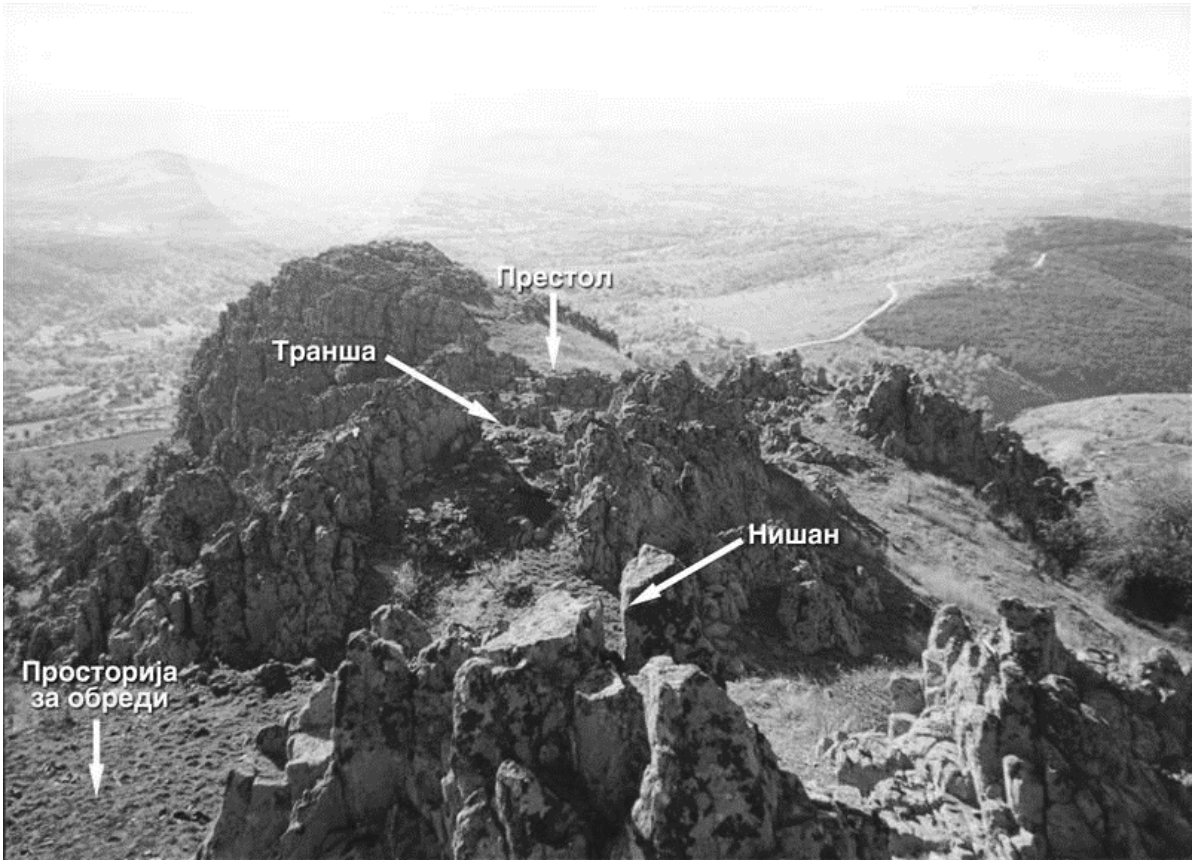

Sl. 18*. Druidski kameni prestol na magalitskoj opservatoriji Kokino Brdo, Makedonija.*

Sl. 19. *Druidski kameni presto (Devil armchair,Rennes-les-Bains, Rennes-le-Chateau, France).*

Sl. 20. *Druidski kameni presto (Hagschair, Ireland).*

Sl. 21. *Druidski kameni presto (Dream Seat at Castlerigg, Cumbria, England).*

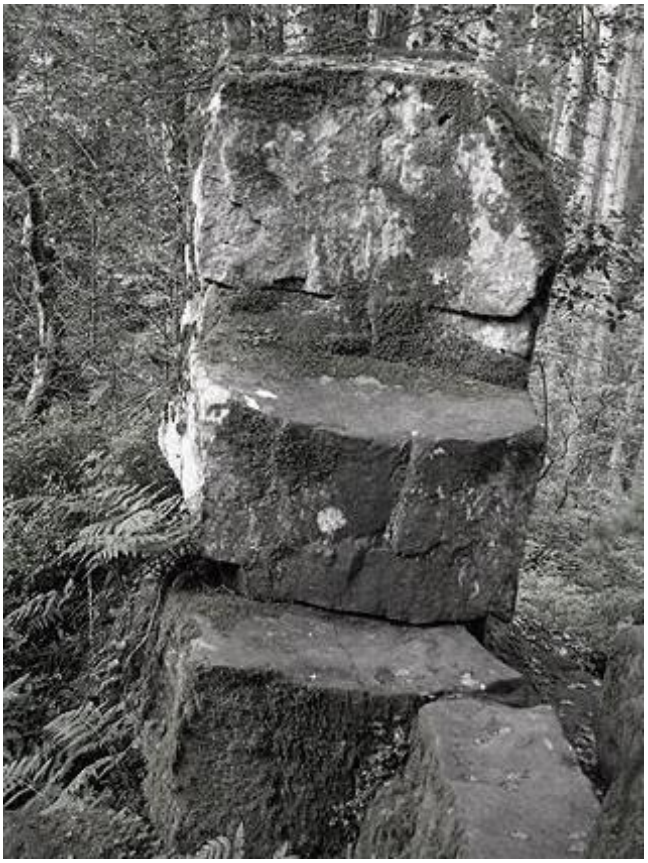

Sl. 22. *Druidski kameni presto (Druids Chair and Well or St Brigid's Well or St. Brigit's Well, Ireland).*

Sl. 23. *Druidski kameni presto (Llangernyw village, Conwy, North Wales, England).*

Sl. 24. *Druidski kameni presto (Stone Seats at Nagog Woods in Acton, New England , USA).*

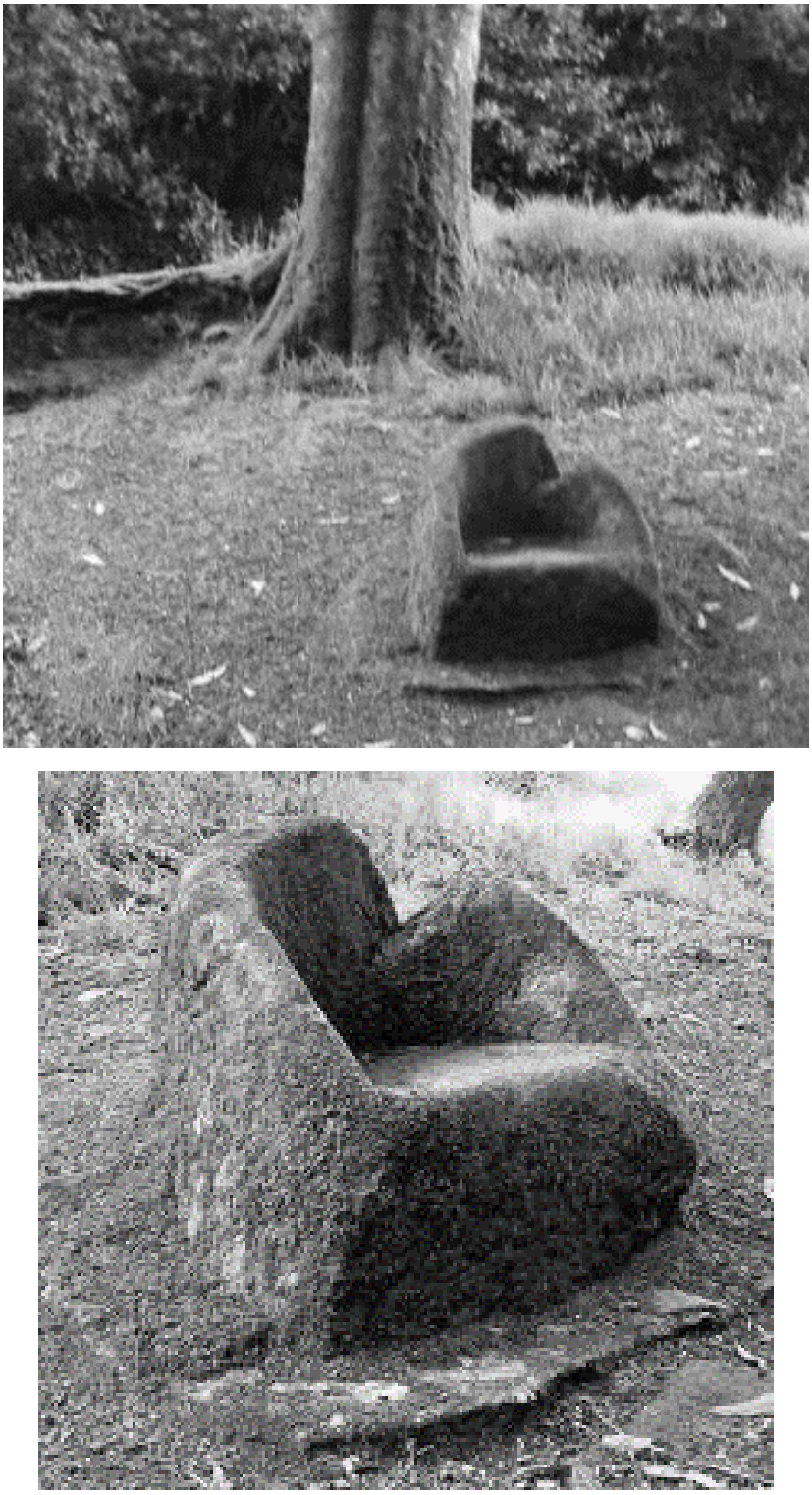

***Sl. 25**. Druidski kameni presto (The Druid's Chair, St. Usteli, Cornwall, Southern England).*

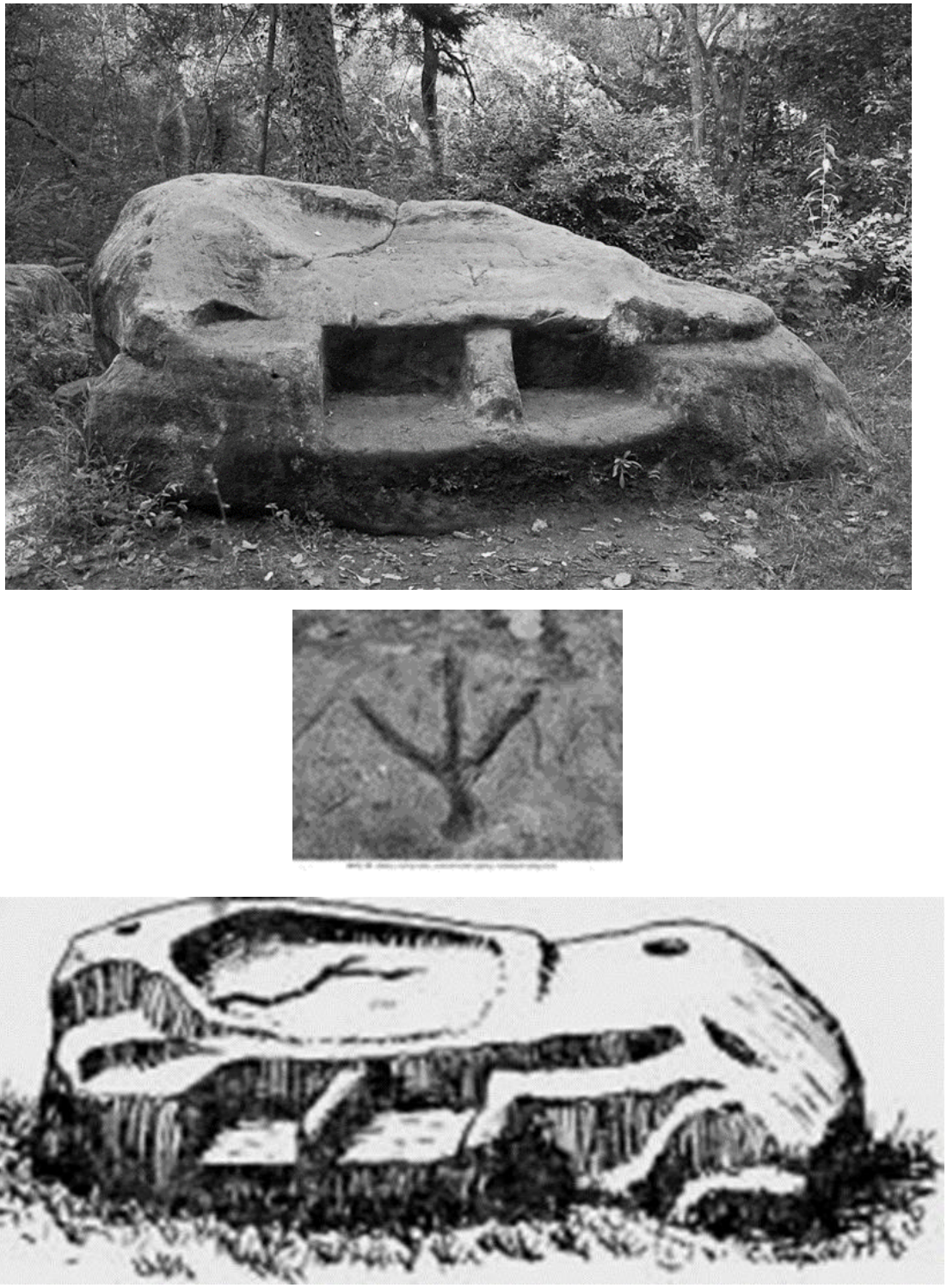

Sl. 26. *Druidski kameni prestol sa solarnim simbolom Rusija (Кудепстинский культовый камень с сидениями, Кудепста, Сочи).*

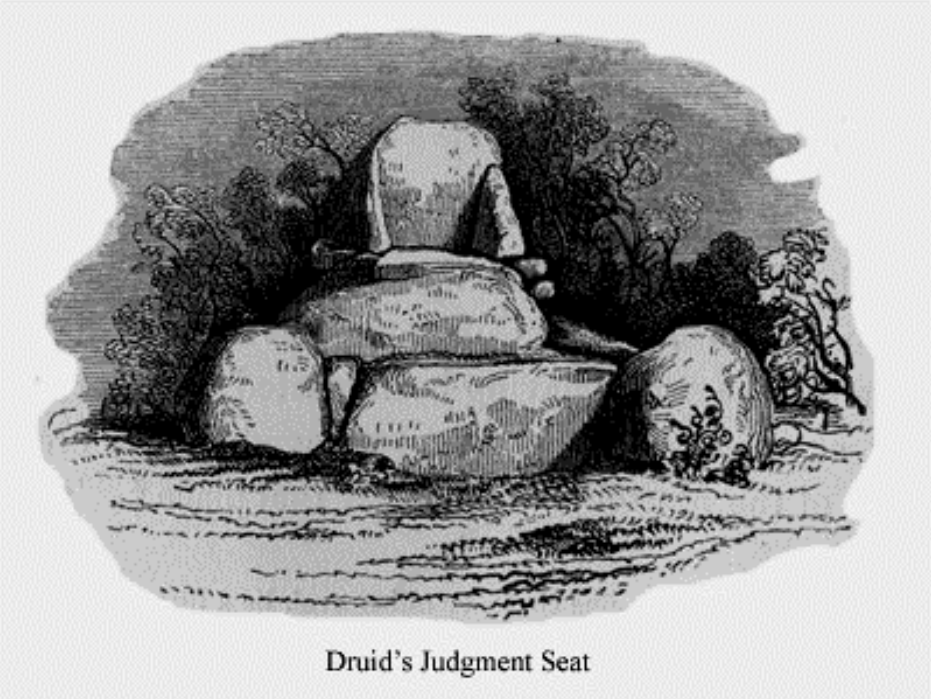

Sl. 27*. Druidski kameni presto (*The Druid's Judgment Seat, village of Killiney, Ireland (From *'A Hand-book of Irish Antiquities"* by William F. Wakeman).

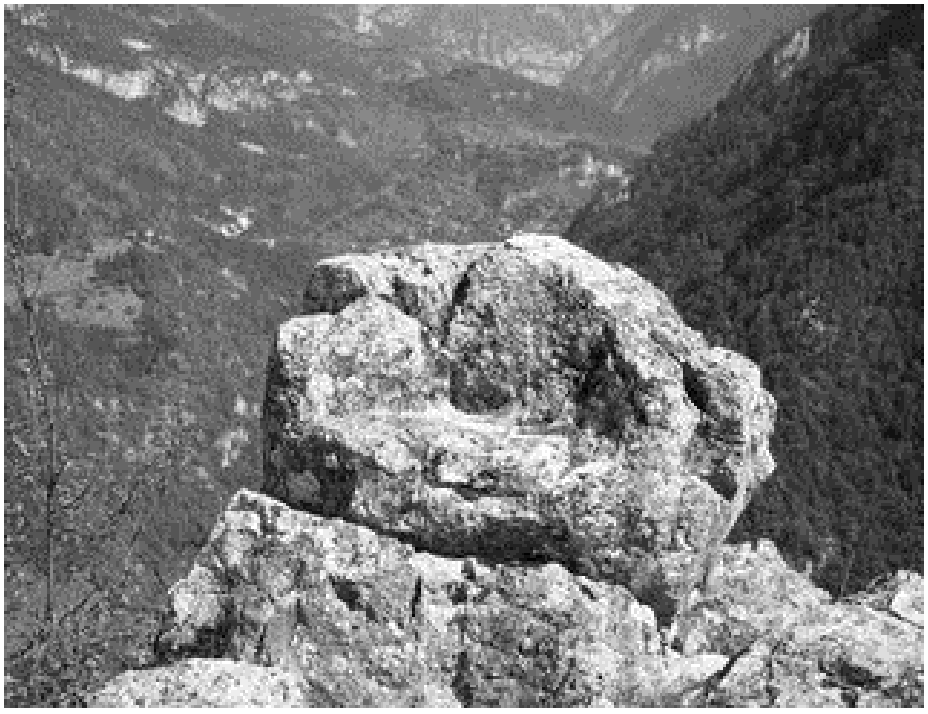

Sl. 28. *Druidski kameni presto na 745 m nadmorske visine (brdo Vratar kod Rogatice).*

Sl. 29. *Druidski kameni prestoli u Ošanićima kod Stoca.*

Sl. 30. *Druidski kameni presto u Zemaljskom muzeju u Sarajevu.*

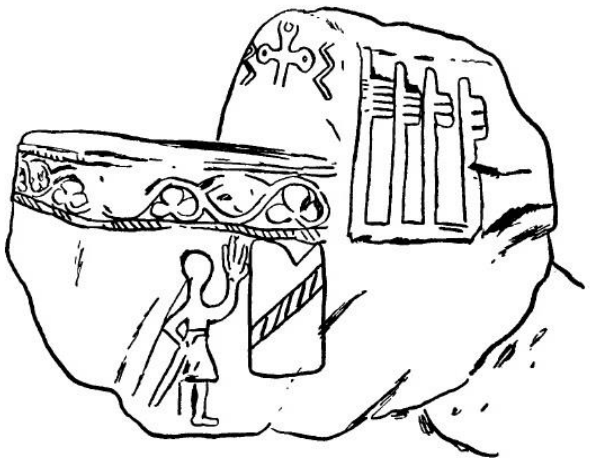

Sl. 31*. Druidski kameni presto u Gornjim Turanima kod Trebinja.*

Pored solarnog krsta i grana trolisnog nebeskog drveta života, na kamenom prestolu u Gornjim Turanima kod Trebinja predstavljen je Sunčev ratnik Sveti Vid. Na Svetovidovom štitu je linija nebeskog ekvatora sa šest podioka i to je vrijeme od šest mjeseci od zimskog solsticija početkom zime (rođenje Svarožića), do ljetnog solsticija (Vidovdana). Desno iznad su simboli četiri godisnja doba na kojima je označena jačina Sunca po godišnjim dobima: jesen i zima imaju po tri "zastavice", četiri "zastavice" simboli su proljeća, a pet "zastavica" simbolično pokazuju najjaču snagu ljetnog Sunca.

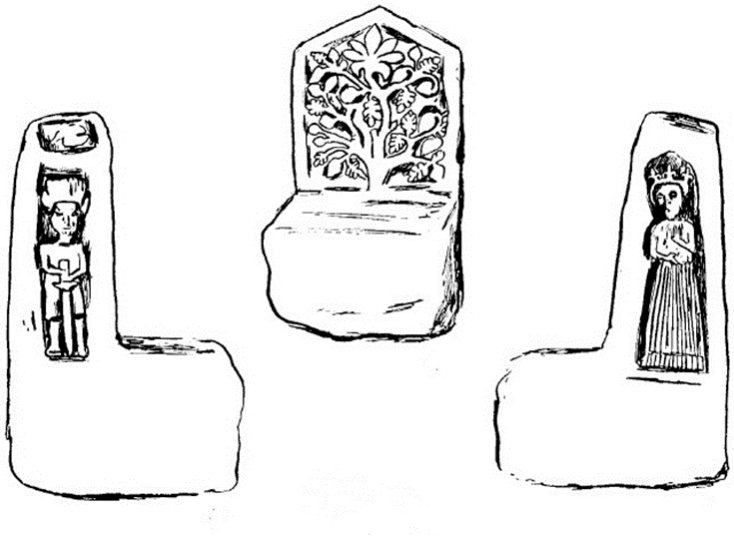

Sl. 32. *Na druidskom kamenom prestolu iz Bukovice kod Konjica pored sunčanog drveta života, koje zauzima centralno mjesto, sa bočne strane je lik Bijelog Vida (Svetovida), Sunčevog ratnika i boga svjetlosti, a sa druge strane sa krunom na glavi je njegova sestra i pratilja Vida (Dana ili Danica, tj. Venera).*

Sl. 33. *Druidski kameni prestol sa solarnim drvetom žvota sa hrastovim lišćem. Hrast je Perunovo drvo, i Svarožićev badnjak (Bukovica, Konjic).*

Lokaliteti druidskih kamenih prestola u BiH

• Vratar (u široj okolini Rogatice)
• Hrtar (utvrda kod Višegrada) Višegrad
• Samobor (kod Goražda)
• Kovin (u Polimlju kod Prijepolja)
• Sokol (na ušću Pive i Tare)
• Kulina (uz rijeku Bistricu, lijevu pritoku Drine)
• Duroš (kod rijeke Bistrice, lijeve pritoke Drine)
• Jeleč (kod Foče),
• Tođevac (kod Foče)
• Donja Bukovica (kod Konjica)
• Klek (kod Prozora)
• Fojnica (kod Gackog)
• Zovi do (kod Nevesinja)
• Jasenik (kod Gackog)
• Brajčin laz (kod Gackog)
• Kosor (kod Blagaja)
• Ošanići (kod Stoca)
• Ključ (kod Gackog)
• Gornji Turani (kod Trebinja)
• Grab (kod Ljubuškog)
• Znetve, Viduša (kod Kaknja)

Pošto su služili za astronomska osmatranja i praćenje nebeskih zbivanja, druidski kemeni prestoli bili su na istaknutim kotama, vidikovcima. Na njima su u velike praznične dane sjedili znalci nebeskih prilika i sudije, prvosveštenici, druidi, djedovi. Ta prestolja simbolično su predstavljala prestole boga Sunca i na njih su imali pravo da sjedaju samo prvosveštenici u velike kalendarske praznike i narodne starješine u vrijeme donošenja važnih plemenskih odluka. Kad je širenjem hrišćanstva druidsko sveštenstvo potisnuto do nestanka, kameni prestoli su služili lokalnim feudalcima, koji su preuzeli zakonodavnu sudijsku ulogu druida.

STEĆAK IZ GLISNICE

Sl. 34. *Ukrašeni stećak iz Glisnice, opština Pljevlja: luk i zastava Svetovida, jelen (Mriga) kao Orion, božansko žezlo boga Sunca i svjetlosti, četiri kugle su četiri godišnja doba, a kugla*

medju četiri polukruga je Sunce o Vidovdanu, o ljetnom solsticiju, prvom danu ljeta. Sličan motiv je na keltskom novčiću iz Panonije s kraja stare ere (slika ispod slike stećka).

BOŽIJE ŽEZLO

Sl. 35. *Obrve sa nosom kao Božije žezlo nad očima kao Suncem proljeća i ljeta (Kličevački idol, 2000 g. st. ere).*

Sl. 36. *Božiji žezal (donji lijevi ugao) i keltsko božanstvo.*

Sl. 37. *Božije žezlo u ruci Svetovida kao motiv na stećku iz Donje Zgošće kod Kaknja.*

Sl. 38. *Keltski novac: božanstvo drži Božije žezlo.*

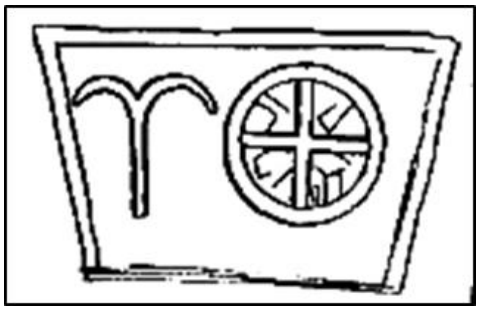

Sl, 39. *Stećak u Uzarićima, Šarampovo, Mostar*

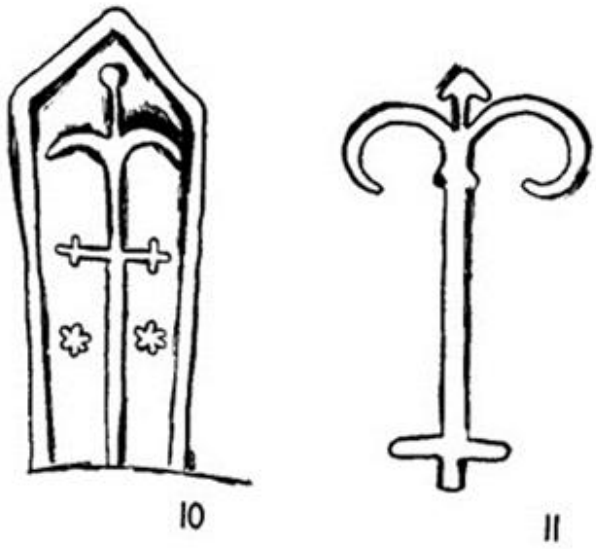

Sl. 40. *Božije žezlo na stećku u Osmacima, Mramorak, Zvornik (lijevo) i u Gornjem Suhom polju, Ulog.*

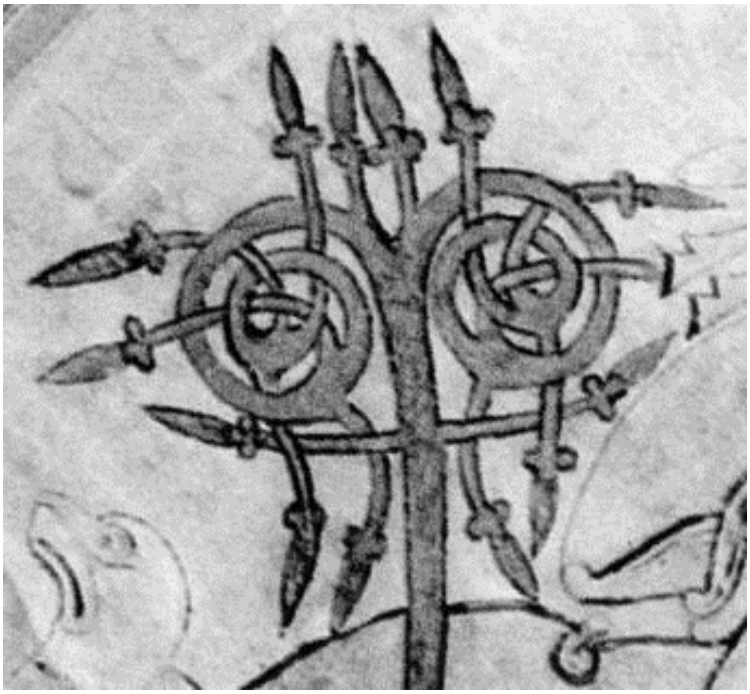

Sl. 41. *Božiji žezal (8. vijek, Celtic Lichfield Gospels).*

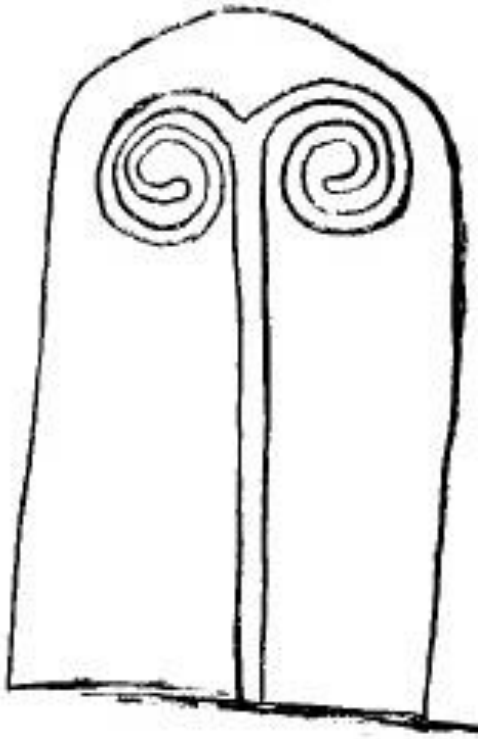

Sl .42. *Božije žezlo na stećku (Gradac, Banja Koviljača).*

DRUIDSKI KAMENI OLTARI

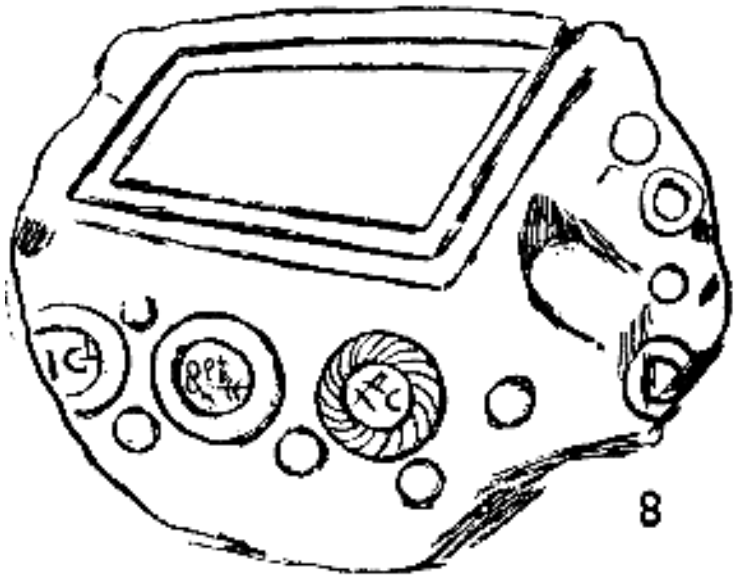

Sl. 43. *Druidski kameni oltar u porti manastira u Dobrunu kod Višegrada.*

Sl. 44. *Druidski kameni žrtveni oltar (**Bronze Age Stone Circle,** Doddington Moor, Northumberland, England).*

Sl. 45. *Kamen u prvom planu je druidski kameni žrtvenik, Stonehenge.*

Sl. 46*. Kameni žrtveni oltar ispred dolmena (Burren, Ireland).*

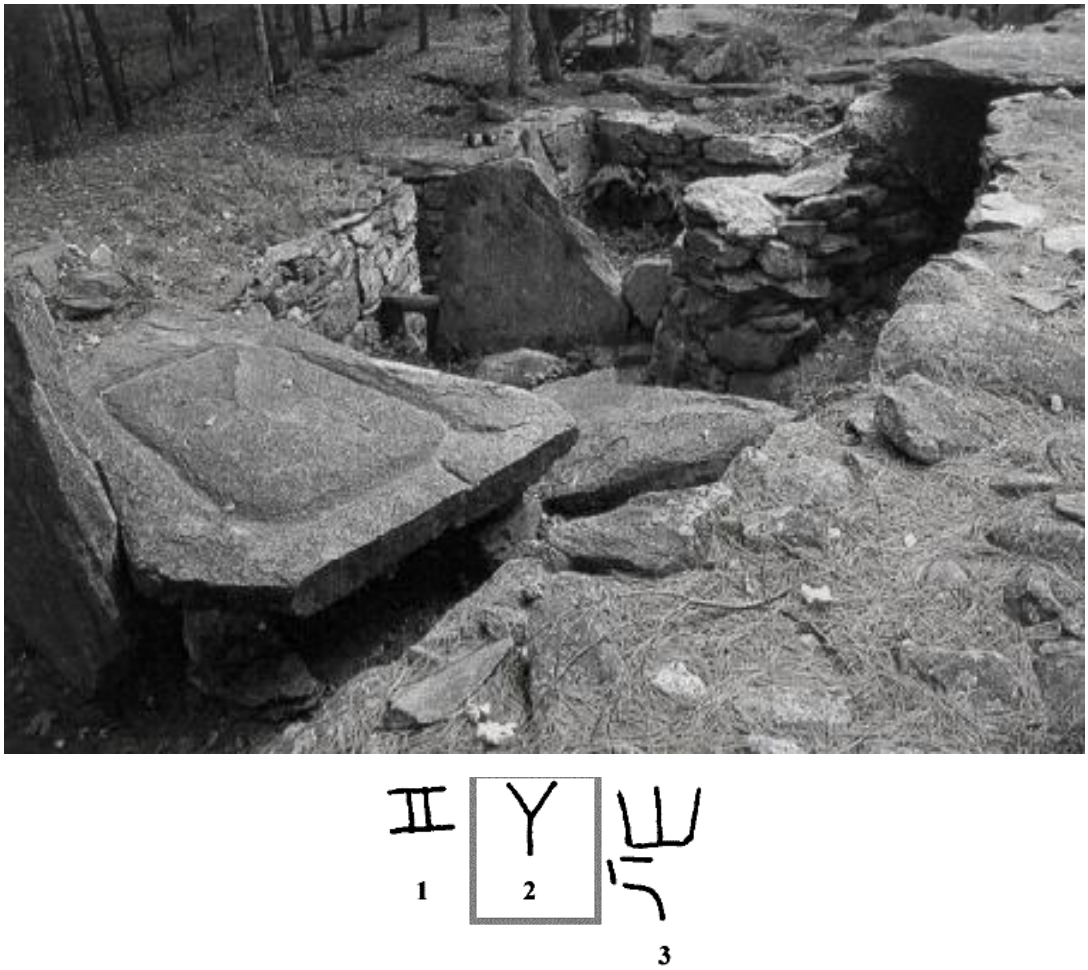

Sl. 47. *Druidski kameni žrtvenik sa još prepoznatljivom runom "ra" sto znači "Sunce". To su račve ili rašlje. (otkud druidi u Americi posebna je priča).*

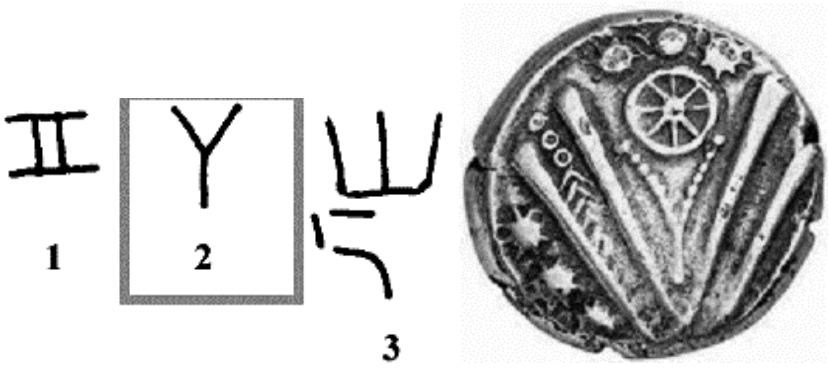

Sl. 48. *Sarmatski znak "***Y***" (lijevo) znači "ra", tj. Sunce i znak "ra" ispod kola vremena na keltskom novcu iz 1. vijeka st. ere.*

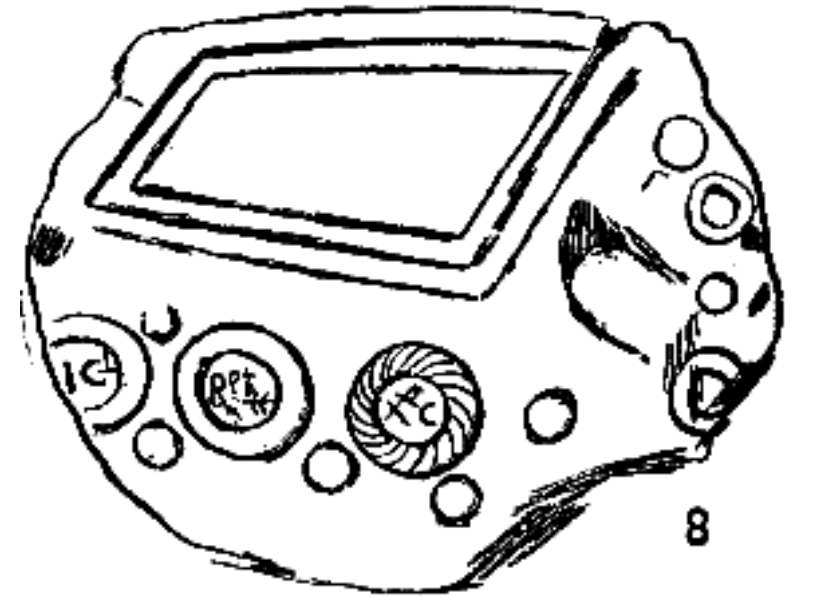

Sl. 49. *Druidski kameni oltar u Dobrunu kod Višegrada.*

"Čudno klesani kamen u Dobrunu kod Višegrada, poznat kao "šareni kamen" (Pl. CXV,8) izgleda da je bio nešto drugo, a ne nadgrobni spomenik. To je mogao biti žrtveni kamen, jer je gornja površina izbrazdana radi oticanja neke tečnosti." (Marian Wenzel, Ukrasni motivi na stećcima, Izdavač "Veselin Maslesa", Sarajevo, 1965, str. 426)

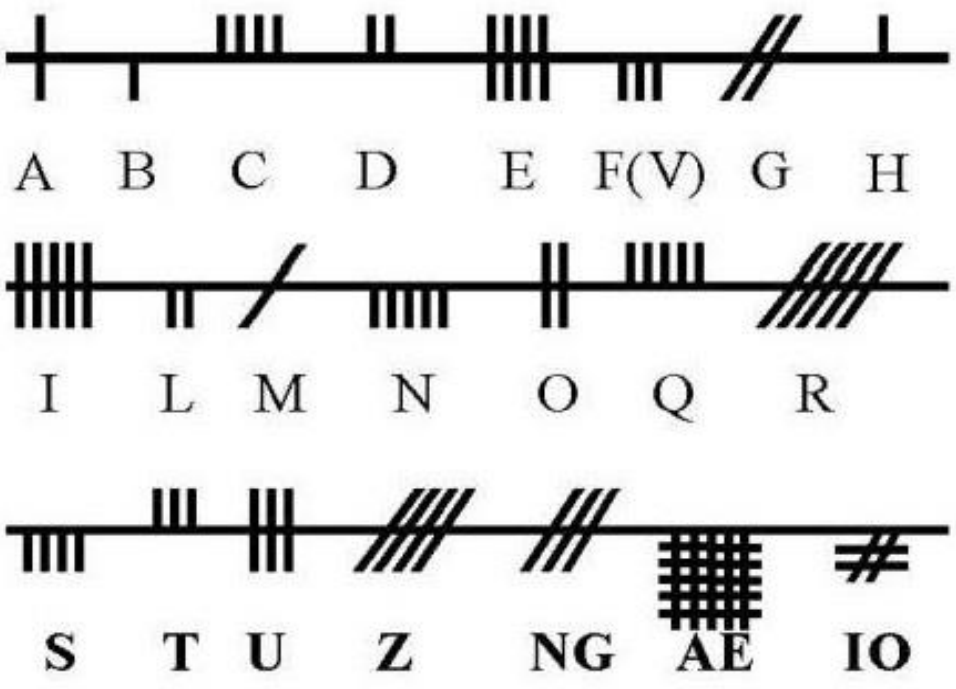

Sl. 50. *Ogham obelisk i znak slova "**O**".*

Sl. 51. *Znak slova "**O**" (Чтение Пшиборовским надписей на Микоржинских камнях).*

***“Попытка улучшения чтения некоторыми эпиграфистами**. Чтение надписей на Микоржинских камнях показалось некоторым эпиграфистам неудовлетворительным. Из интересных попыток чтения первой надписи можно отметить Цыбульского [16], прочитавшего СМИР, КМЕТ, ПРОВЕ, то есть три несвязных имени, и К. Рогавского, прочитавшего С МИР ПРОВЕ ЧЕСТ, то есть С МИРОМ В ЧЕСТЬ ПРОВЕ. Из попыток чтения второй надписи упомянем чтение Рогавского: С МИР БОГ-ДАН! ВОИН С ЛЮДВОЙ, то есть МИР БОГДАНУ, ВОИНУ С ЛЮДВОЙ!”* (Чудинов В.А., Реабилитация славянских надписей)

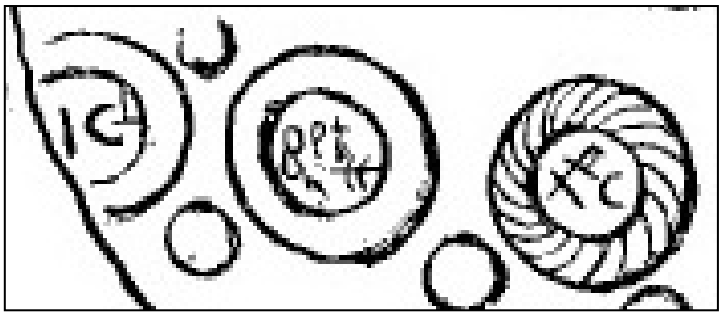

Sl. 52. *Natpis sa druidskog oltara u Dubrunu kod Višegrada.*

U kolovratu (prvi krug s desna) upisana su dva slovna znaka. Čitani s desna u lijevo daju riječ CO (SO), što na skitsko-sarmatskom znači SUNCE. U srednjem krugu Sunca, ćirilicom piše JA-P-B-T-O, tj. JAROVITO. U trećem krugu s desna ćirilicom piše CI (SI), što znači SIJA. Sve to znači: CO ЂРВТО CI, odnosno SUNCE JAROVITO SIJA.

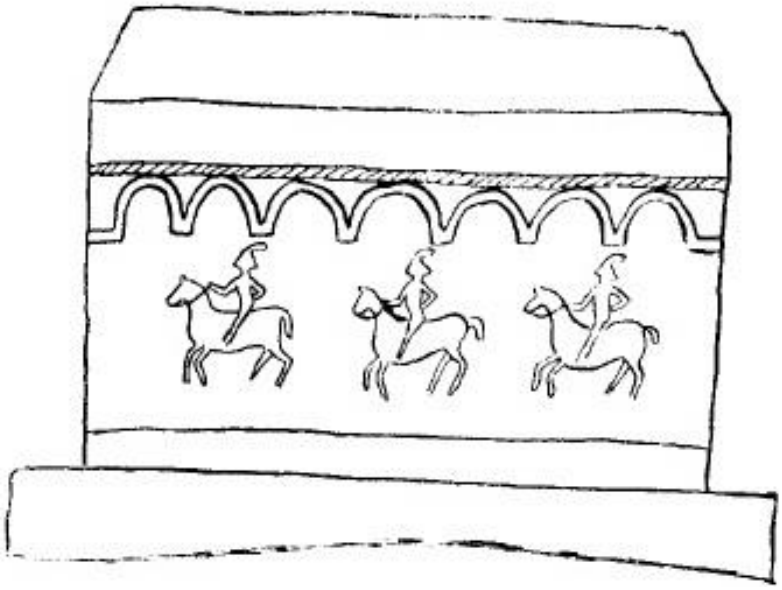

Sl. 53. *Stećak iz okoline Gackog.*

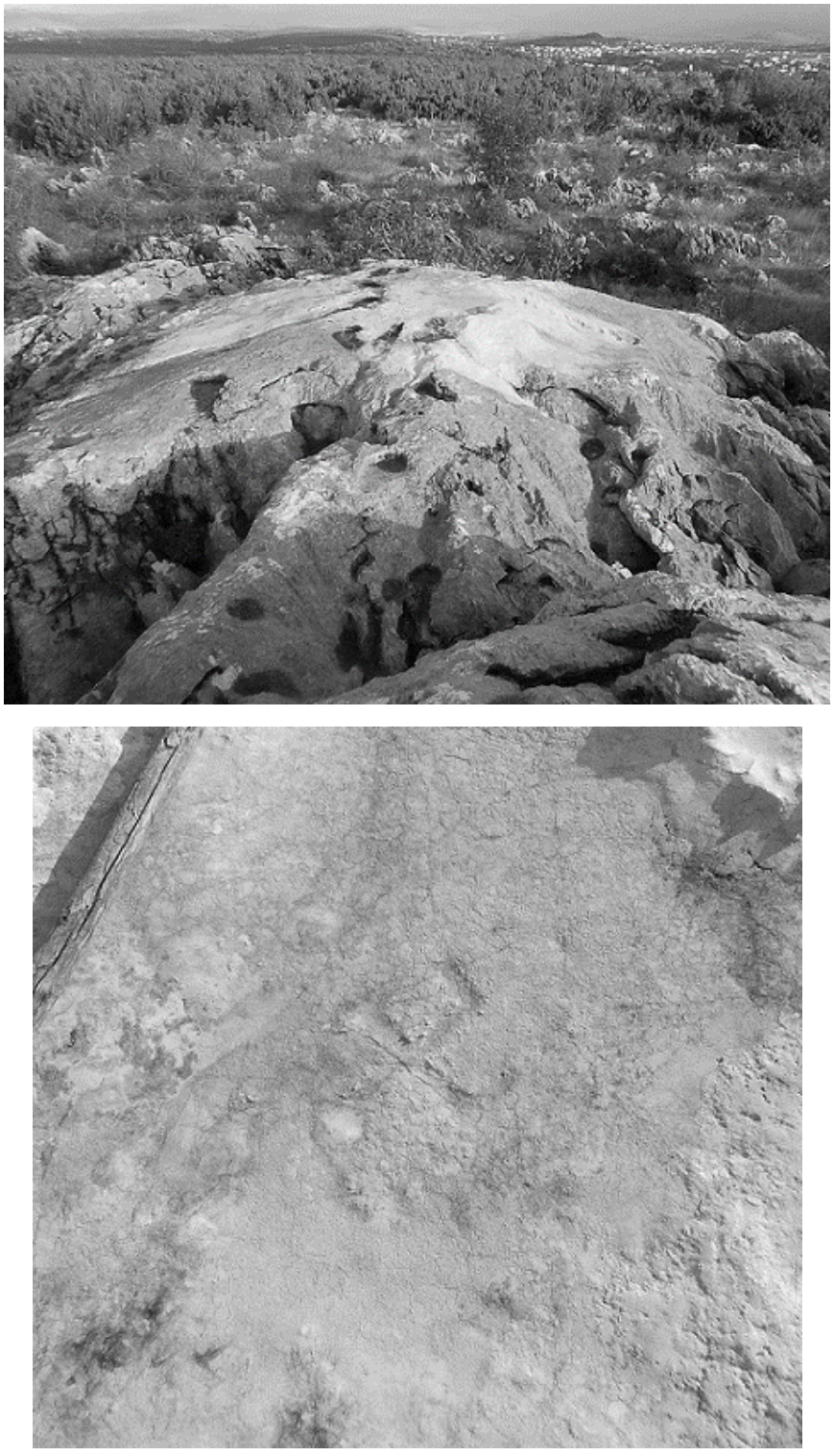

Sl. 54. *Kameni žrtvenik sa svastikom u Brotnjem polju, jugozapadno od Mostara.*

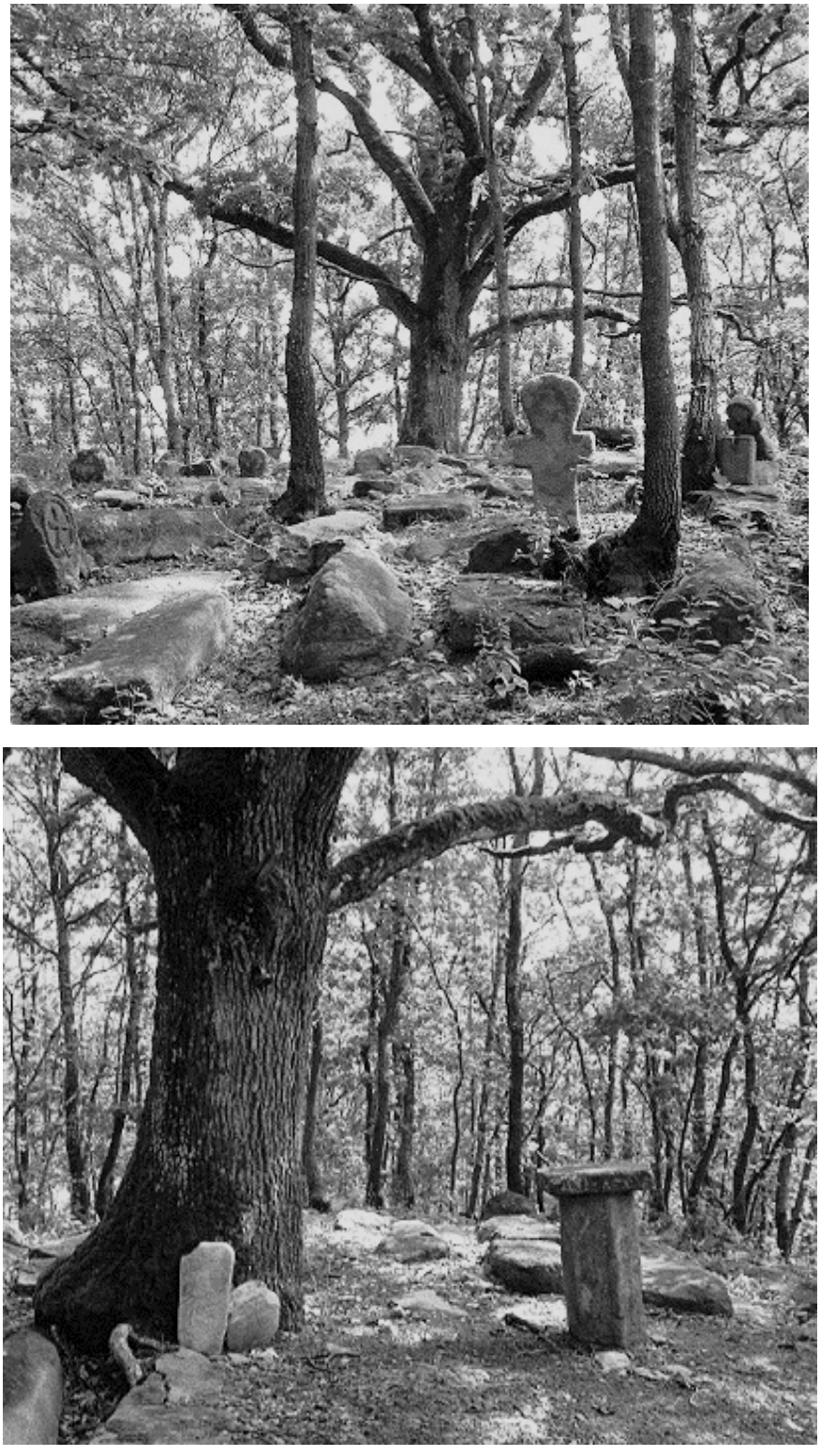

Sl. 55*. Kameni oltar na brdu Glavice, selo Ljuljac kod Novog Pazara.*

Sl. 56. *Druidski žrtveni oltar u Šudikovu (Berane, Crna Gora).*

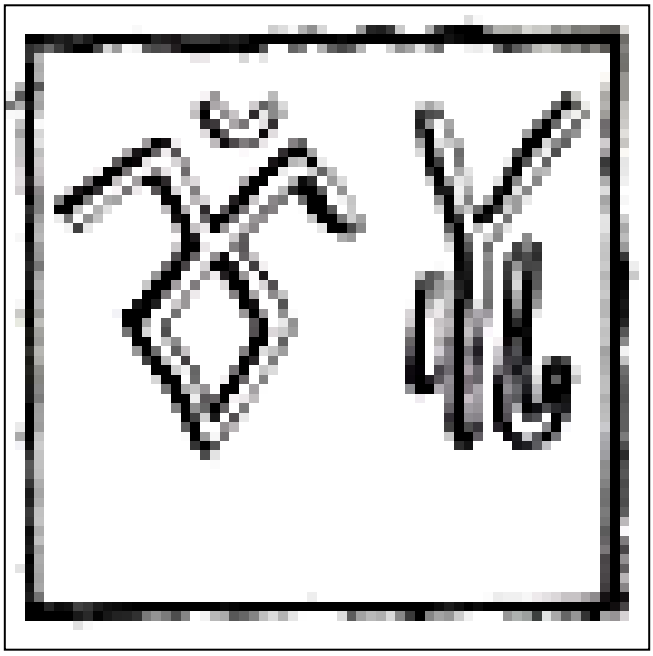

Sl. 57. *Natpis na Šudikovskom kvadru čita se s lijeva na desno: JU-I-RA-J = JU-J-RA-J = JURAJ = JURAJ (JARILO).*

NATPIS NA KAMENU IZ VARNE

Sl. 58. *Selo Bjala kod Varne, Bugarska: zapis na kamenu čita se s desna u lijevo: JU-I-RA-I = JU-J-RA-J = JU-I-RA-J = JURAJ K = SVIJETLI JURAJ, JARILO K(UPALO). Na drugoj slici je stećak sa slovnim znakom "**K**", znakom Jarila Kupala, znakom ljeta.*

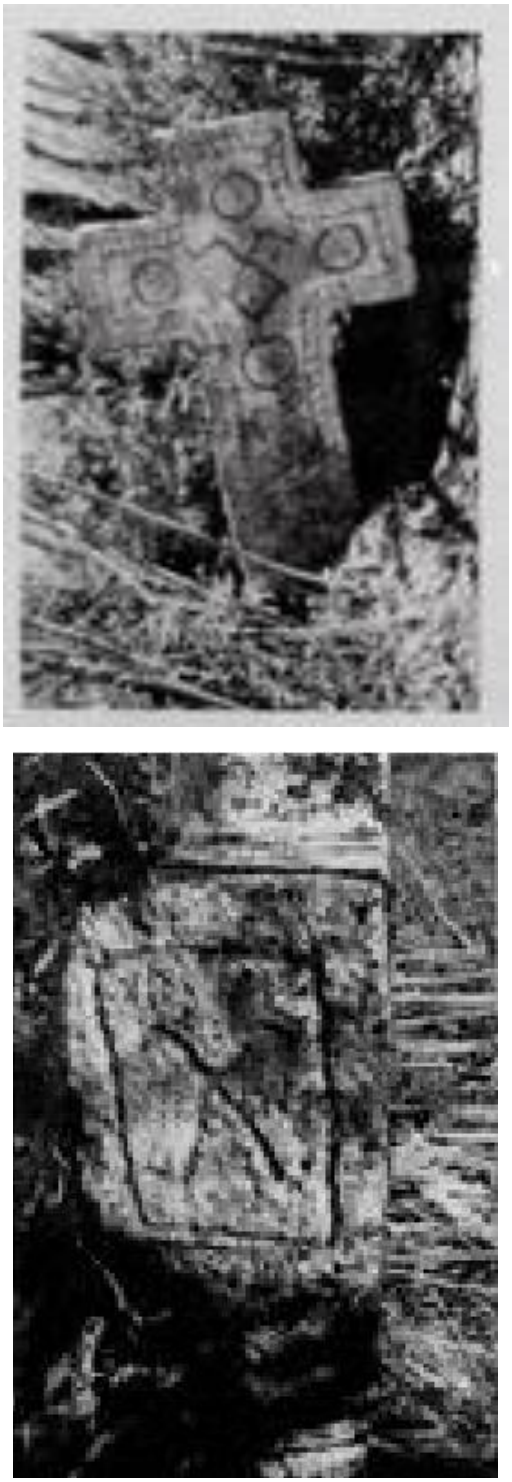

Sl. 59. *Stećak-krstača sa runama (okolina Ljubinja).*

Sl. 60. *Radgost, kip na češkoj planini Radhošt, sa runama kao solarnim simbolima.*

SJEĆANJE NA PROŠLOST

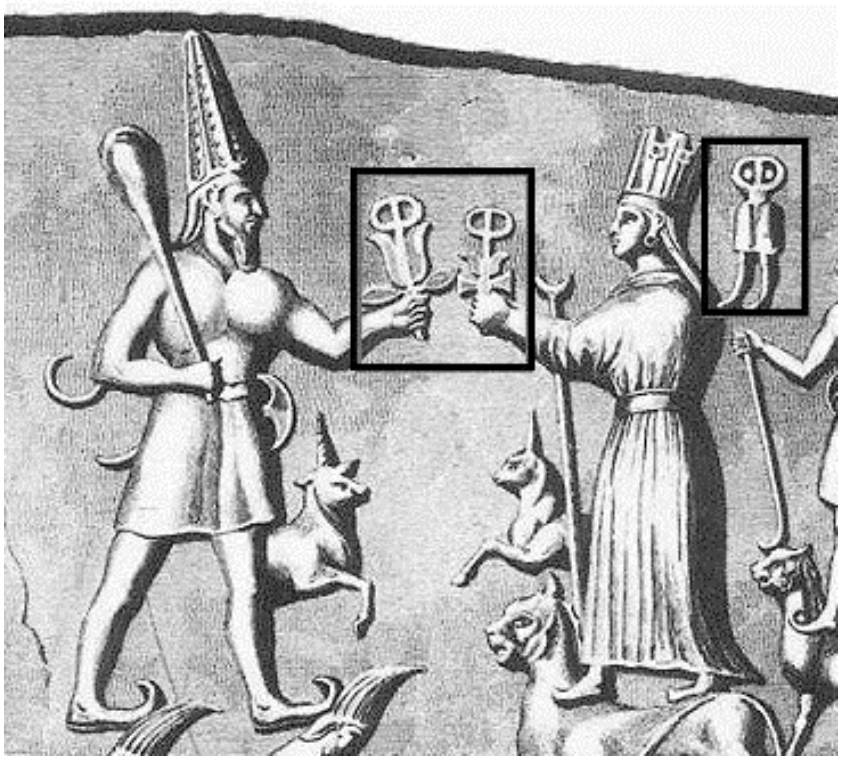

Sl. 61. *U stijenu su uklesana hetitska božanstva sa simbolima ekvinocija (markirano okvirom) koji ishode iz drveta života (Yazılıkaya, Bogazkale, Turkey).*

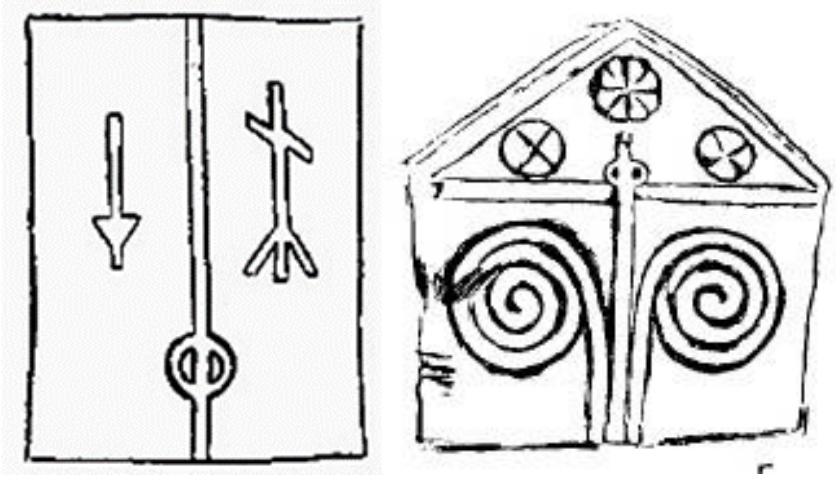

Sl. 62. *Simboli Sunca o ekvinociju na stećcima isti su kao i simboli Sunca na hetitskim stijenama.*

Sl. 63. *Antropomorfni prikaz Sunca na stećku: ruke su u znaku ravnodnevnice. Na drugoj slici zvijezda Danica u liku golubice na nebeskim kolima (2. milenijum st. ere, Dupljaja, Bela Crkva, Banat).*

Otkud isti solarni znak za Sunce kod Hetita i kod graditelja stećaka? To je zbog toga što su graditelji stećaka u davnoj prošlosti živjeli skupa sa Hetima i dijelili s njima zajedničku vjeru u jednog Višnjeg Boga, vjeru od istoričara nazvanu *skitizam*. Bila je to prva monoteistička vjera nakon biblijskog potopa.

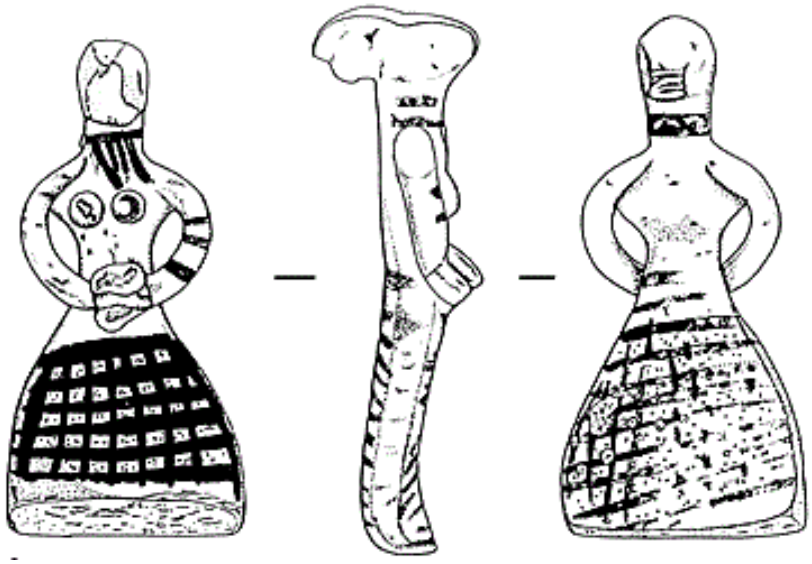

Sl. 64. *Figurine iz Harape (terracotta figurine, Harappa, Kot Diji phase, 3000-2600 BC).*

Sl. 65. *Sa nadgrobnim spomenicima nehrišćana, na kojima su kružni simboli Sunca na nebeskom ekvatoru, popločan je pod hrišćanske crkve (Tombstones in the St. Germain church, Flamanville, Manche, Normandy, France).*

ZORA SVIĆE

Sl. 66. *Akhet, simbol starih Egipćana, Sunce između dvije planine (istok i zapad): zora, vidik, horizont.*

Sl. 67. *Stećak iz okoline Rogatice, Bosna: Sunce između dvije planine (istok i zapad): zora, vidik, horizont. Četiri krivudave linije jesu četiri godišnja doba. Ovaj simbol je šireg značenja od navedenog egipatskog simbola.*

PITA I SPIRALA

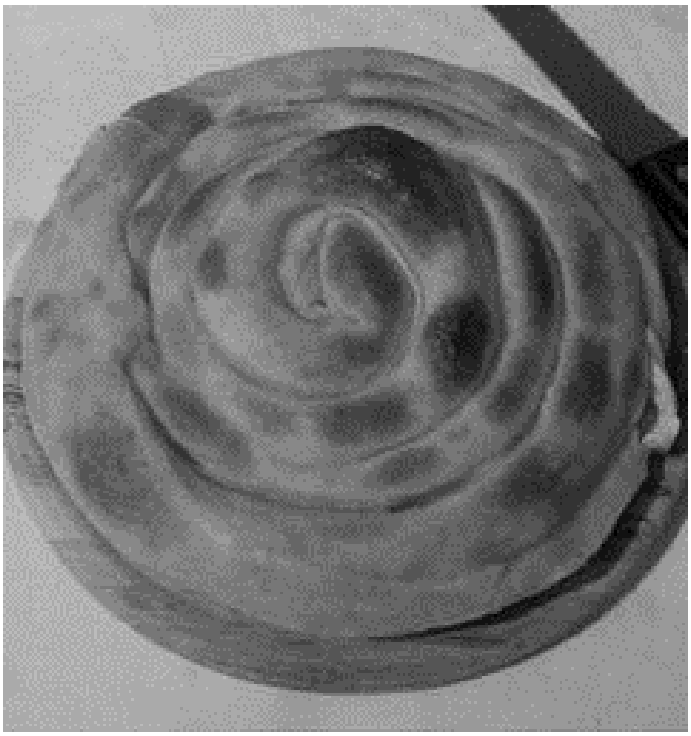

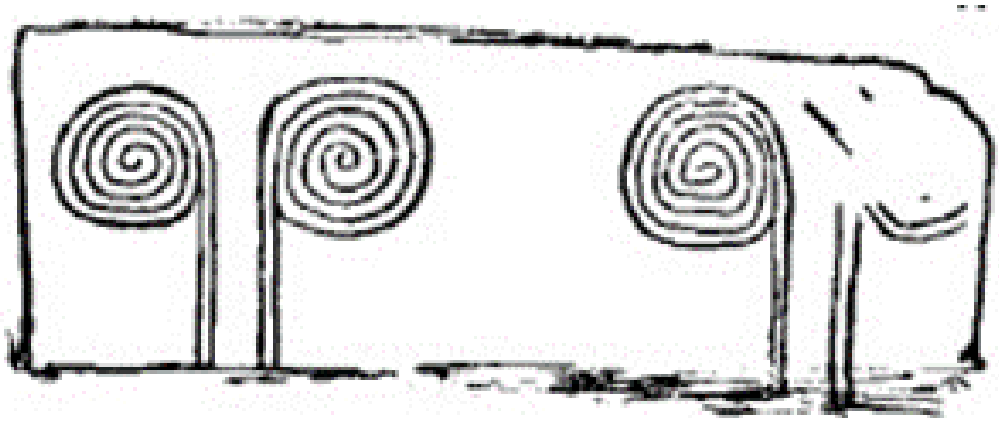

Sl. 68. *Pita ili "spirala". Otkud nama riječ "pita"?*

Oblike spirala Srbi od davnina nazivaju *"pita"*. Dakle su to solarne pite, a ne nekakve spirale ili federi. *"Pita"* je riječ sanskrita i znači "*otac"*. Postojao je vedski bog Prajapita, što znači *"otac naroda"* ("*praja"* znači *"narod"*, a "*pita"* znači *"otac")*. Prajapita je prorokovano božanstvo iz Munovog zakonika koje treba da dođe da spasi svijet.

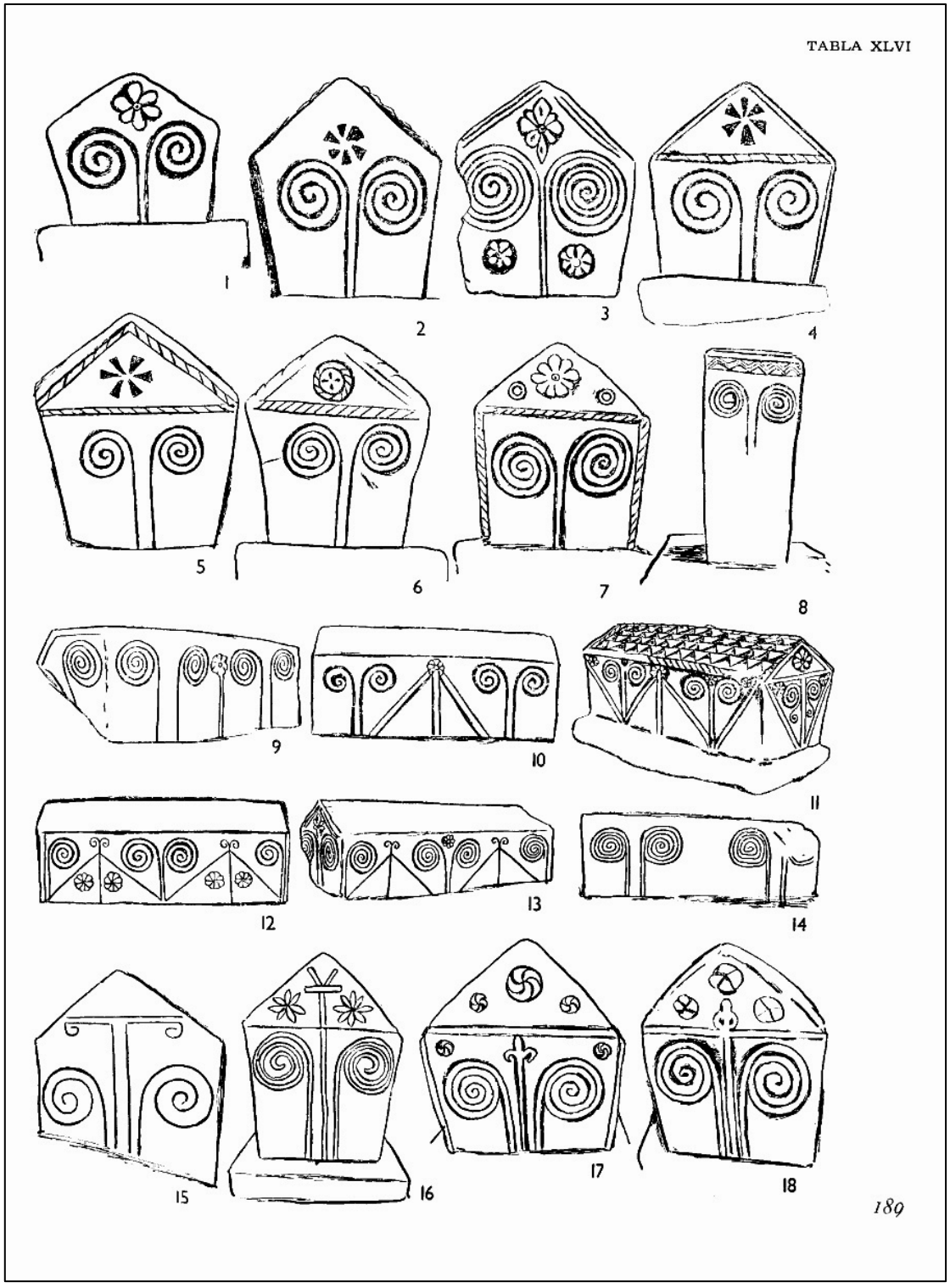

Sl. 69. *Pite (spirale) na stećcima solarni su simboli kosmičke svjetlosti, Sunca i vremena.*

U sanskritu riječ *"pita (piita)"* ima i svoj kodirani smisao kroz mistično značenje imena slova "**S**".

Sta je mistično značenje slova "**S**"? Pogledajmo!

PIITA = C (S) = CO = СОЛИЦЕ = СУНЦЕ = SUNCE

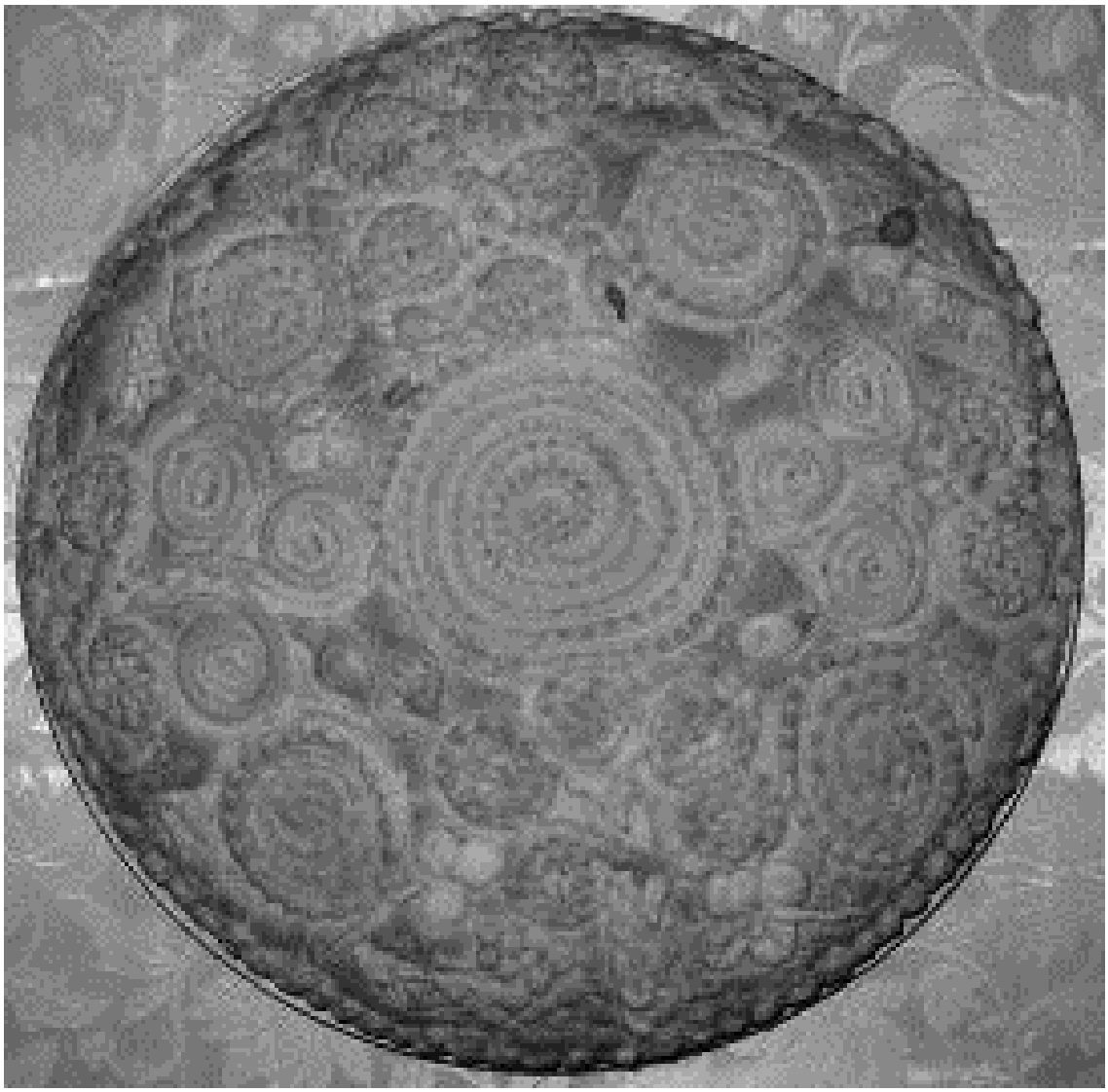

Sl. 70. *Solarni simboli sačuvani su kroz tradiciju šaranja slavskih krsnih hljebova Srba centralne Bosne. Sinonim za riječ "hljeb" je riječ "somun" (sanskritska riječ "somya" jedno je od imena Sunca).*

ZNAK RAVNODNEVNICE (EKVINOCIJA)

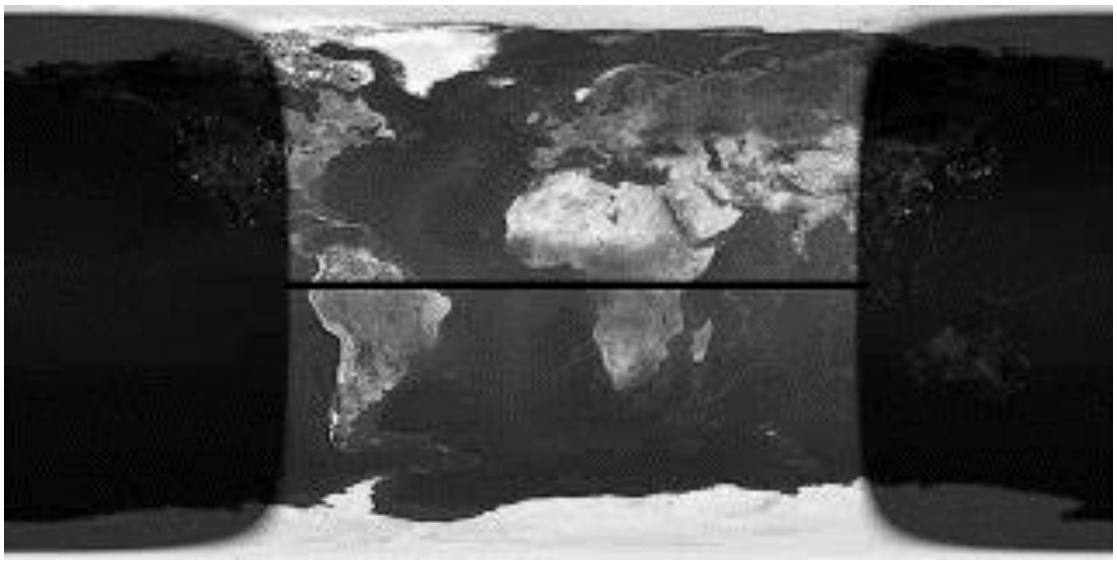

Sl. 71. *Raspored zone dana i noći na dan ravnodnevnice (ekvinocija). Na dan ravnodnevnice sa linije nebeskog ekvatora zrake Sunca padaju tačno pod 90° prema Zemljinom ekvatoru (horizontalna linija preko zone dana).*

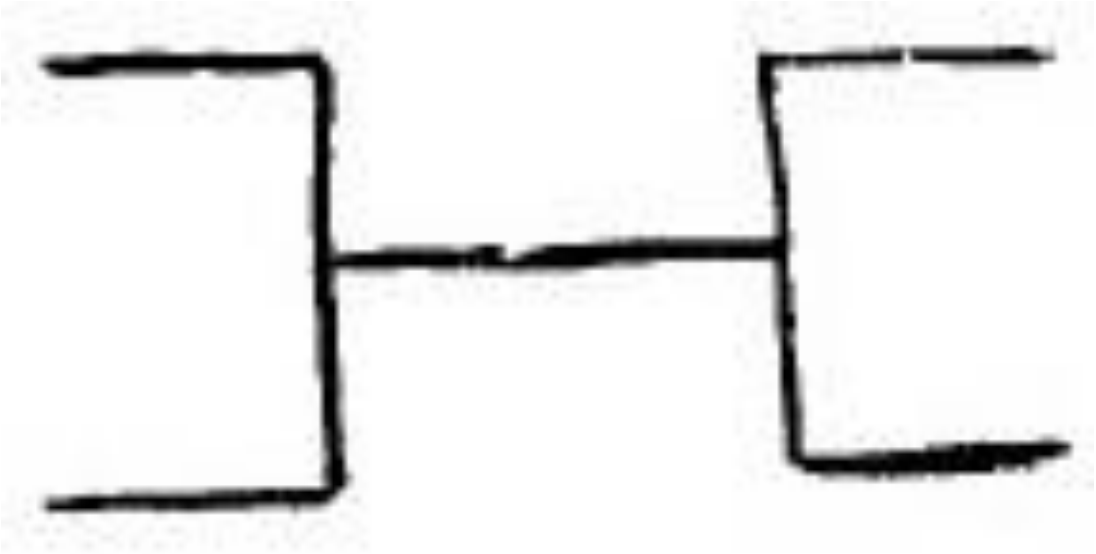

Sl. 72. *Ravnodnevnica kao motiv na stećeku (Rudo Polje, Gacko).*

Sl. 73.*Petroglif Indijanaca Kolumbije: dva Sunca na liniji nebeskog ekvatora: proljetni i jesenji ekvinocij (Mataven River, Orinoko region, Colombia).*

Sl. 74. *Piktski petroglif (The stone at Struan, Scotland).*

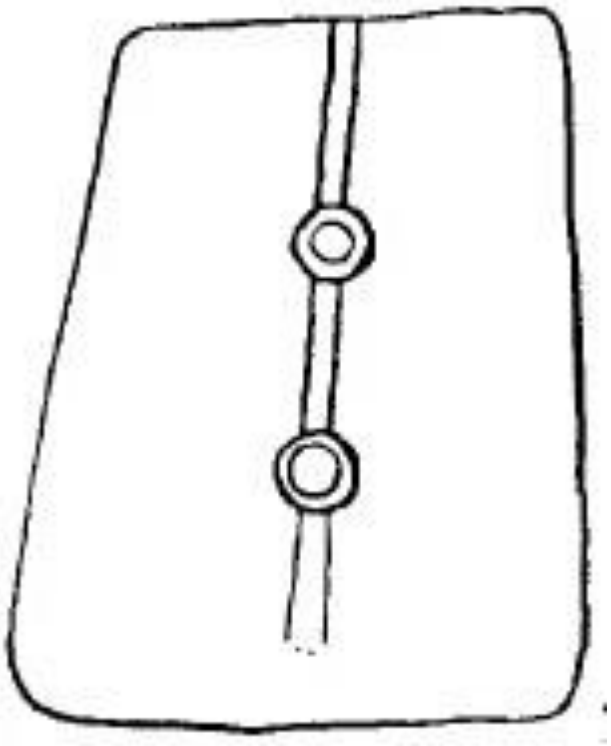

Sl. 75. *Motiv na stećku: kretanje Sunca linijom nebeskog ekvatora na dane proljetne i jesenje ravnodnevnice (Sipčani, Nikšić).*

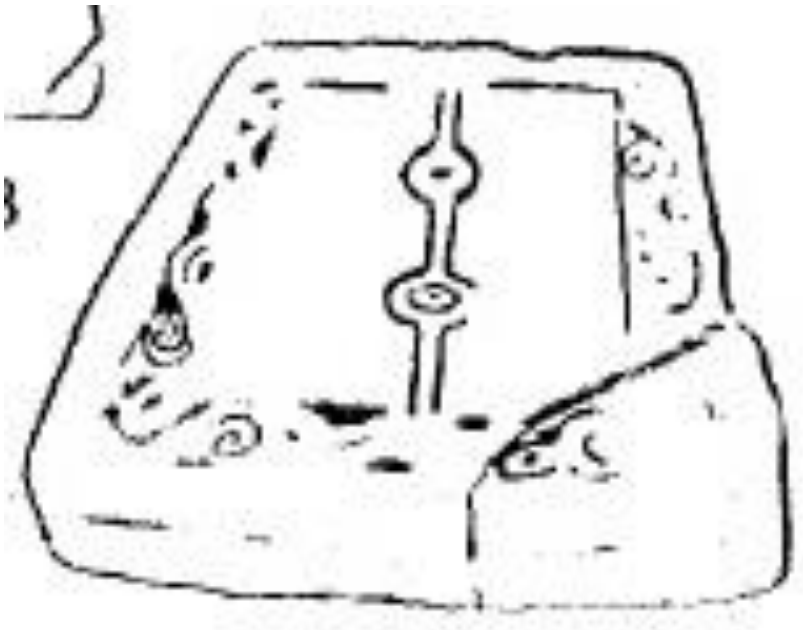

Sl. 76. *Kretanje Sunca u vrijeme ravnodnevnica (Nikšić).*

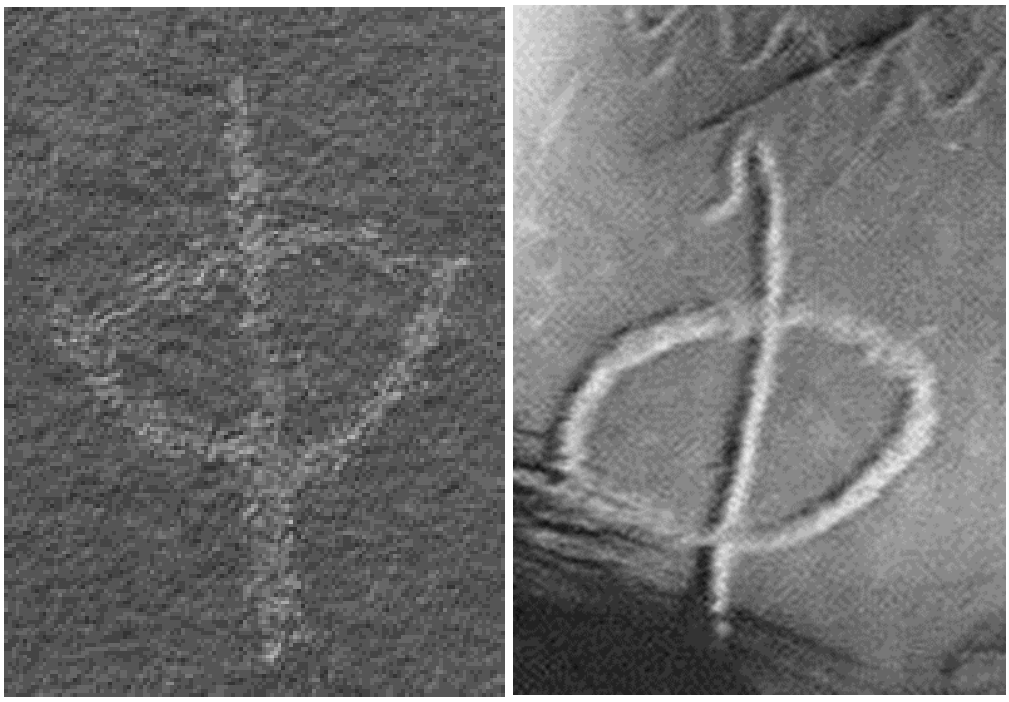

Sl. 77. *Indijanski petroglifi (lijevo:Paria Canyon near Moab, USA; desno: Paiute People, Owens Valley, California, Caifornia desert, USA).*

Sl. 78. *Detalj sa megalitske statue na Uskršnjim ostrvima (Easter Island statues).*

Sl. 79. *Petroglif kanadskih Indijanaca (Peterboroug, Ontario, Canada).*

Sl. 80. *Ravnodnevnica na stećku (Čevljanovići, Olovo).*

Sl. 81. *Peroglif u Uzbekistanu.*

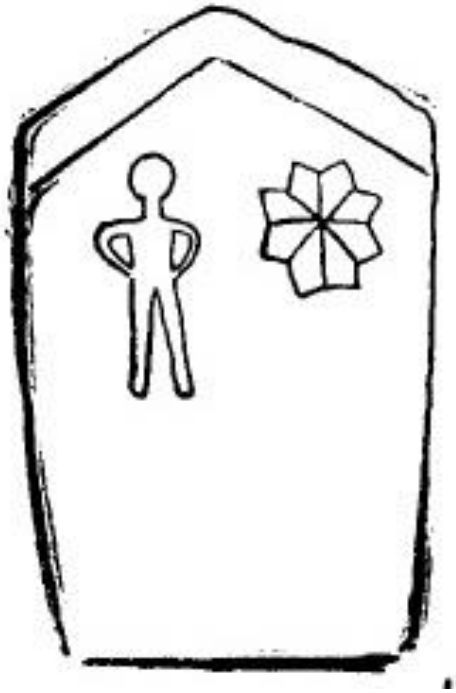

Sl. 82. *Ravnodnevnica kao motiv na stećku (Cista, Imotski).*

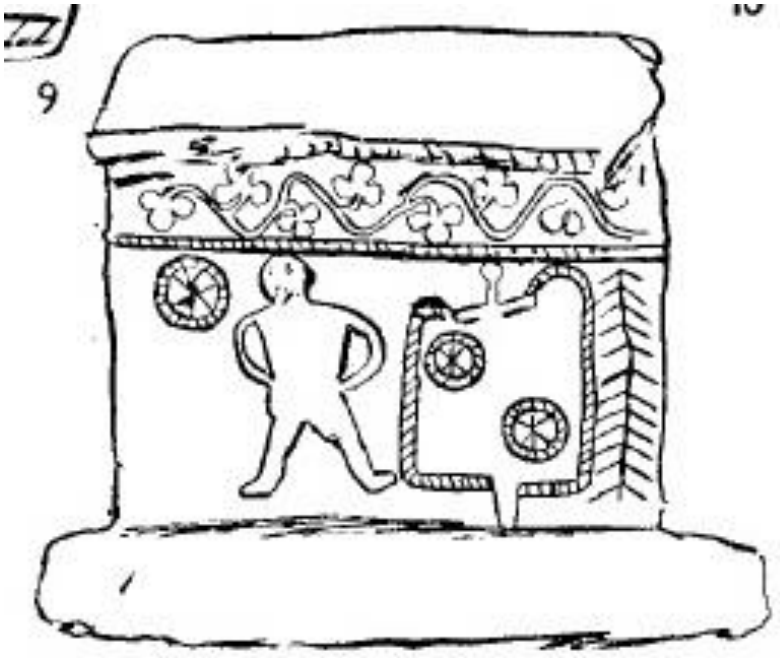

Sl. 83. *Antropomorfno Sunce: ruke u položaju ravnodnevnice (Smrtići, Sokolac).*

Sl. 84. *Ravnodnevnica (Čičevo, Konjic).*

Sl. 85. *Pećinski crtež iz gvozdenog doba (Cave Paintings from Toulou Shelter, Central African Republic).*

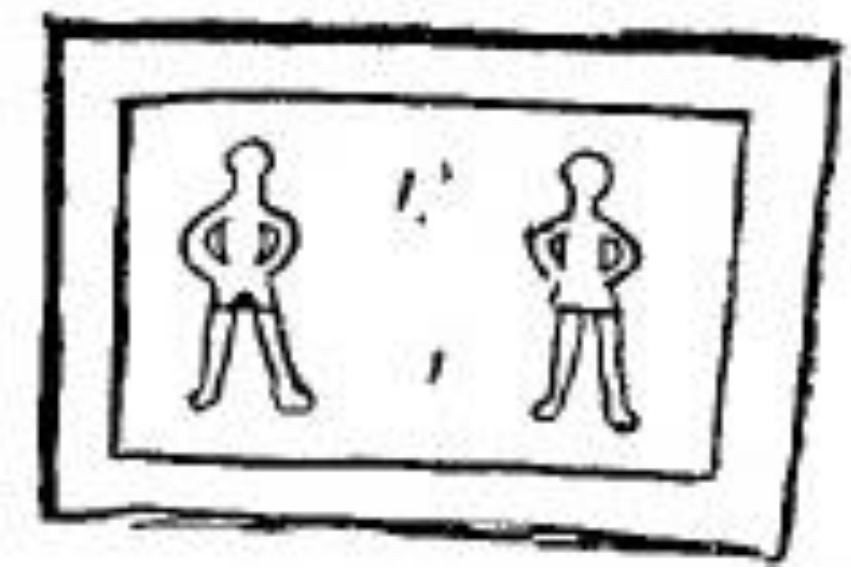

Sl. 86*. Motiv na stećcima (Cista, Imotski).*

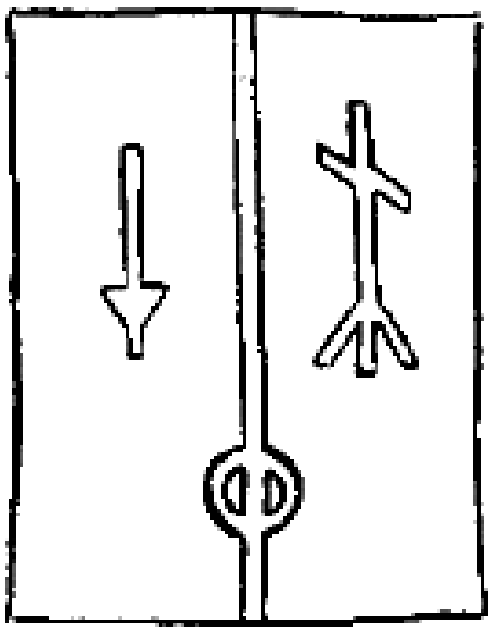

Sl. 87. *Na stećaku iz Zijemljeg polja kod Mostara simbolično je predstavljeno Sunce na nebeskom ekvatoru (krug na pravoj liniji). Desno je znak penjanja Sunca od zimskog solsticija (rođenja Svarožića) do proljetnog ekvinocija i od proljetnog ekvinocija do ljetnog solsticija (Vidovdana). Lijevo znak pada Sunca od Vidovdana ka zimskom solsticiju.*

Sl. 88. *Motiv na stećku: ravnodnevnica (Orah, Bileća).*

NEBESKI ROMB I SPIRALE

Sl. 89. *Rombovi i spirale na kultnom hljebu (Vinčanska kultura). Romb je simbol premudrosti, znanja i kreativnosti Stvoritelja.*

Sl. 90. *Petroglif južnoameričkih Indijanaca (Ilha de Santa Catarina, Brazil) i romboidni solarni simboli na kamenu (Newgrange, Irska).*

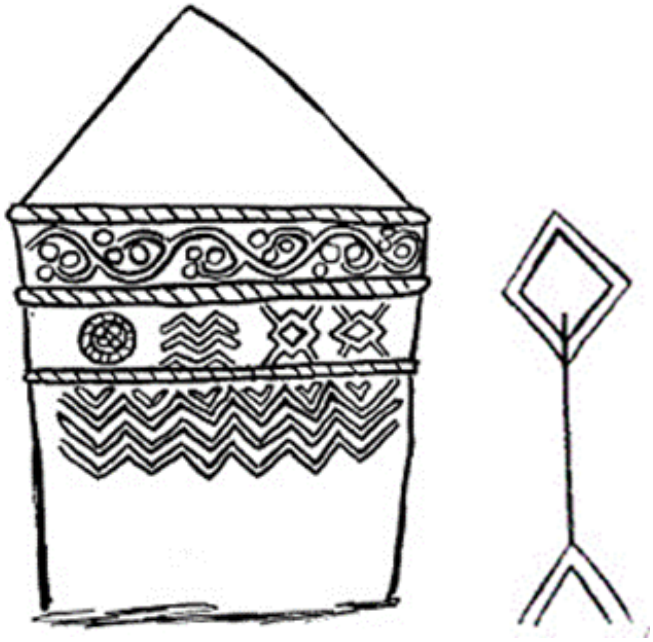

Sl. 91. *Romb na stećcima u Dobrom polju kod Trnova (lijevo) i na stećku u Slivno Ravno, Prović, Opuzen.*

Sl. 92. *Stećak sa rombovima (Opličići, Stolac).*

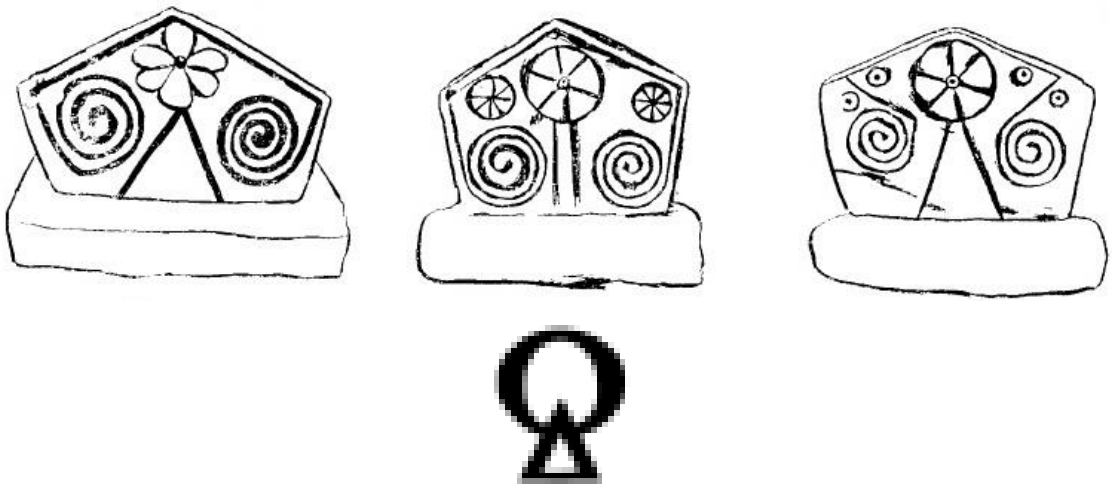

Sl. 93. *Sunce na vrhu piramide i obelisk.*

Na stećcima je predstavljen ljetni solsticij na Vidovdan: Sunce je na vrhu nebeske piramide i na vrhu obeliska kao cvijet života i kolo vremena (*Sl. 93*). Cvijet sa šest latica označava šest mjeseci, tj. pola godine: tri mjeseca proljeća i tri mjeseca ljeta. Ujedno je to Sunčev cvijet života (stećak sasvim lijevo). Mali krugovi na srednjem stećku izdijeljeni su na osam dijelova što su osam sunčanih mjeseci u godini. Na prvom stećku s desna nalaze se četiri mala kruga kao simboli Sunca sa četiri godišnja doba. I sve je uramljeno pitama (spiralama) kao simbolima nebeske svjetlosti, kosmosa i vremena. Ispod slike stećaka je glagoljično slovo "**S**" koje također predstavlja Sunce na nebeskoj piramidi o ljetnom solsticiju.

Sl. 94*. Spirale na stećku (Podvelež, Mostar).*

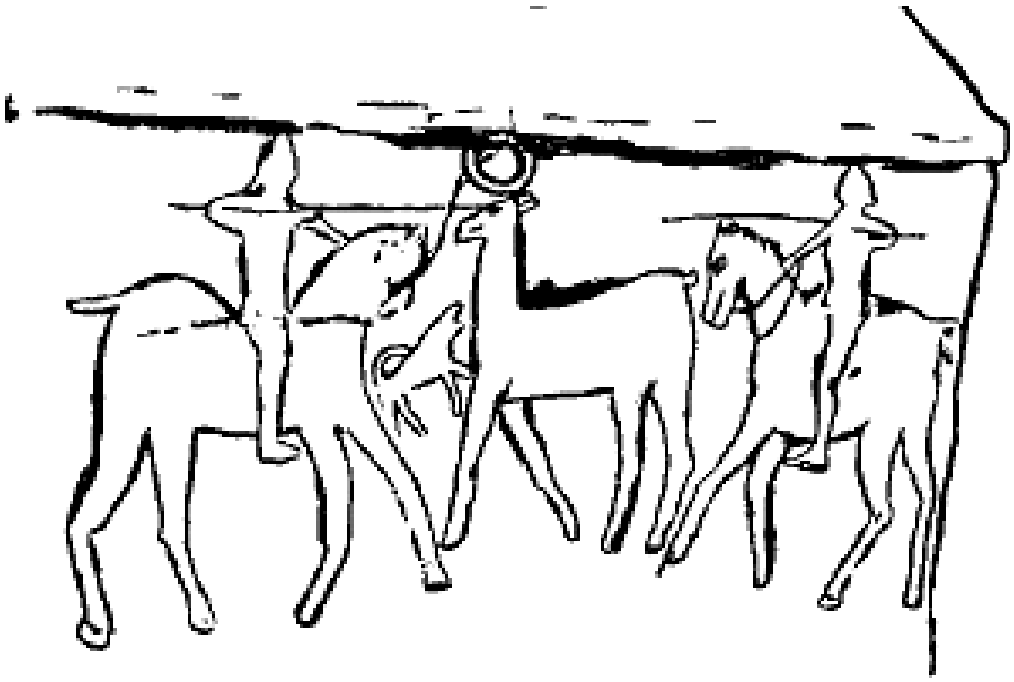

Sl. 95. *Motiv na stećku iz Pogrebnice, Hodovo kod Stoca.*

Na ovom stećku prikazan je jelen sa Suncem na glavi. To je Vidovdan 21. juna, ljetni solsticij kad je Sunce tačno iznad sazviježđa Orion (na sanskritu sazviježđe Orion zove se *"Mriga"*, sto znači *"jelen"*). Pas je sazviježđe Malog i Velikog psa (Canis Minor i Canis Major). Desni konjanik predstavlja sv. Jurja (Jurjevdan, Đurđevdan), a lijevi predstavlja Peruna (Ilindan). Jurjevdan (Đurđevdan) je 6. maja, dok je Ilindan je 2. avgusta. Tačno na sredini između ovih praznika je 21. jun, ljetni solsticij, kraj proljeća i početak ljeta. To je najduži dan u godini i tog dana bio je tradicionalni narodni Vidovdan.

Sl. 96. *Krilato Sunce, bordura na stećku (Kokorina, Gacko).*

SAZVIJEŽĐE JEDNOROG

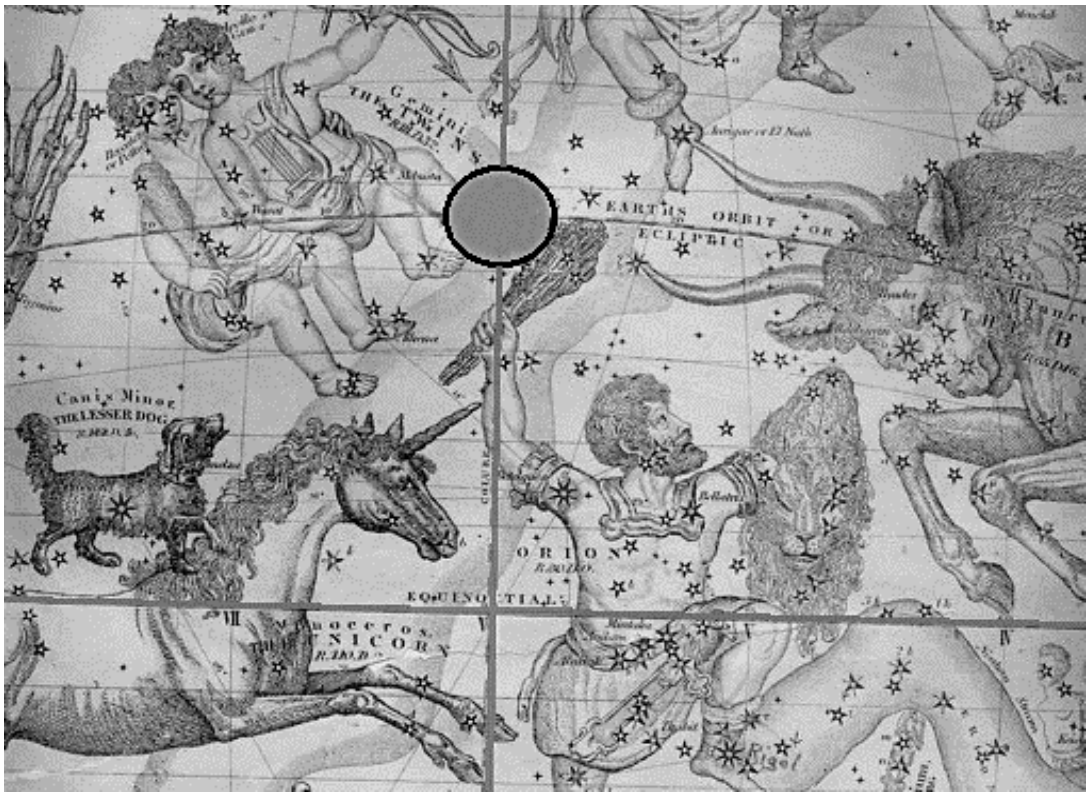

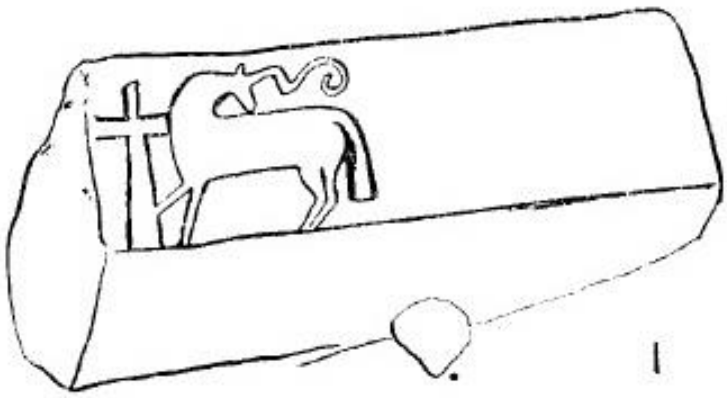

Sl. 97. *Ljetni solsticij o Vidovdanu 21. juna. Sunce je u vrhu rogova sazviježđa Bika, tačno iznad Oriona, a lijevo se vidi sazviježđe Malog psa (Canis Minor). Ispod Malog psa je sazviježđe Jednorog (Monoceros). Na stećku sa lokacije Provići (Slivno Ravno kod Opuzena) predstavljeno je sazviježđe Jednorog.*

SUNČEVI KOLOVRTI

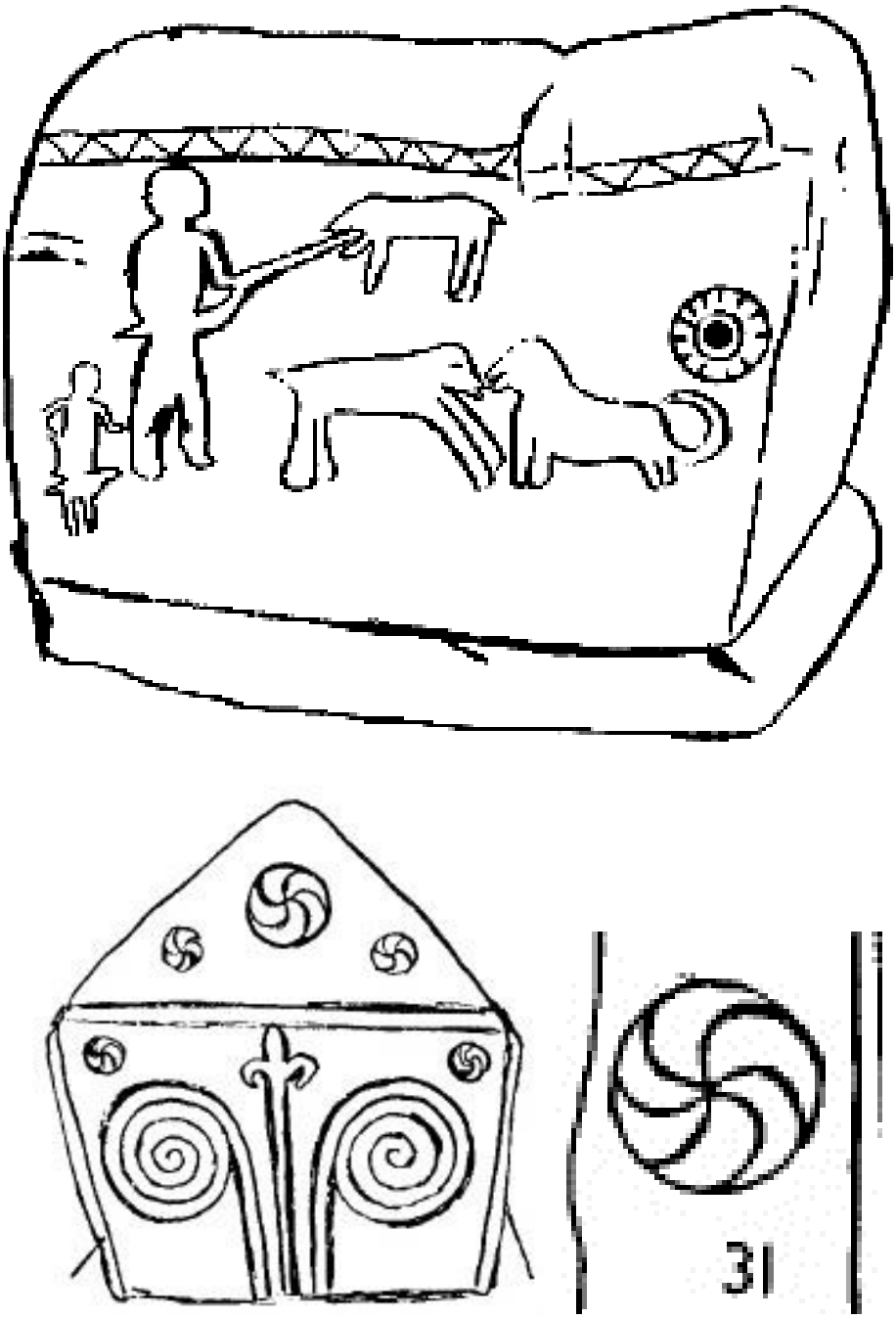

Sl. 98. *U krugu desno je Sunce sa dvanaest mjeseci, sunčevo kolo, kolovrt (prva slika). Na stećku u donjem redu su pite (spirale), perunika i kolovrti.*

SVAROGOVE SVASTIKE

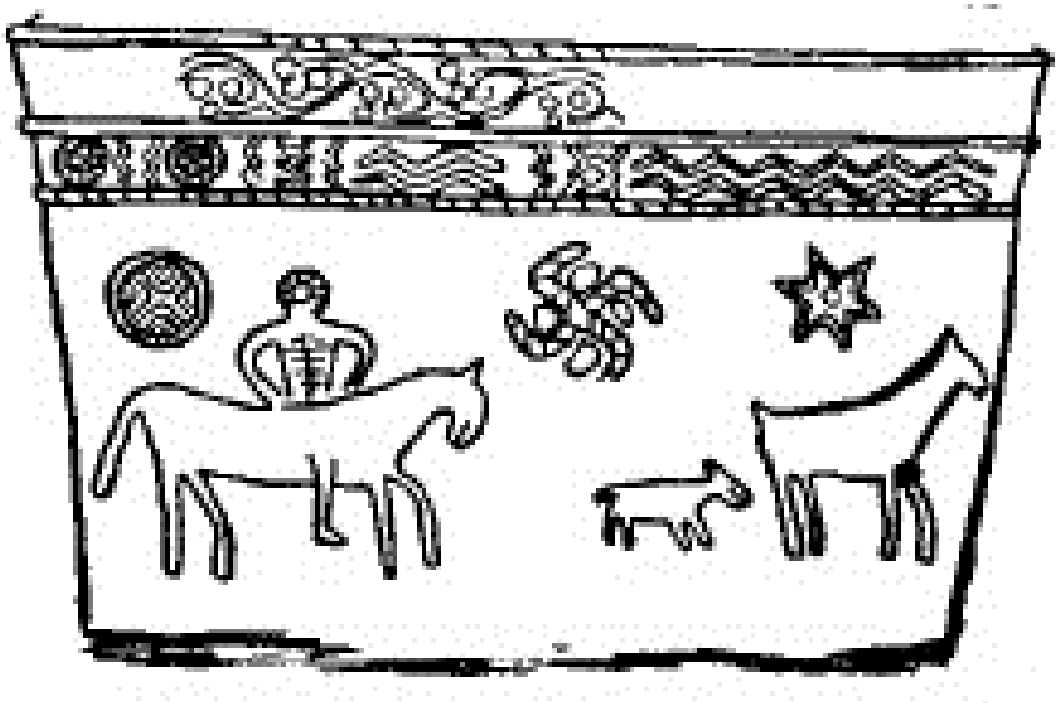

Sl. 99. *O-krst je vrijeme godine. Tu je i Svetovid sa svojim sunčanim konjem i Svarogova svastika. Šestokraka zvijezda iznad jelena (Oriona) i psa (sazviježđe Mali pas) simbol je nebeskog hrama u kome počiva Sunce u dane ljetnjog solsticija (Kalufi, Dobro polje, Trnovo).*

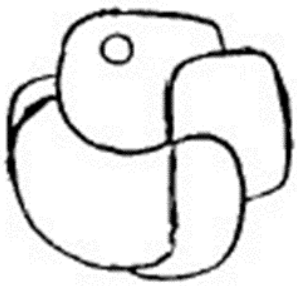

Sl. 100. *Svastika sa stećka na lokaciji Steljci, Prisoje kod Duvna.*

KRSTOVI

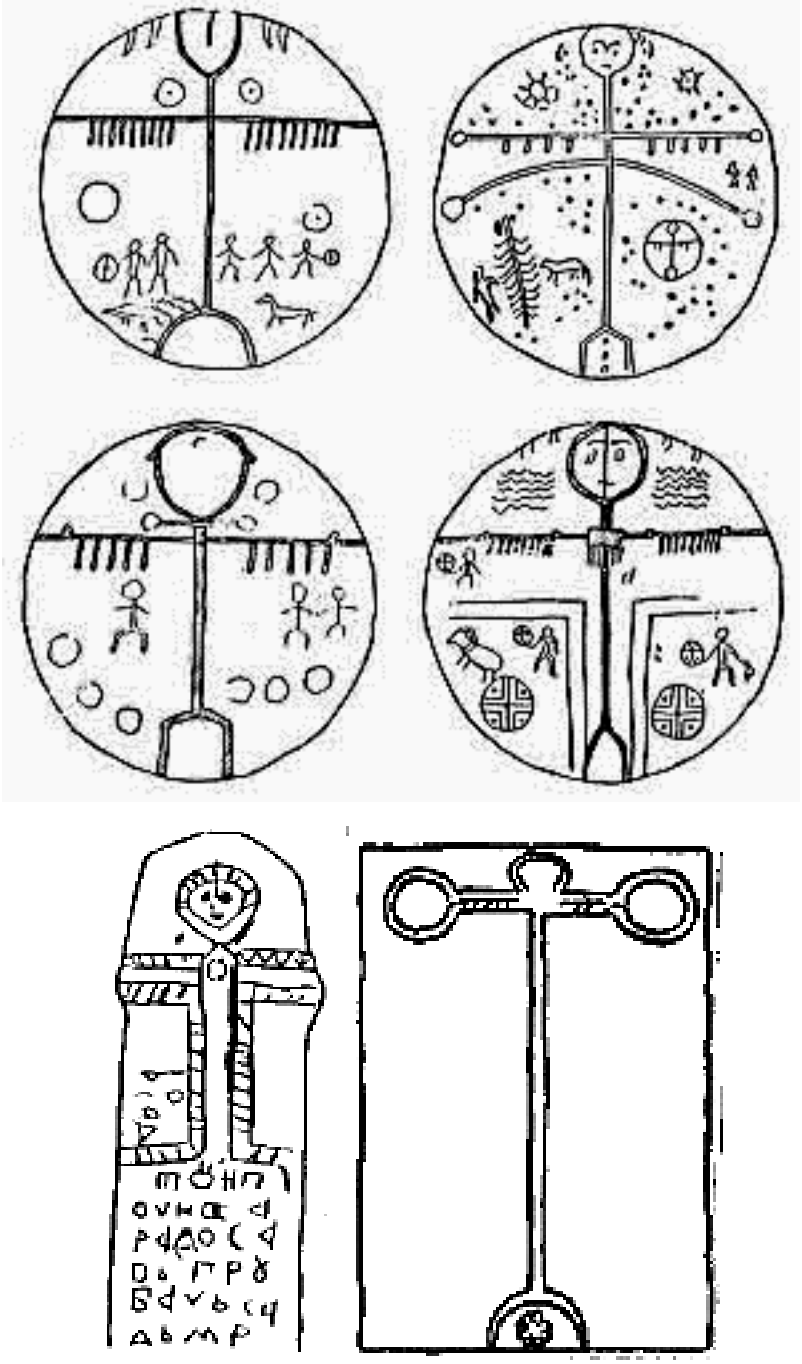

Sl. 101. *Krstovi godišnjih doba sa šamanskog bubnja iz Tuve (jugoistočni Sibir, Rusija) i krstovi godišnjih doba sa stećaka (dvije najdonje slike).*

"PLAVI ČUPERAK"

Sl. 102. *"Plavi čuperak" (Sumerian cylinder, 2000 BC).*

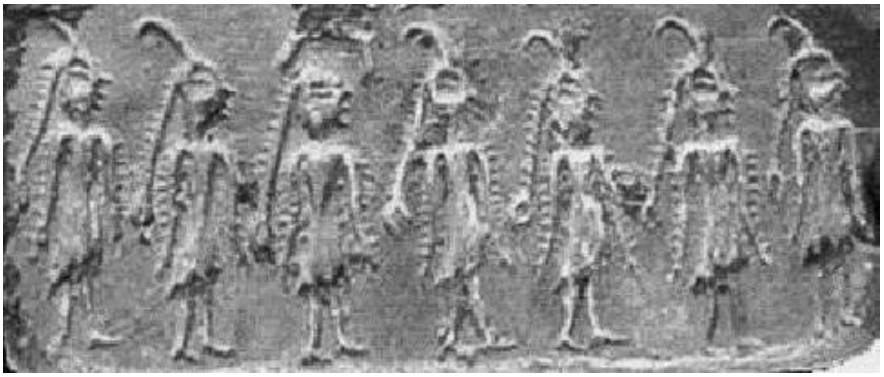

Sl. 103."*Plavi čuperak (Astronomical seal from the Harappan era, Indus Valley, 3000-2600 BC).*

Sl. 104. *"Plavi čuperak" na stećcima (s lijeva: Vukovsko, Jeljan, Kupres; Cista, Velika gomila, Mostar; Turovi, Trnovo, Sarajevo).*

(H)ORA

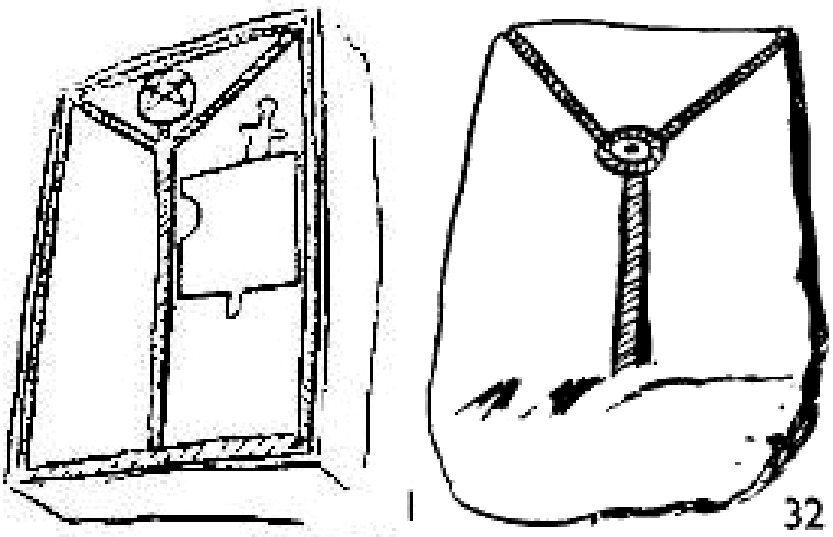

Sl. 105. *Simboli vremena: "(h)ora"*

○ = O

ᛉ = RA = ORA = VRIJEME

Petokraka u krugu je simbol nebeskog hrama. Krug sa petokrakom je nebeski hram između proljeća i ljeta u kojem je ljetni solsticij. To je prvi dan početka ljeta: Vidovdan! Štit i mač na stećku lijevo Svetovidova su ratna oprema.

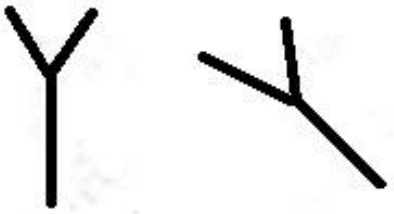

Sl. 106*. Runa "ra" (raklje, rašlje, rad, ralo, rano, rasviće raširiti, rastirati, razglasiti, razdvojiti, razgaliti).*

.O BABUNSKOJ RIJEČI

Član 85. Dušanovog zakonika kaže:

“85. O babunskoj reči:

I ko rekne babunsku reč, ako bude vlastelin, da plati sto perpera, ako li bude sebar da plati dvanaest perpera i da se bije stapovima.”

Dušanov zakonik je po članu 85. kažnjavao vlastelina sa 100 perpera, a onoga ko nije bio vlastelin globom od 12 perpera i batinanjem za izgovorenu babunsku riječ, tj. za psovku koja nije nekome direktno upućena, nego se, kao i danas, u govoru Srba koristila kao “poštapalica”. To je nepristojna, bezobrazna riječ. Valtazar Bogišić je 1906.g. pisao da običajno pravo Grblja i Paštrovića nije lokalnog karaktera nego da korijene vuče iz pravnog sistema srednjovijekovne srpske države.

Aleksandar Solovjev je ustanovio da se u Srpskom primorju pod mletačkom i austrijskom vlašću sudilo po Zakoniku cara Dušana. Peraški **"Proglas protiv psovke"**, od 25. avgusta 1624. g., izričito propisuje da sudsko vijeće treba da izrekne kaznu po "zakonima kralja Stefana".

Jos malo citata iz Dušanovog zakonika:

*“**6. O jereси latinskoj***

И за јерес латинску, што су обратили хришћане у азимство, да се врате опет у хришћанство, ако се нађе ко пречувши и не повративши се у хришћанство, да се казни како пише у закону светих отаца.

7. O jereси latinskoj

И да постави Велика црква протопопе по свима гра*довима и трговима, да поврате хришћане од јереси латинске, који су се обратили у веру латинску, и да им даде за-повест духовну и да се врати сваки у хришћанство.*

8. O латинском попу:

И поп латински, ако се нађе, обративши хришћанина у веру латинску, да се казни по закону светих отаца.”

9. O полувершима:

И ако се нађе полуверац, који је узео хришћанку, ако усхте, да се крсти у хришћанство, а ако се не крсти, да му се узме жена и деца и да им се даде део куће, а он да се изагна

10. О јеретику:

И ко се нађе као јеретик, живећи међу хришћанима, да се ожеже по образу и да се изагна, а ко би га тајио, и тај да се ожеже."

I kao što se vidi u Dušanovom zakoniku se pominje latinska jeres. To je rimokatolicizam. Pominju se jeretici uopšte (*Čl.10*). Ali u članu 9. Dušanovog zakonika imenovani su **poluvjerci**. Vidi se po Zakoniku da poluvjerci nisu rimokatolici, jer je rimokatolicizam označen kao latinska jeres. Poluvjerci nisu jeretici, što znači da su pravilno ispovijedali pravoslavnu vjeru, ali nisu ni punopravni članovi ondašnje zvanične, nemanjićke državne crkve ortodoksnog romejskog hrišćanstva, jer nisu potpuno odbacili prehrišćansku vjeru i zato su Zakonikom diskrimisani. Bogumila u Dušanovom zakoniku nema, jer ih nije bilo.

Pod babunima car Dušan smatra prosti narod, niži stalež, divljake i prostake Sebre, one što klešu kamene idole, kumire ili "babe". To je taj narod i ta vjera koji je od Nemanje stradao, jer nisu prihvatali vizantijski stil hrišćanstva, nego su hrišćanstvo uklopili u svoju pređašnju djedovsku vjeru i živjeli i sa Svarožićem i sa Hristom, sa Bijelim Vidom i sa Hristom, sa Triglavom kao sa Svetom Trojicom i sa prehrišćanskim narodnim običajima i simbolima. To su Srbi koji ne htjedoše da se pokore od Nemanjića nametanom vizantijskom stilu hrišćanstva.

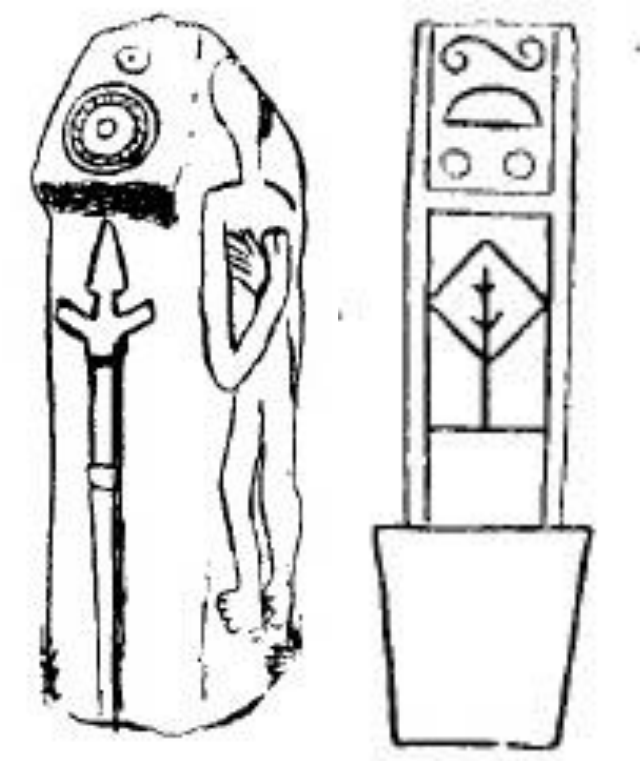

Sl. 107*. Stećci „babe"*

„BABE“ I BABUNI

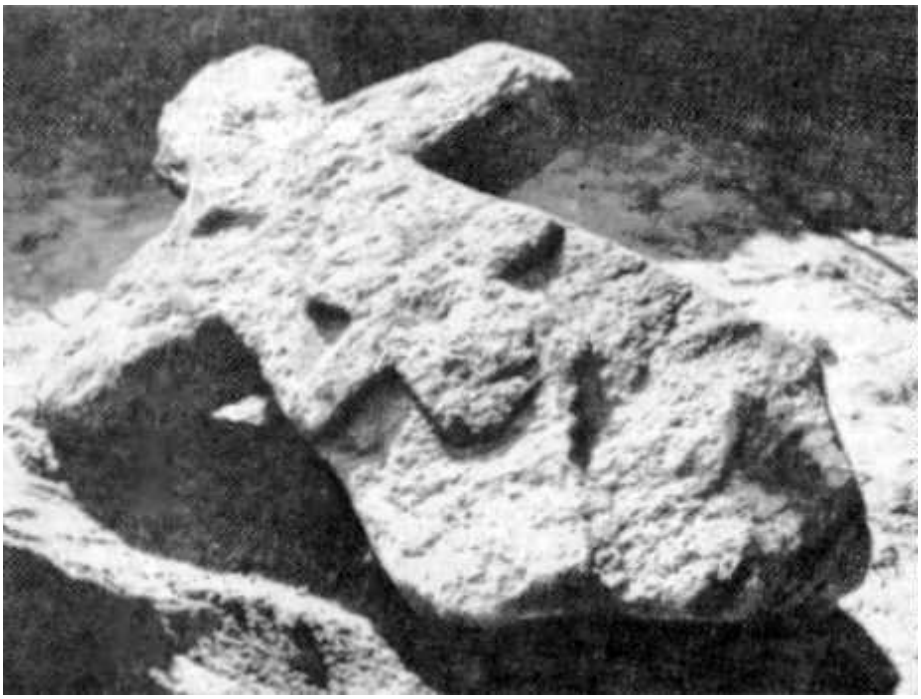

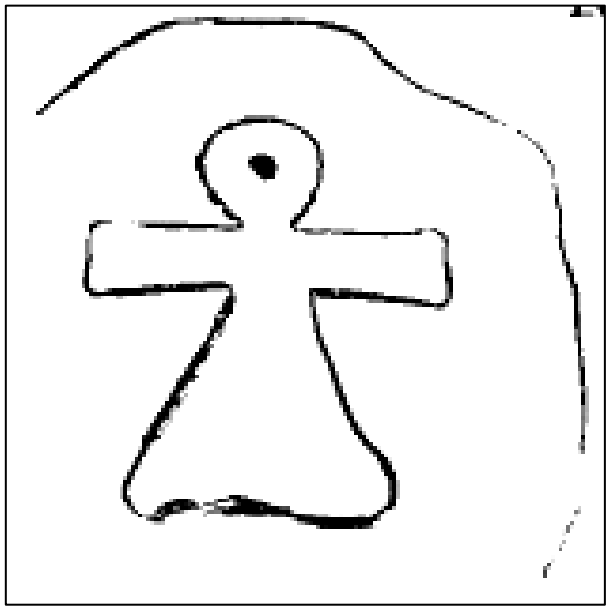

***Sl. 108**. „Babe“ su kameni kumiri (idoli) rasprostranjeni širom Rusije i Mongolije. Iznad je “baba” iz Ukrajine, a ispod stećak. To je isti motiv, ista simbolika.*

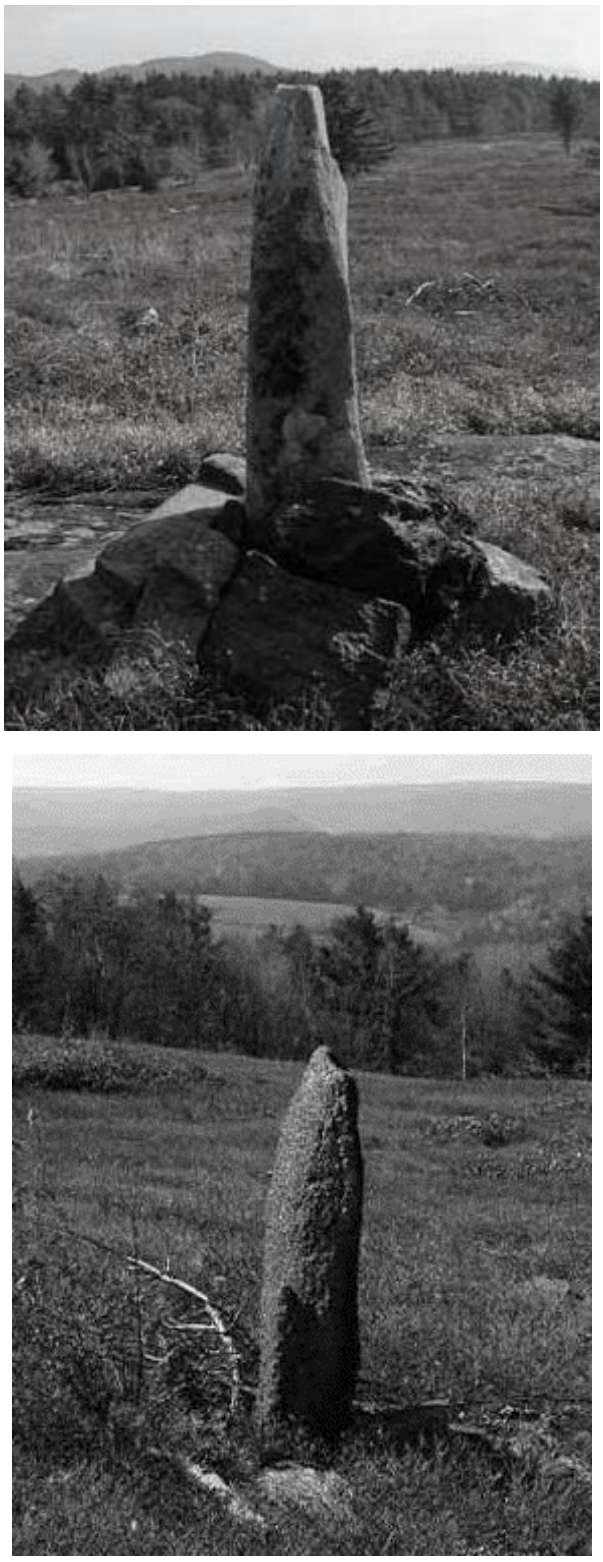

Sl. 109. *Kameni kumiri (Burnt Hill Stone Circle, Western Massachusetts, USA).*

Sl. 110. *Kameni kumiri iz Indije i Altaja u Rusiji.*

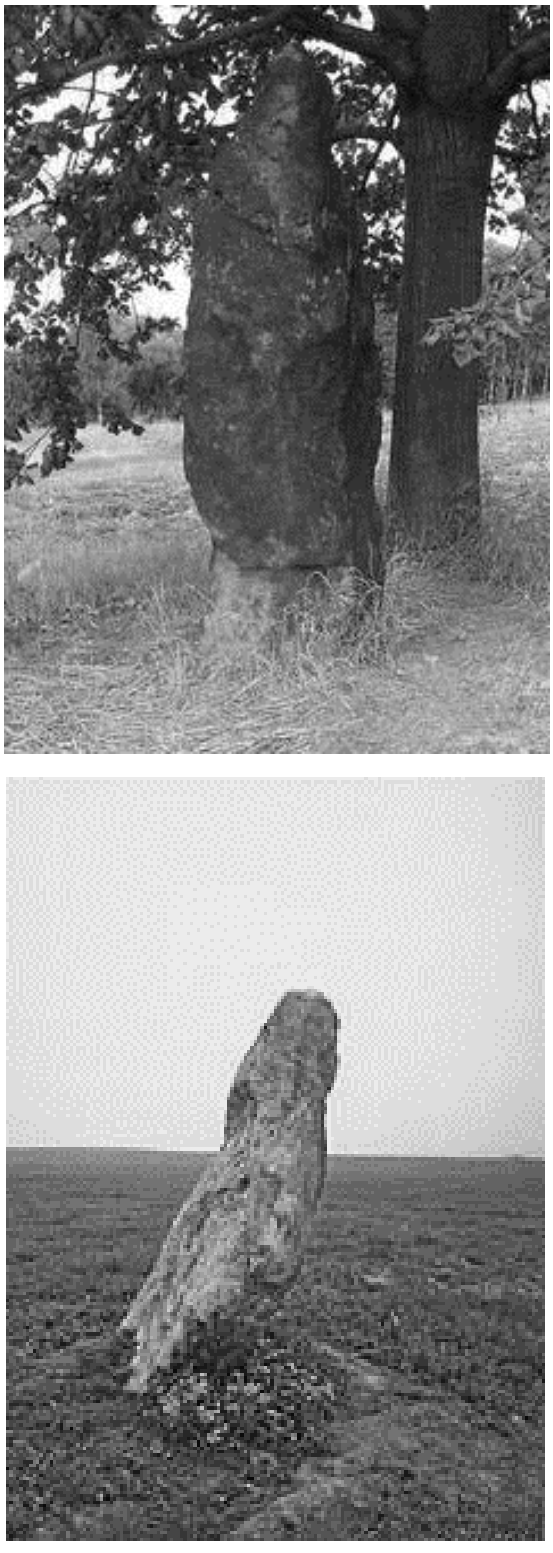

Sl. 111. *Kameni kumiri "babe", Slaventin (gornja slika) i Drahomyšle, Češka.*

Sl. 112. *Kameni kumir "baba", Kernosovka stele u Ukrajini (gornja slika) i dva stećka- -kumira.*

Sl. 113. *Kameni kumir nazvan Nikšin kiljan (Mala Lukovica kod Nikšića) i kameni kumiri kod Bosanskog Petrovca.*

Sl. 114. *Kameni kumir, u narodnoj tradiciji poznat kao mramor bana Ugrena (Liverovići, Nikšić).*

Dvovjerci krstjani (poluvjerci Dušanovog zakonika) klesali su kamen i pravili stećke i kumire koji se pominju u djelu "Život Svetog Simeona" Stefana Prvovjenčanog. "Babuni" su bili stočari, čobani, "gatari" koji su se molili po prehrišćanskom običaju, "gatali" vremena po zvijezdama i pticama, hrišćani koji su držali tradicionalne narodne običaje iz vremena prije primanja hrišćanstva.

Šesti vaseljenski sabor donosi odluke o zabrani i iskorijenjivanju gatanja i sujevjerja kao i svih običaju kroz koje se to ispoljava. Sedmi vaseljenski sabor donosi kanone o obožavanju krsta i ikona i proglašavaju jereticima sve koji to po razumu vjere odbijaju. Njih Nemanja mačem i ognjem progoni i mnogi pobjegoše zapadno od Nemanjine države, uz i niz Drinu i preko Drine u Bosnu i tu nastaviše da čuvaju svoj stil hrišćanske vjere, vjere u Hrista koju su duhovnom prirodom nakalemili na svoje prehrišćansko vjerovanje i prehrišćanske običaje.

I u Bosni ih zateče druga nevolja: krvavi krstaško-inkvizitorski rimokatolicizam, koji sta-lnim nasrtajem ognjem i mačem nastojaše da istrijebi "proklete babune" i nametne svoje rimsko kvazihrišćanstvo, koje oni zovu "pravom virom".

I tako sve bijaše dok vladika Nikolaj Velimirović krstjansku verziju hrišćanstva ne nazva **svetosavljem**, koje definisa kao "pravoslavlje srbskog stila i iskustva". Ne, nije to **svetosavlje**, nego je pravo slavlje **pravoslavlje** po Bogu Pravu, Bogu Pravde. Pravoslavlje je kamen temeljac srbskog identiteta koji srpski neprijatelji oduvek žele da unište. To su pripadnici romejskogrčkog ortodoksja, pripadnici ortodoksnog judaizma, ukupnog zapadnog hrišcanstva i pripadnici islama.

Sl. 115. *Triskelion na stećku (Boljević, Srebrenica).*

LAŽI RIMOKATOLIČKIH IZVORA

"Kasnije pako kad se patareni u Bosni pojave, onda na molbu i poticanje rimskih papah, ugarski kralj i, progoneći patarene, povrijede bosanskih banah nezavisnost, kako ćemo svojim redom vidjeti.

X. Kulin God. 1168-1204 – 36

Sin Borića, rođen godine 1145, po smrti otca svoga stupi na njegovo dostojanstvo godine 1168. Slijedeće godine sjedinivši se sa svojim svojacim sinovima Dešinim: Miroslavom, Konstantinom i Stjepanom Nemanjom, ustane protiva Radoslavu, posljednjem kralju dalmatinskom, sinu kralja Draginje, i ovoga iz Zete protjera. Radoslav i brat mu Ivaniš prebjegnu u Dubrovnik; i budući da ih Dubrovčani na zahtijevanje Kulinovo i Dešino ne htjedoše predati, to ovi vojsku dignu na Dubrovčane, al bijahu od ovih pobijeđeni. Ovi ban izpočetka svog vladanja bio je pravi katolik, kako se vidi iz poslanice papina Legata Teobalda na njega pisane godine 1180.

A poslije nek se oženi sa sestrom Stjepana Nemanje, koja bijaše bogomilka, i on postade sljedbenik iste vjere. Još godine 1174. bio je otajni njihov sljedbenik i u isto sljedbeništvo privukao je svoju sestru Anu, njezina čovjeka Miroslava, brata mu Konstantina i svog šuru Stjepana Nemanju, raškog župana; dapače protjerane iz Splita i Trogira bogomile u svoju ih državu primi. Razumivši ova, Emerik, kralj ugarski, prisili ga ići u Rim k papi, da ondje obeća ostaviti bogomilstvo; on istina ode u Rim i pod zakletvu obeća da unapredak nit će on slijediti nauk bogomilah, niti iste trpiti u svojoj zemlji; al kako vidimo iz poslanice Vulkana, kralja srbskog, na papu Inocencija III. godine 1199. pisane, Kulin opet se je povratio na krivovjerstvo." (Primjeri bosanskohercegovačke pismenosti i književnosti od 11. do 19. stoljeća, Bosanski franjevci –ilirici, Ivan Jukić, str. 79-80, Izbor, transkripcija, predgovor i rječnik Darija Gabarić-Bagarić, HDK Napredak, Zagreb – Sarajevo, 2004)

Nemanja bogumil!? Nemanjina sestra bogumilka!? Knez Miroslav bogumil!? Kulin Ban bogumil!? Šta je ovo? Zašto rimokatolici tvrde da je Stefan Nemanja bio bogumil? Evo zašto: iz pera Nemanjinog biografa Stefana Prvovjenčanog vidjeli smo da je Nemanja sve do zrelog doba bio rimokatolik, pa se ponovo krstio u Pravoslavnoj Crkvi krstjana i postao pravoslavac tradicionalne srbske Pravoslavne Crkve rodovjernih hrišćana, krstjana dvovjeraca. Njih Rimokatolička crkva zove bogumilima i zato je i Nemanja ponovnim krštenjem za rimokatolike postao bogumil. Nemanjina sestra, knez Miroslav, Kulin Ban i njegova sestra su te pravoslavne krstjanske vjere. Te pravoslavne krstjane rimokatolici zovu bogumilima, a Sveti Sava ih zove "masalijani koji su sada bogomili - babuni." Pa nastavlja već citirani rimokatolički izvor i kaže:

"Videći se Kulin stiješnjen sa svih stranah, ostavi bogomilstvo posve, i budući, da je biskup Danijel bio umro, to on postavi biskupom Radogosta, kog čini posvetit po Bernardu, arcibiskupu dubrovačkom, sagradi svojim troškom dvije crkve, koje isti Bernardo posveti, ban ga lijepo nadarivši vrati u Dubrovnik; godine pako 1202. Bernarda spomenutog i archiđakona dubrovačkoga sa još nekoliko svojih Bošnjakah, kao poslanike papi Inocenciju III. poslao je s darovima, da izjave njegovu poslušnost i podložnost prama rimskoj

stolici, moleći da mu papa svog poslanika pošalje, koji će mu biti od velike pomoći u obraćenju krivovjernikah. Papa ovo poslaničtvo dragovoljno primi, i pošalje mu svoga poslanika Ivana Casaemaria, svoje kapele nadstojnika. Ovi poslanik među mnogim obrati i nekakve kaluđere sv. Vasilije. Prednjaci dakle od patarenah i ovi saemarija, svoje kapele nadstojnika. Ovi poslaku papinu. Poslanik zatim ode u Ugarsku k Emeriku, povedši sa sobom rečene prednjake – njih dvojicu – kod kralja bio je tada i sin Kulinov, koji pred poslanikom, kraljem i arcibiskupom koločkim, obeća na ime svoje i otčevo, da više niti će oni slijediti nauk patarenski, niti će u svojoj zemlji dopustiti, da drugi slijedi, i ako bi ovo obećanje prestupio, da plati 1.000 markah srebra. Dva pako ona prednjaka, na ime svoje braće obećaše sva ona obslužit koja im od papina poslanika budu naložena, obećanje ovo zakletvom potvrdiše. Sva ova vidi iz knjige kralja Emerika na papu Inocencija III. pisane godine 1204. Kod Farlatija pag. 46 t. I" (Primjeri bosanskohercegovačke pismenosti i književnosti od 11. do 19. stoljeća, Bosanski franjevci – ilirici, Ivan Jukić, HDK Napredak, Zagreb – Sarajevo, 2004, str. 81.)

Otkud bogumilima kaluđeri? Bogumili se jesu oblačili u crne mantije sa kapuljačama kao kaluđeri, ali bogumili nisu imali kaluđere. Prvo su rimokatolicima svi Nemanjići bili bogumili i Kulin Ban bijaše im bogumil, a gle: "bogumili" ili "patareni" po fresci iz crkve sv. Ahilija u Arilju imaju arhijereje u svešteničkim odorama i k tome još evo i kaluđere imaju. Dakle to nisu bogumili, nego paganohrišćani, poluvjerci, tj. dvovjerni krstjani.

"4. Skoro svi spomenici s natpisima pripadaju feudalcima i slobodnim ljudima.

5. Grobne formulacije u natpisima iz Hercegovine su skoro istovjetne sa grobnim natpisima iz zapadne Evrope i susjedne Dalmacije.

6. Velik broj grobalja i crkava (pravoslavnih i katoličkih) iz novog vijeka se nalazi na srednjovjekovnim nekropolama. Ova činjenica potvrdjuje kontinuitet ortodoksije.

7. U posljednje vrijeme su otkrivene zidine od 7 kasnosrednjovjekovnih crkava u Humskoj Zemlji, od kojih je jedna trobrodna romaničkog stila (XII-XIII v.) u Gornjoj Bijeloj kod Konjica, gdje su, u XV vijeku, živjeli neki krstjani bosanske crkve (Cvjetko krstjanin). Izvori i spomenici s natpisima spominju 8 crkava u Humskoj Zemlji, od kojih neke i danas postoje. Intezivneg zidanja crkava u kasnom srednjem vijeku bilo je i u Travuniji, gdje su, prema pisanim izvorima, tobože živjeli heretici, patareni.

8. Apsolutna većina bosansko-humskih povelja, pisanih pro foro interno i pro foro exter-no, ima znak krsta u početku ili na kraju teksta. Povelje sa Zapada, iz Hrvatske i zapadne Bosne rijetko imaju znak krsta u tekstu.

9. Neki domaći izvori trebinjsko-mrkanskih biskupa iz XVII vijeka nazivaju pravoslavne iz Hercegovine patarenima, manihejima i hereticima." (Marko Vego, Srednjevjekovni nadgrobni spomenici BiH, Ljubuški, Sarajevo, 1954. Str.212)

Rimokatoličke laži o bogumilima lako su razotkrivene i nije potrebno navoditi njihove ostale laži o bogumilima, jer su temelji tih laži srušeni istinom da pod patarenima ili bogumilima rimokatolici podrazumijevaju one koji ispovijedaju da Sveti Duh ishodi od Oca, (ex Patre), za

razliku od rimokatolika koji ispovijedaju da Duh Sveti ishodi od Oca i od Sina (ex Patrie Filioque):

"Po njima, stanovnici Bosne su "jeretici", "maniheji", "patareni", a njihova zemlja rasadnik svih mogućih zala i jeresi, kao uostalom i ostale pravoslavne zemlje. Za Rimokatoličku crkvu toga doba jeretik je svaki hrišćanin, dakle i pravoslavni, i prije svega pravoslavni, koji ne priznaje apsolutnu vlast pape, rimokatoličke dogme i latinski obred. (Do danas je taj stav znatno ublažen). Sam termin "patareni", "paterini", kojim se najčešće označavaju stanovnici Bosne, označava one koji uče da Duh Sveti ishodi od Oca (ex Patre), dakle pravoslavne, za razliku od rimokatolika koji uče da ishodi od Oca i Sina (ex Patre Filioque)." (Đorđe Ćapin, Mit o bogumilima, Časopis "Pogledi" br. 179., Kragujevac, septembar 1995, str. 24-25 i časopis "Vidoslov – Sabornik eparhije Zahumsko-hercegovačke i Primorske" br. 9., Trebinje 1996., str. 59-62)

Hrišćanski poluvjerci (dvovjerci, krstjani) živjeli su širom Srbije, zapadno i južno od rijeke Drine i tu su ostavili svoje brojne tragove na nadgrobnim biljezima, mramorima ili stećcima i u rijetkim spomenicima Crkve bosanske. Još je srpski knez Časlav Klonimirović (932-960. g.), koji je poslije bjekstva iz Bugarske u Srbiji priznao vrhovnu romejsku vlast, pisao Lekapenusu da se u zabitoj Bosni nalaze jeretici i pagani najgoreg soja. Dakle svakako je u vidu imao bosanske krstjane dvovjerce. Čest motiv na spomenicima je Svetovid, koji drži otvorenu i podignutu desnu ruku blagoslova. Na tim spomenicima su i prikazi krsta kojeg su Cimbri, Simbri ili Sebri svetili i postovali i prije postojanja hrišćanstva, ali se krstu nisu klanjali.

LAŽI BOŠNJAČKIH IZVORA

"Crkva bosanska *je bila autohtona crkva u Bosni koja je postojala tokom* srednjeg vijeka. *To je bila jedina heretička crkva koja je uspjela da postane zemaljska (državna) crkva. Heretičkim crkvama u Makedoniji, Italiji, Francuskoj i Bosni pripisuje se* dualizam.

Pripadnici Crkve bosanske su se nazvali krestjanima ili krstjanima. Danas ta Crkva više ne postoji jer je sasvim nestala tokom Osmanske *vladavine. Dubrovčani su predstavnike Crkve bosanske zvali* patarenima. *U literaturi se predstavnici Crkve bosanske nazivaju i* bogumilima.

Babuni (Babunin) je izraz kojim su u srednjovjekovnoj Srbiji nazivani heretici i bosanski krstjani (babunska jeres; zli heretici; trikleti babuni; babunska vjera; bezbožni i paganski babuni; babunska riječ).

Vjersko učenje Crkve bosanske se danas slabo poznaje. Nije sačuvano dovoljno informacija koje bi pojasnile teologiju i obrede. Više informacije nude inkvizitorski i protivnički tabori koji su pripadnicima Crkve bosanske pripisivali različite osobine koje je teško provjeriti.

Bosna je bila smještena na granici katoličanstva i pravoslavlja. Hrvati *na zapadu i* Mađari *na sjeveru su prihvatili katoličanstvo, dok su Srbi na istoku prihvatili pravoslavlje. Te obje zvanično priznate crkve (ortodoksne) su smatrale Crkvu bosansku heretičkom. Stranci su često*

optuživali Crkvu bosansku da je bila vezana za Patarensku herezu *i bogumile, niti mnogi historičari danas smatraju da su te teze netačne. Tokom kasnog srednjeg vijeka Crkva bosanska je egzistirala sa katoličkom crkvom.*

Dio otpora Crkve bosanske je vjerovatno bio vezan sa politikom; tokom 14. vijeka *katolička crkva je smjestila Bosnu pod mađarskim biskupom i moguće je da je jedan motiv za* šizmu *bila želja za nezavisnost od Mađarske dominacije. Nekoliko* bosanskih vladara *su bili krstjani, ali neki od njih su prihvatili katoličanstvo zbog političkih razloga.*

Ranije se je smatralo da su krstjani masovno prešli na Islam *zbog progona katoličke i pravoslavne crkve. No, danas neki historičari smatraju da je Crkva bosanska bila skoro nestala za vrijeme dolaska Osmanlija* 1463*. godine."* (Wikipedia, Crkva bosanska)

Idemo redom, pasus po pasus, od laži do laži!

Bošnjaci kažu:

"Crkva bosanska *je bila autohtona crkva u Bosni koja je postojala tokom* srednjeg vijeka*. To je bila jedina heretička crkva koja je uspjela da postane zemaljska (državna) crkva. Hereičkim crkvama u Makedoniji, Italiji, Francuskoj i Bosni pripisuje se* dualizam*."*

Šta je dualizam u učenju Crkve bosanske? To je sinkertična dvojnost vjere rodovjernih hrišćana poluvjeraca, tj. dvovjeraca: čuvanje naslijedjenih prehrišćanskih vjerovanja i običaja uz vjerovanje u Isusa Hrista po Pismu, a ne po ljudskoj filozofiji vizantijske i rimske crkve.

Samo hrišćanstvo je svojevrsni dualizam koji provejava kroz cijelo Sveto Pismo i Starog i Novog Zavjeta. To je neprekidna borba između dobra i zla, borba između svjetla i tame, borba između istine i laži, borba između Boga i đavola, borba između prehrišćanskog Crnoboga i Bjeloboga.

Hristos je rekao jevrejskim farisejima:

"Vi ste od nižijeh, ja sam od višijeh; vi ste od ovoga svijeta, ja nijesam od ovoga svijeta." (Jovan,8,23)

Hristos nas uči da je vrag (Sotona) gospodar podnebesja, knez ovoga svijeta:

"Već neću mnogo govoriti s vama; jer ide knez ovoga svijeta i u meni nema ništa." (Jovan,14:30)

Dualizam je borba tijela i duše:

"Duh je ono sto oživljava,a tijelo ništa ne pomaže". (Jovan,6:63)

To je bio i ostao dualizam pripadnika Crkve bosanske, ondašnjih dvovjeraca krstjana, koje su nazvali bogumilima, patarenima i mahinejcima, a danas ih zlom namjerom pogrešno zovu svetosavcima.

Bošnjaci govore:

"Pripadnici Crkve bosanske su se nazvali krstjanima. Danas ta Crkva više ne postoji jer je sasvim nestala tokom Osmanske *vladavine. Dubrovčani su predstavnike Crkve bosanske zvali* patarenima*. U literaturi se predstavnici Crkve bosanske nazivaju i* bogumilima*."*

Ondašnji krstjani su današnji srbski pravoslavci, sto znači da je Crkva bosanska preživjela Osmansku vladavinu.

Dubrovčani su bili mahom rimokatoličke vjere i zvali su pravoslavne patarenima, jer su pravoslavci ispovijedali da Duh Sveti od Oca ishodi (ex Patre), dok rimokatolici ispovijedaju da Sveti Dud ishodi i od Oca i od Sina (ex Patrie Filioque).

Vidjeli smo na primjeru Nemanjinog prelaska u Pravoslavnu crkvu krstjana da rimokatolički autori pravoslavce nazivaju bogumilima.

I Bošnjaci potporu svojim lažima traže, pa vele:

"Babuni (Babunin) je izraz kojim su u srednjovjekovnoj Srbiji nazivani heretici i bosan-ski krstjani (babunska jeres; zli heretici; trikleti babuni; babunska vjera; bezbožni i paganski babuni; babunska riječ)".

I ovu laž i zabludu raskrinkali smo prethodnim objašnjenjima. Pošto o " bosanskim bogu-milima" traga nikakvog nema i to sto nikad nije postojalo ne može se ni naći. To i sami Bošnjaci priznaju kad kažu:

"Vjersko učenje Crkve bosanske se danas slabo poznaje. Nije sačuvano dovoljno informacija koje bi pojasnile teologiju i obrede. Više informacije nude inkvizitorski i protivnički tabori koji su pripadnicima Crkve bosanske pripisivali različite osobine koje je teško provjeriti."

Vjersko učenja Crkve bosanske odlično se poznaje i svakom dobronamjernom čovjeku lako je to učenje spoznati kroz tragove pravoslavnih bogomolja onog doba, kroz crkvene knjige onog doba, kroz kraljevske povelje onog doba i kroz stećke i zapise na stećima, kao i kroz narodne običaje u današnjoj vjeri pravoslavnih Srba.

Neki Bošnjaci vole da lažu:

"Bosna je bila smještena na granici katoličanstva i pravoslavlja. Hrvati *na zapadu i* Mađari *na sjeveru su prihvatili katoličanstvo, dok su Srbi na istoku prihvatili pravoslavlje. Te obje zvanično priznate crkve (ortodoksne) su smatrale Crkvu bosansku heretičkom. Stranci su često optuživali Crkvu bosansku da je bila vezana za* Patarensku herezu *i bogumile, no mnogi historičari danas smatraju da su te teze netačne. Tokom kasnog srednjeg vijeka Crkva bosanska je egzistirala sa katoličkom crkvom."*

Već smo opisali srbsko pravoslavlje prije Stefana Nemanje i vizantijsko ortodoksno hrišćanstvo, kojem se priklonio Nemanja od vremena njegovog sabora 1196. godine i mogli smo se uvjeriti da to nisu identične vjere u dogmatsko-kanonskim pravilima.

Jos od vremena apostolskog misionarenja po Balkanu pa preko srednjeg vijeka do danas, Crkva bosanska je bila i opstala. Danas vjeru te Crkve zovu svetosavljem, hrišćanstvom srbskog stila i iskustva, a to su zapravo dvovjerni krstjani.

Bošnjaci i ovako tvrde:

"Dio otpora Crkve bosanske je vjerovatno bio vezan sa politikom; tokom 14. vijeka *katolička crkva je smjestila Bosnu pod mađarskim biskupom i moguće je da je jedan motiv* zašizmu *bila želja za nezavisnost od Mađarske dominacije. Nekoliko* bosanskih vladara *su bili krstjani, ali neki od njih su prihvatili katoličanstvo zbog političkih razloga."*

Politički razlozi postojali su samo u slučajevima bosanskih vladara, koji su tom politikom čuvali narod od papinih krstaških pohoda (primjer Kulina Bana na Bilinom polju), ili su time štitili svoj trenutni lični interes. Lični interes ponekad je provejavao je i kod nekih starješina Crkve bosanske, ali je većina naroda trajno ostala vjerna svojoj izvornoj tradicionalnoj vjeri. Bosanski krstjani dvovjerci (poluvjerci Dušanovog zakonika) opirali su se rimokatoličkoj vjeri i potčinjavanju papinoj vlasti.

I evo sami Bošnjaci priznaju da nije uvijek tačno ono sto se tvrdilo o "bosanskim bogumilima":

"Ranije se je smatralo da su krstjani masovno prešli na Islam *zbog progona katoličke i pravoslavne crkve. No, danas neki historičari smatraju da je Crkva bosanska bila skoro nestala za vrijeme dolaska Osmanlija* 1463*. godine."*

"Smatralo se" i "neki smatraju"? Gospodo Bošnjačka, nečije smatranje nije nikakav istorijski dokaz! Ono što istorija zna jest da su neki od pripadnika Crkve bosanske prešli na islam neposredno po turskom osvajanju Bosne. To su prvo učinili neki bosanski prvaci da bi sačuvali svoje gole živote i živote svoje čeljadi, da bi sačuvali svoju imovinu i kakve-takve privilegije kod turskih vlasti. Obični narod prelazio je na islam uglavnom da se sačuva od ropske nevolje i beskrupuloznog turskog zuluma.

Crkva bosanska, u vrijeme Stjepana Vukčića Kosače (1404 - 1466), hercega od Svetog Save, počinjala je da se pripaja Nemanjićkoj vizantijskoj crkvi, ali to uglavnom nije dovelo do promjene u tradicionalnom vjerovanju i običajima samog naroda. Druge i pogubnije promjene došle su nakon turskog osvajanja, kad je grčka ortodoksna crkva mitom od turske vlasti dobila pravo da u Srbiji i Bosni i Hercegovini postavi svoje vladike i sveštenike. Tada su zabranjeni svi paganski prehrišćanski običaji, zabranjena su sva javna narodna zborovanja. I sve ono sto vijekovima Srbima krstjanima nisu mogli da zabrane kanoni Trulskog (5/6) vaseljenskog sabora, zabraniše Grci preko Turaka. Mnogi prehrišćanski običaji održavani su tajno pod okriljem noći. Tako i badnjaci preživješe, preživje Jurjev dan sa svojim običajima, preživješe Ivanjski krijesi, Varin dan...i preživje dvovjerno krstjanstvo do dana današnjeg.

Govoreći o tobožnjim bogumilima neki Bošnjaci se pozivaju na sljedeće riječi prezvitera Kozme:

"Uče svoje da se ne pokoravaju vlastima, rugaju se starješinama, smatraju bogu mrskim onoga koji rabota za cara i robovima govore da ne služe svojim gospodarima." (Prezviter Kozma)

A evo sta piše na stećku iz Veličana kod Trebinja:

"GOSPOJA RADAČA, ŽUPANA NENCA ČIHORIĆA KUĆNICA A NEVJESTA ŽUPANA VRATKA I SLUGE DABIŽIVA…, KĆI ŽUPANA MILTJENA DRAŽIVOJE-VIĆA".

Evo i natpis iz Kočerina kod Ličtice:

"... SE LEŽI VIGANJ MILOŠEVIĆ SLUŽI BANU STIPANU I KRALJU TVRTKU I KRALJU DABIŠI I KRALJICI GRUBI I KRALJA OSTOJU I U TO VRIME DOJDE I SVADI SE OSTOJA KRALJ S HERCEGOM I S BOSNOM I NA UGRE POJE OSTOJA ..."

Uz osobne i društvene podatke sahranjenih ljudi, oni više puta pružaju i podatke o uzroku smrti:

"POGIBOH ZA SVOGA GOSPODINA" (Sefik Bešla-gić, Stećci – kultura i umjetnost, IRO "Veselin Maslesa" , Sarajevo, 1982, str. 449-450)

Iz ovih primjera vidimo pokoravanje i vjernost vlastima i nema ruganja starješinama i vidi se da su vjerno služili svojim narodnim gospodarima, ali Srbi jesu bili protiv uvodjenja feudalnog poretka kakav je bio srednjovjekovni feudalni poredak, koji je Srbima u Raškoj tek nametnuo Stefan Nemanja.

Neki Bošnjaci se pozivaju na "Srbski Sinodik"!

Srbski "Sinodik" ("Zbornik", XIV ili XV vijek) nastao je na bazi grčkog originala i bugarskog prevoda, uz niz prepisivačkih ubacivanja. Evo tekst prevoda:

"Zli heretici, trikleti babuni, koji se zovu lažni krstjani i koji se rugaju našoj pravoj veri, uzimaju od knjiga 'Sveto Pisanije' i obraćaju ga na zloverje, i koji se odlučiše od svete pravoslavne crkve, i koji se rugaju svetome i časnome krstu, i koji se rugaju i ne klanjaju svetim ikonama, da budu prokleti. Koji veruju u babunsku veru i njihovo učenje, i koji ih primaju i klanjaju im se, i koji drže veru njihovu, takvi da budu prokleti.

Koji znaju da je babunske vere, pa ih primaju u svoje zemlje i brane ih, takvi da budu prokleti.

Onaj koji ne proklinje svaku zlu heresu, a naročito jeretike, koji se nazivaju babuni, da bude proklet.

I svima koji veruju u pravu veru, istinskim hristjanima i koji se klanjaj obrazu svetoga i časnoga krsta, i svetim ikonama, i svetim moštima, koji tako misle i veruju, večni pomen.

Savi jeromonahu večni pomen. I svaki babun da bude proklet. I gromko velimo: mnoga leta carem.

I gromko velimo: Rastudije bosanski, i Radomir, i Dražilo, i Toljko, i Tvrtko, i Tvrdoš, \dodato: i Radin gost Hercegov, da bude prokleti/, i svi koji se nazivaju krstjani i krstjanice, a ne klanjaju se svetim ikonama i krstu časnome, da budu prokleti." (Trebnik manastira Svete Trojice kod Plevlja, Spomenik Srpske Kraljevske Akademije, LVI. Izdao Ljubomir Stojanović).

Sinodik se čita svake godine na Nedjelju Pravoslavlja, kad vizantijska ortodoksna crkva proklinje sve one koji dosljedno ne poštuju njene dogmate i kanone. Konkretno u gore citiranom Sinodiku proklinju se jeretici babuni koji se ne klanjaju časnom krstu i ikonama. I to je sav grijeh tih "jeretika babuna". Po ovom Sinodiku vidimo da se dvovjerci (poluvjerci) pripadnici Crkve bosanske nisu klanjali ikonama, drvetu krsta i crkvenim sasudima (stvarima), niti crkvama, tj. hramovima.

Evo sta o klanjanju krstu i ikonama kaže Sveti Sava u "Žickoj besedi o pravoj veri":

"Уз то, ми се клањамо и поштујемо и целивамо свечесну икону човечанског оваплоћења Бога Логоса помазаног Божанством и оставшег непромењено, тако да онај који је помазан вером сматра да види самога Бога Који се јавио у телу и с људима поживео. Клањамо се и дрвету Часнога крста и светим часним сасудима и божанским црквама и светим местима. Клањамо се и част одајемо икони Пресвете
Богородице и иконама свечесних Божјих угодника, уздижући очи душе (наше) ка првообразном лику и ум узносећи на оно што је несхватљиво.
Ово је богољубиви (моји), догмат православних Отачких предања. Следујући њима, и ми тако верујемо и тако исповедамо, а све јеретике и сваку јерес њихову проклињемо."

Klanjanje krstu, klanjanje ikonama i klanjanje svetim moštima (kostima svetih pokojnika) jesu odluke vaseljenskih sabora vizantijsko-rimokatoličkog stila hrišćanstva sve do Sedmog vaseljenskog sabora 787. godine. Pošto su bosanski krstjani bili u apostolskoj tradicionalnoj narodnoj vjeri i nisu bili pod okriljem Carigradske patrijaršije, nisu prihvatali sve dogmatsko--kanonske odluke vaseljenskih sabora, niti su se klanjali krstu i ikonama. Je li to bio njihov grijeh, jesu li time spadali u jeretike? Ne, oni nisu slušali ljudske odluke po pitanjima vjere, nego su dosljedno slušali riječi Svetog Pisma, jer Isus Hrist reče i zapovijedi vjernicima da se po pitanjima vjere samo Bogu treba klanjati:

"I odgovarajući Isus reče mu: Idi od mene, Sotono; u Pismu stoji: Poklanjaj se Gospodu Bogu svom, i Njemu jedinom služi." (Luka,4:8)

"Tada reče njemu Isus: Idi od mene, sotono; jer stoji napisano: Gospodu Bogu svom poklanjaj se i Njemu jedino služi." (Matej,4:10)

Dakle su "poluvjerci" i "babuni", tj. bosanski krstjani dvovjerci, bili ispravniji hrišćani od danasnjih ortodoksnih hrišćana, a rimokatolike da i ne pominjemo. Stećci svjedoce da su krstjani imali i krstove i ikone, ali im se nisu klanjali i nisu nosali sa sobom kosti upokojenih (svete mošti sto znači "svete moći"), jer je naše narodno vjerovanje da je grehota skrnaviti grob i raznositi posmrtne ostatke pokojnika. U srednjem vijeku, pa i danas, prodaja svetačkih kostiju (mošti) bio je veliki crkveni biznis.

I dan-danas progrčko svestenstvo SPC laže narodu tvrdeći da se pravoslavni vjernici ne klanjaju ikonama i krstu, nego govore da se kroz ikone i krst klanjamo Bogu. Pripadnici vizantijske varijante hrišćanstva storgo tvrde da ko vidi ikonu, taj vidi Boga. Ta tvrdnja je van zdravog razuma i protivi se učenju Svetog Pisma.

Bog je nevidljiv ljudskim tjelesnim očima i svudaprisutan vidljiv je samo duhovnim očima vjere i vidljiv je u djelima koja On stvara i čini. Takodje ortodoksni grkopravoslavci tvrde da se oni klanjaju drvetu krsta, a sve to potvrdjuje i Sveti Sava u "Žičkoj besedi o pravoj vjeri". To je čisto idolopoklonstvo i hula na Boga. Ikone i krst jesu vrijedni poštovanja, ali ikone i krst nisu Bog, jer, vidjeli smo, po duhovnim pitanjima samo Bogu treba da se klanjamo. Tako nam Hrist reče, a ko više voli da sluša šta su ljudi zapovijedili, taj neka sluša ljude.

Evo izvora o poštivanju krsta od strane pripadnika Crkve bosanske:

"*Prezir koji su Turci osjećali prema bosanskim musli-manima najvjernije je opisan u rukopisu koji je pronašao i objavio Mehmed Handžić. Ovaj rukopis zapravo predstavlja i najupečatljiviju deskripciju ideološke zbunjenosti novih muslimana i njihov vjerski život na bridu između ranijih predkršćanskih i kršćanskih normi s jedne i islamskih pravila s druge strane. Rukopis potiče iz 993. godine po Hidžri, odnosno1585. godine, a prepis rukopisa kojime se Handžić služio nastao je 1050. godine po Hidžri, odnosno 1640. godine.*

Kako smo naglasili, proces širenja islama u Bosni i Hercegovini otpočeo je polovinom XV stoljeća, što nepoznatom autoru spomenutog rukopisa omogućuje da s dovoljne vremenske distance analizira način na koji su stari Bošnjani prihvatali islam. Dio rukopisa koji govori o karakteru prihvatanja islama stanovništva Bosne i Hercegovine u prvom stoljeću Osmanske vlasti, zbog njegove važnosti donosimo ucijelosti. U rukopisu stoji:

U prošlo vrijeme u vilajetu Bosni bijaše kršćanska vjera i Mesihov vjerozakon. Kada je bilo suđeno da se ovaj vilajet osvoji i da se u tim pokrajinama sud i uprava države Osmanovića proširi, onda je radi popisa (stanovništva) iz prijestolnice (Carigrada) određen (za to) po svoj prilici muharir Mesih-paša.

Spomenuti muharir sa željom da obavi popis dođe u spomenuti vilajet. Stanovništvo sela u tome vilajetu zateče raskomadano i rastrgano. Stoga od prvaka toga naroda i dobrih ljudi toga plemena sakupi nekoliko staraca i od njih zatraži objašnjenje same stvari i reče im: 'Ovaj vilajet vodom, zrakom i ljepotom zemlje odskače nad ostalim pokrajinama nastanjene četvrti zemaljske, pa zašto su stanovnici tako razbijeni? Kakav bi način bio da se ovaj narod ponovo, kao što je bio, oživi i popravi?'

Oni mu odgovore: 'Ova razrušenost i iskomadanost dolazi od bojazni velike džizje i straha od povećanja državnih daća'. Tada spomenuti muharir dostavi njihovo stanje sretnoj Porti i uvaženim vezirima, ali ne dobije dozvole da ukine džizju i državne daće.

Rečeni muharir odlikovaše se pameću i razboritošću, te na ovaj način uredi stvar: Odluči da na koji način ukine ime džizje, a da mjesto džizje odredi neku drugu daću. Složi se sa spomenutim uglednim starcima da iz svakog sela dođe po nekolikoljudi i da radi općeg interesa na ovaj način izlaz nađu: Nek iz svakog sela po jedan muškarac primi muslimansko ime, te da im se zbog toga imena oprosti džizja. Ovo je objavljeno po svim selima i krajevima. Uglavnom se slože i uvide da im je u

tome korist. Svaki jednostavno svoje ime prevede na turski jezik. Kome je ime 'Živko' prozove se 'Jahja', kome je bilo ime 'Vuk' uzme ime 'Kurt', a kome je bilo ime 'Gvozden' uzme ime 'Timur'.

Čim se prozovu muslimanskim imenima, džizja bude ukinuta, a mjesto nje na posjede kojima su raspolagali i koji se zvahu 'baština' odrede po jedan dukat. I tu rascjepkanu divljač na ovaj način pridobiju; sela se poprave, a stanovnici ukidanjem imena džizje veseli i radosni postanu.

Kada se korist upotpunila i ovaj posao bio svršen, podijele se na tri grupe. Jedna grupa koja se povela za svjetiljkom Božije Upute spasi se bezvjerstva. Njihovo stanje odgovaraše njihovim imenima i postadoše muslimani.

Druga grupa po onoj kur'anskoj 'Mi smoovako našli svoje očeve' rekavši: 'Vama vaša vjera, a meni moja' ostade u propasti bezvjerstva.

Ostali ostadoše kao kolebajuća grupa. Strahujući i bojeći se kazne nijesu se mogli natrag povratiti, a nijesu opet ni napustili propisa i običaja očeva i djedova. U njihovu nestaloženom vjerovanju ostalo je kolebanje i sumnja, pa niti su tačno primili islamske propise niti su bili otvoreni kršćani. U pustinji nevjerstva kao životinje lutahu. Ova se grupa danas zove 'poturima'. Riječ 'potur' je sastavljena iz dvije riječi, a to su 'po' i skraćeni oblik od riječi 'Turčin'. U 'kršćanskom jeziku' riječ 'po' znači polovicu, a 'Turčin' znači musliman. Cio sastav znači 'polumusliman'. Oni su od one vrste za koju Kur'an kaže: 'Ti su kao goveda ili još gori.' Po svom nečistom vjerovanju čuvaju bezvjerske propise, a bojeći se poniženja paze i na ehlisunetski put. Prije bi govor i uzgoj djelovao na životinju, nego li na njih, a u čovječnosti i ljudstvu prema njima životinja je čovjek. Iako u djetinjstvu po prirodnoj sposobnosti i nastojanjem mudrih učitelja pokazuju lijepe kretnje, ali opet potomci ne odustaju od puta svojih pređa i odgoj se kod njih ne može ustaliti kakono je o tome lijepo rekao ugledni šejh Sa'dija:

Ne ništi svoga života, ne uzgajaj nevaljca!
Može li od slabog željeza izaći dobra britka sablja?
Ukratko rekavši uzgoj kod nedostojnog ne može se ustaliti.
Slično kao što orah na kubetu ne može stajati.

Zbog toga su moćni vladari i ugledni sultani zabranjivali miješanje Turaka i potura. Između njih ima ih dosta sa dvovrsnim zapisima. ***Ispod pazuha mu krst ne izlazi, nego se i buni protiv odbacivanja krsta.*** *U jednom selu u Bosni umre jedan hadžija. Ljudi koji su ga opremali nađu mu na vratu obješena dva zapisa u voštanoj mušemi. Otvore ih i pogledaju, kad li u jednom ispisani ajeti, au drugom kršćanskim jezikom nekakve nevezane molitve. Upitaju o tome njegovu majku, a ona im odgovori: 'U ovom je selu prije bio jedan blagoslovljen pop čiji su zapisi za čuvanje dječijeg zdravlja bili sigurni. Tada sam radi bereketa zatražila i uzela ovaj', i opet ga uzme, te potravši po licu i očima poljubi ga sa puno uvjerenja.*

One koji po Šerijatu idu za Poslanikom Bog čuva od svake opasnosti, Čije je vjerovanje nečisto, Kakva korist od zapisa njemu!" (Mr. Elvir Duranović, Elementi staroslovenske tradicije u kulturi Bošnjaka, odnos islamskih učenjaka u Bosni i Hercegovini prema njima, Bugojno, 2011. g., str. 55--59).

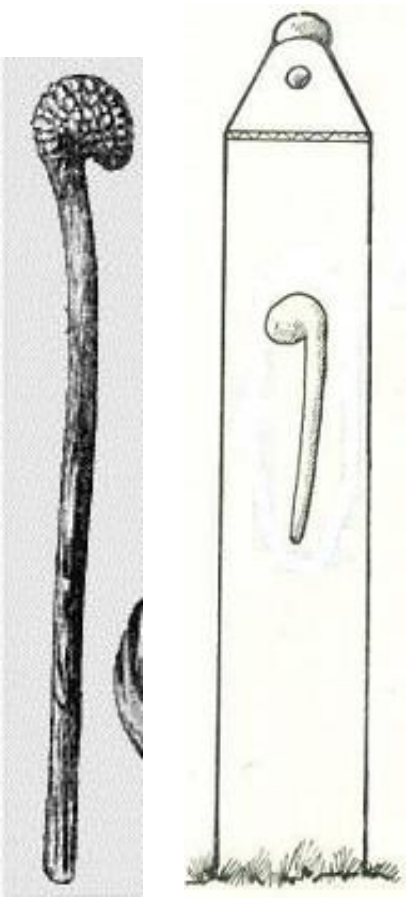

Sl. 116. *Ritualno žezlo vlhva (vrača) iz Rusije (9-11. v.) i ritualno žezlo na stećku-nišanu Mahmuta Brankovića (bašta Zemaljskog muzeja u Sarajevu).*

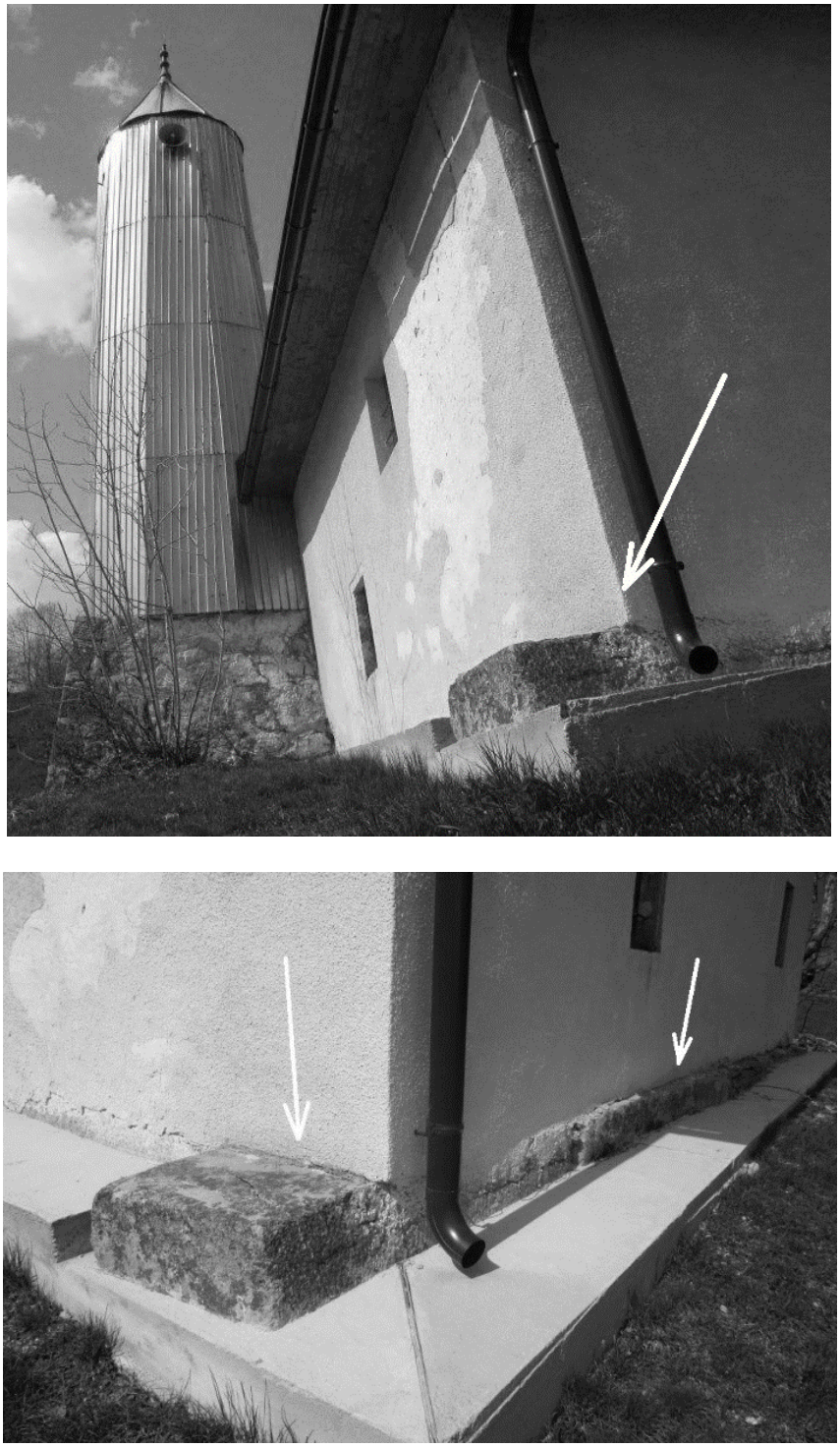

Sl. 117. *U temelje stare džamije u Umoljanima na Bjelašnici ugradjeni su stećci.*

STEĆCI SVJEDOČE

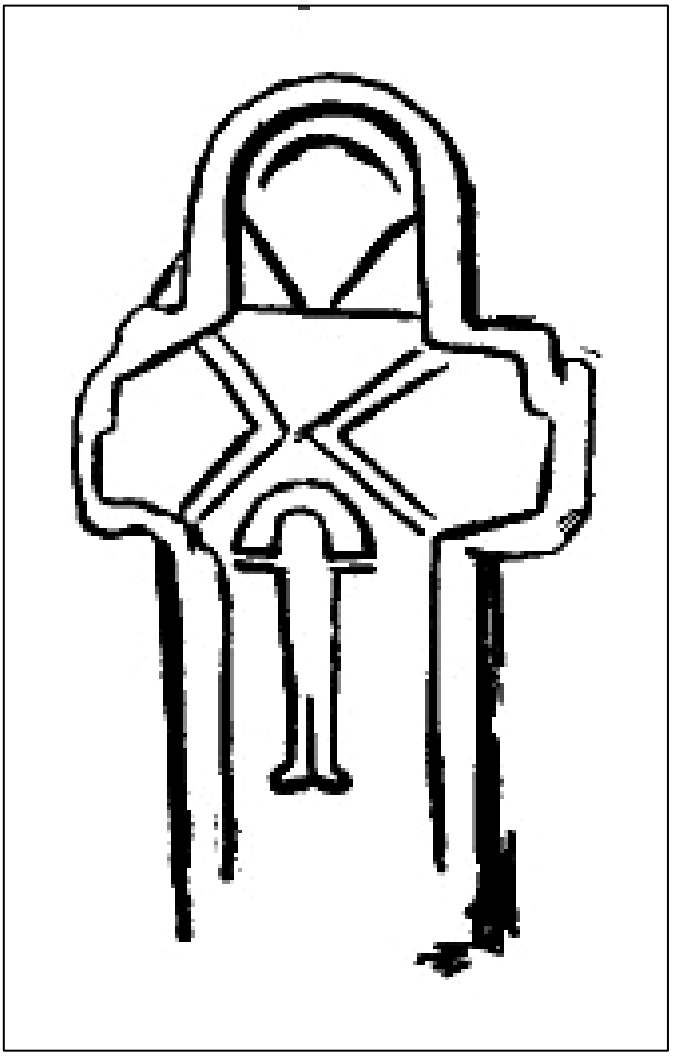

Drežnica, Mostar, k., J,
Š. Bešlagić, Stari krstovi u
Drežnici, N. S. III, 1956,
str. 181, 182, sl. 4.

Sl. 118. *Hristovo raspeće: bosanski krstjani su vjerovali u Isusa Hrista.*

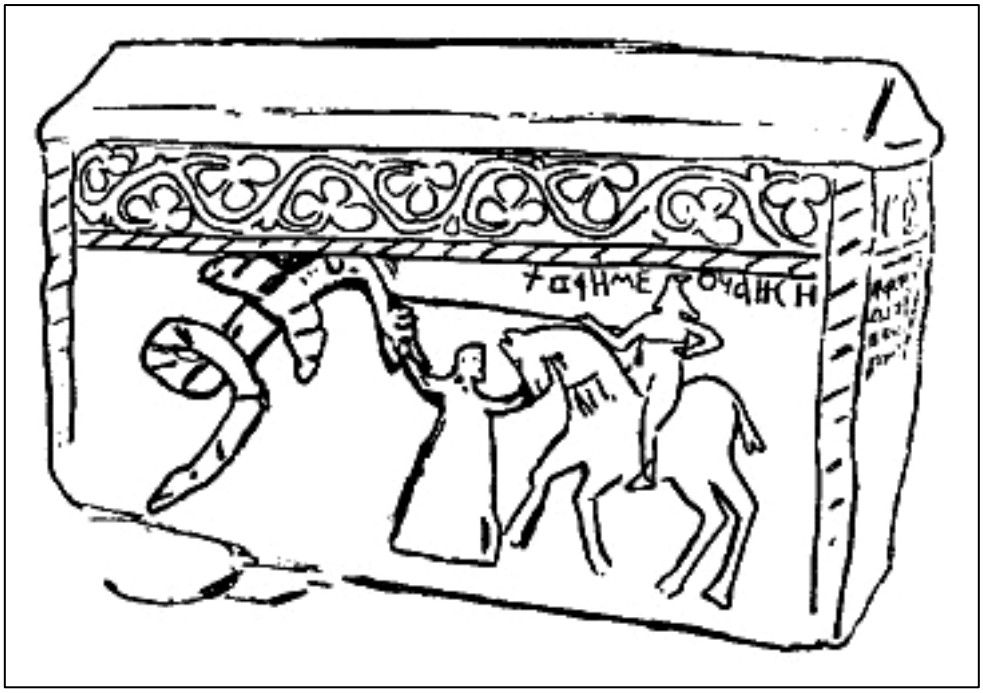

Prokletnica — Visočica planina, Konjic, slj.,
M. T. M. Vego, Zbornik III, str. 42, 43.

Sl. 119. *Sveti Juraj (Jarilo) ubija aždaju. Jurja su grkohrisćani zamijenili grčkim svetim Georgijem.*

Sl. 120. *Motiv sa stećka u Boljubima, Stolac.*

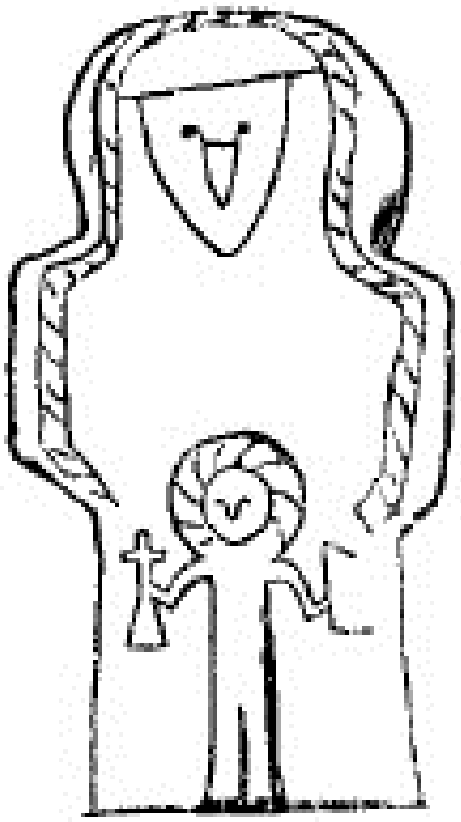

Sl. 121. *Višnji Bog i Mali Bog, Svarog i Svarožić Božić (Donje Vrbno, Bisažine, Trebinje).*

Sl. 122. *Mladi Bog Svarožić sa solarnim krstom i runom "peor" koja je simbol inicijacije Svarožića u Jurja, Svetovida i Peruna u vremenu od zimske hladnoće do ljetnih vrućina.*

Sl. 123. *Svetovid sa sunčanim krstom života (stećak na brdu Glavica, selo Ljuljac kod Novog Pazara).*

Na ovom stećku (*Sl.123*) prehrišćanski je motiv: to je antropomorfno Sunce, glava Svetovida. Ispod je solarni krst života. Plod drveta života je ljetni solsticij (Vidovdan) iznad kojeg je Svetovidova glava sa krunom. Kosa je u obliku svjetlosnih zraka, koje su simboli Sunčevog leta nebom. Nos i obrve su Božiji skiptar vlasti, dok su oči svjetlost (sunce) proljeća i ljeta. Trokutasti cik-cak oreol je uobičajeni način prikazivanja Sunčeve ekliptike. Ovo je greblje tkz. babuna dvovjeraca (krstjana) na koje je Nemanja podigao oganj i mač.

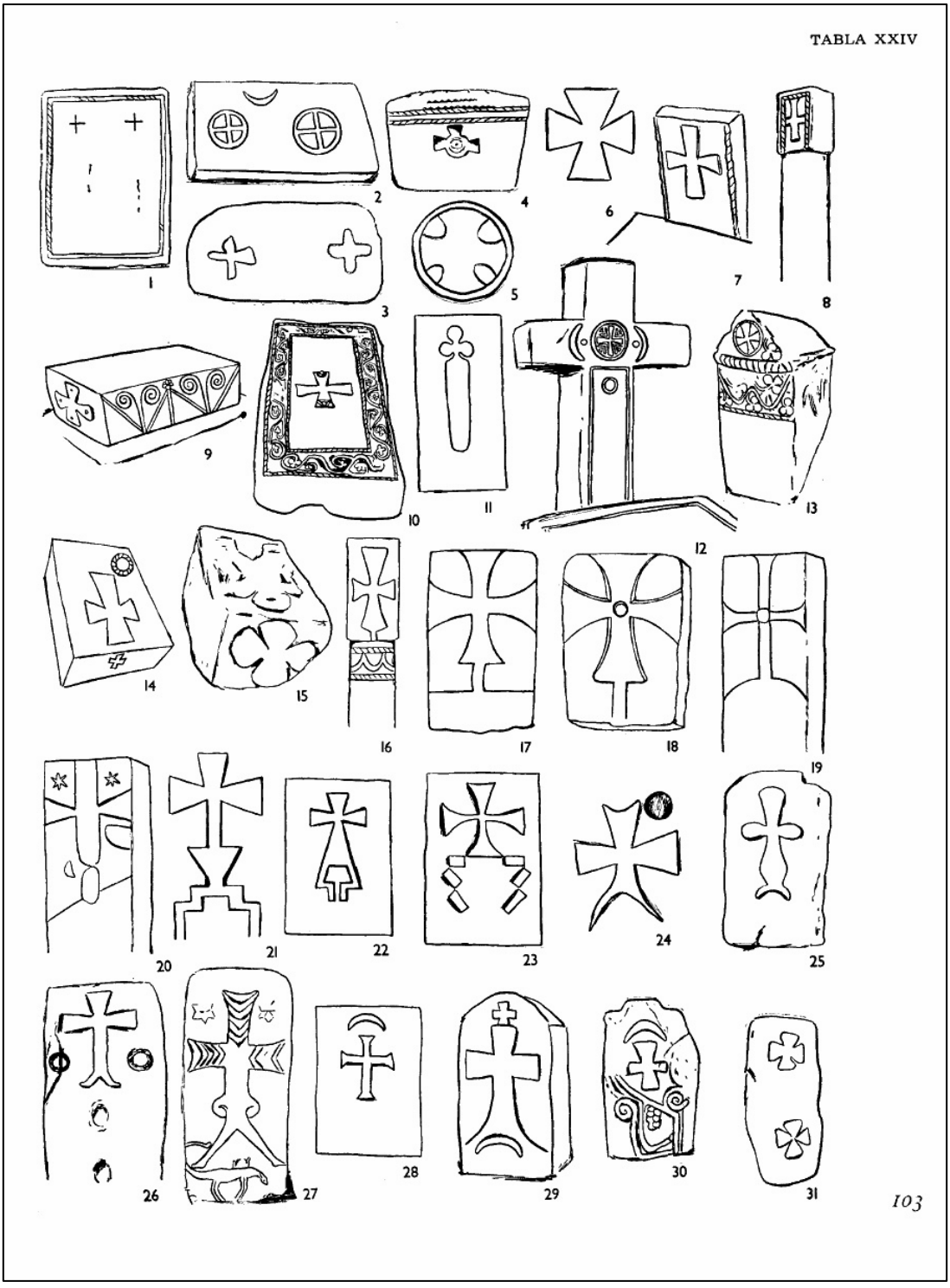

Sl. 124. *Bosanski krstjani nisu prezirali krst, bio im je sveti simbol Sunca, ali se nisu klanjali krstu, jer krst njima nije bio isto što i Bog.*

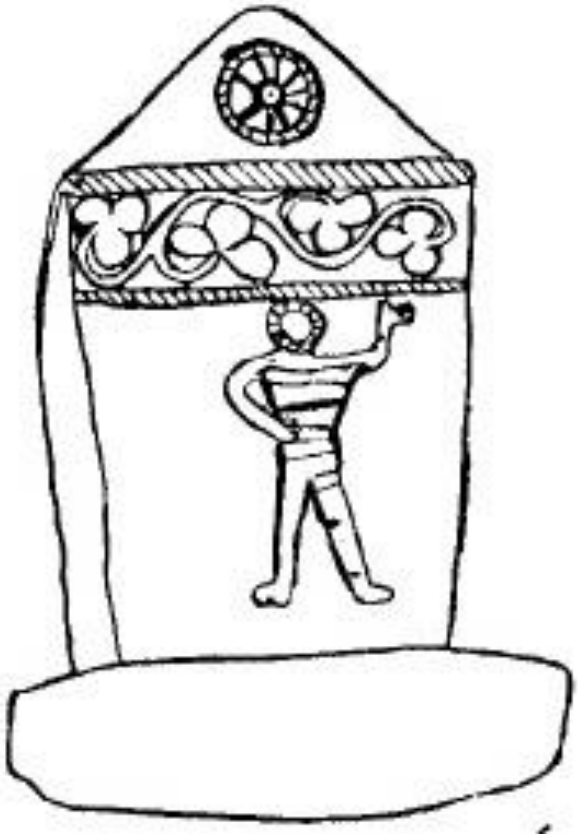

Sl. 125. *Antropomorfno Sunce sa zrakama oko glave (nekropola Radmilja kod Stoca).*

Sl. 126. *Ovaj lik na stećku samo može biti Jarilo (Juraj) ili Svetovid (Boljuni kod Stoca).*

SVJEDOČENJE POŠTENOG BOŠNJAKA

"Samo sto nije Jurjevo

Jake tragove staroslavenske tradicije pronalazimo u narodnim vjerovanjima i sujevjerjima; mnogo staroslavenskih običaja vezano je za ključne faze čovjekovog života: rođenje, ženidbu i smrt; a među muslimanima u našoj zemlji malo je poznato da godišnji običaji vezani za Jurjev i Aliđun imaju staroslavensko porijeklo. Neki animalni i biljni kultovi, poput poštivanja kućne zmije također su ostatak od starih Slavena. Jedna od tih ključnih čovjekovih faza rođenje vezana je i za moj život. Šestog maja rano ujutro – na Jurjevo, prije 70 godina došao sam na svijet.

To je dan kojim se obilježava dolazak proljeća i praznik kojim se odvaja novi, ljetni period od zimskog: to je, ustvari, praznik oživljene prirode, kada se bezbrojnim običajnim radnjama nastoji prenijeti snaga oživljene prirode, u prvom redu nove vegetacije, na ljude i stoku, živinu i pčele. Sjećam se dobro, ljudi su godinu dijelili na dva dijela – zimski, koji počinje sa Kasumom ili Mitrovdanom (8. Novembar po gregorijanskom kalendaru) i ljetni, koji je počinjao sa Jurjevom.

U okviru zimskog perioda, izdvajalo se više kraćih ili duljih perioda kao što su zehmerija, Hamsin, Babine Huke, Goveđa zima, te prvo, drugo i treće džemre. Znalo se da proljeće nastupa sa Blagovješču (7. April). Prekretnicu ljetnog perioda predstavljao je Aliđun ili Ilindan (2. Avgust) . Ljudi bi obično govorili da se nešto desilo o Aliđunu ili o Ilindanu.. Početak jeseni vezan je za period Miholjskog ljeta, oko Miholjdana (12. Oktobar).

Mora se voditi računa da je narod ovdje do nazad 50-tak godina živio od zemlje i stoke i sa prirodom. Stoga je htio ne htio bio upućen na ovaj solarni kalendar. Od pravoslavnog božića su se brojale hevte. Slušao sam od svojih stariji komšija da u petoj hevti nestaje prtine, u sedmoj dolaze brljci (tj. ptice selice) a od pola devete pa do pola desete traju huke. Više ne možemo reći da u devetoj hevti plug hajekne u najdubljem potoku niti da si lani sijao o Bajramu ili da ti je krava vodila 12 ševala, jer to ovih godina ništa ne znači u našim okolnostima. Po hevtama se određivalo kada će se obrezivati voćke i grožđe, a i kada se kalemi. Najbolje je bilo te poslove raditi oko sedme hevte tj. kada prvo džemre udari u havu (zrak). Helem, ni to više, sa džemretima nije sigurno ni kad udaraju u zemlju, kad u havu, a kad u insane.

Svi oni koji su odrasli na selu znaju da se mnogo toga veže za Jurjevdan. Određeni zemljoradnički poslovi morali su se obaviti prije Jurjeva, a drugi samo poslije, odnosno „dojurjeva" i „pojurjevu" - npr. grah (mahune) se nikada ne siju prije Jurjeva. Običaji vezani za Jurjevdan prakticirani su i na širem području Tešnja i okoline. Naročito se i posebno obilježavao u našim selima gdje su sva pomenuta vjerovanja bila duboko ukorijenjena u ljudska vjerovanja u ispunjenje želja i nada.

Običaj je bio da se jutrom, na samo Jurjevo, obavezno rano ustaje, jer „ ko porani rano, raniće i biće zdrav čitavu godinu". Umivalo se ili čak kupalo omahom, pa i majskom rosom. Išlo se na vodu „Mravić" u Raduši koja se nalazi između gaja rahmetli Mesuda Halepa i

Deljkić Muhameda (Hame), na kojoj su se, većinom, djevojke umivale , išlo se do drijena i hvatalo za njegovo stablo – da se bude zdrav kao drijen. Proljuljalo bi se i na ljuljašci, provaljalo po međi – da ne bole leđa. I kose su se kvasile omahom i češljale – da budu guste i da dobro rastu. Djevojke su naveče otkidale po stručak žare i stavljale negdje u procjep na ogradi, a jutrom žurile da vide gdje se žara okrenula – jer se vjerovalo da im je na tu stranu valja putovati gdje se žara okrene..Posebno mjesto , u kultu Jurjeva, imala je vrba jer je bila uvijek vezana uz slavljenje Jurjevdana. Naime, nezaobilazan, običaj je bio da se vrbove grane beru uveče uoči Jurjevdana pa se njima okite kuće i ostali objekti u dvorištu.

Jurjev je smatran danom proljeća i ljeta, danom kada se slavi život i priroda, pa stoga nije ni čudo da je ovaj dan igrao tako veliku ulogu u životu mladih, a naročito djevojaka. Još je jedan običaj vezan za njih i ovaj dan. One bi, naime, dan uoči Jurjeva brale miloduh, kojeg bi navečer stavile u prikupljenu "omahu", a na Jurjevo, u zoru, tom vodom bi prale tijelo i lice. Kod mladića je, međutim, postojao običaj da kradu miloduh od djevojaka, pa su one otuda znale organizovati i posebne straže da bi ga sačuvale za jurjevsko jutro i ritual umivanja.

Živo se sjećam da su ,uoči Jurjeva, kod djevojaka postojale i druge gatke, koje su se, uglavnom , odnosile na sudbinu vezanu za njihovu udaju. Tako bi se, na primjer, koncem podvezivala stabljika žare ili pero od mladog luka u baščama, pa bi se ujutro, na Jurjev, gledalo na koju se stranu podvezani i sasušeni dio biljke savio - sa te će strane doći budući mladoženja. Isto tako, djevojke su u tepsijama i drugim posudama palile barut, pa bi po kretanju dima gatale s koje će strane doći njihov budući muž. Također, slično se činilo i sa bacanjem stare izgažene cipele ili opanka preko kućnog krova - ujutro bi se gledalo na koju stranu je okrenut vrh cipele i s te bi strane, kao, trebao doći budući đuvegija. Osim pravca iz kojeg će njihov budući muž doći, djevojke su gatale i njihova imena. Uvečer, uoči Jurjeva, razapele bi tamni konac preko ulice ili sokaka, pa ako prva osoba koja naiđe bude, recimo, Huso... - onda se gatalo da će i djevojčin budući mladoženja biti neki Huso, itd.

Na sam dan Jurjeva išlo se, većinom porodično, na izlete uglavnom pored izvora ili rijeka, na kojima se posebno zabavljala omladina na jurjevskim ljuljaškama. Postojao je i običaj, naročito u našim selima, da se rano ujutro, prije nego će se krenuti na izlet djeca "žare" žarom po nogama, zapravo da se žarom istjeraju iz postelja.

Uz jurjevske običaje spomenut ću i još jedan, koji i danas živi,a odnosi se na stavljanje tisovine stoci među rogove. Naime , drvo tisovina je među narodom počašćeno i nazivom "sretno drvo" zbog vjerovanja da štiti od svakog zla i donosi sreću te se u današnje vrijeme može pronaći kod svakog drugog Bošnjaka ili Bošnjakinje. Adet je da se djeci, posebno onoj maloj, stavlja ispod jastuka da ih štite od urokljivih očiju dok je odrasli nose u novčaniku ili u vidu privjeska. Komadić tisovine se stavlja zajedno sa sedefom u hamajliju kako bi se njena moć udvostručila. Još je prije jednog vijeka dr. Sielski pisao "u Bosni i Hercegovini su se kao hamajlije nosile mnoge druge stvari: platnene, mineralne, biljne i koštane. Tako se, na primjer, u crveno platno ušije komad tisovine, objesi na crvenu uzicu pa njome opaše plačljivo dijete". Može se splesti i uzica u četiri boje (crna, žuta, narančasta i crvena) a onda se njome opasati urečeno dijete. Nadalje, kombinacija tisovine i dvije košpice od hurme sašiveno u komad crvene tkanine, predstavljalo je moćno sredstvo protiv uroka.

Iako je danas vrlo malo tisovog drveća može se konstatovati da je kult ovog drveta nekada bio vrlo raširen po cijeloj BiH, ako ne i najvažniji, o čemu svjedoči preko stotinu topografskih naziva na geografskim kartama.

U narodu je ostalo sačuvano dosta vjerovanja o zaštitnoj, hamajlijskoj moći tisovine te moći tise da odbrani neki kraj od nevremena i leda.Upravo zato, smatra se velikim grijehom posjeći njeno stablo.Uvijek se gledalo da nešto od oraćeg pribora bude od tisovine te da se stoci, posebno volovima, utisne za rog mali komadić drveta kao utuk svakom zlu. U istu svrhu, na cijeni je posebno bio stap napravljen od tisova drveta zbog vjerovanja kako ni jedna vračara neće moći oduzeti mlijeko kravi niti je ko urećи.

Zlobnici će reći to su paganski običaji. Pa šta ako su ? Jaki tradicijski običaji i sujevjerja veoma su žilavi kada se uzme u obzir da su opstali do današnjih dana. Dokle će se oni održati zavisi od vremena i standarda života. Nisu se održale ni svadbe sa fijakerima i kićenim konjima, obilježavanje Prvog maja.... Starijim generacijma su to bile tradicije kao i Jurjev....Nema ih više, a promjena je bezbroj.

Novim generacijama će biti tradicija vatromet za novu godinu i ko zna šta još?"
(Tešanj, aprila, 2011.godine, Subašić S. Hasan, bloger)

Autor iskreno pripovijeda sta je i kako je bilo u Bosni u vrijeme njegovog i djetinjstva autora ovih redova. To je etnološko naslijedje muslimana i Srba BiH je iz prehrišćanskog i ranohrišćanskog, dvovjeračkog vremena. Bogumilima ni traga ni glasa, osim u glavama radikalnih fanatika i u knjigama zlonamjernih lažova.

Pamtim kad su u mom kraju centralne Bosne, oko Kaknja, muslimani na Jurjevdan bojili jaja u zeleno. To bio drevni prehrišćanski običaj koji su hrišćani preuzeli za dan Vaskrsa. Šta to znači? Je li i to bogumilski običaj? Naravno da nije i svi to znamo: to je prehrišćanski običaj Srba!

U nekim muslimanskim krajevima Bosne i Hercegovine, kao i po Raškoj oblasti i Crnoj Gori, i danas ima muslimana koji guslaju i uz gusle pjevaju.

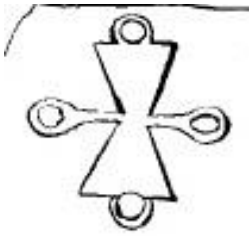

Sl. 127. *Simbol dana i strana svijeta na stećku u Rudom polju, Gacko.*

BOŽIJA RUKA MIRA

Sl. 128. *Sunce kao glava (motiv na drevnom spomeniku Azera na sjeverozapadu Kine).*

Sl. 129. *Sunce kao glava (motiv na stećku iz Radmilje kod Stoca).*

Sl. 130. *Sunčeva ruka (petroglif, Tassili, Sahara, Sjeverna Afrika).*

Sl. 131. *Otvoreni dlan na oltaru (keltski novac).*

Sl. 132. *Prekolumbovski petroglifi američkih Indijanaca.*

Sl. 133. *Indijanski petroglif (Mesa Verde,Colorado, USA).*

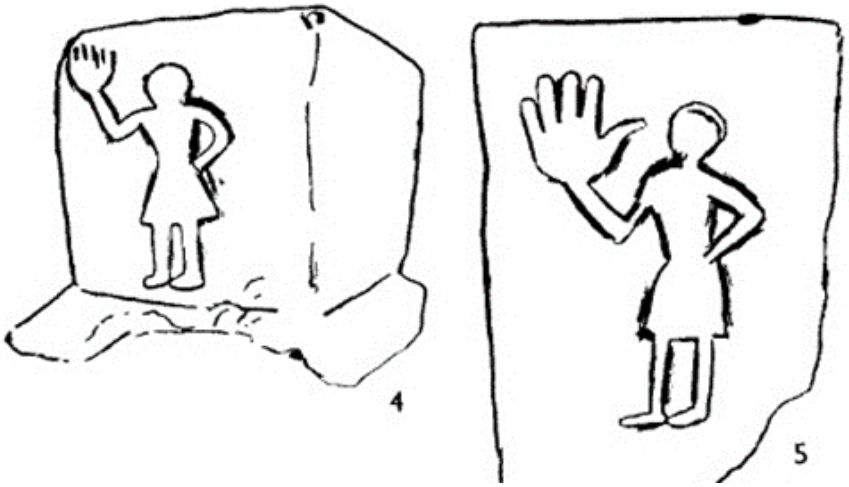

Sl. 134. *Motivi na stećcima.*

JARILO JE JURIJ

YURI (Юрий, rus., Юрій, ukr.) ili JURIJ je muško ime.

Varijante imena JURIJ na raznim jezicima:

Georgius, Georgios (Ancient Greek), Gjergj (Albanian), Kevork, Gevorg (Armenian), Gorka (Basque), Georgi (Bulgarian), Jordi (Catalan), Jory (Cornish), Juraj, Đuro, Đurađ (Croatian), Jiří (Czech), Jørgen (Danish), Jurriaan, Jurgen, Joris, Joeri (Dutch), George (English), Georgo (Esperanto), Georg (Estonian), Yrjänä, Jyrki, Jyri (Finnish), Georges (French), Joris (Frisian), Xurxo (Galician), Giorgi (Georgian), Jürgen, Georg (German), Yorgos, Yiorgos, Georgios (Greek), György (Hungarian), Geevarghese (Indian), Seoirse (Irish), Giorgio (Italian), Juris, Georgs, Georgijs (Latvian), Jurgis (Lithuanian), Gorgi, Gjorgji (Macedonian), Jurian (Medieval German), Yrian (Medieval Scandinavian), Gøran, Ørjan, Jørgen (Norwegian), Jerzy (Polish), Jorge (Portuguese), Gheorghe, George (Roma-nian), Georg (Scandinavian), Seòras, Deòrsa (Scottish), Djordje, Đorđe, Đurađ, Djuradj (Serbian), Juraj (Slovak), Jurij (Slovene), Jorge (Spanish), Göran, Örjan, Jörgen, Jöran (Swedish), Siorus, Siors, Siôr (Welsh).

Ko je sveti JARILO, JURAJ ili JURI?

To je naš prehrišćanski bog proljeća SV. JURAJ, JURI, JARILO. Znamo da je JAR vrućina, vatra i to je odlika Sunca početkom proljeća da jača grijenjem, da jari do ljetne jare. Dakle je Jarilo božanstvo Sunca proljeća (sanskrit: *"jurni*" znači *"jarni, svijetli, užareni, plameni").*
Da vidimo morfološki oblik riječi JARILO:

JAR - ILO

JAR = VATRA (SUNCA)

ILO = ?

Šta je ILO?
Pogledajmo:

"I u devetom satu povika Isus glasno govoreći: ILI, ILI, lama savahtani?"
(Mar.15,34)

To znači: *"Bože moj! Bože moj! Zašto si me ostavio?"*

Jedno od mističnih imena Višnjeg Boga je IL.Nominativ je IL, a ILI je oblik vokativa. I tu je odgovor šta znači druga riječ u imenu JAR-ILO:

IL = BOG

JAR = VATRA

IL(O) = BOG

JARIL(O) = VATRA BOG, BOG VATRA, BOZIJA VATRA

Koji lik iz starobiblijskih spisa odgovara JARILU? Čije je to ime? To je ime arhanđela URIELA:

URI-EL

EL je isto kao IL(O) = BOG

URI = SVJETLO, SJAJ, VATRA

URI-EL = URIEL = SJAJ BOZIJI, a sjaj Božiji je VATRA SUNCA:

"BOG JE OGANJ koji sažiže." (Jev. 12,29)

Otkud su Srbi "pagani" znali za URIELA, tj. JARILA, JURJA? Odgovor je vrlo prost i nudi ga sama Biblija: anđeli su se javljali Božjim ljudima, govorili s njima, učili ih, savjetovali ih, štitili ih, ili su im zbog bezbožnih djela kažnjavali prepuštajući ih volji njihovih neprijatelja. Anđeli su na zemlji međusobno ratovali. To svjedoče i vedski i biblijski spisi. Ta borba je u vedskim spisima često bila strašna i pogubna za ljude. Tako je u jednoj od tih borbi indijski grad Mohenjo Daro uništen u vatri.

Anđeli su pokretali svoje sljedbenike medju ljudima na druge narode koji nisu njima služili, no drugim anđelima kao bogovima. I Biblija opisuje te borbe. Šta su mogli ljudi onog vremena nego te anđele nazvati bogovima, sto oni zapravo i jesu jer su besmrtni. I ljudima je rečeno:

"Bogovi ste i sinovi Višnjega svi, ali ćete kao ljudi pomrijeti" (Psal.82,6-7). Ove riječi ponavlja i Hrist farisejima kad ga optužuju da se gradi Bog:

"Isus im odgovori: ne stoji li napisano u zakonu vašem: ja rekoh: bogovi ste? Ako one nazva bogovima kojima riječ Božija bi, i pismo se ne može pokvariti; Kako vi govorite Onome kog otac posveti i posla na svijet: hulu na Boga govoriš, što rekoh: ja sam Sin Božji?" (Jovan,10,34-36)

Medjutim, kad su ljudi počeli po svom mudrovanju krojiti hrišćanstvo svoje ovozemaljske koristi radi, pogaziše, odbaciše i prezriješe sva Božija pominjanja i Božija djela medju narodima kroz istoriju, do njihove, ljudske vlasti nad crkvom. I tako arhanđela URIELA, slavjanskog boga proljetnog Sunca JARILA (JURJA) proglasiše demonom i zamijeniše ga čovjekom Georgijem, odnosno Đorđem i misle da time Bogu službu čine. Lažu!

ZMAJEVI

Sl. 135. *Piktski kamen (Aberlemo, Skotland).*

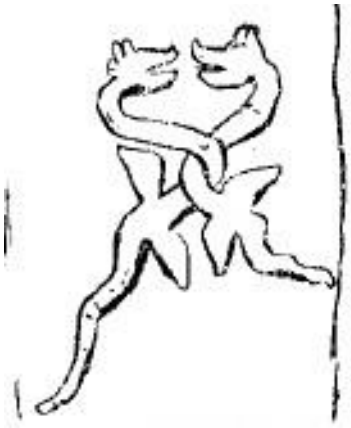

Sl. 136. *Zmaj proljeća i zmaj ljeta (Hodovo, Pogrebnice, Stolac).*

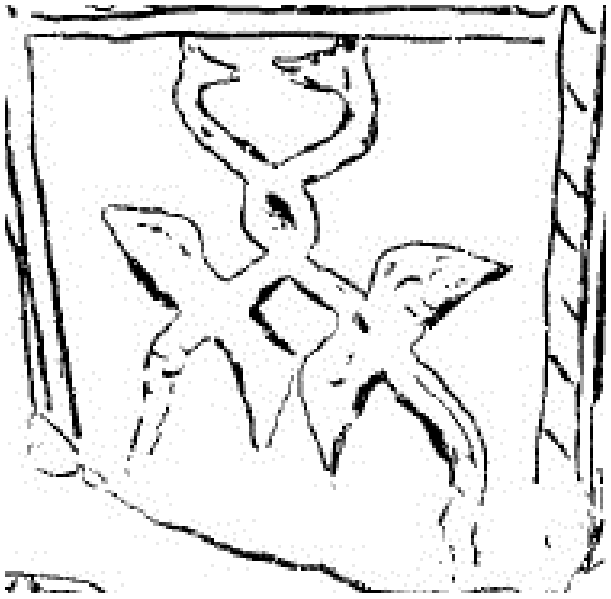

Sl. 137. *Motivi zmajeva proljeća i ljeta (Glumina, Hutovo).*

Sl. 138. *Zmajevi proljeća i ljeta. Između njihovih glava je prostor oblika lipovog lista, a lipa je Svetovidovo drvo. (Brštanica, Donje Hrasno).*

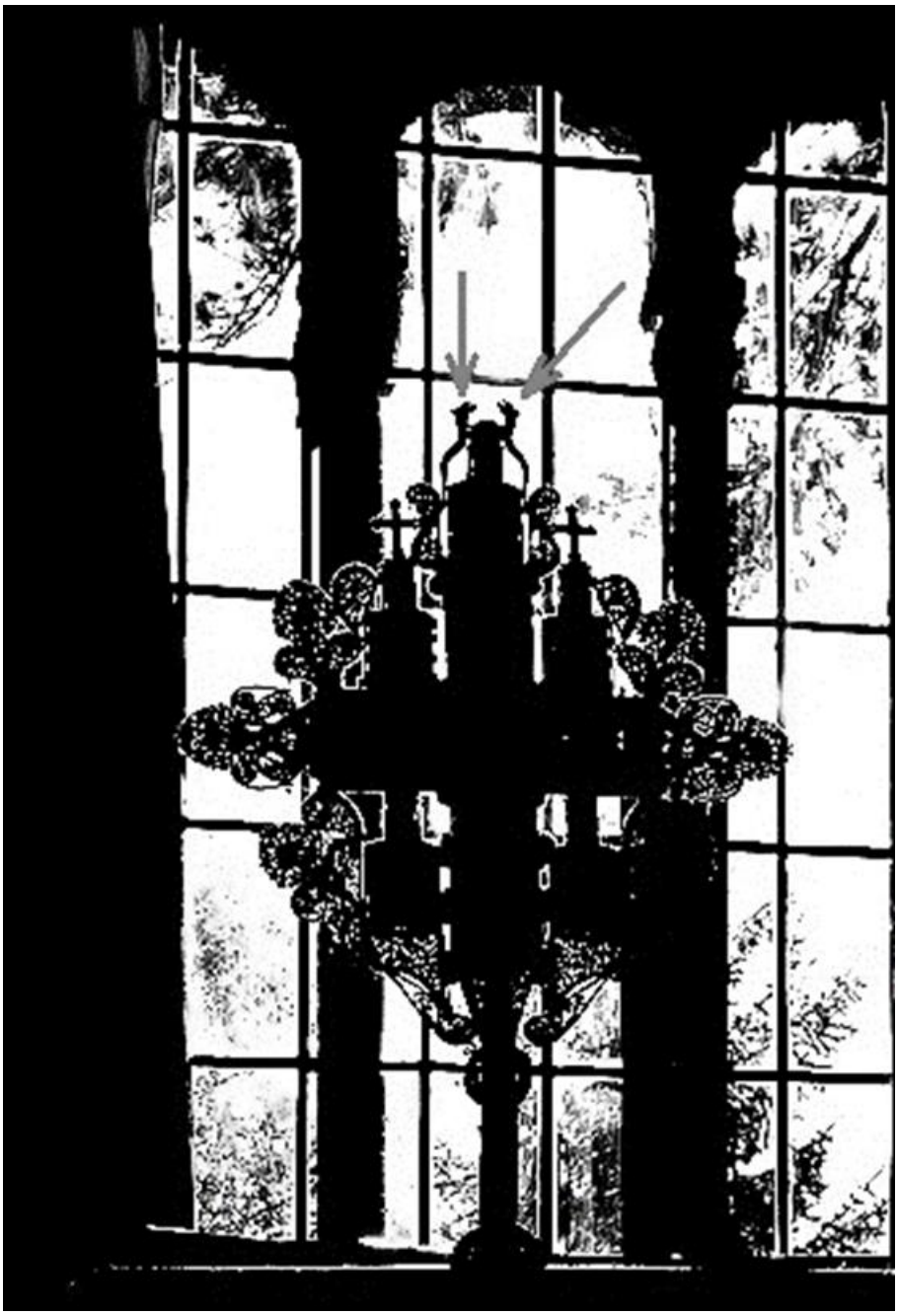

Sl. 139. *Srednjovijekovni oltarski krst iz Dečana: strelicama su označeni zmajevi (ovo je jedina fotografija ovog krsta).*

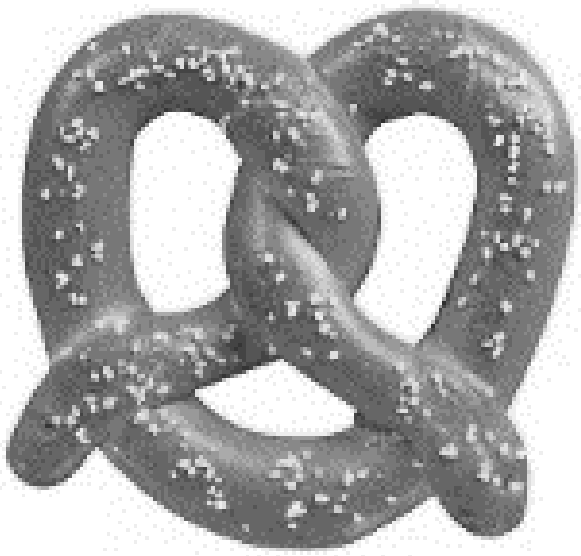

Sl. 140. *Perec-kifla je solarni simbol triskel.*

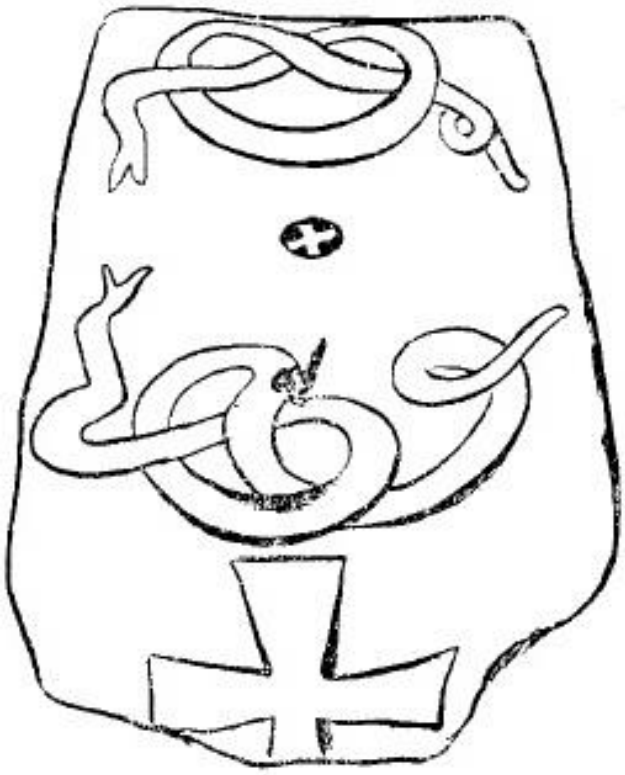

Sl. 141. *Zmajevi ljetnog i zimskog solsticija u obliku triskeliona (Bistrina, Oslje, Neum).*

DVOVJERJE SRBA

Vjersko dvovjerje, poznato kao "poluvjerje" iz vremena Nemanjića, bilo je poznato kod mnogih naroda onog vremena širom Evrope. I kod Rusa je bilo dvovjerje (двоеверие на Руси).

Jaroslavska legenda:

"Među vrelima što donose vijesti o poganskoj vjeri još nekrštenih Rusa razmjerno se rijetko poseže za Jaroslavskom legendom. Ona i nije vrelo prvoga reda, kao što je stari ruski ljetopis (Повесть временных лет) ili novgorodski ljetopis u raznim svojim izvodima. Nisu to pouzdani zapisi suvremenikâ o zbivanjima i prilikama sjećanje na koje je bilo još živo, nego je to pripovijedanje koje prikazujući i osuđujući pogansko korijenje želi učvrstiti kršćansko opredjeljenje što se stoljećima samo teško uspostavljalo u narodu, koji se nije lako odricao vjere svojih otaca, djedova i pradjedova. Bilo je to duhovno stanje koje ruski srednjovjekovni crkveni učitelji zovu dvojevjerjem (двоеверие), supostojanje službenoga kršćanstva s tvrdokornim poganskim prežitcima. Jaroslavska je legenda kao poučno vjersko štivo potekla upravo iz takvih prilika i takva ozračja." (Radoslav Katičić, Ljuta zvijer, Zag-reb, 2007)

Kad su lažni hrišćani pod svoju feudalnu vlast ognjem i mačem počeli pokoravati nehrišćanske narode i plemena ondašnje Evrope, narodi koji nisu htjeli priznati vlast i dogmate ondasnje hrišćanske crkve, pokušavali su sačuvati svoju drevni vjeru kroz sinkretizam sa vjerom u Hrista. Možda su to i s razlogom činili, jer ima elemenata koji navode da su i prije Hristovog rodjenja neka srbska plemena u svojoj vjeri imali znanje potonjih hrišćanskih vjerovanja. Za to postoje očigledni arheološki dokazi.

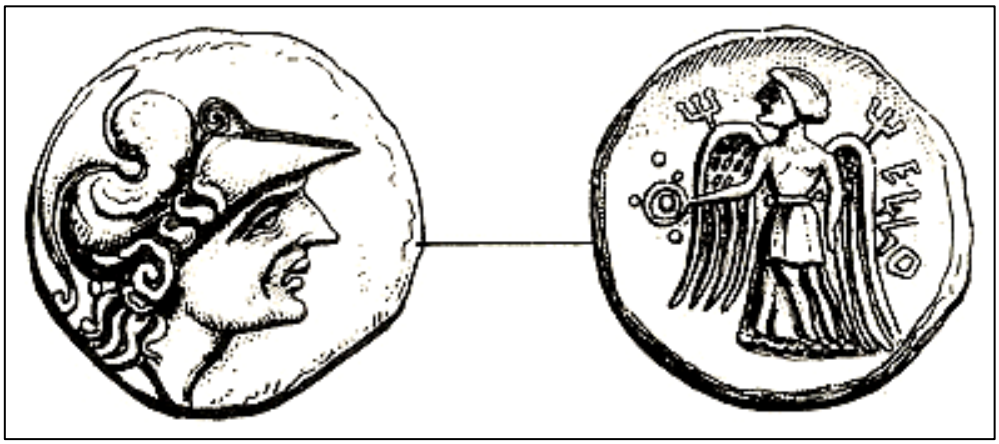

Sl. 142. *Arhanđeli na keltskom novacu (Panonija, oko 50. god. st. ere). Kelti su živjeli širom Balkana.*

Iznad je slika keltskog novca nadjenog u Panoniji (*Sl.142*). Na novcu je keltski bog Esho, Hesus ili Esus sa simbolima Sunca i kakve srećemo i na stećcima. Novac je datiran na 50 godina prije Hrista. Otkud Keltima (Cimbrima) bog Esus? Ne podsjeća li nas Esusovo ime na ime Isusovo? Esus je bio bog sume i imao je sjekiru, a Isus reče: *"Svako dakle drvo koje ne rađa roda dobra, sijeku i u oganj bacaju"* (Mat.7,15-20)

Znali su za arhanđela Mihaila vijekovima prije no što je nastalo hrišćanstvo. Nije dakle sve onako kako zvanične crkve tumače da je sve prehrišćansko "pagansko", tj. demonsko. Lažu! Neki napadaju srbsko prehrišćansko vjerovanje tvrdeći da su u toj vjeri ljude prinosili na žrtvu. Vjerovatno je u jeku ratova i toga bilo. Ali hajdemo, hrišćani, krišćani i muslimani, ruku na srce i priznajmo da je svako ubijanje u ime Boga prinošenje ljudi na žrtvu. Sjetimo se pokrštavanja sjevernih Slovena, sjetimo se krstaških ratova, sjetimo se Nemanjinog progona krstjana dvovjeraca, sjetimo se II svjetskog rata i ovog zadnjeg rata na Balkanu. Koliko se u svijetu dnevno ubije ljudi radi Hrista, Krista i radi Alaha? Je li to prinošenje ljudi na žrtvu? Naravno da jest!

Sva ubistva radi vjere, bilo da se to vrši na oltaru asteških piramida, bilo da se to vrši u modernim vjersko-sektaškim ratovima, sve je to prinošenje i žrtvovanje ljudi na oltar svoje vjere, tj. prinošenje žrtve na oltar svog boga. Pravi Istiniti Svemoguci Bog takve žrtve ne traži, to ljudi ljudima lažu, jer Bog može, ako hoće, da uzme život svakom stvoru u svakom trenu i na svakom mjestu, te Mu nije potrebno da ubija ljude ljudskim rukama.

Sl. 143. *Sunčevo drvo života: između tri grane proljeća i tri grane ljeta (grane su mjeseci) nalazi se Sunce o ljetnom solsticiju: prvi dan ljeta, Vidovdan (Vratar, Jasik, Žepa).*

STEĆAK IZ DONJE ZGOŠĆE

Sl. 144. *Stećak iz Donje Zgošće kod Kaknja. Na ovoj čeonoj strani simbolično je prikazan Svetovodovov hram u Arkoni. Stećak je klesan najvjerovatnije neposredno nakon pada Arkone i rušenja Svetovidovog hrama 1168. (ili 1169. godine).*

Sl. 145. *Stećak iz Donje Zgošće od svih najljepši i jedan od najvecih stećaka. Na desnoj strani fotografije, u vrhu druge sekcije, vide se dva pravougla polja na kojima su bila isklesana imena nasih prehrišćanskih bogova, ali su zlom rukom i zlom namjerom izbrisana.*

Strana zgošćanskog stećka, prikazana na ovoj fotografiji, podijeljena je na tri horizontalne sekcije. U dnu stećka je prva sekcija na kojoj su prikazane dvije ljudske figure kako jedan prema drugom vode konje iz suprotnih pravaca. To su dva Sunčeva ratnika: Sveti Juraj (Jarilo) kao bog proljeća i Svetovid kao bog ljeta. Njihov direktni susret dešava se u danu u kojem se završava proljeće i počinje ljeto. To je dan ljetnog solsticija: prvi dan ljeta, Vidodan!

Na drugoj sekciji prikazana je ograda izradjena u stilu perunika kao simbola Suncevog drveta života (neki tvrde da su to ljiljani, ali kod ljiljana je srednja latica povijena, a samo je kod perunike uspravna). Nad ogradom je hram godine. Zdanje hrama prikazano je kako raste u vis i sa obje strane ima po šest stupova (brda) sto su simboli dvanaest mjeseci godine. Jedna grupa stupova pripada rastu Sunca (dana) od početka zime do kraja proljeća, a druga strana pripada kraćanju dana od prvog dana ljeta ka zadnjem danu jeseni. Sa obje strane

stupova su o jedno drvo života. U centru među stubovima su Juraj kao bog proljeća, Perun kao bog ljeta i medju njima na tronu sjedi Svetovid. U naše vrijeme Vidovdan je skoro u samom centru između Jurjevdana (Đurđevdana) i Perundana (Ilindana).

Na trećem nivou je Svarožić u kuli zime, zatim kula proljeća, Svetovidova kula sa pticom na vrhu, zatim slijede kula ljeta i kula jeseni. Pored kule jeseni je hrastovi badnjak kao simbol Badnjeg dana, zadnjeg dana jeseni.

U vrijeme pada i razorenja Arkone prvi dan ljeta (Vidovdan) padao je tačno na 15. jun julijanskog, što odgovara 28. junu gregorijanskog kalendara.

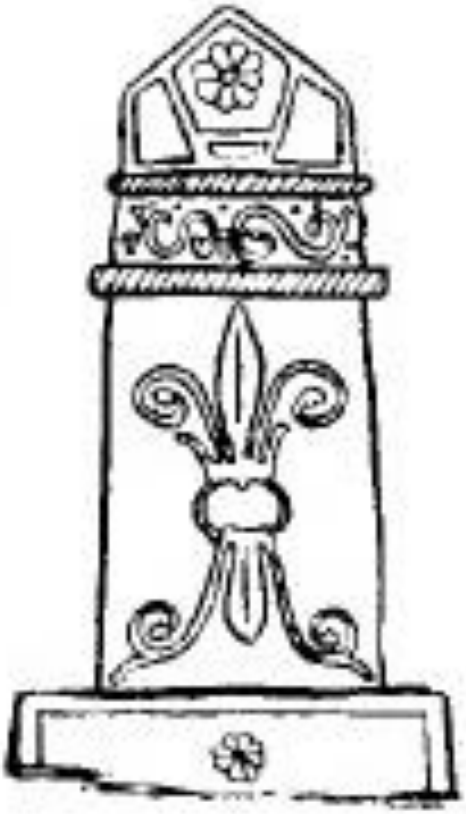

Sl. 146. *Dvostruka krunisana perunika na stećku (Blace, Konjic).*

SVETOVID

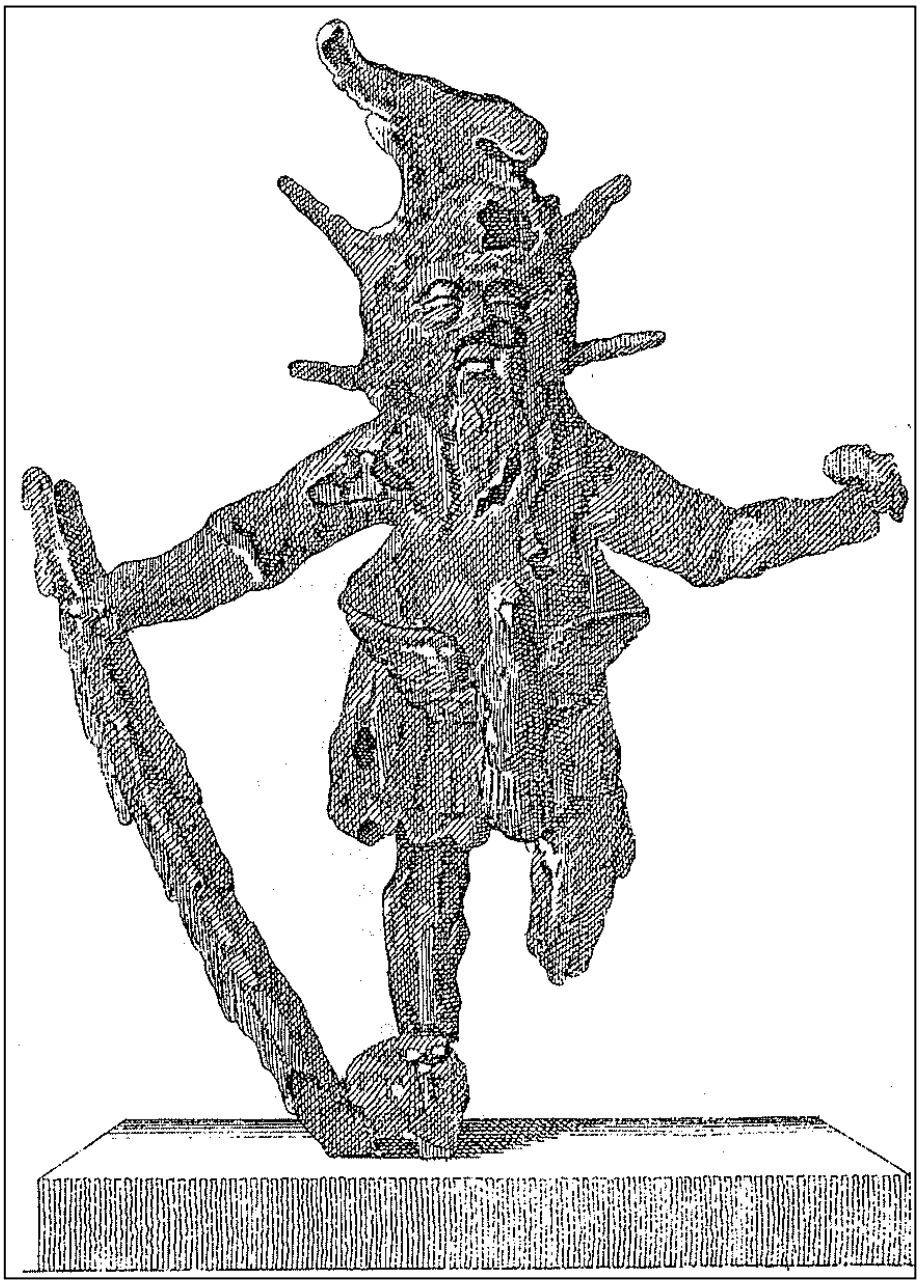

Sl. 147. *Prednja strana Svetovidovog kumira sa pticom raširenih krila, hram u Retri, 10. vijek. (Андреас Готтлиб Маш, "Древние богослужебные предметы ободритрв из храма в Ретре на озере Толленцер", Берлин, 1771, Отпечатано в типографии Карла Фридриха Релльштаба).*

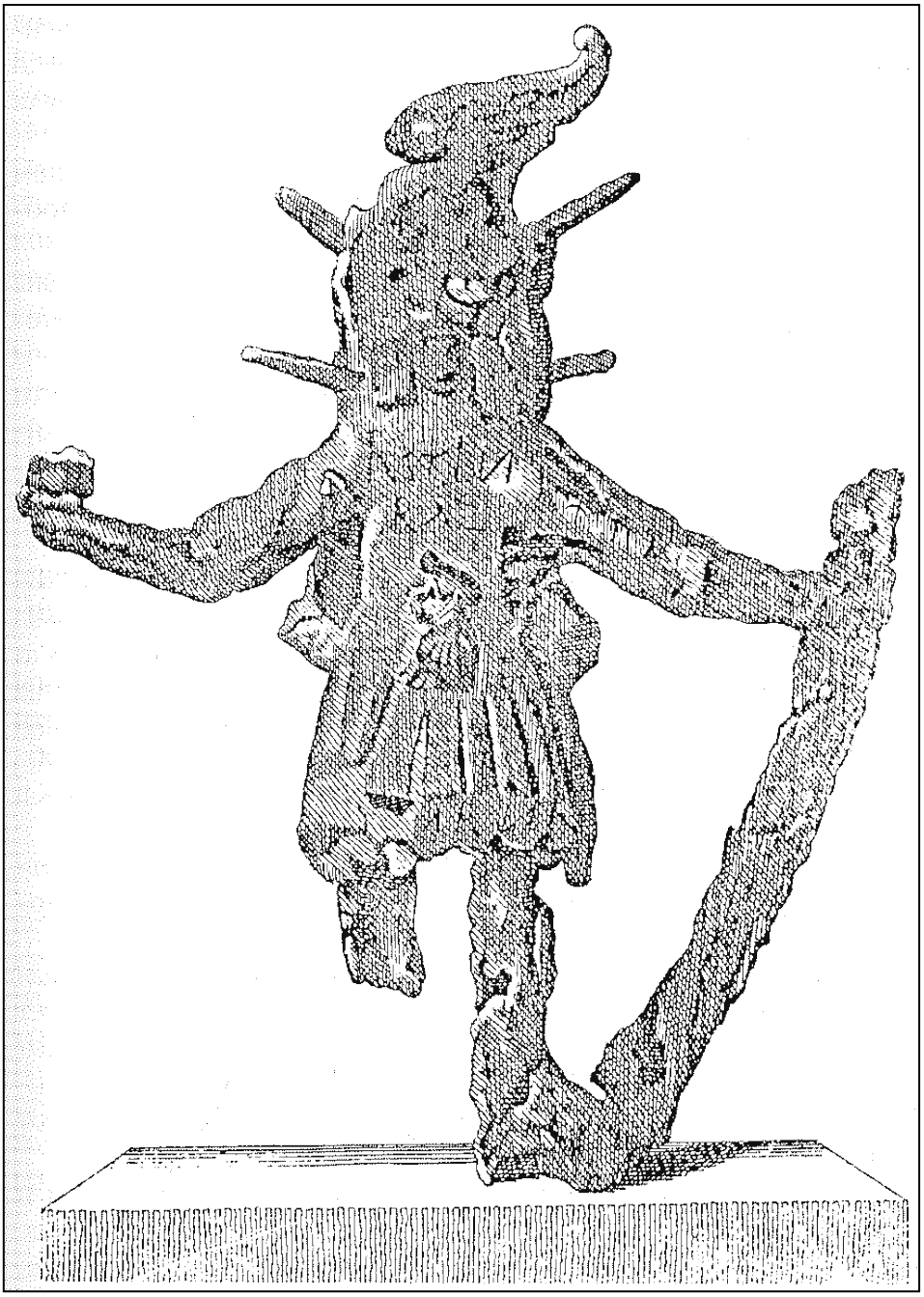

Sl. 148. *Svetovid iz Retre sa ptičijim krilom na glavi (zadnja strana kumira). Haljina ispod pasa je sa izrezima kao na likovima Svetovida na stećcima u Radmilji. (Андреас Готтлиб Маш, "Древние богослужебные предметы ободритрв из храма в Ретре на озере Толленцер", Берлин, 1771, Отпечатано в типографии Карла Фридриха Релльштаба).*

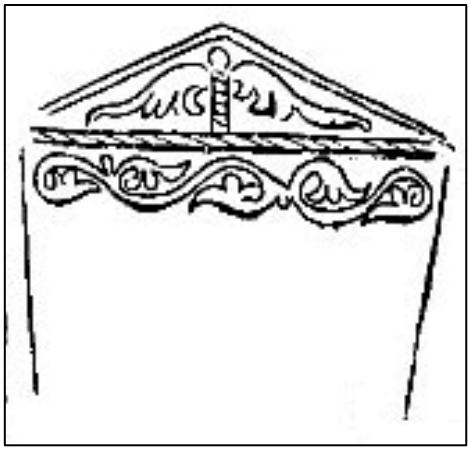

Sl. 149. *Sunce sa krilima na obelisku vremena: ljetni solsticij, Vidovdan, prvi dan ljeta (Donji Jugovići, Gacko)*

Šefik Beslagić u svojoj knjizi "Stećci kataloško-topografski pregled" piše da je u Donjoj Zgošći bilo više stećaka. Nekoliko njih preneseno je u Zemaljski muzej u Sarajevu i to je sačuvano, a ostali su uništeni ugradnjom u kuće ili su zdrobljeni za nasipanje lokalnih puteva. Strašno koliko je narod Bosne postao bezbožan i osion, te im ni grobovi predaka nisu svetinja. Grijeha se ne boje, ljudi se ne stide.

"Izgleda da je na teritoriji stećaka postojao jedan osobito zanimljiv običaj koji je do sada ostao malo poznat i uglavnom neproučen.Radi se o takozvanom dvostrukom ili ponovnom sahranjivanju. Obično 3 ili 7 godina poslije sahrane grob se otvori, izvade se i u vodi i vinu operu kosti, a onda se, u prisustvu sveštenika, član ova porodice, prijatelja i poštovalaca, obavi ponovna sahrana. Neposredan povod za izvjesno proučavanje toga običaja našao sam u natpisu stećka vlastelina Miroslava Raškovića u Pošćenju kod Šavnika, u Crnoj Gori, u kojem se, pored ostaloga, pozivaju bližnji da operu njegove kosti (BRATIJE, PERITE I PRISTUPAJTE ...)

…….

Razmatrajući razloge pobude ovoga običaja, ,došao sam do uvjerenja da se radi o ostacima starog slavenskog paganskog običaja, zasnovanog na vjerovanju da duša pokoj ruka može slobodno da ide na drugi svijet ,tek kada se tijelo potpuno raspadne, zatim da se običaj odnosi na uglednije ljude sa ciljem da se takvim pokojnicima još jedanput izrazi ljubav i poštovanje."
(Šefik Bešlagić, stećci - kultura i umjetnost, Sarajevo 1979, str. 56-57)

Dakle je opisan nekadašnji narodni običaj Srba, a ne običaj nekakvih bogumila.

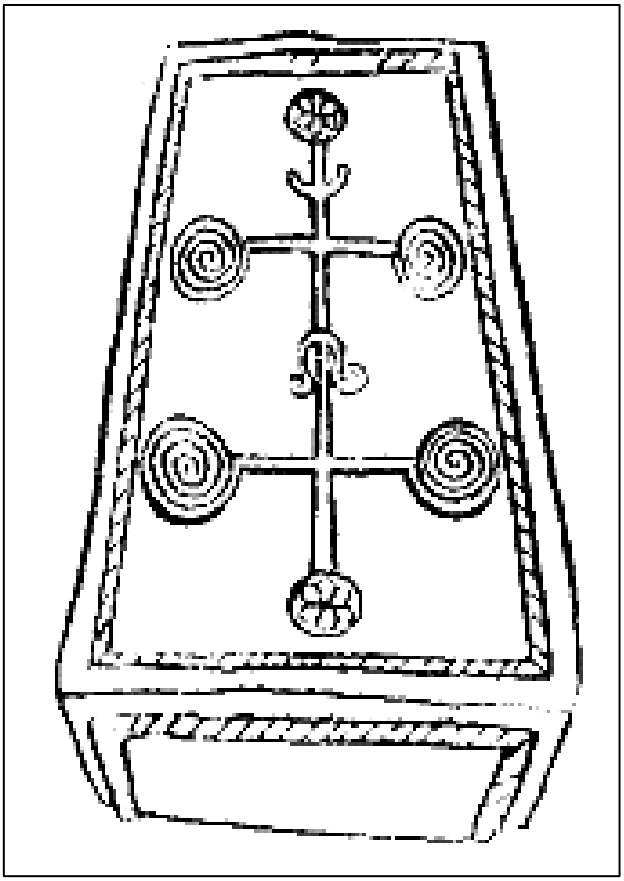

Sl. 150. *Dole su jesen i zima sa zimskim solsticijem, početak zime. Iznad su proljeće i ljeto iznad kojih je na nebeskom prestolu prikazano Sunce prvog dana ljeta, ljetni solsticij, Vidovdan (Trnčina, Ravno).*

Putovići – selo na desnoj obali rijeke Bosne, udaljeno od Zenice oko 5 km zračne linije na jugoistočnu stranu.

"Na brijegu iznad osamljene kuće Savke Bosković, gdje je savremeno pravoslavno groblje, nalaze se dva osamljena stećka u obliku sanduka. Spomenici su klesani od mekšeg kamena (miljevina), relativno su većih dimenzija i osrednje su obrađeni. Postavljeni su u pravcu z-i. Nemaju ukrasa. U ovom selu je krajem prošlog vijeka nađena ploča sa ćirilskim natpisom, koja je poslata u Sarajevo, ali se ne zna njena daljna sudbina." (Šefik Bešlagić: Stećci - Kataloško-topografski pregled, Sarajevo, 1971, str. 146).

Ne čudimo se sto nam je naša istorija nepoznata: sakrivena je u vatikanskim arhivama. Njihovo sveštenstvo bilo je vrhunski školovano i prikupljali su i bilježili arheološke podatke sa svog terena, a nakon njihovih bilješki i lociranja dolazili su uništivači srbske istorije i sklanjali ili mijenjali dokaze. Tako je obrisan napis na zgošćanskom stećku, tako je nestala ćirilična ploča iz Putovića.

Sl. 151. *Stećak iz Križevaca kod Olova: Svetovidov sunčani konj između kuće proljeća i kuće ljeta.*

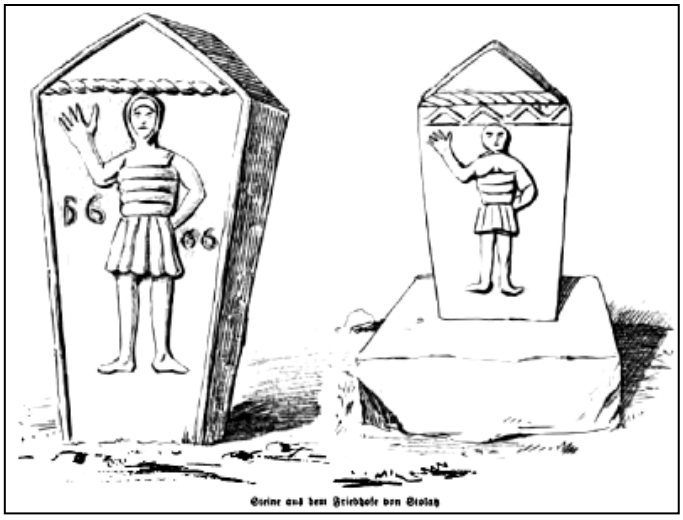

Sl. 152. *Stećci iz Radmilje kod Stoca*

Godina podizanja stećka u Radmilji: 6666. godina od postanja svijeta po kalendaru Septuaginte, zvanične varijante romejske ortodoksne crkve, jedinog Starog Zavjeta u apostolsko vrijeme. To odgovara 1158. godini po julijanskom kalendaru.

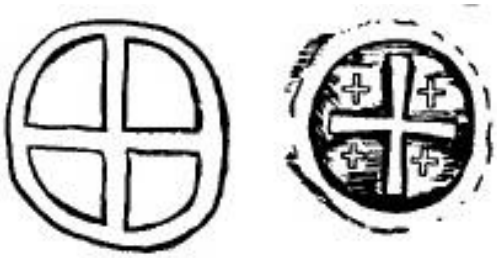

Sl. 153. *Motivi sunčanih krstova sa četiri godisnja doba (krst lijevo je na stećku u Humu kod Trebinja, a desno je u Čvaljini, Ravno, Popovo polje).*

SUNČEVE LJESTVE

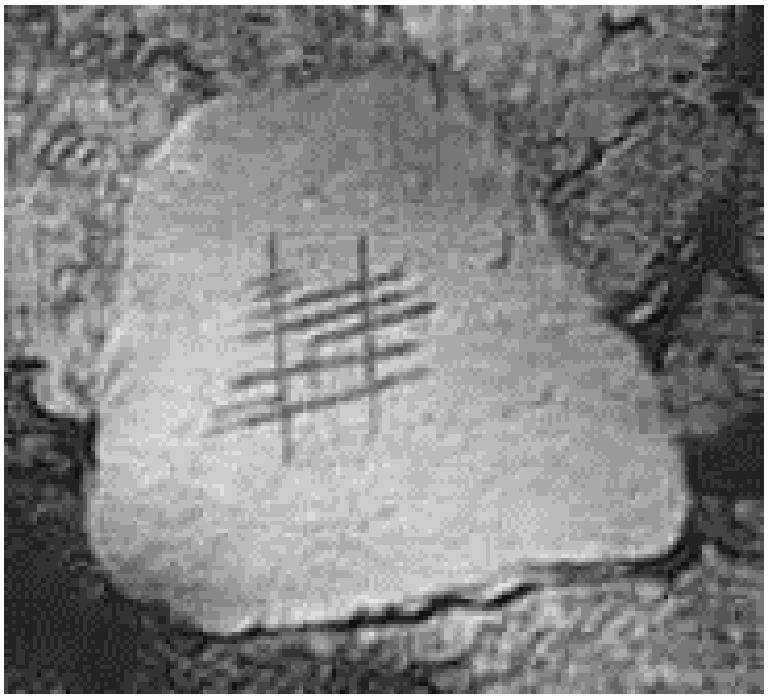

Sl. 154. *Sunčeve ljestve (petroglif, Mystery Hill, New England, USA).*

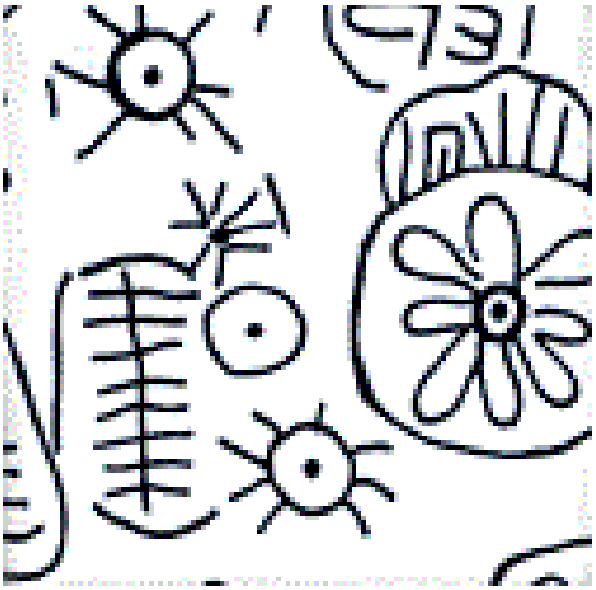

Sl. 155. *Sunčeve ljestve (petroglif, Callaigh at Loughcrew, Ireland).*

Sl. 156. *Sunčeve ljestve (petroglif, Petrified Forest National Park, Arizona, USA).*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	x	y
aleph	beth	gimel	daleth	he	waw	zain	heth	thet	yodh	kaph
lamed	mem	nun	samekh	ain	pe	san	qof	resh	shin	tav
10	20	30	40	50	60	70	80	90	x0	y0

Sl. 157. *Feničanski alfabet i znak slova "**S**" (samekh, znak br. 40), "samekh" (heb.) znači "podizanje".*

Sl. 158. *Na grudima Svetovida su Sunčeve ljestve kao simbol Sunčevog penjanja u proljeće i silaska od početka ljeta (Radmilja kod Stoca).*

BOŽIJA RUKA BLAGOSLOVA

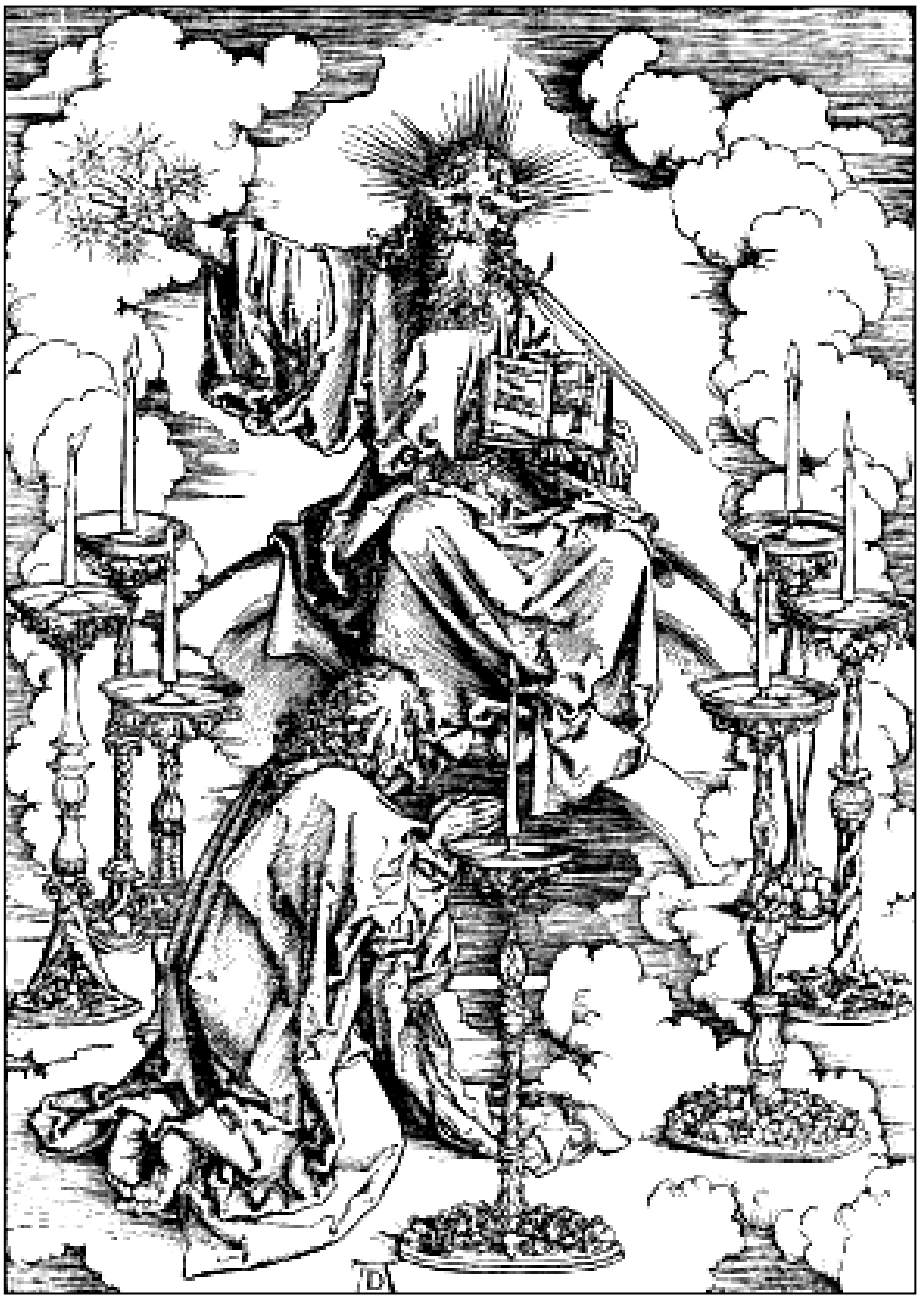

Sl. 159. *Gravura. A. Direra (*Albrecht *Dürer)*

Živeći u 15. Vijeku A. Direr (A. *Dürer)* je, takoreći, bio savremenik onih što su podizali kamene stećke. Pogledajmo Direrovu gravuru i podignuti desni dlan: iz podignutog desnog dlana isijava božanska životvorna svjetlost, a okolo je sedam svijetnjaka kao sedam dana.

Sl. 160. *Sveti Vid sa podignutom Božijom rukom iz koje isijava svjetlost koja daje život i keltski novčić sa božanskom rukom.*

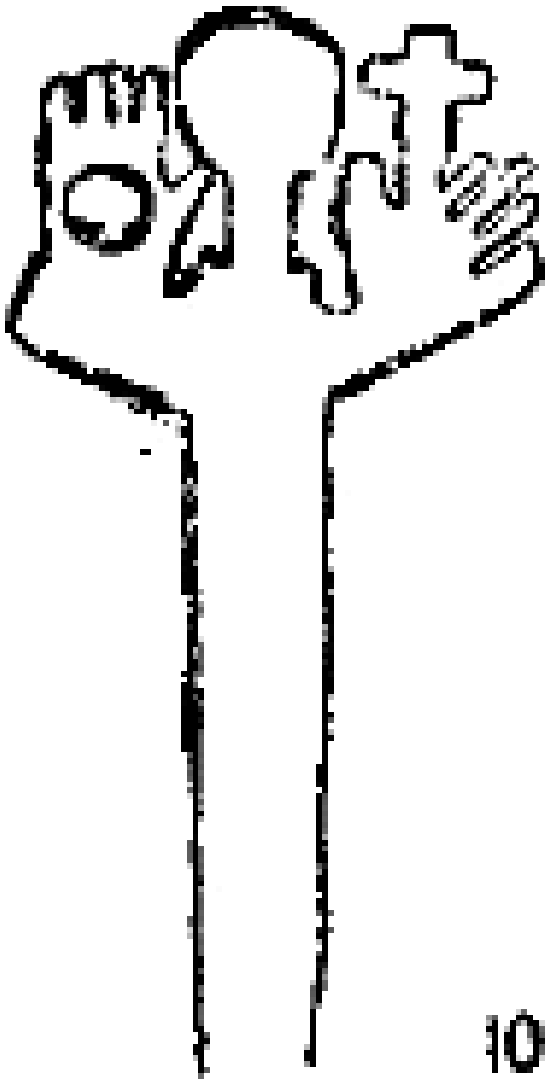

Raška Gora, Mostar, s. (gornja ploha — upper surface.)
Š. Bešlagić, Stećci kod Raške gore, N. S. III, 1956, str. 255, 256, sl. 2.

Sl. 161. *Motiv sa stećka: Božija ruka sa suncem na dlanu.U hinduizmu i budizmu ovakav znak desne ruke nazvan je "Abhaya Mudra" i znak je neustrašivosti, zaštite, sigurnosti, znak mira i blagoslova.*

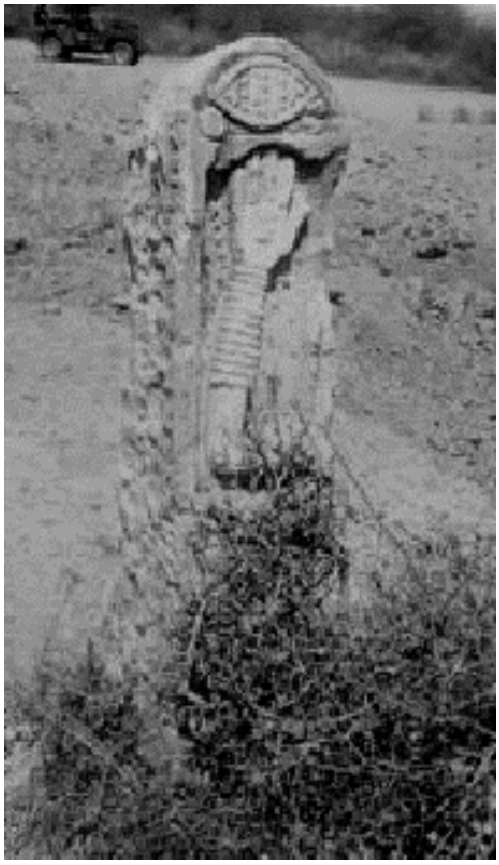

Sl. 162. *Ruka u znaku Abhaya Mudra (nadgrobni spomenik, Surhastra, Gujarat, India)*

Sl. 163. *Buda sa rukom u znaku Abhaya Mudre.*

Sl. 164. *Podignuta ruka sa dlanom u znaku Abhaya Mudra (Dhrangadhra, India).*

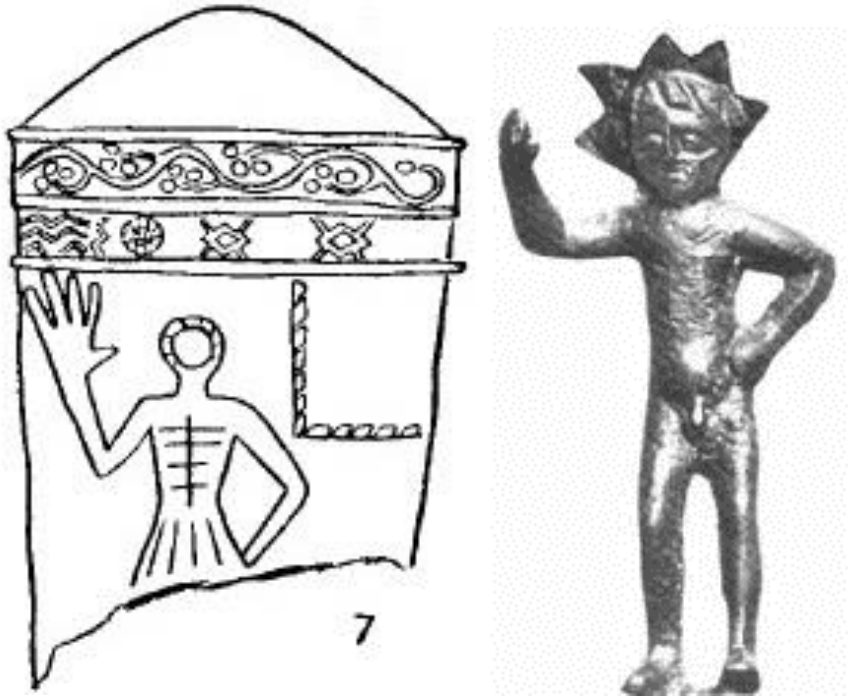

Sl. 165. *Bojiža ruka mira i blagoslova: lijevo je motiv na stećku u Radmilji, a desno figurica keltskog boga Sunca Belina (3. V. st. ere, Kobarid, dolina Soče, Slovenija).*

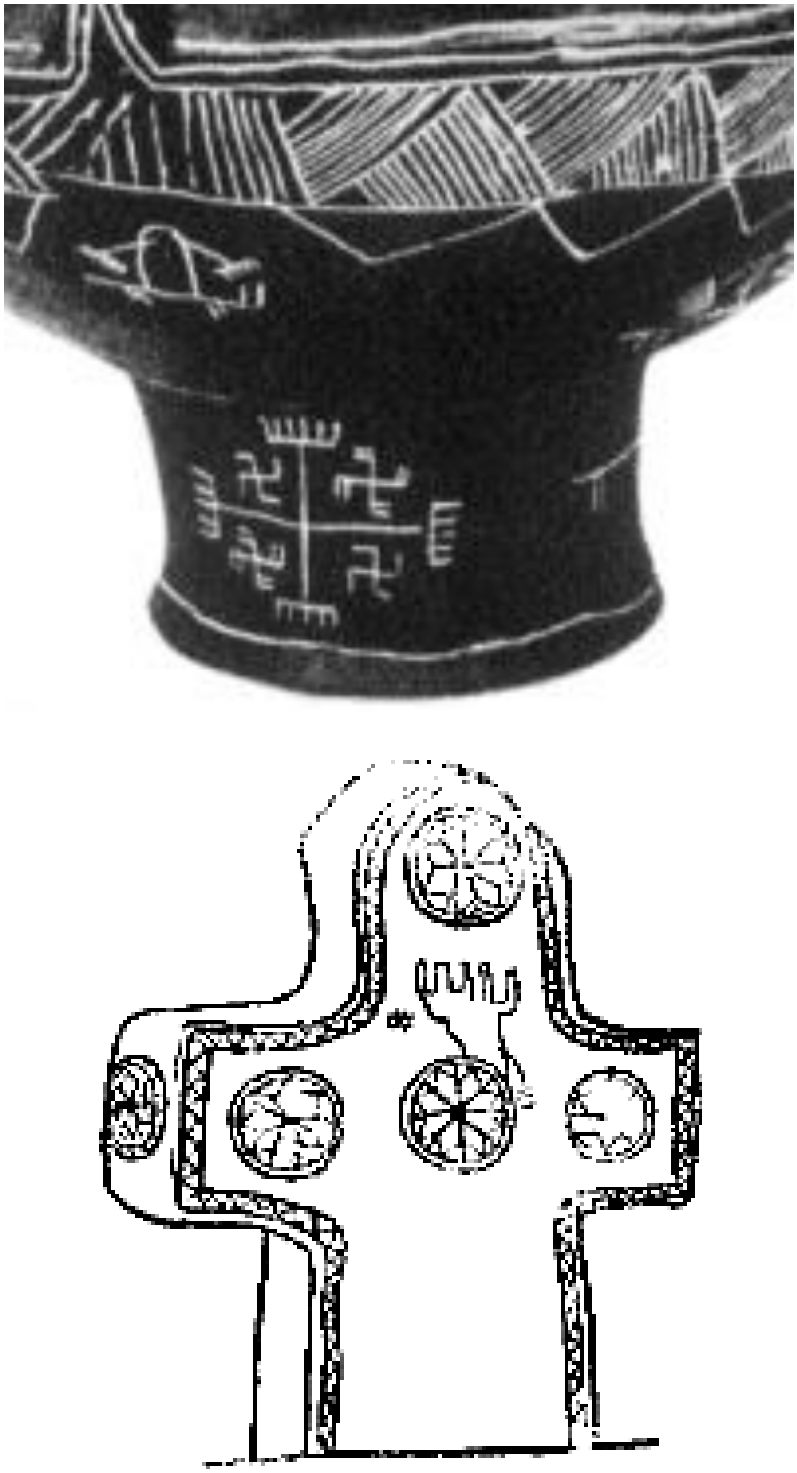

Sl. 166. *Slovenski prehrišćanski simboli Božje ruke i Božja ruka na stećku-krstači (Mihići, Ljubinje).*

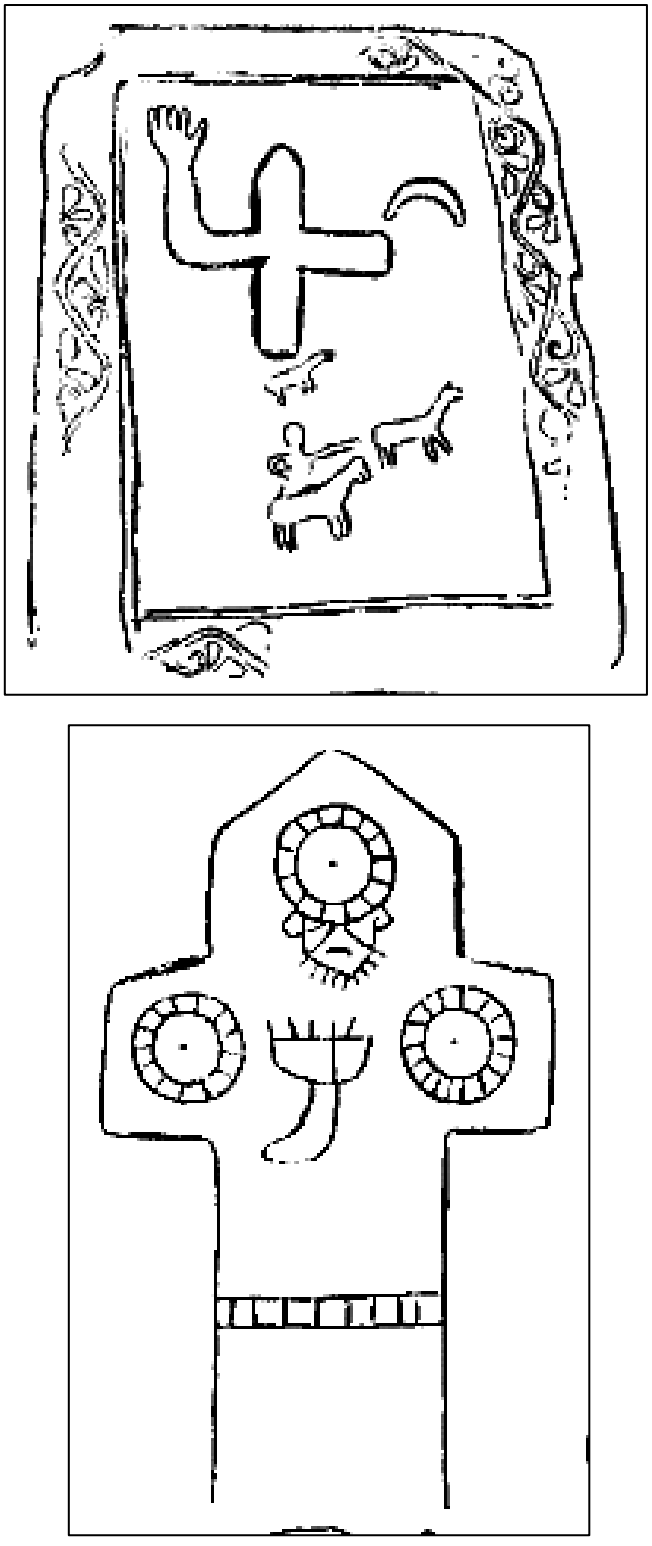

Sl. 167. *Božija ruka na stećcima (Lovreč, Bekavci, Imotski i Fojnica, Gradina, Gacko)*

SAZVIJEŽĐE ORION

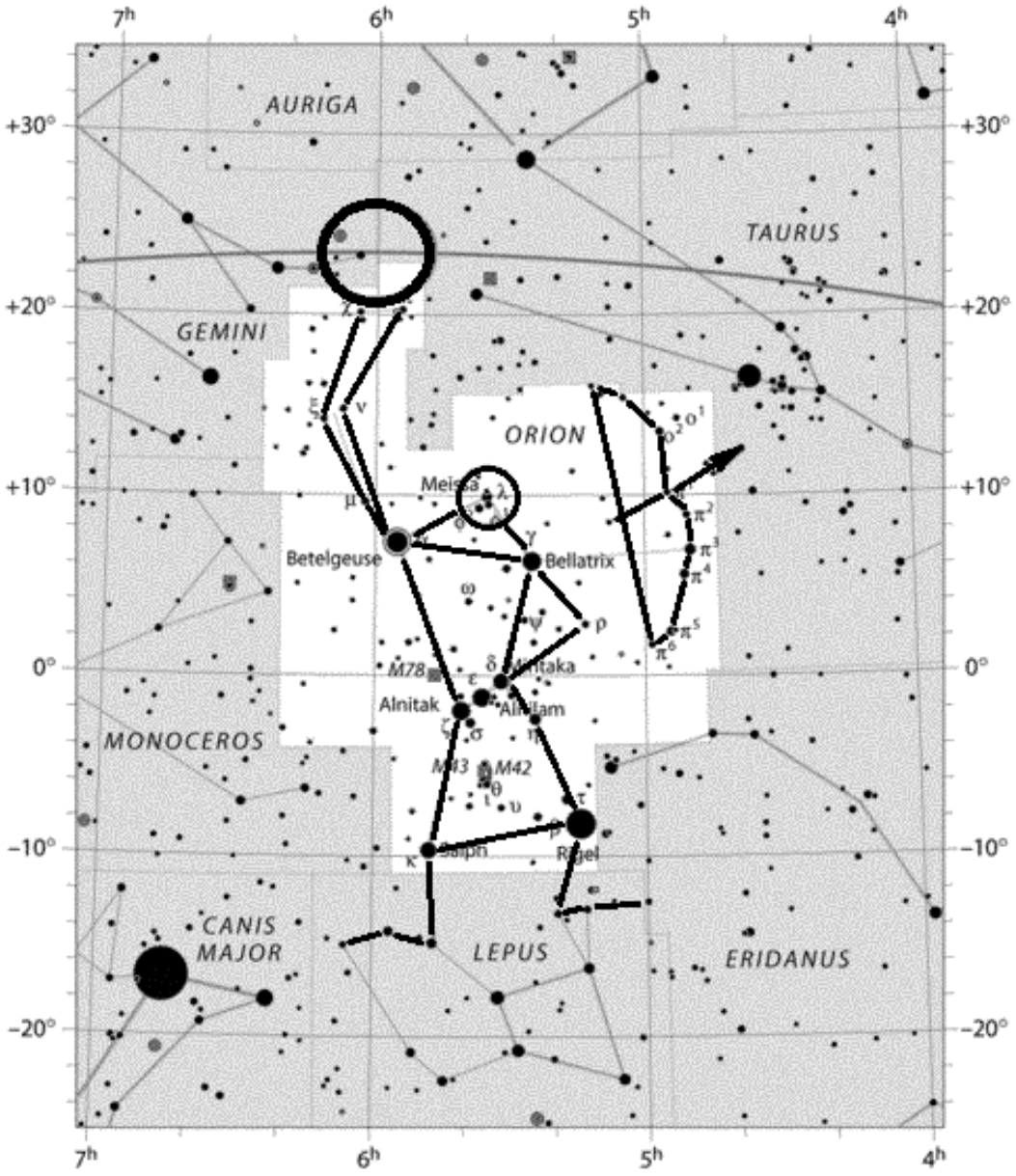

***Sl. 168**. Sazviježđe Oriona*

Sličnost figure Svetovida sa stećka i sažvijezđa Orion nije ni malo slučajna. Od zadnjih dana aprila do početka druge sedmice avgusta Orion se ne vidi na noćnom nebu, jer ulazi u zonu Sunca, tj. u zonu dana. Dakle baš u vrijeme maja, juna i jula kad su najveće topline, Sunce se nalazi u zoni Oriona i Bika (Taurusa). To vrijeme pripada Jarilu, Jurju i Svetovidu.

Zvijezda Meissa je glava Oriona:

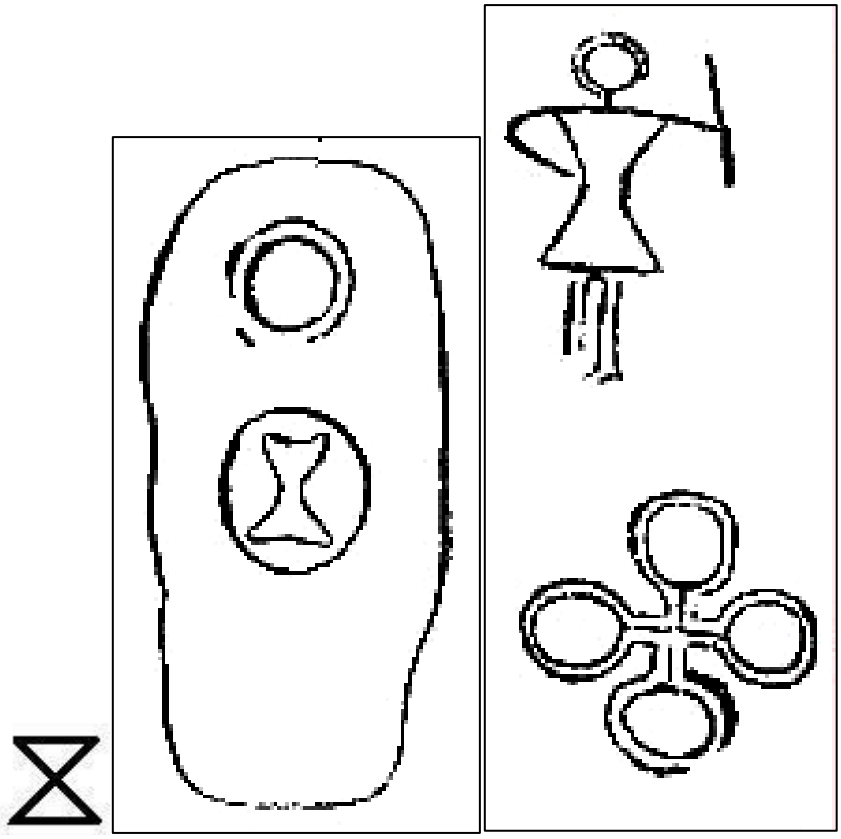

Sl. 169. *Runa "dagaz", sto znači "dan" (sasvim lijevo) i tri stećka sa simbolima dana.*

Sva solarna božanstva na stećcima imaju oblik tijela u znaku rune dagaz (dan), a takav oblik ima i "tijelo" Oriona.

Pod nogama Oriona je sazviježđe LEPUS ili LUPUS,tj. VUK (*Sl.112*). Njegovo tijelo ima oblik rune *"dan" ("dagaz"*). Kod drevnih Arijana u spisima "Rig Veda" i kod današnjih Indusa sazviježđe Orion poznato je kao sazviježđe JELEN (MRIGA). Sad smo došli do još jednog dokaza zašto je jelen solarni simbol. Na prikazima stećaka božanstvo Sunca lovi jelena, sto je simbolično predstavljanje kretanja Sunca ka sazviježđu Jelena (Oriona) kad je ono (Sunce) u najvećoj snazi.

SOHA I SOHONIK

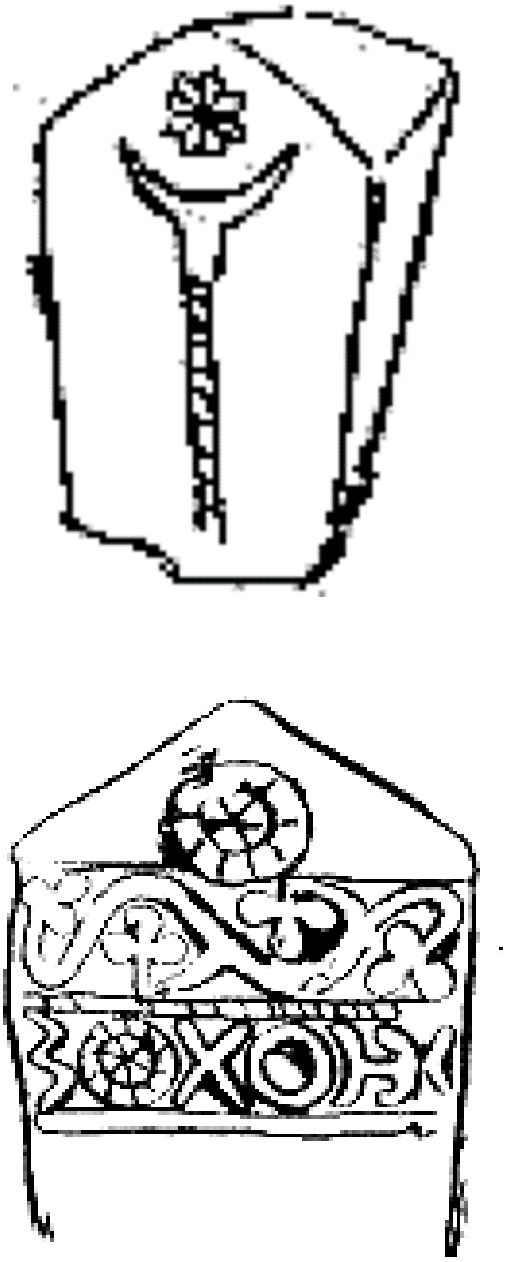

Sl. 170. *Na stećku piše SOHON(I)K:* = *S* = *K*

Korijen rijeci SOHON(I)K je SO- što znači SUNCE. SOHON(I)K je NOSILAC SUNCA, DRŽAC SUNCA Ženski rod je SOHA (soha je stećku ispod naslova).

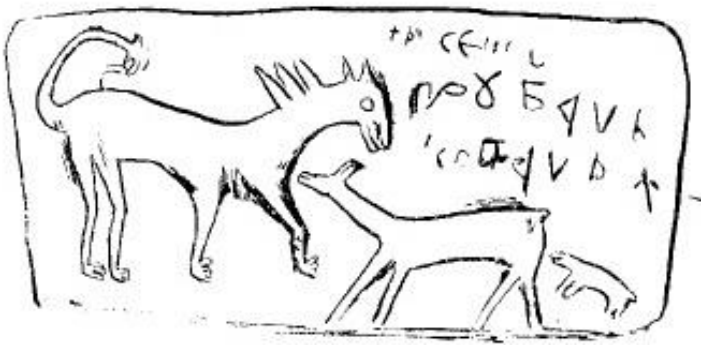

Sl. 171. *Motiv na stećku u Opličićima kod Stoca: Svetovidov sunčani konj sa Orionom kao jelenom (Mrigom) i sa psom kao sazviježđem Veliki (ili Mali) pas.*

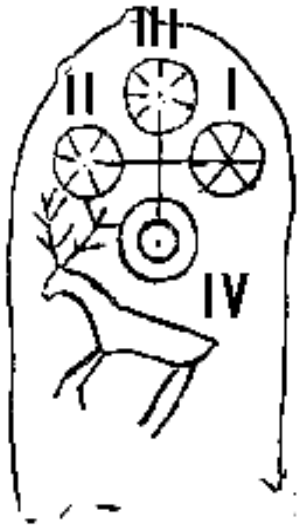

Sl. 172. *Stećak u Banjevicima kod Drinjače u blizinui Zvornika: godišnja doba i Orion (jelen, Mriga)*

I = proljetni ekvinocij, proljetna ravnodnevnica, početak proljeća: Sunce je predstavljeno sa šest zraka;

II = jesenji ekvinocij, jesenja ravnodnevnica, početak jeseni: Sunce je predstavljeno sa šest zraka);

III = ljetni solsticij, početak ljeta, Vidovdan: Sunce je predstavljeno sa sedam zraka (osmi zrak je zubom vremena izbrisan);

IV = zimski solsticij, početak zime, rođenje Malog Boga Svarožića, Božića: Sunce je predstavljeno kao dva kruga bez svjetlosnih zraka, jer je to vrijeme studeni.

Jelen (Mriga) je sazviježđe Oriona koje pripada zimskom nebu.

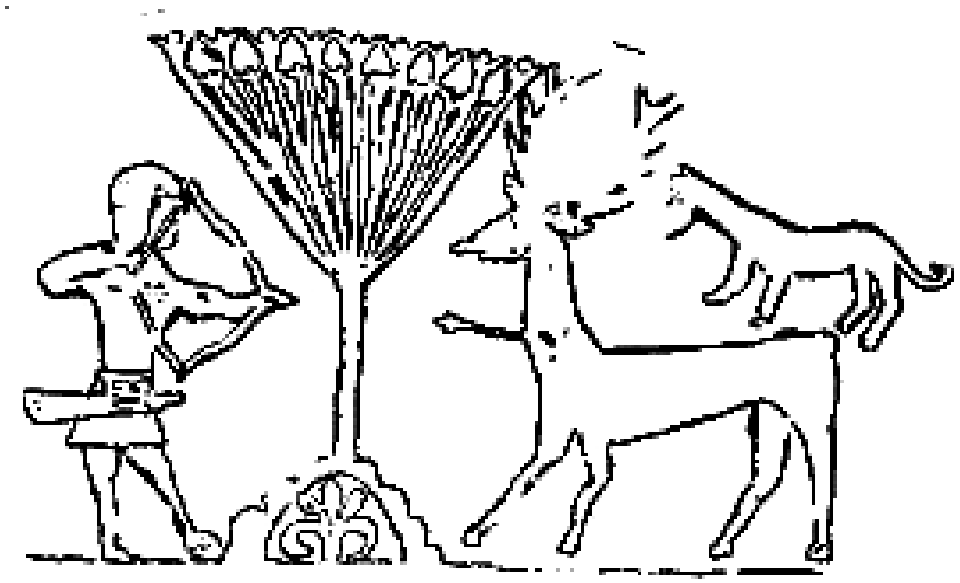

Sl. 173. *Detalj sa stećka iz Donje Zgošće: Svetovid kao lovac kraj nebeskog drveta života ulovio jelena: simbolično predstavljeno toplo sunčano ljeto kad je Sunce u sazviježđu Oriona, te Oriona tada nema na noćnom nebu: "ulovilo" ga Sunce. Tu je i pas kao simbol sazviježđa Velikog (ili Malog) psa.*

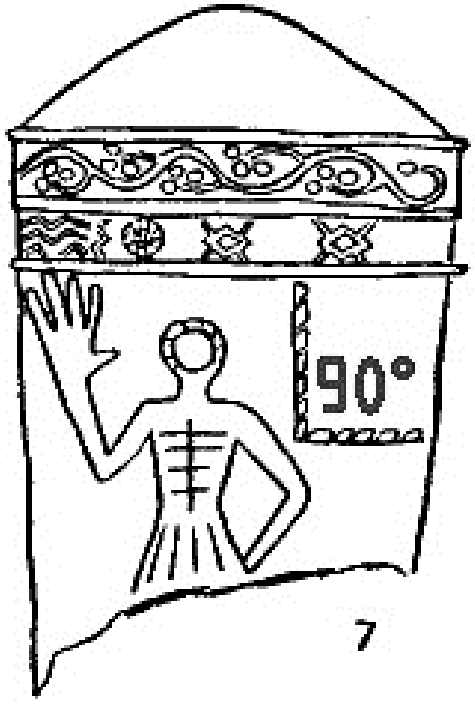

Sl. 174. *Sunce na zenitu pod uglom od 90 stepeni: ljetni solsticij, prvi dan ljeta, Vidovdan.*

SAZVIJEŽĐE BIKA

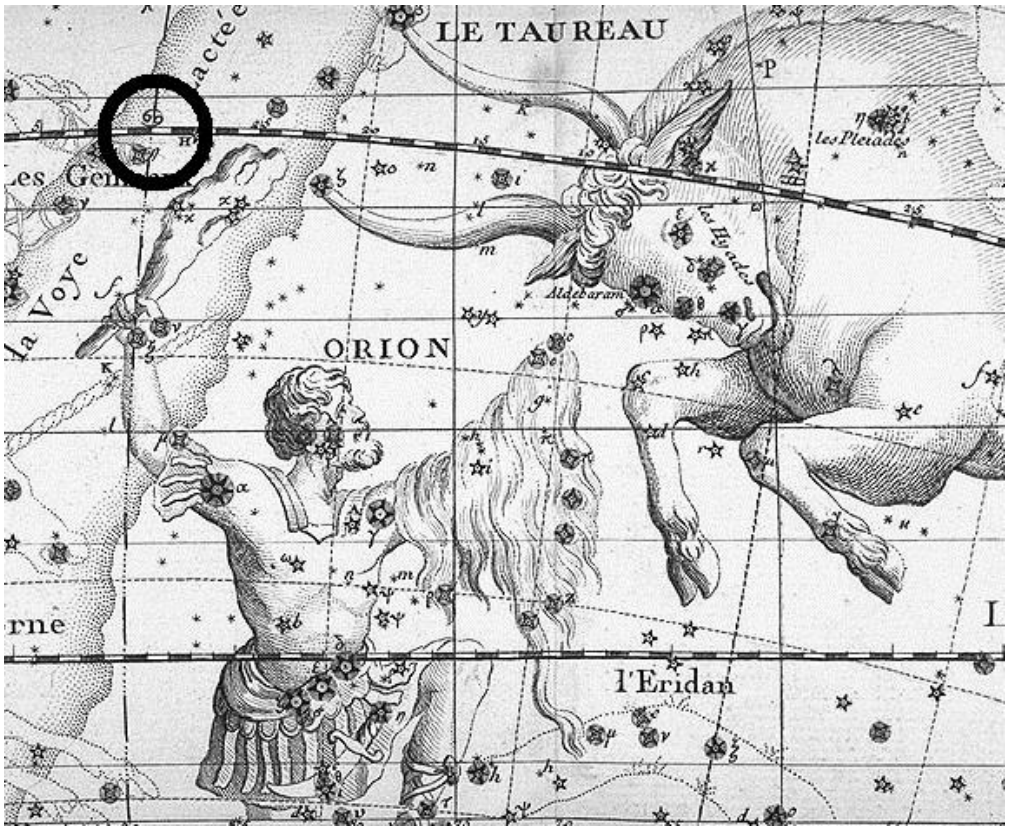

Sl. 175. *Položaj Sunca na dan početka ljeta i sazviježđe Bika (Taurus). Tačno tako prikazano je na stećku iz Zabrđa kod Stoca.*

SIMBOLI OD ISKONA

Sl. 176. *Znak vinčanskog pisma.*

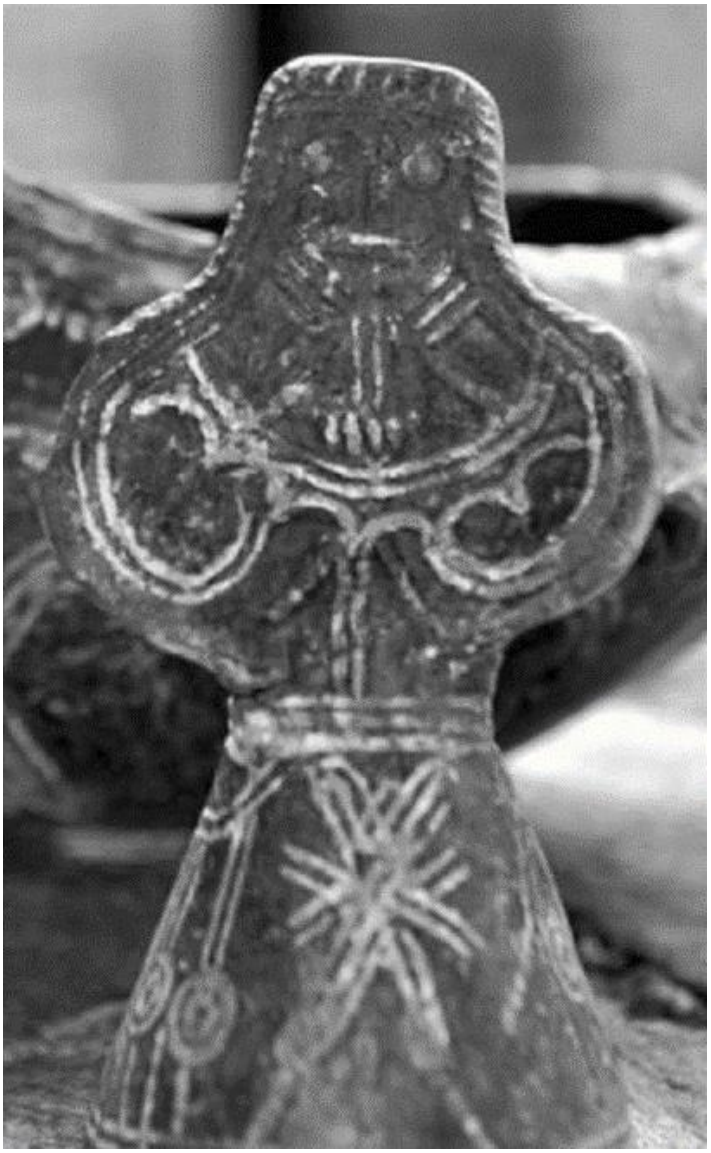

Sl. 177. *Solarni simboli na kumiru iz Viminacijuma kod Kostolca iz vremena od preko 4000 godina. Na haljini ispod pasa je znak identičan znaku vinčanskog pisma (desno).*

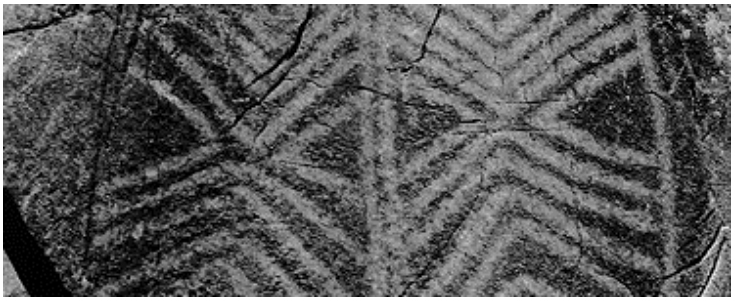

Sl. 178*. Simboli od iskona (petroglifi, Island of Campeche, Brazil).*

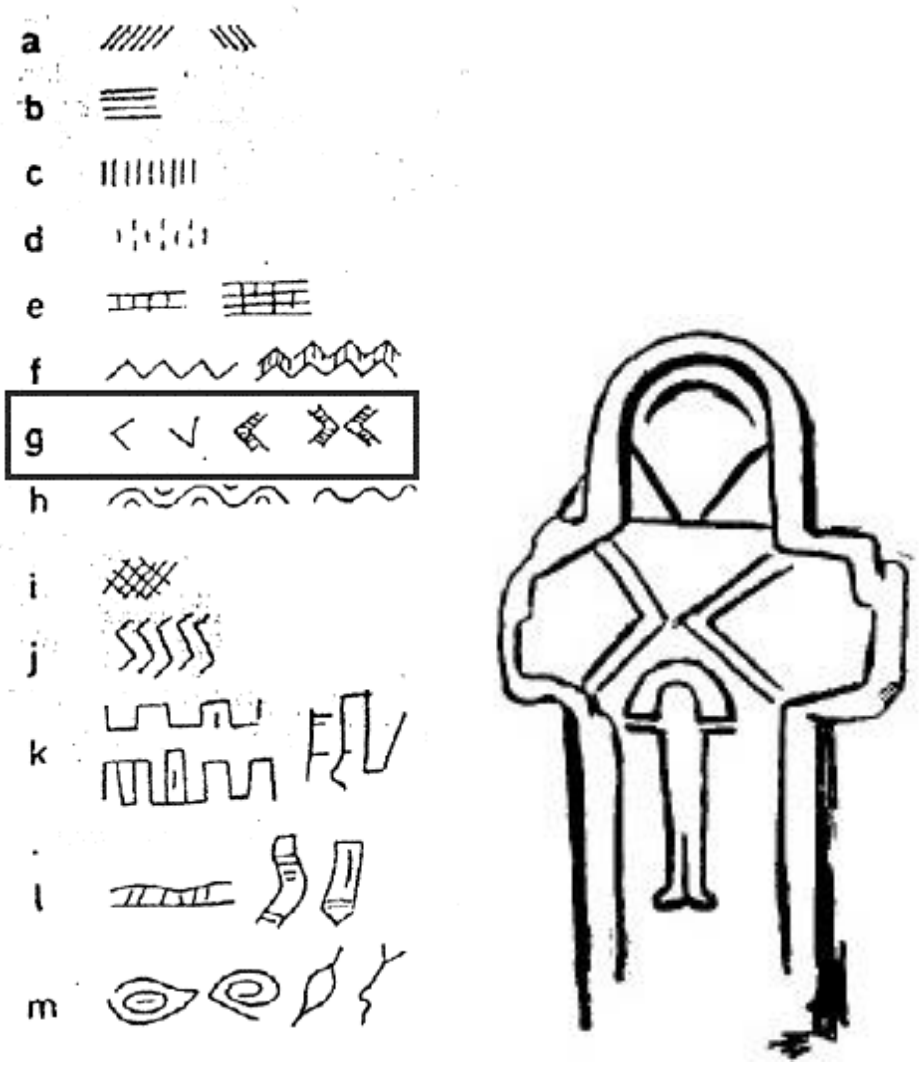

Sl. 179. *Slovni znakovi vinčanskog pisma i simboli na stećku iz Drežnice kod Mostara.*

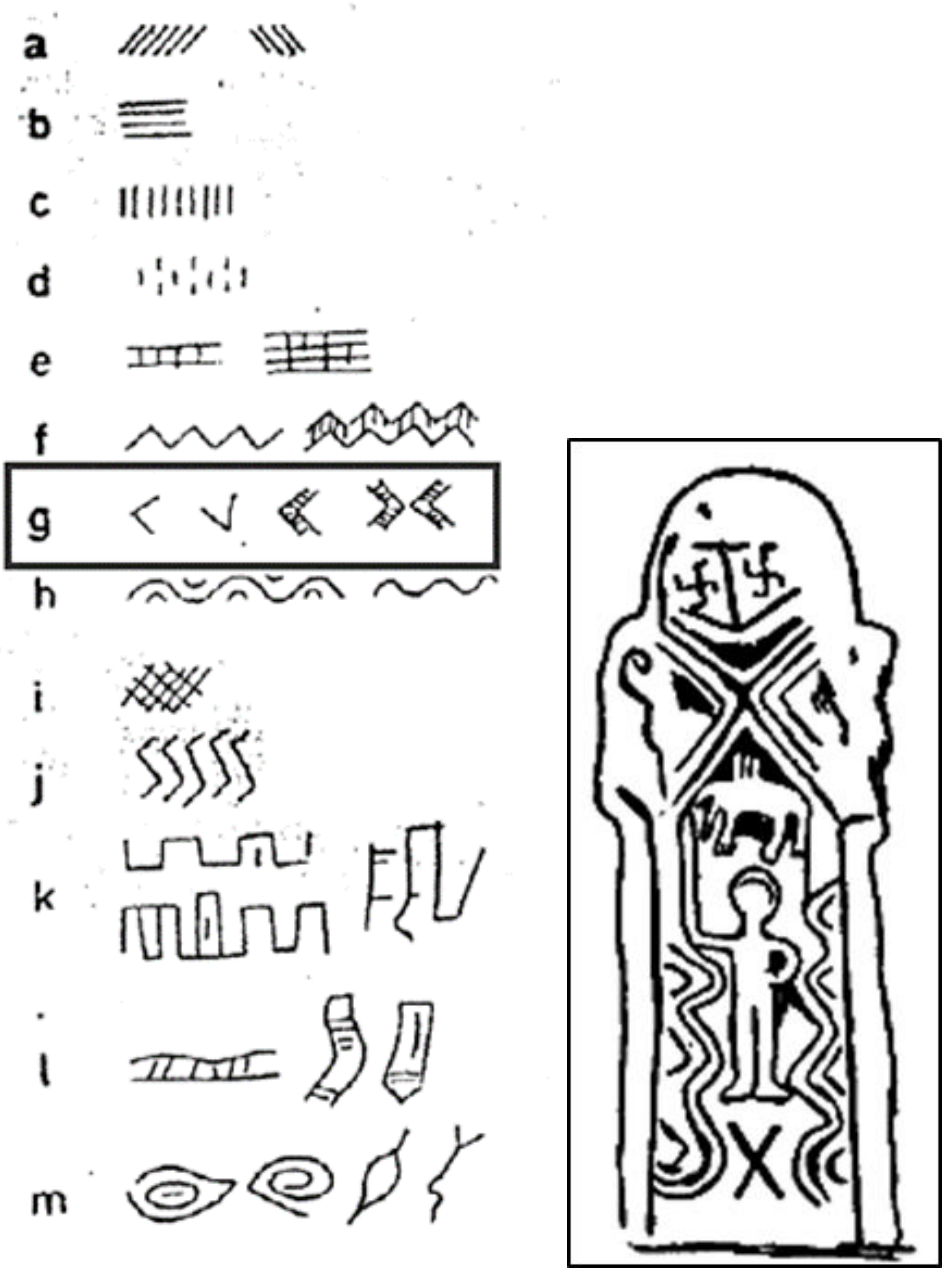

Sl. 180. *Vinčansko pismo (kultura Lepenskog vira): slovo* ***G*** *= > = gore u nebo (Tabla II. - Grafizam kulture Lepenskog vira. Prema D. Srejović - Lj. Babović 1983, crtež 34, str. 59).. Desno, na stećku iz Drežnice kod Mostara, prikazan je Hors, bog vremena.*

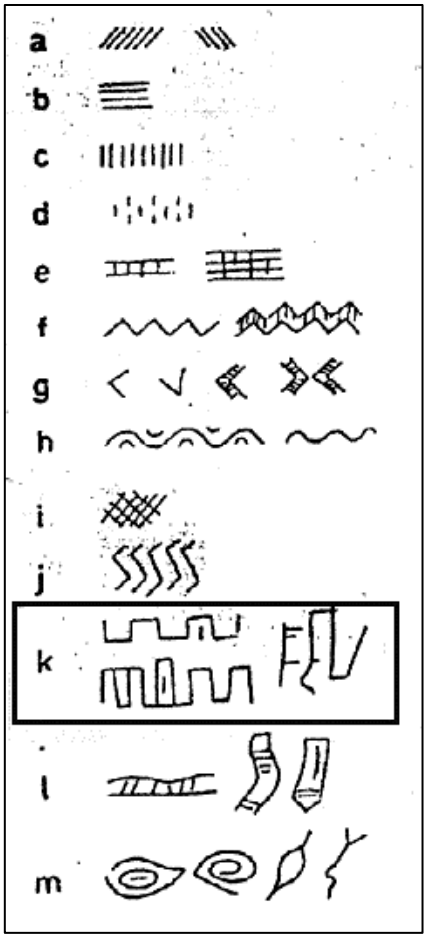

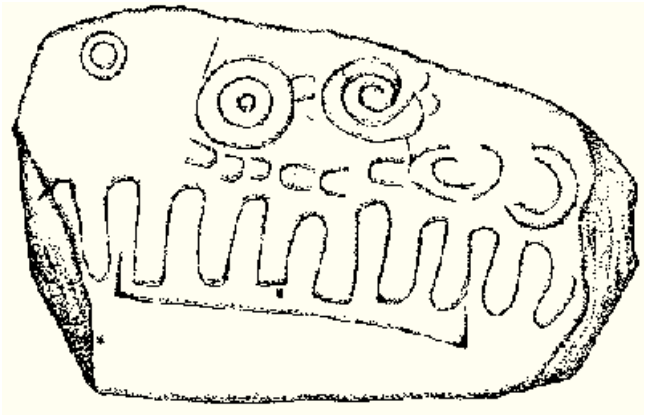

Sl. 181. *Vinčansko pismo i slovni znak "**K**". Znakovi na kamenu sa simbolima "**C (S)**", par milenijuma stariji su od hrišćanske ere. Krivuljasta linija je Sunčeva ekliptika (Knowth, Ireland).*

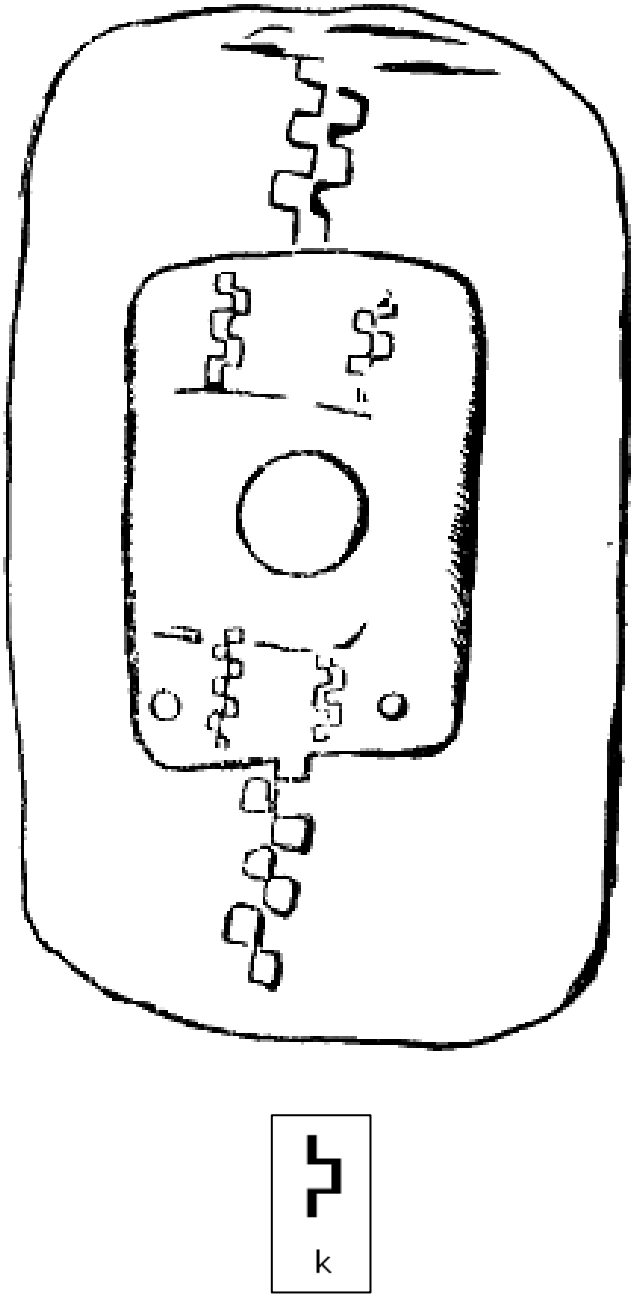

Sl. 182. *Motiv na stećku iz Brstanova kod Splita: krivuljasta linija je Sunčeva ekliptika (kolijada, kolenda, kolovrat), a prava linija po sredini krivulje je nebeski ekvator. U sredini je krug Sunca. Ispod je glagoljično slovo "**K**" (**k**rivulja, **k**olence, **k**olenda, **k**oliada).*

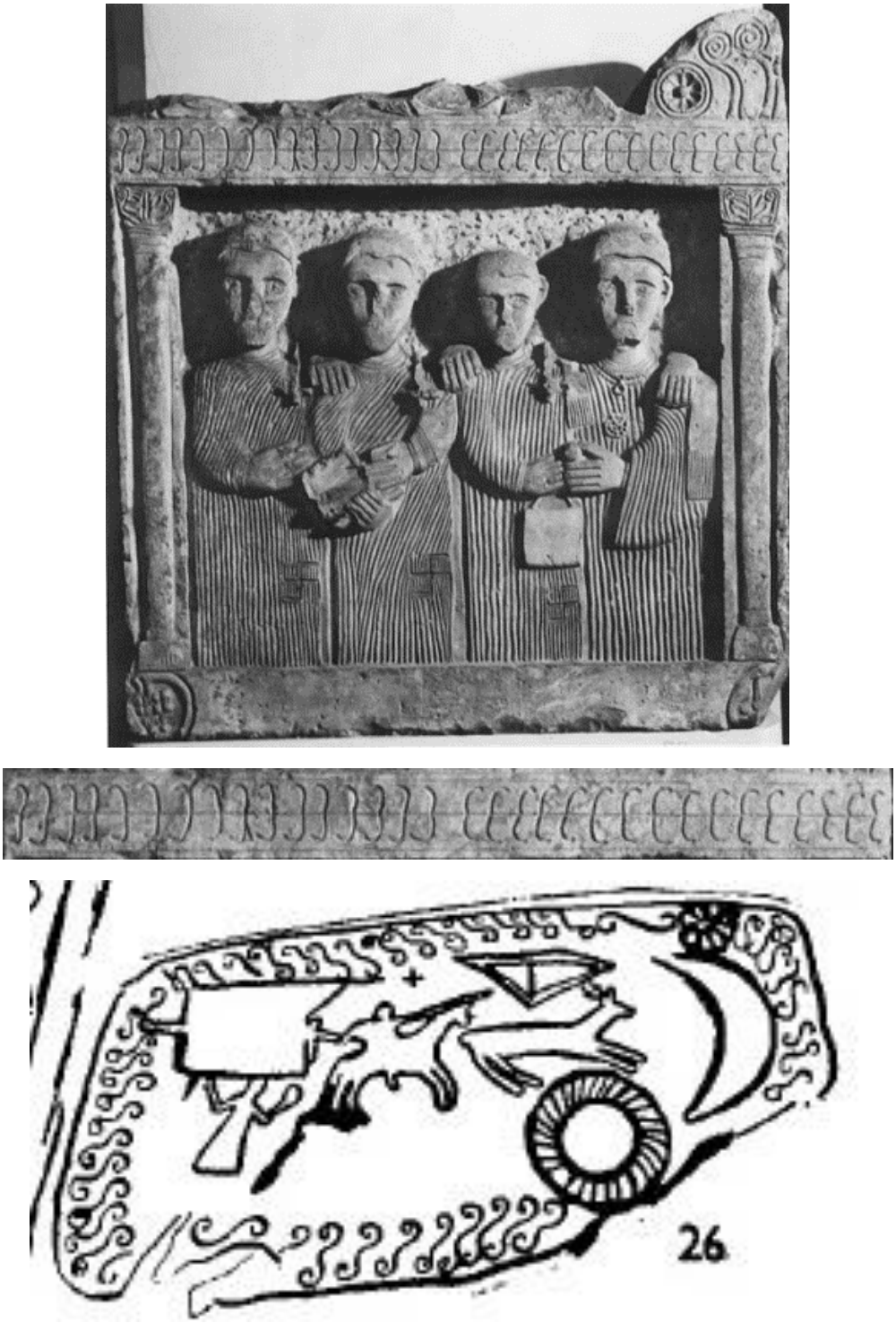

Sl. 183. *Simboli grmljavine na nadgrobnom spomeniku iz 4. vijeka nađenom u Zenici i isti takvi simboli na stećku sa lokacije Pržine, Zvirići kod Ljubuškog.*

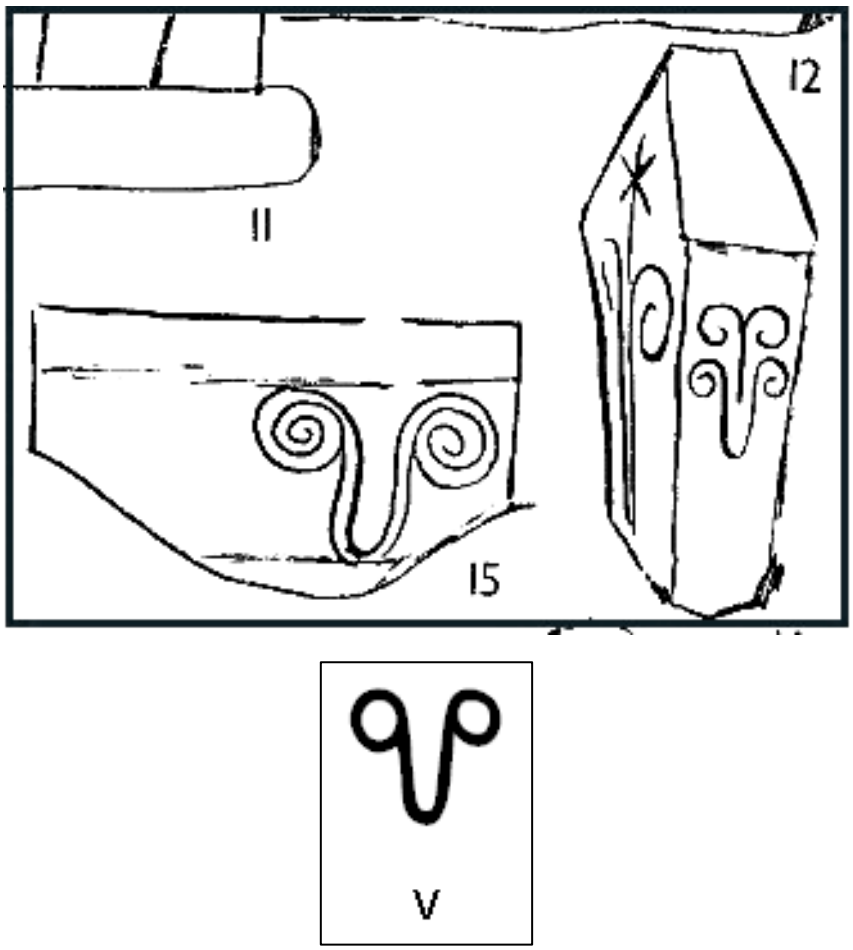

Sl. 184. *Solarni simbol na stećcima od kojeg je nastalo glagoljično i latinično slovo "**V**" kao prvi glas riječi "vid" (stećak pod brojem 15 nalazi se u Stuparima kod Kladnja, a pod brojem 12 u Musićima kod Olova).*

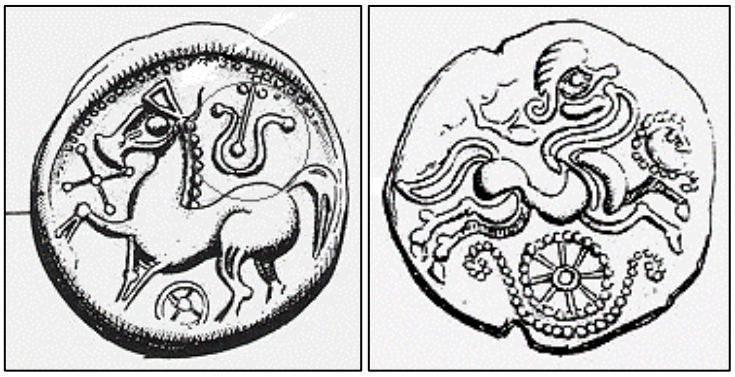

Sl. 185. *Solarni simboli na keltskom novcu.*

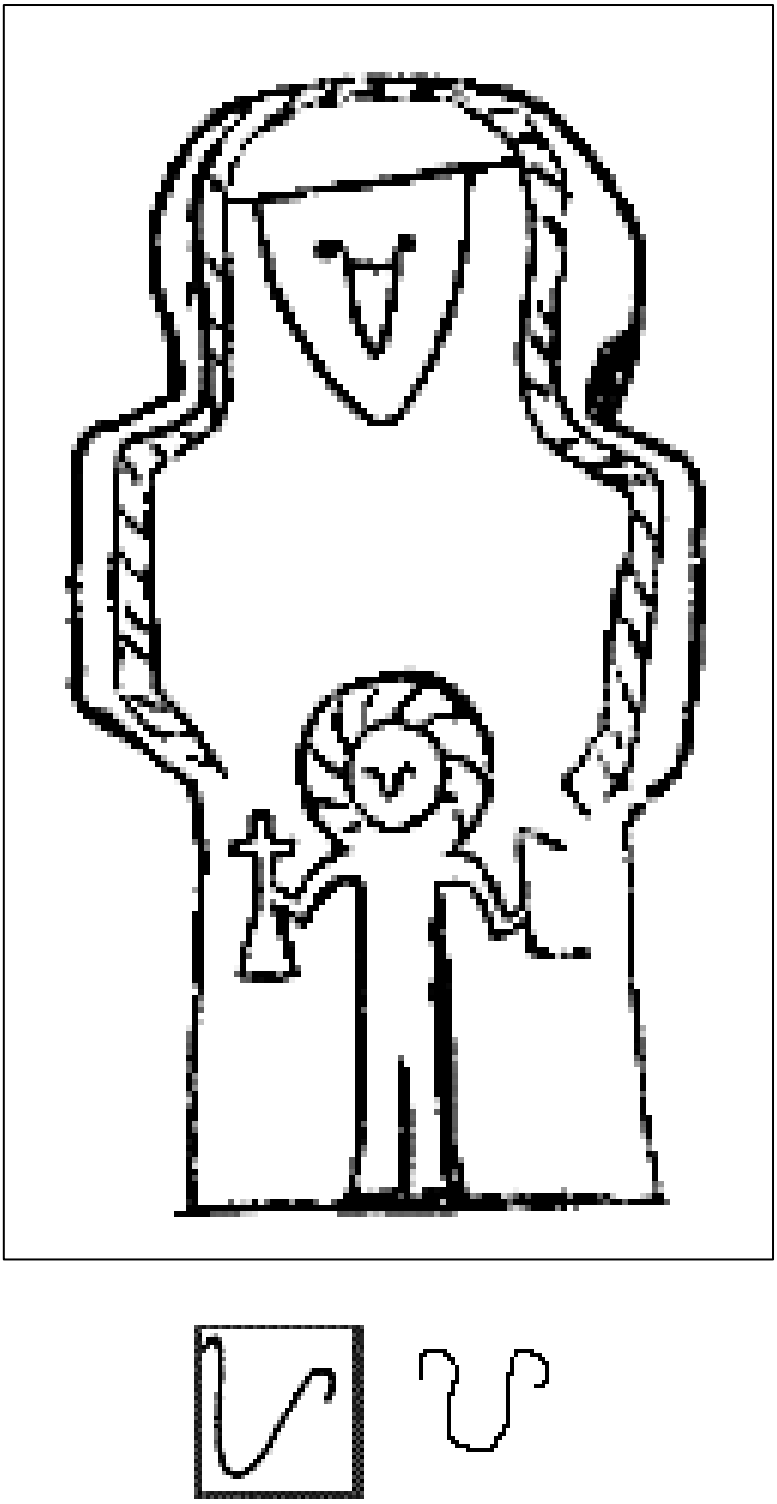

Sl. 186. *Simbol "**V**" nalazi se na glavama Svaroga i Svarožića prikazanih na stećku.*

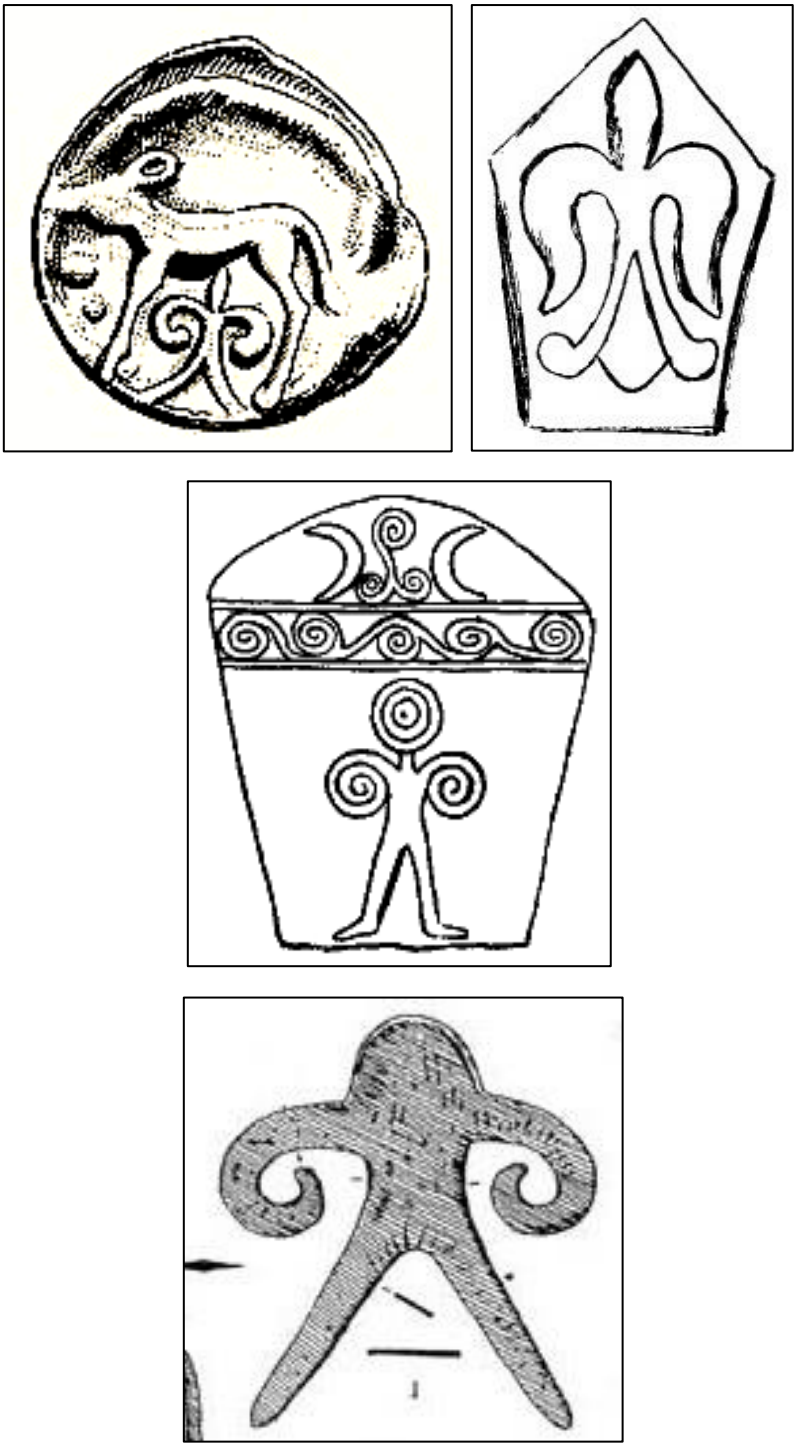

Sl. 187. *Na prvoj slici lijevo u gornjem redu je motiv sa keltskog novčića iz Galije u Francuskoj (oko 50. god. stare ere). Do nje je motiv na stećku. U sredini je stećak i sasvim dole je arijska bakarna amajlija oko 1000-te god. st. ere (Gangetic valley, India).*

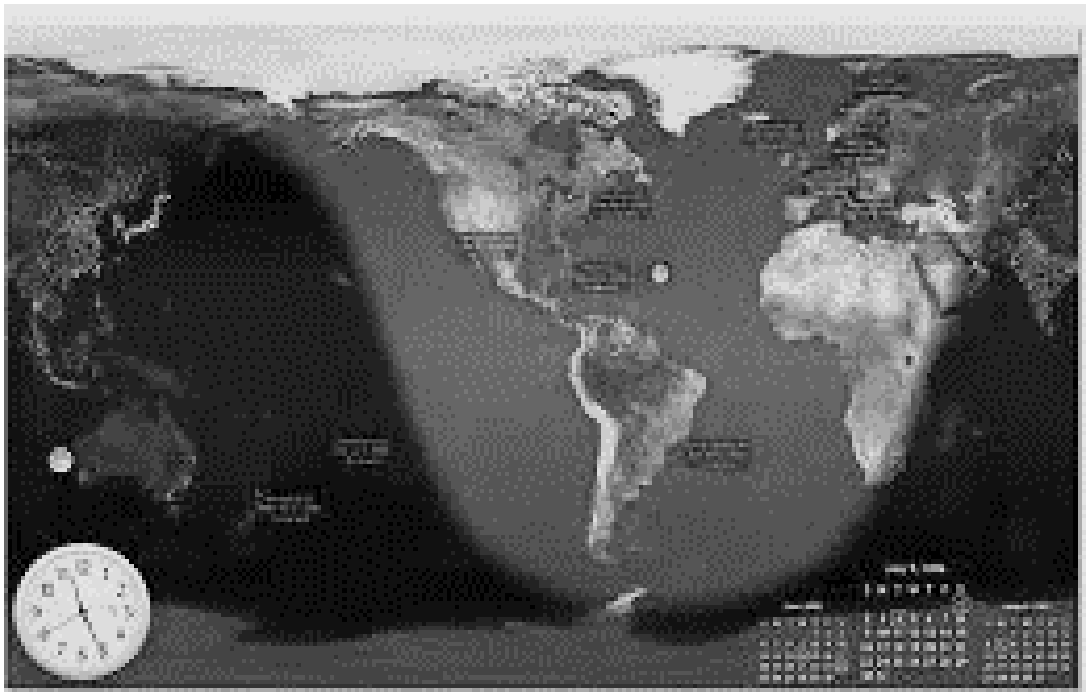

Sl. 188. *Satelitska mapa Zemlje: raspored dana i noći na ljetni solsticij, prvi dan ljeta, Vidovdan.*

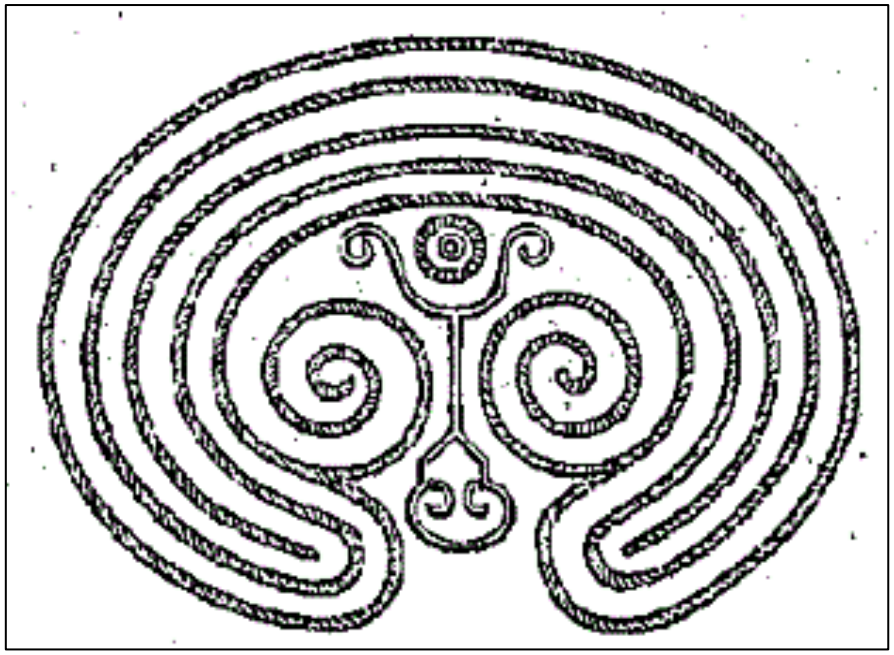

Sl. 189. *Ovako na svojim amajlijama prvi dan ljeta označavali Vikinzi.*

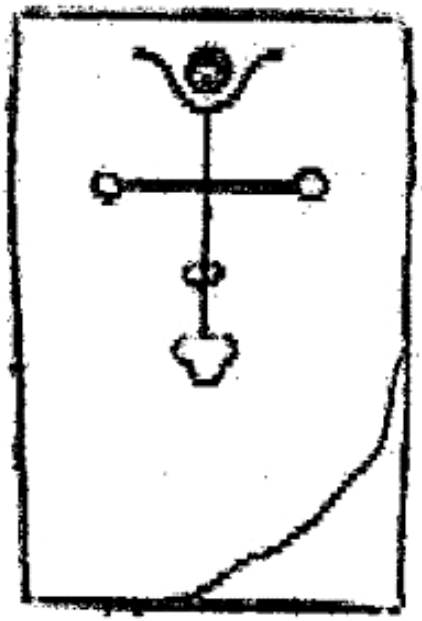

Sl. 190. *Ljetni solsticij, Vidovdan, obilježen na stećku (Cista, Imotski, Dalmacija).*

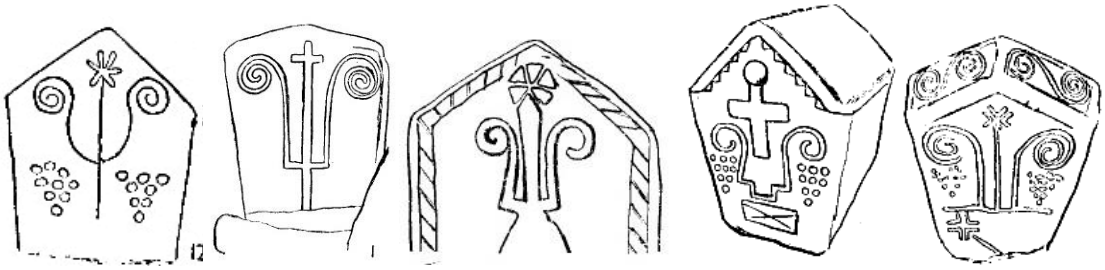

Sl. 191. *Neki od stećaka sa simbolima Vidovdana (ljeta).*

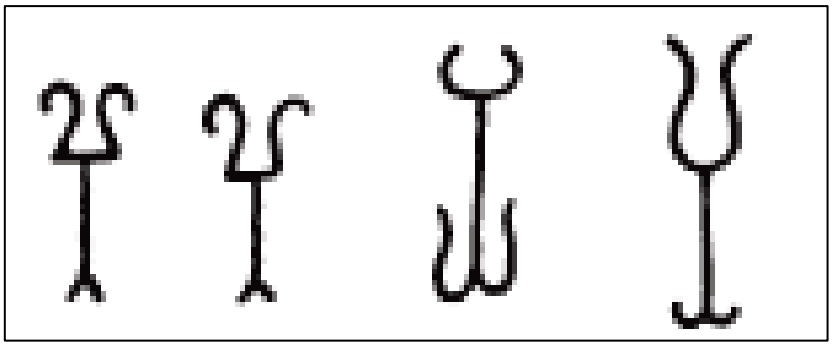

Sl. 192*. Sarmatski simboli ljeta (Тадеуш Сулимирский. Сарматы. Древний народ юга России).*

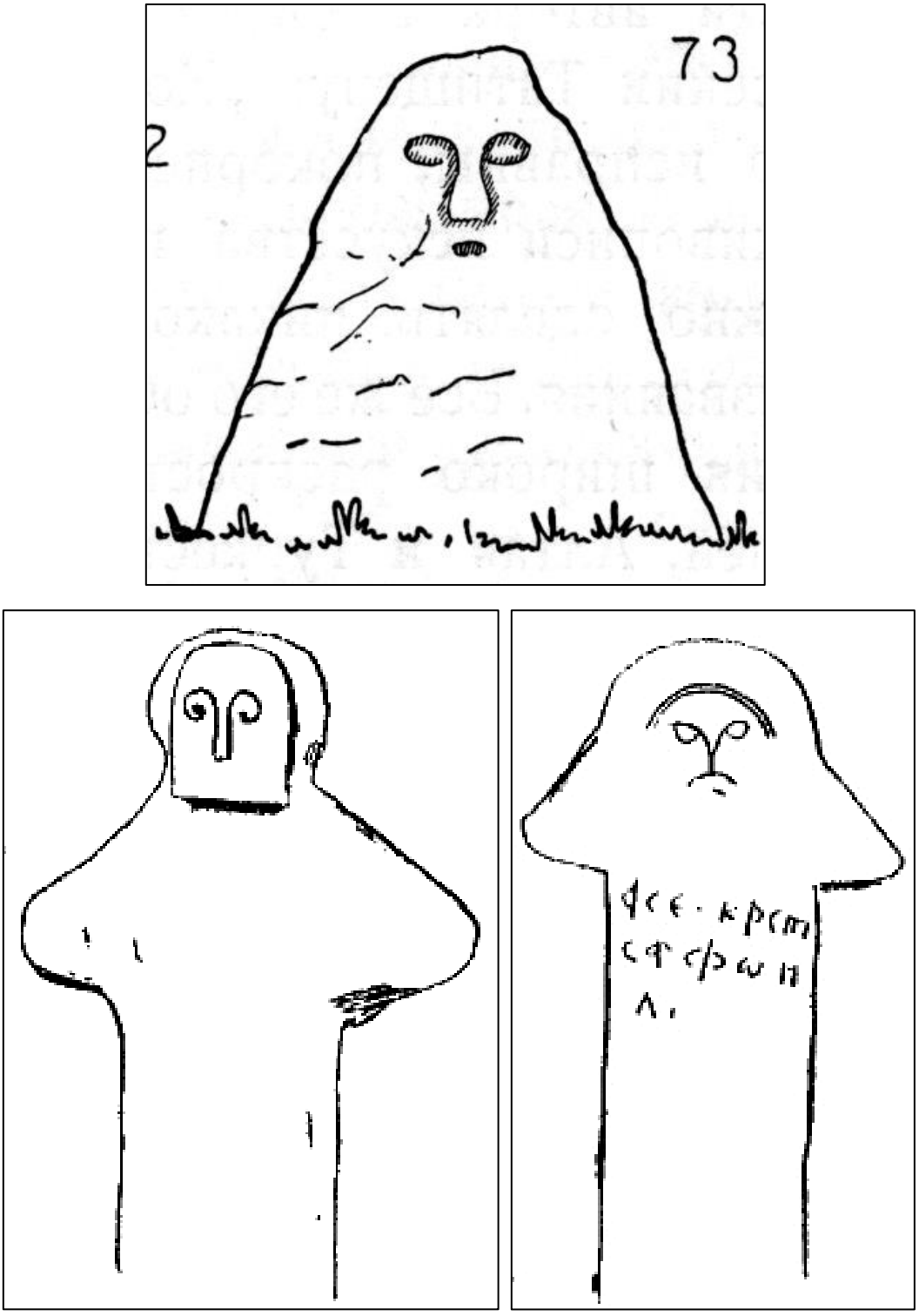

Sl. 193. *Skitski kamen "baba" (73) i stećci "babe".*

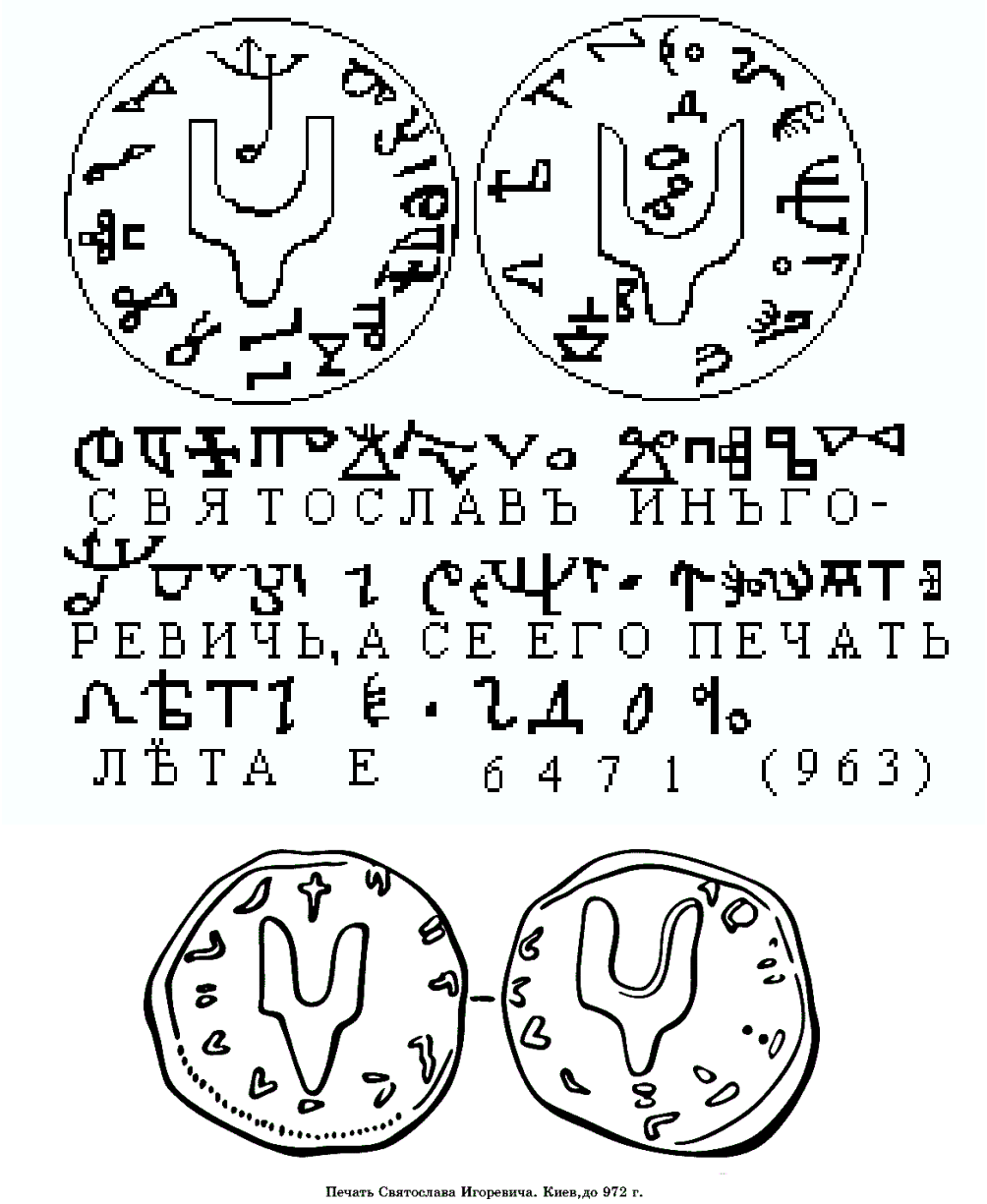

Sl. 194. *Pečat ruskog kneza Svjatoslava iz 10. vijeka. Pisan je i ćirilicom i latinicom i glagoljicom (The interpretation of the three ancient Russian texts, Sergei V. Rjabchikov: The text on a seal of Russian Grand Prince Svyatoslav Igorevich).*

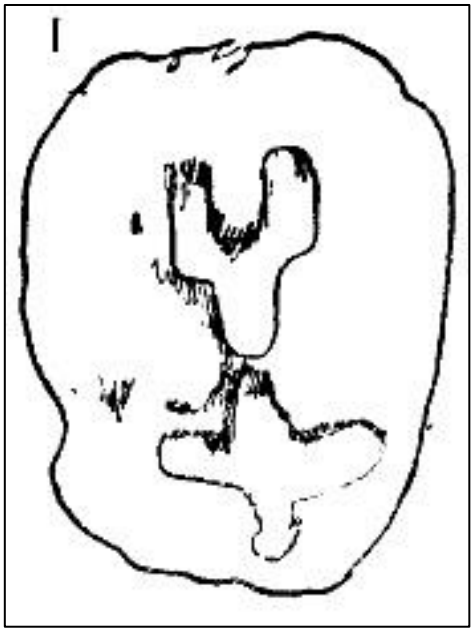

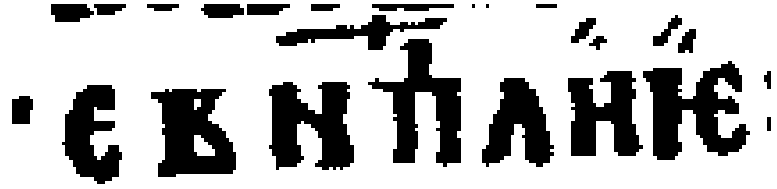

Sl. 195. *Motiv na stećka iz Gornjih Studenaca kod Ljubuškog i riječ* **ЕВ(А)НГ(Е)ЛИЕ** *iz Miroslavljevog jevanđelja, kao i na pečatu ruskog kneza Svjatoslava (Sl.190). To je drevno slovo "**G**" (skraćeno za riječ "**Gospod"**). Ovaj slovni znak imali su i drevni Sabeji iz biblijske Sabe, samo je kod njih imao glasovnu vrijednost "**S**" kao i kod današnjih Etiopljana (Amharic letters).*

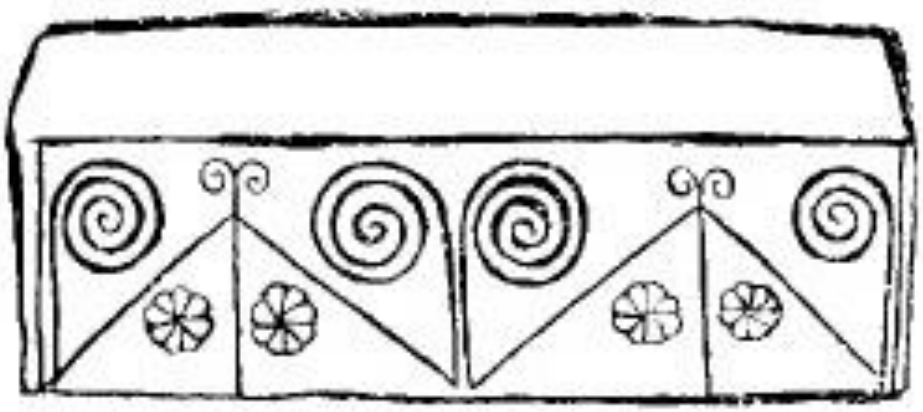

Sl. 196. *Motivi na stećku: na piramidama je božansko žezlo, simbol svjetla, radjanja, života i plodnosti.*

MOKOŠ

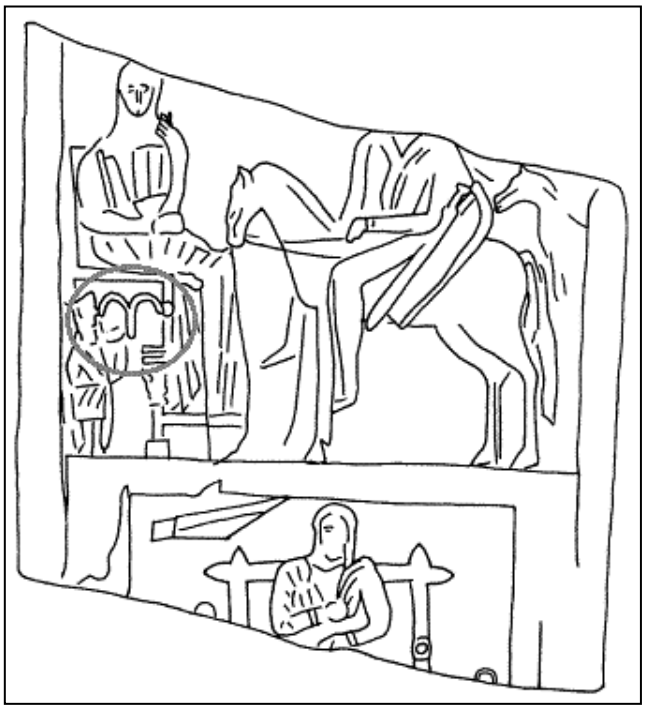

Sl. 197. *Skitska boginja Tabiti sa božanskim žezlom (Remarks on the Scythian, Sarmatian and Meotian Belifs, by Sergei V. Rjabchikov)*

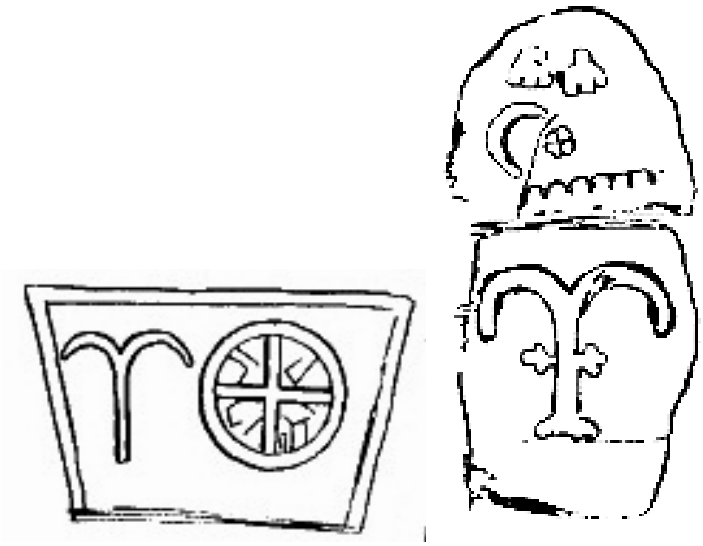

Sl. 198. *Božansko žezlo na stećcima. Desno je stećak u Rasticevu, Jezero, Kupres. U vrhu ovog stećka prikazano je šest mjeseci (2 x 3), a ispod rozete takodje je sest "brda". Tu je i kosa linija nebeskog ekvatora sa Suncem i Mjesecom kao simbolima vremena.*

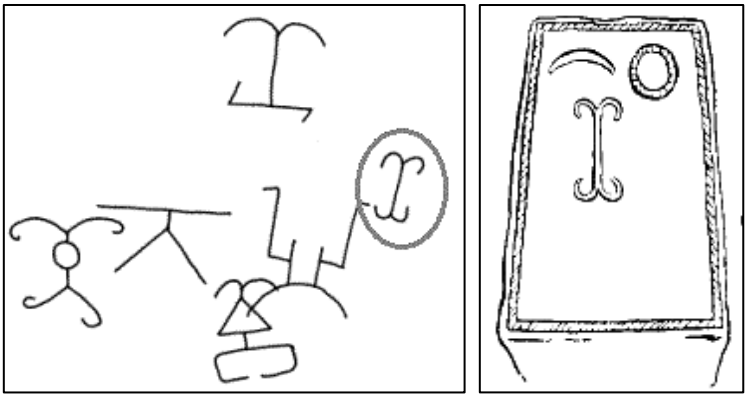

Sl. 199. *Lijevo su sarmatske tamge (Malaya Zemlya, Novorossisk, the Krasnodar Territory, Russia; izvor: Sergei V. Rjabchikov, On the Sarmatian Feast Kolyada).. Znak na stećku iz Humskog kod Foče isti je markiranoj tamgi (slika desno).*

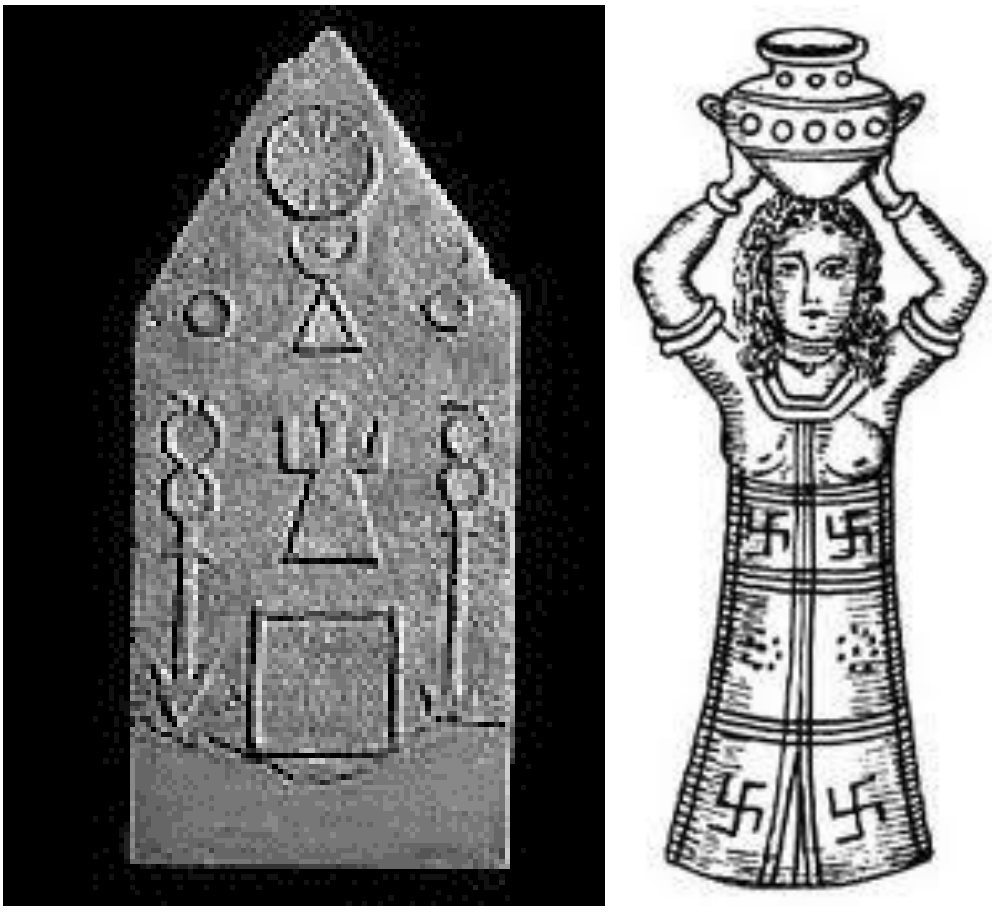

Sl. 200. *Tabiti na tofetu iz Kartagene "tofet - tobet – tabiti" (lijevo) i desno terakota iz feničanskog groba na Kipru.*

Sl. 201. *Tabiti kod kavkasko-sibirskih Skita nosi žrtvenu vatru.*

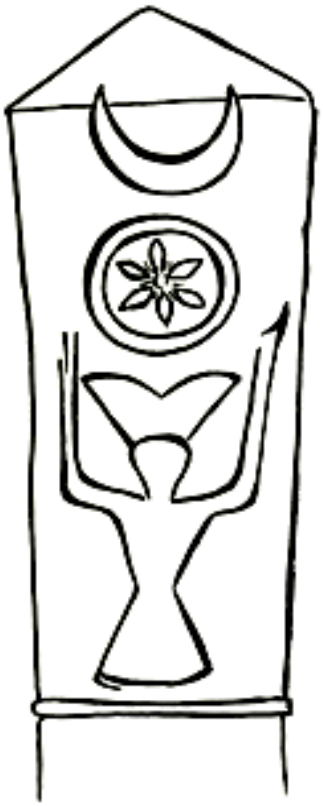

Sl. 202. *Mokoš nosi žrtvenu vatru (motiv na stećku iz Brotnice kod Dubrovnika).*

MOLITVA

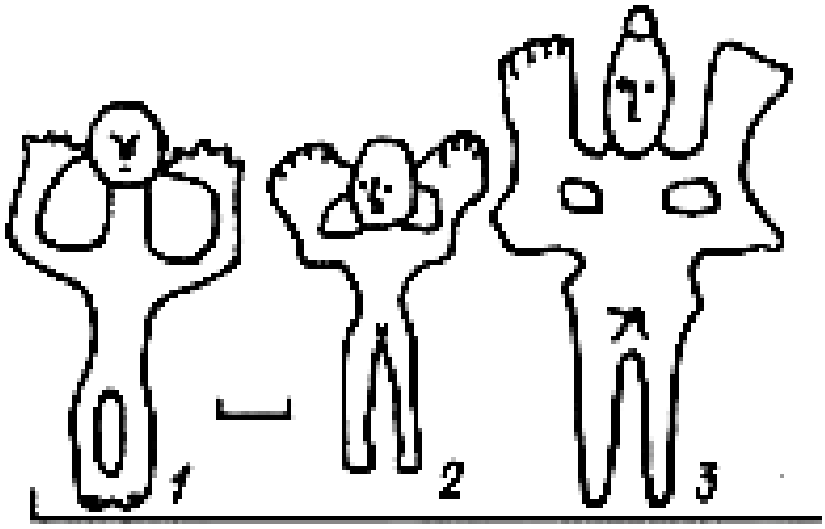

Sl. 203. *Molitva (figurine idoli, rano bronzano doba, Karata Village, Dagestan).*

Sl. 204. *Molitveni pozdrav Suncu (petroglifi, Arizona, USA).*

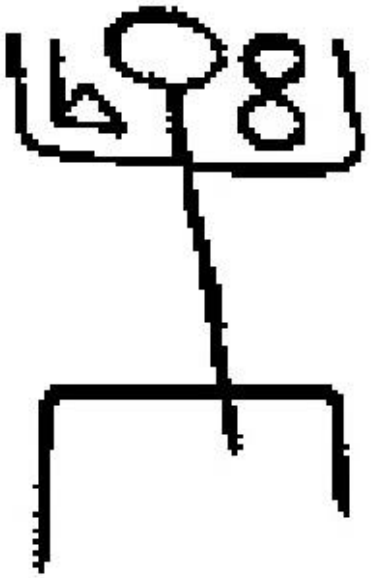

Sl. 205. *Petroglif južnoameričkih Indijanaca (Coral Island, Brazil).*

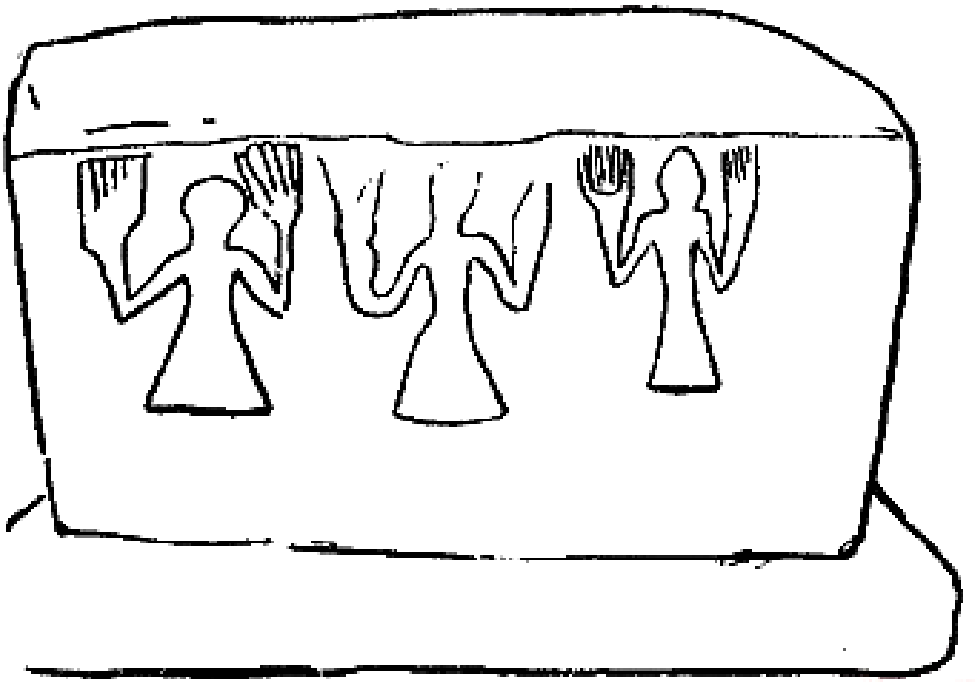

Sl. 206. *Molitva (motiv na stećku u Gvoznom kod Kalinovika).*

Sl. 207. *Petroglif Pueblo-Anasazi Indijanaca, (oko 7. vijeka, Mesa Verde, Colorado, USA).*

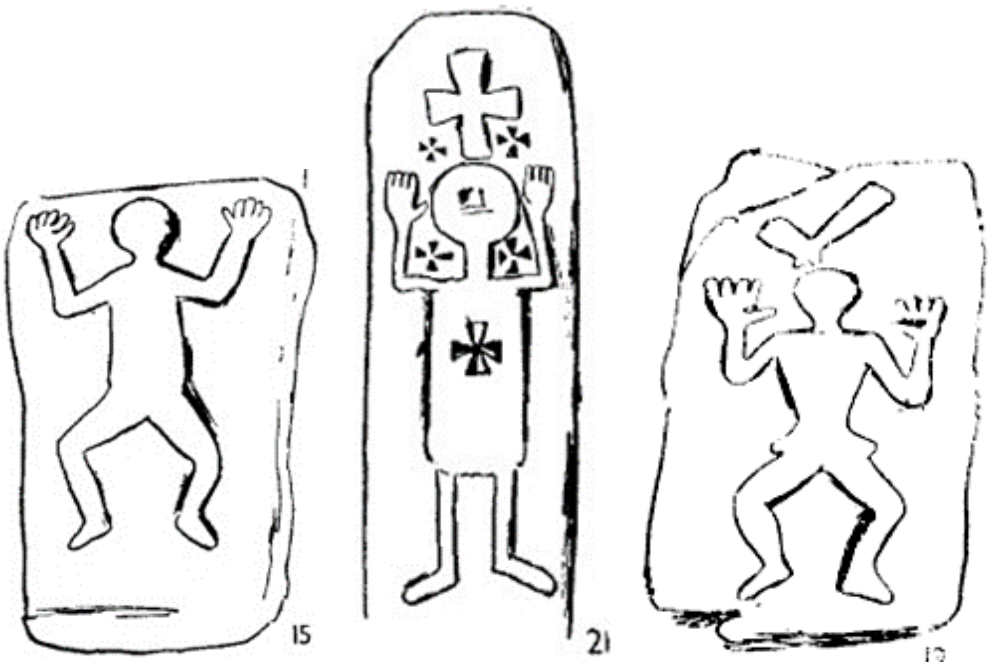

Sl. 208. *Motivi na stećcima: podignute ruke su simboli molitvenog obraćanja bogu Sunca. Glava je kao ljetni solsticij o Vidovdanu, noge su jesen i zima.*

SUNČEVA VATRENA PERA

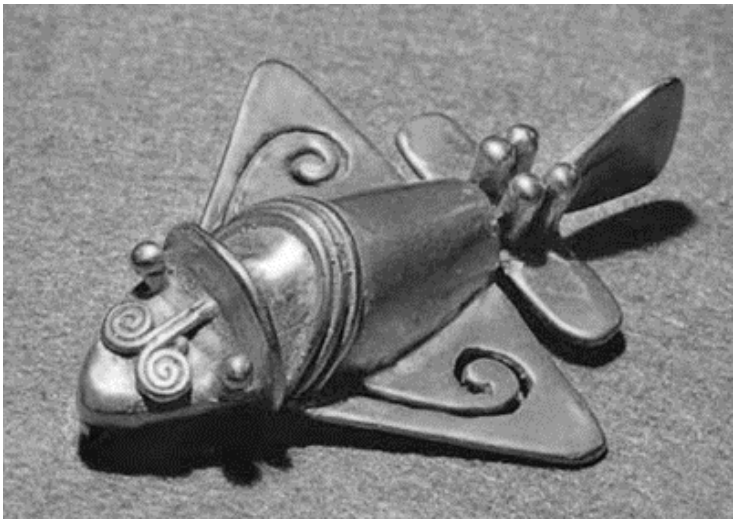

Sl. 209. *Skitska zlatna riba sa simbolima Sunca. Oko je vid, tj. Sunce (4. vijek st. ere) Na drugoj indijanska figura iz Ekvadora sa sunčevim vatrenim perima na zlatnom modelu "aviona" (9. vijek n. ere).*

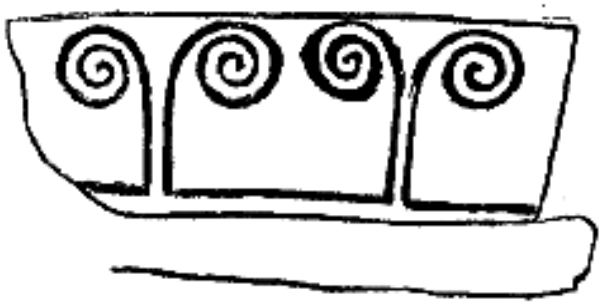

Sl. 210. *Sunčeva vatrena pera na stećku (Kozjaci, Olovo).*

Sl. 211. *Sunčeva pera na stećku u Nikšiću.*

Sl. 212. *Sunčeva vatrena pera na stećku u Sopotniku kod Drinjače.*

Sl. 213. *Sunce sa sunčanim perima (Rača, Priboj).*

ČRNOBOG

U slovenskoj mitologiji Černobog (Zernebogh, Zlebog, Crnobog, Crni bog) božanstvo koje je donosilo nesreću, zli bog, bog tame, vrag. O njemu je zapise ostavio hroničar Helmold. Helmold bilježi da Sloveni vjeruju da sve što je dobro dolazi od dobrog boga, a zlo od zlog (slovenski dualizam). I avramske vjere uče o Bogu dobra i bogu zla. Starobiblijski bog zla je Velzevul (Belzebub) kojeg Hrist naziva starom zmijom, đavolom i knezom tame. U Kuranu je to Iblis ili Šejtan.

***Sl. 214**. Černobog (**Чирнитр**) iz Retre (na mnogim ruskim sajtovima kao izvor ovog crteža navodi se poljski arheolog 18. vijeka Jan Potocki).*

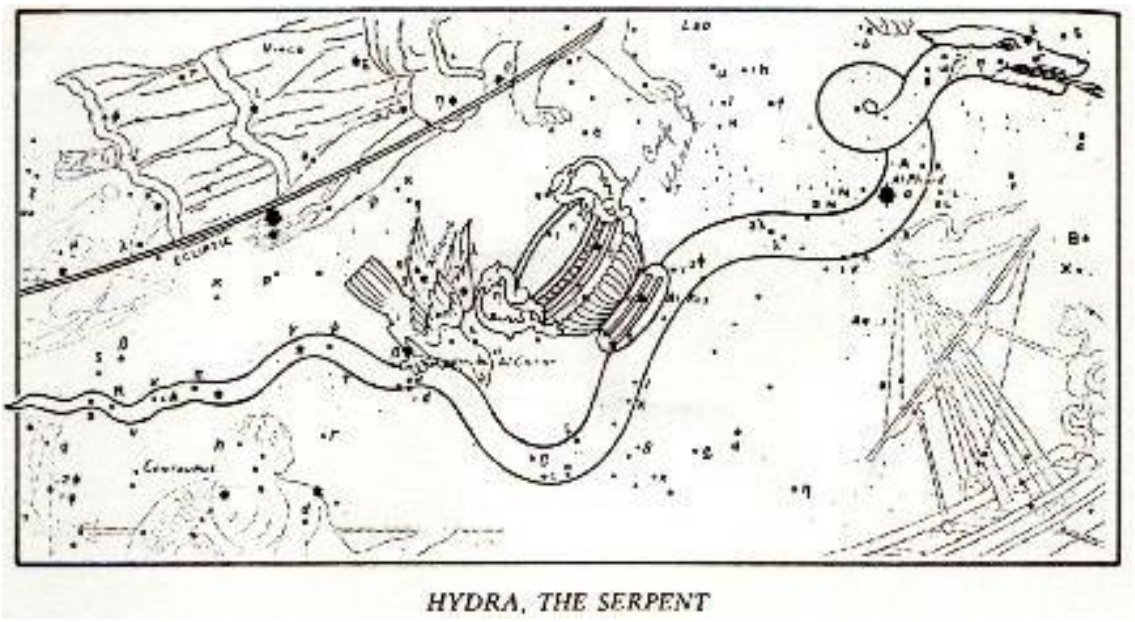

Sl. 215. *Početkom jeseni Sunce padajući prema horizontu ulazi u zonu sazviježđa Hidre (Zmije). Dani su sve hladniji i kraći, a noći sve duže. I to se sve izraženije nastavlja do zimskog solsticija. To je vrijeme Crnoboga.*

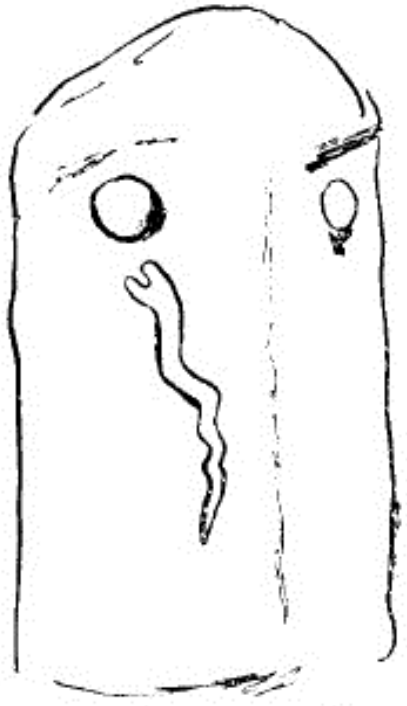

Sl. 216*. Motiv na stećku: Černobog u namjeri da proguta Sunce (Turovi, Trnovo, Sarajeva).*

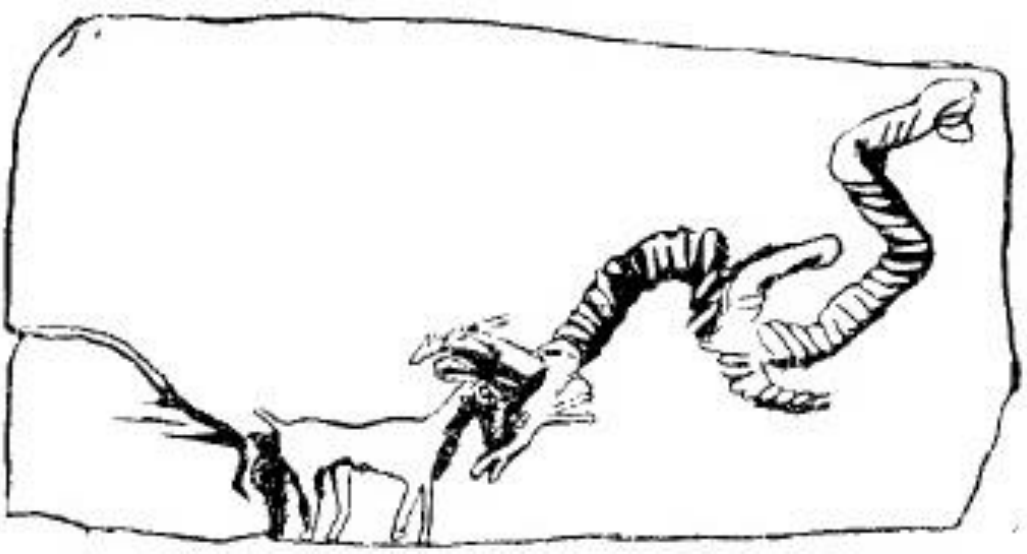

Sl. 217. *Černobog proždire kozu (Vlahovići, Ljubinje, Popovo polje).*

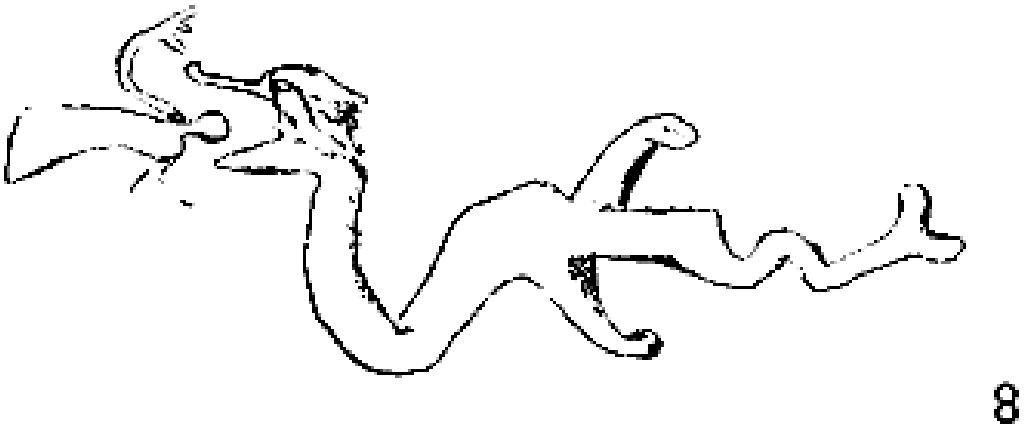

Sl. 218*. Černobog napada djevojku (Gvozno, Kalinovik).*

BJELOBOG

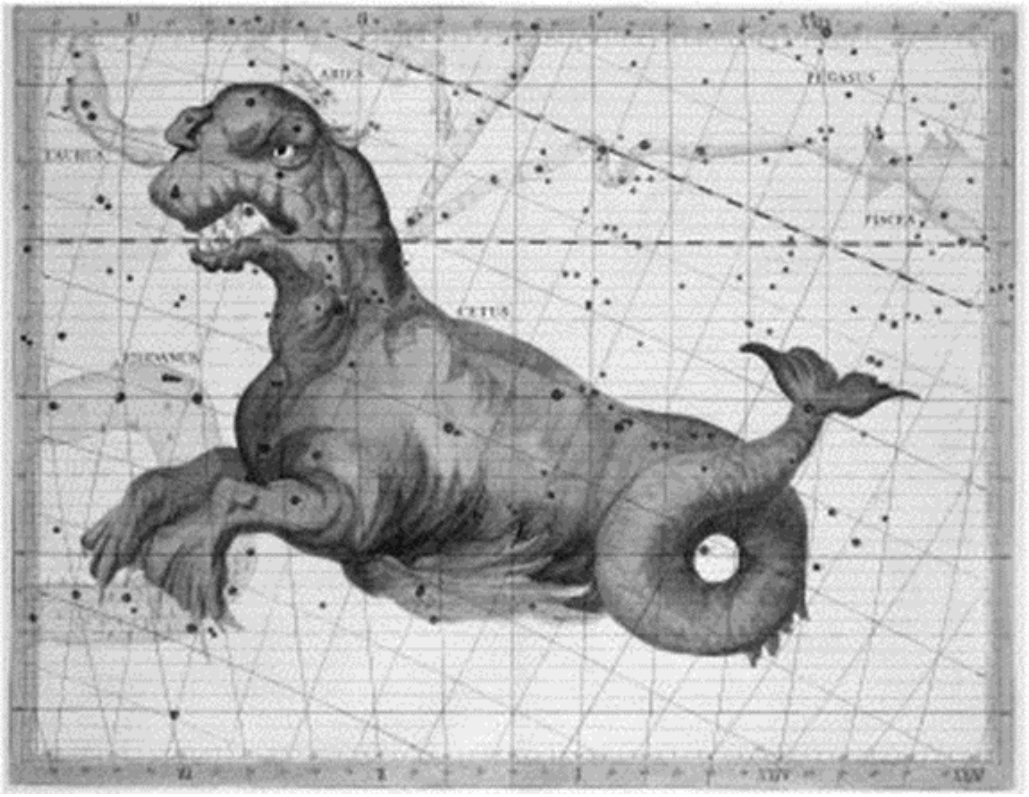

Sl. 219. *Sazviježđe Cetus je simbol Bjeloboga, jer od zimskog solsticija Sunce počinje da se penje prema ovom sazviježđu i nebeskom ekvatoru, te dani postaju duži, a noći kraće.*

Sl. 220. *Bjelobog u liku Lava i Cetus (Boljuni, Stolac).*

Sl. 221. *Stećci u zidu stare crkve u Mesarima kod Trebinja: Sunčevo kolo vremena sa plodom nebeskog drveta života između Crnoboga i Bjeloboga. U vrijeme Bjeloboga dan dulja, a u vrijeme Crnoboga dan kraća i oba su simboli vremena.*

Sl. 222. *Lav kao Bjelobog u borbi sa aždajom Černobogom (Uboško, Ljubinje).*

Sl. 223. *Sazviježđe Cetus i Cetus kao Bjelobog na stećku. Iznad Bjeloboga su konj i lav, također simboli Bjeloboga (stećak u Boljunima kod Stoca).*

Sl. 224. *Bjelobog (Cetus), Sunce i Mjesec (Boljuni, Stolac).*

Sl. 225. *Simboli Bjeloboga i simboli Crnoboga (lokacija Zadužbina, Cista, Imotski).*

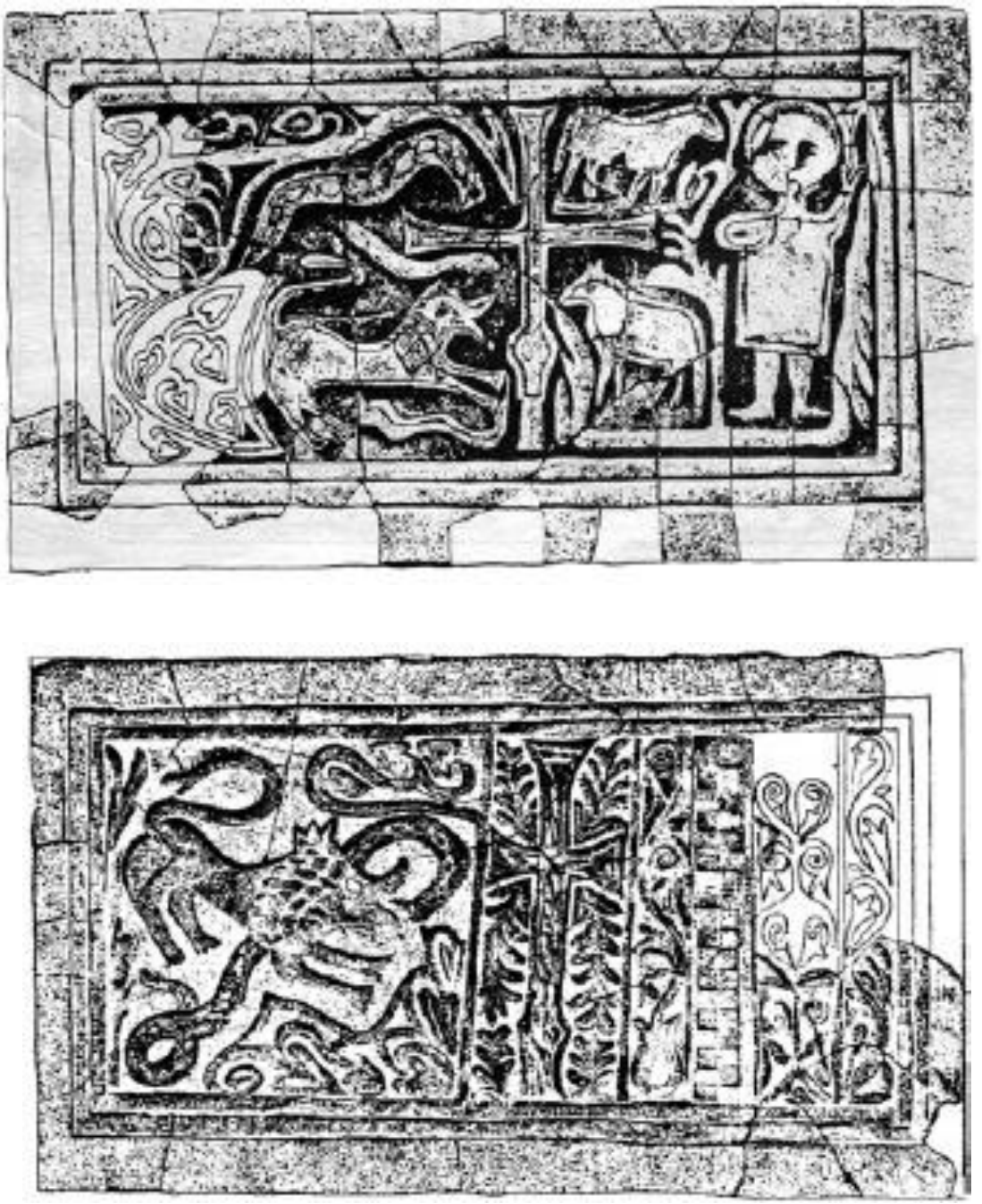

Sl. 226. *Belobog u liku lava brani krsno drvo života od zmije Černoboga (motivi sa oltarske pregrade kasnoantičke crkve u Zenici).*

Sl. 227. *Iz Miroslavljevog jevanđelja: Hrist drži Cetusa koji se simbol Bjeloboga.*

Sl. 228. *Iz daha Bjeloboga izlazi rodna loza (detalj nad ulaznim vratima manastira Studenice, 12. vijek).*

Sl. 229. *Bjelobog nad ulaznim vratima Trške crkve kod Žagubice u Braničevu.*

SIMBOLI DANA I VREMENA

Sl .230. *Jedna od etiopskih crkava klesanih u kamenu (Lalibela, 12-13. vijek): izgledom prozora simbolično je predstavljen izlazak Sunca: zora.*

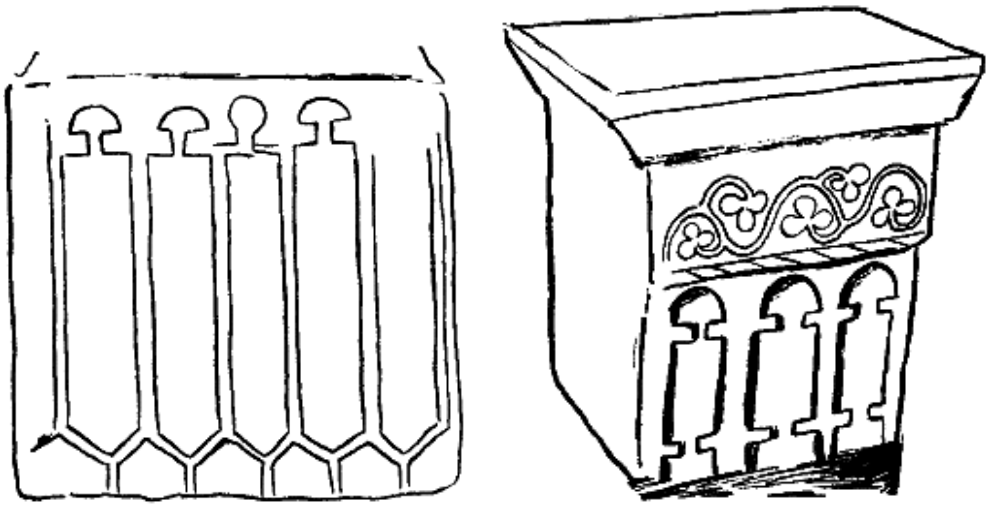

Sl. 231. *Simboli zore na stećcima.*

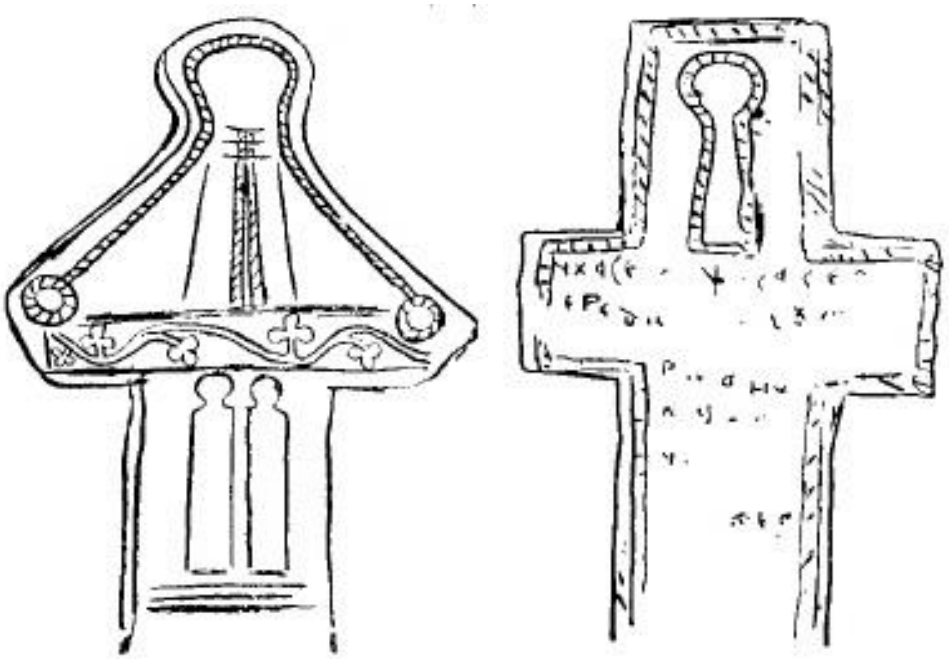

Sl. 232. *Simboli dana i motiv uzeta na stećcima. Uže (špag) između dva Sunca mjera je vremena, vrijeme.*

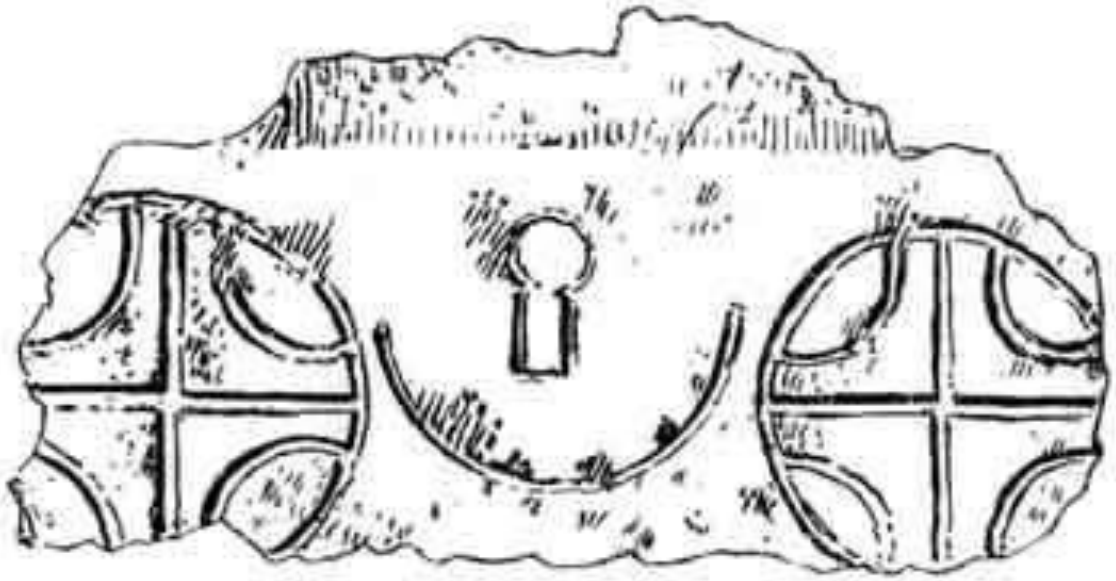

Sl. 233. *Kamen u zidu jedne štale u Selanima kod Duvna: u sredini je simbol dana (izvor: Karlo Patsch. Prilog topografiji i povijesti Županjca-Delminiuma. Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini. Vol. 3. (16.). Sarajevo. 1904).*

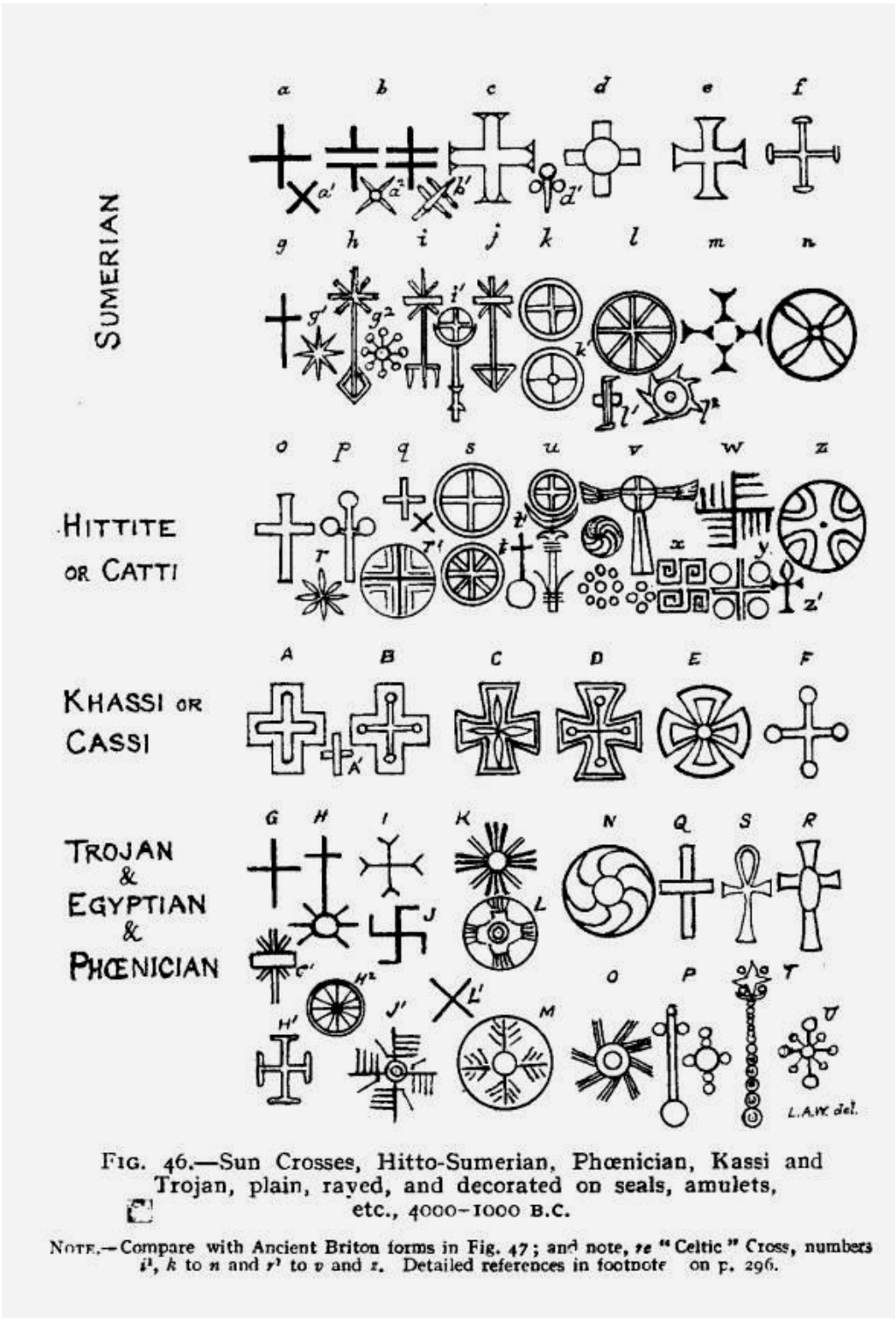

FIG. 46.—Sun Crosses, Hitto-Sumerian, Phœnician, Kassi and Trojan, plain, rayed, and decorated on seals, amulets, etc., 4000–1000 B.C.

NOTE.—Compare with Ancient Briton forms in Fig. 47; and note, *re* "Celtic" Cross, numbers i^1, *k* to *n* and r^1 to *v* and *z*. Detailed references in footnote on p. 296.

Sl. 234. *Drevni solarni simboli (I)*

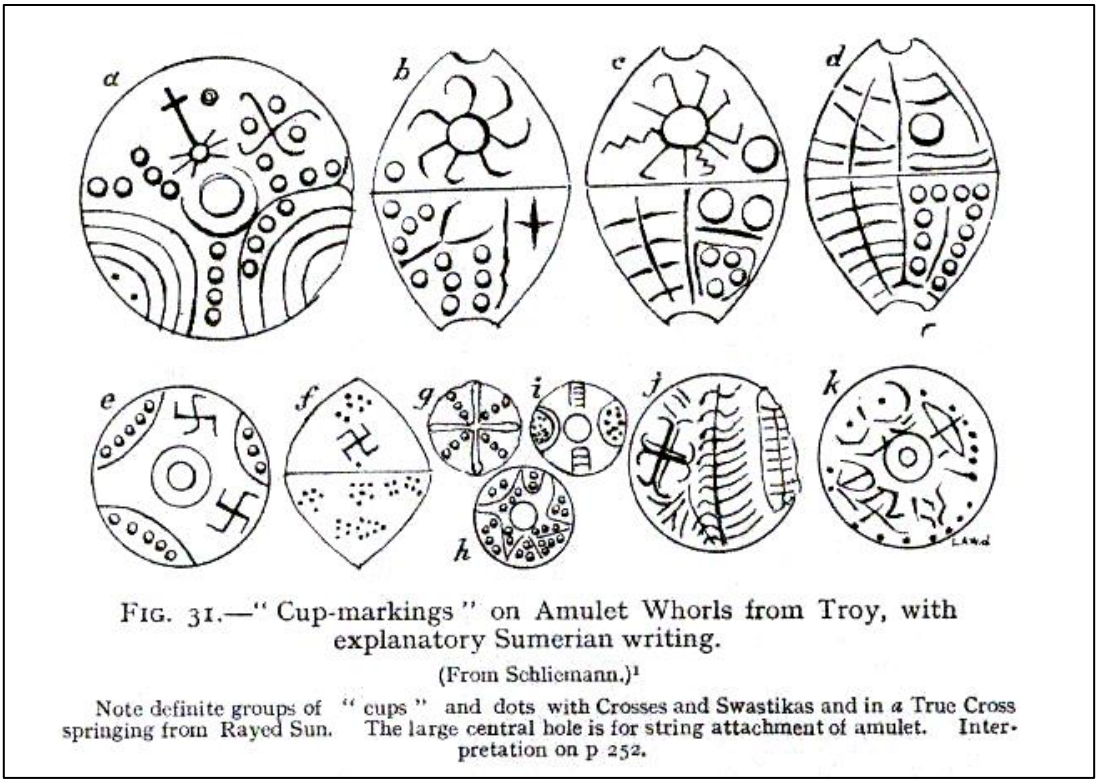

FIG. 31.—" Cup-markings " on Amulet Whorls from Troy, with explanatory Sumerian writing.

(From Schliemann.)[1]

Note definite groups of " cups " and dots with Crosses and Swastikas and in *a* True Cross springing from Rayed Sun. The large central hole is for string attachment of amulet. Interpretation on p 252.

Sl. 235. *Drevni solarni simboli (II)*

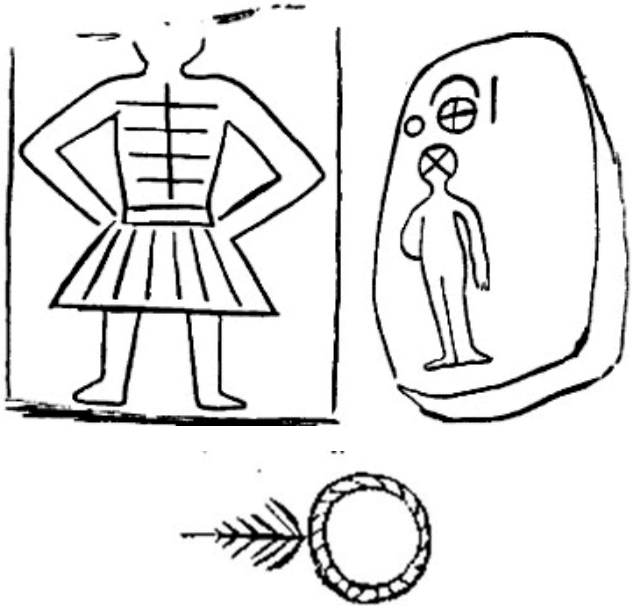

Sl. 236. *Neki od solarnih simbola na stećcima (I).*

Sl. 237. *Neki od solarnih simbola sa stećaka (II).*

Sl. 238. *Krst od četiri Božija žezla, antička vaza oko 530. god. stare ere, Muzej u Luvru, Pariz, Francuska).*

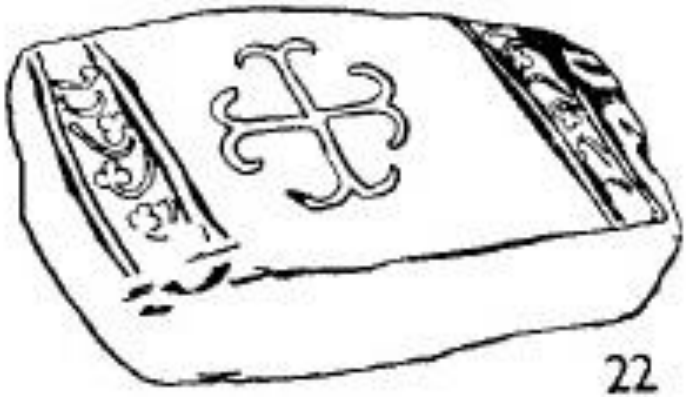

Sl. 239. *Krst na stećku sastavljen je od četiri Božija žezla (Risovac, Blidinje).*

Sl. 240. *Još motiva grčkih antičkih vaza istih kao na stećcima.*

Sl. 241. *Kruna na glavi boga Surbana (Zurvan, metal plate Cincinnati Art Museum, Ohio, USA).*

Sl. 242*. Artifakt iz sarmatskih tumulusa (7-8. vijek) i keltski novac.*

Sl. 243. *Sunčeva kruna na prstenu nađenom u grobnici pod stećkom kod Trebinja i znak na prvoj strani Miroslavljevog jevanđelja.*

Sl. 244. *Surbanove Sunčeve krune motivi su mnogih stećaka kao na ovom iz Carevca kod Glamoča.*

Sl. 245. *Asirsko božanstvo drži drvo života (800 BC), drvo života na drevnom indijskom novcu (Magadha Japanada, 600-500 BC) i drvo života kao motiv na stećku (Ravno, Krša, Kupres).*

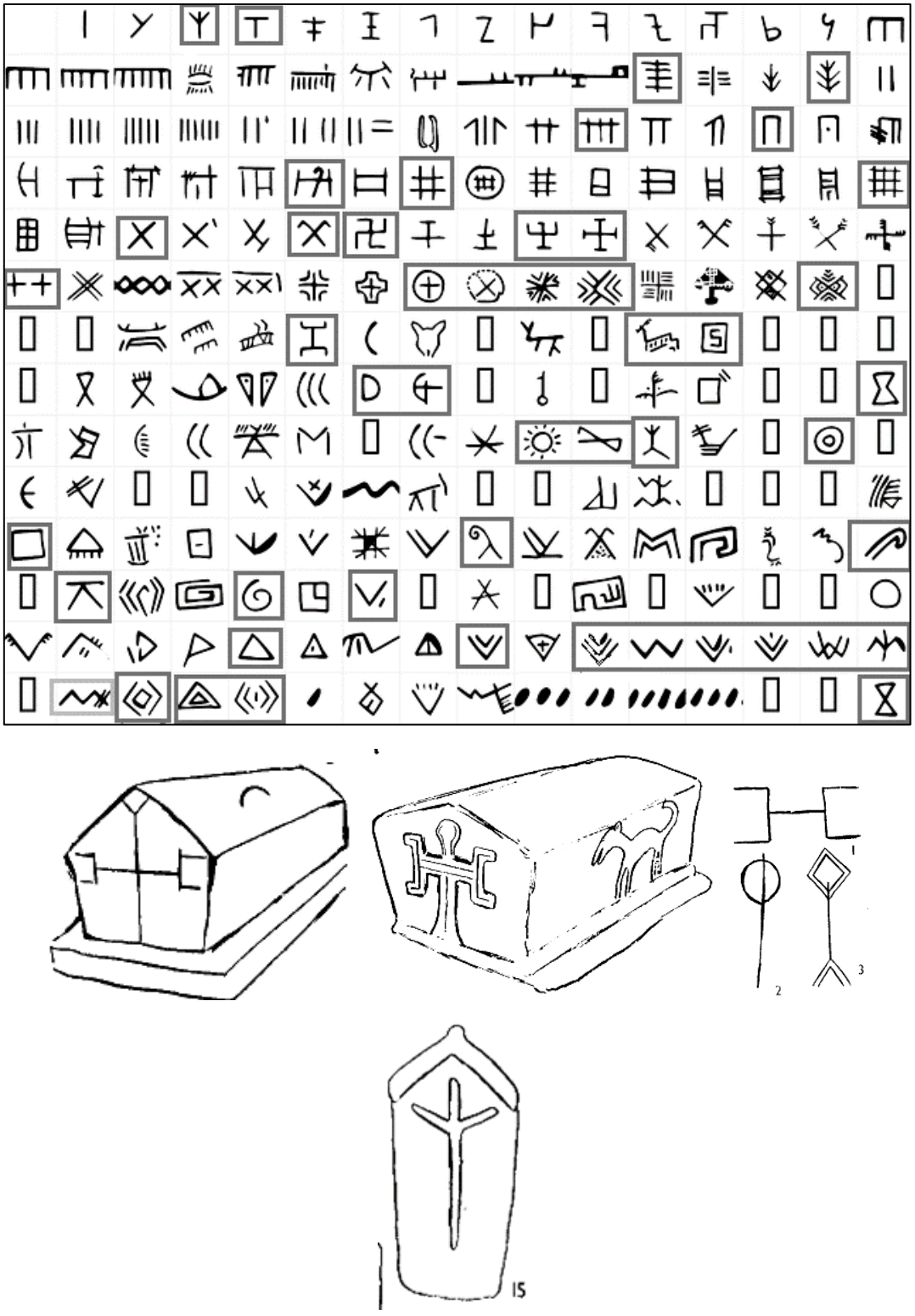

Sl. 246. *Solarni znakovni simboli vinčanskog pisma nalaze se i na stećcima.*

Sl. 247. *Oltar izlazećeg Sunca, motiv na frigijskoj keramici.*

Sl. 248. *Motiv na stećku (Dabarsko polje, Stolac).*

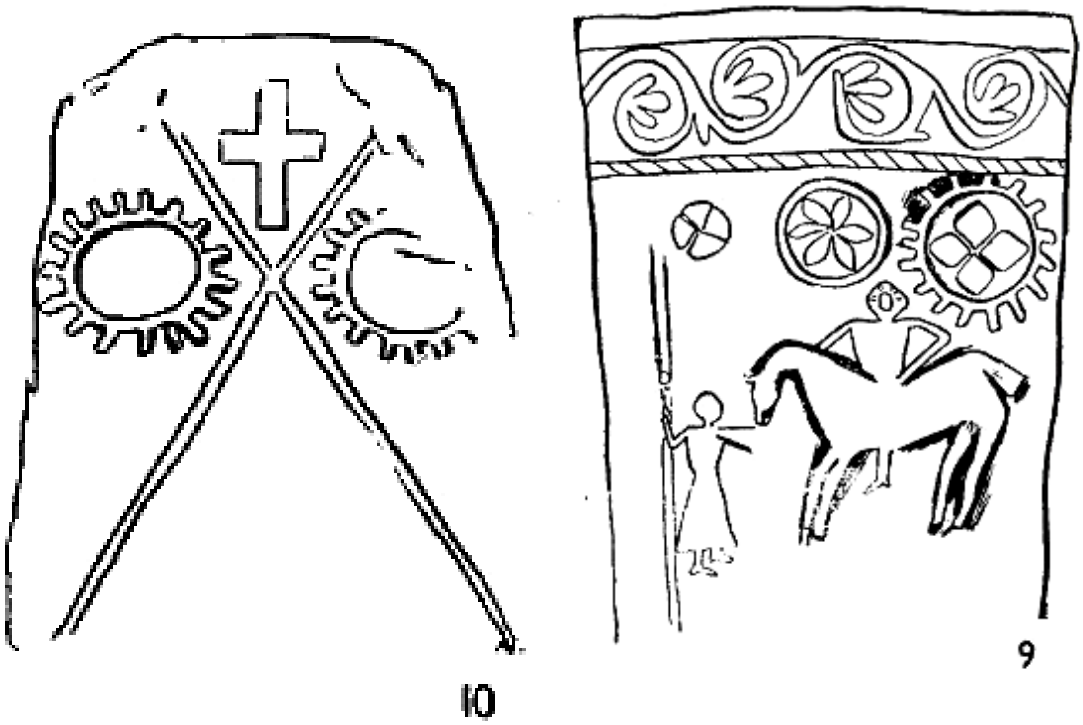

Sl. 249. *Nebeski kolo vremena, kolovrt ili kolenda kao motivi na stećku i znak Rotari kluba.*

"Problematika bosanskih krstjana posebno je zamućena literaturom koja je nadahnuta ezoteričnim pobudama ili političkim potrebama. Đorđe J. Janjić u pogovoru knjizi Vase Glušca o bosanskim krstjanima točno primjećuje da u inozemnoj literaturi postoje i predstavnici različitih ezoterijskih grupa, kojima je "cilj da restauriraju (tačnije izmisle) učenje bogomila koje bi bilo blisko i saobrazno njihovim gnostičkim sektama". (Đ. J. Janjić, Povratak. U: Vaso Glušac, Istina o bogomilima. Književne novine, Beograd, 1992, str. 320-321)

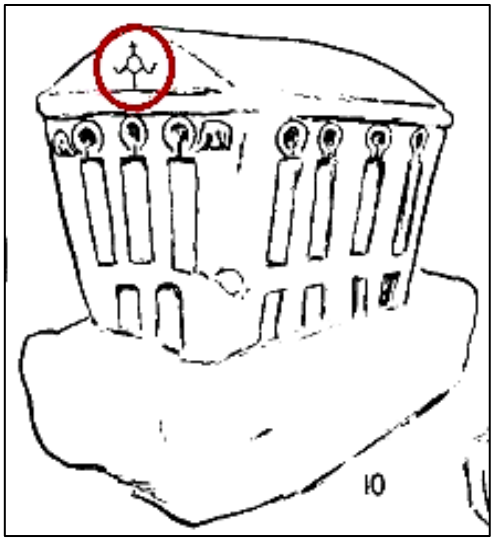

Sl. 250. *Na stećku u Radmilji kod Stoca je tamga Vidovdana (sanskritu "tamka" znači "dlijeto", "štemajz","sjekač").*

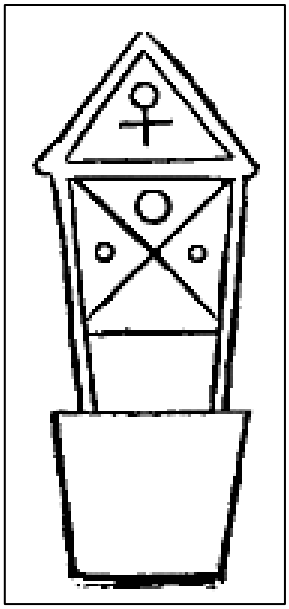

Sl. 251. *Simboli dana proljeća (Loznica, Srebrenica).*

U trouglu je Sunce na solarnom krstu, simbolu godišnjih doba. Horizontalna linija krsta je nebeski ekvator u pravcu istok-zapad. Istok pripada proljeću, zapad jeseni. Vertikalna linija označava sjever-jug. Sjever pripada ljetu, a zimi pripada jug. To su položaji Sunca u početku godišnjih doba. Snagu Sunca u godišnjim dobima pokazuje i dijagonalno podijeljeni kvadrat u donjoj sekciji ovog stećka: u zimskom dijelu kvadrata nedostaje Sunce, jer zimsko Sunce nema snagu i da zimu ne zamijeni proljeće, sve bi pomrlo.

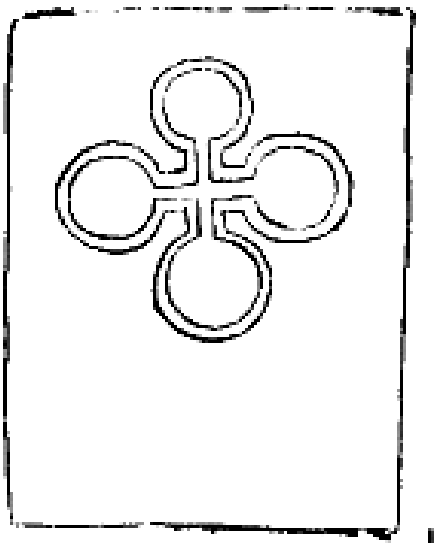

Sl. 252. *Ovo je na stećcima uobičajeni prikaz strana svijeta i godišnjih doba (Radmilovići, Dubrave, Bileća).*

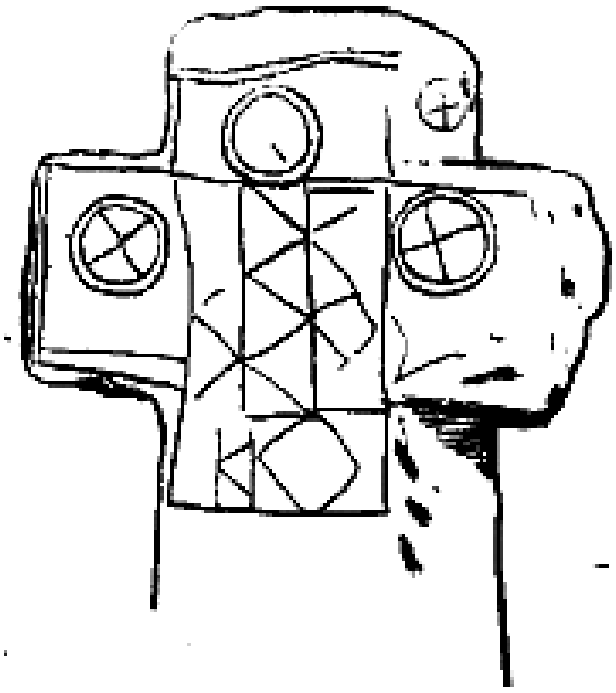

Sl. 253. *Ovo je napredniji prikaz godišnjih doba . Krugovi sa upisanim krstom su proljetna i jesenja ravnodnevnica, krug bez krsta je ljetni ekvinocij. Romb u dnu predstavlja zimski ekvinocij. Slovo "**K**" lijevo od romba znači "kolijada", "kolende" (Opličići, Stolac).*

Sl. 254. *Rozeta je proljeće i ono pripada istoku, radjanju i rastu Sunca. Polumjesec je jesen i pripada zalasku i padanju Sunca. Uspravni krst pripada ljetnom, a obrnuti pripada zimskom solsticiju. Pored rozete (Sunca) u vrhu je trideset udubljenja što je trideset dana jednog mjeseca (Cista, Vinograd, Imotski).*

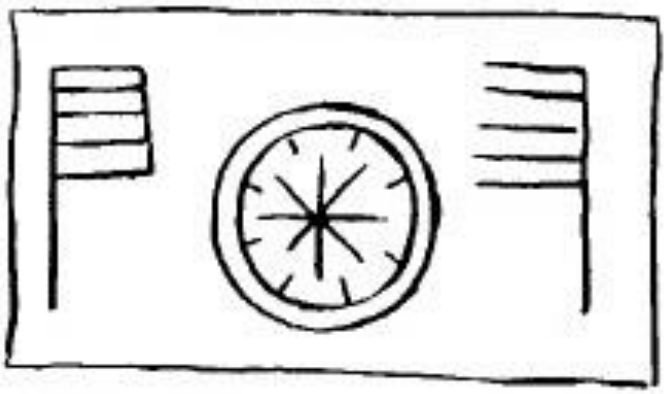

Sl. 255. *Kolovrt (kolovrat) na stećku (Mulje, Avtovac).*

Na jarbolima sa strana je dva puta po četiri podioka. Unutrašnji krug izdijeljen je na osam dijelova, a pravci iz centra pokazuju da je svaki od ovih podioka na unutrašnjem krugu podijeljen na dva dijela. Tako ima ukupno šesnaest podioka: 4 + 4 + 16 = 24 = broj časova od jednog do drugog izlaska Sunca. Dvovjerci krstjani mjerili su vrijeme isto kao što se mjeri danas.

Sl. 256. *Između Jurjeva i Perunovog dana je Majka Zemlja sa krstovima Svetovida (Vidovdan, ljetni solsticij, je u sredini između Jurjeva i Perunovog dana, potonjeg Ilindana).*

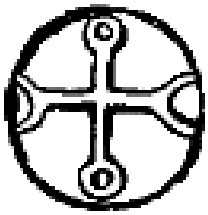

Sl. 257. *Motiv sa stećka: proljetna i jesenja ravnodnevnica na nebeskom ekvatoru označene su polukrugovima (istok i zapad), a ljetni i zimski solsticij su krugovi sa znakovima Sunca (Budimir, Pisak, Imotski).*

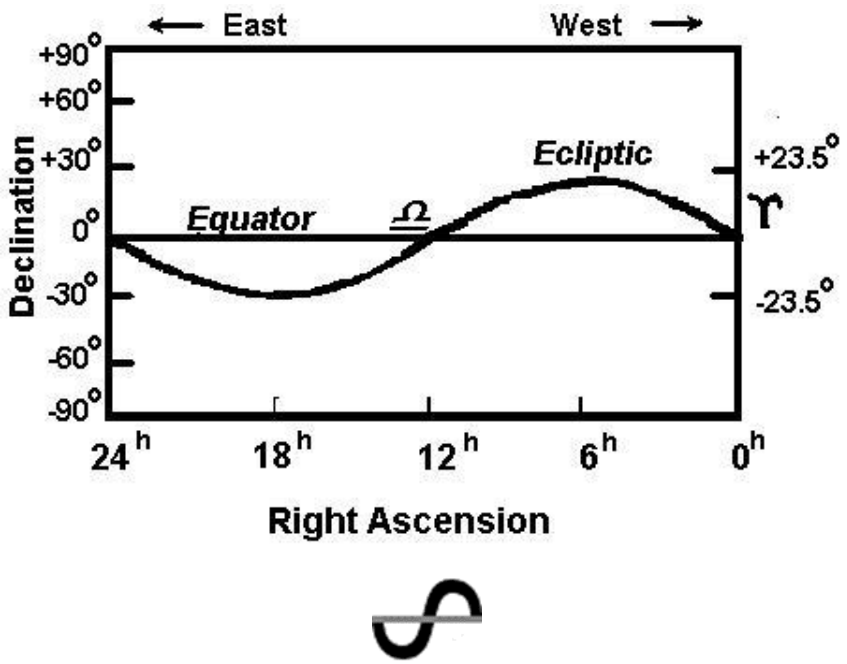

Sl. 258. *Sunčeva godišnja putanja (ekliptika). Po izgledu Sunčeve putanje (ekliptike) nastalo je latinično slovo "**S**".*

Sl. 259. *Ekliptika (ovaj kameni blok ugrađen je u zid jedne strare kuće u selu Rajačke Pimnice kod Negotina).*

Krivuljasta linija predstavlja Sunčevu ekliptiku, a kvadrat ispod u onom položaju označava ravnotežu, mir, pokoj. Vjerovatno je ovaj kameni blok bio dio srbskog prehrišćanskog hrama. Tu su i Perunovi simboli sunčevog cvijeta života i solarni krstovi.

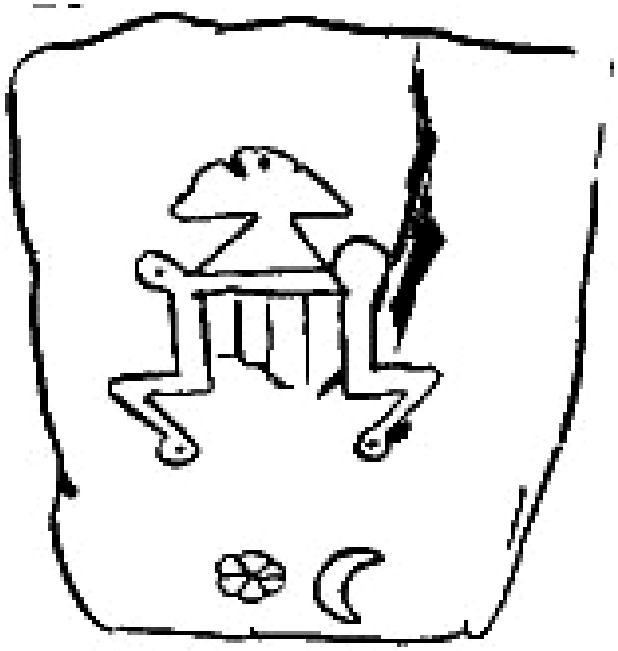

Sl. 260. *Četiri godišnja doba u znaku rune"**S**"(Sovilo). U vrhu je nad planinom izlazeće Sunce, a u dnu simboli vremena: rozeta je simbol Sunca i dana, a polumjesec simbol noći (Ravno, Ravanjska vrata, Kupres).*

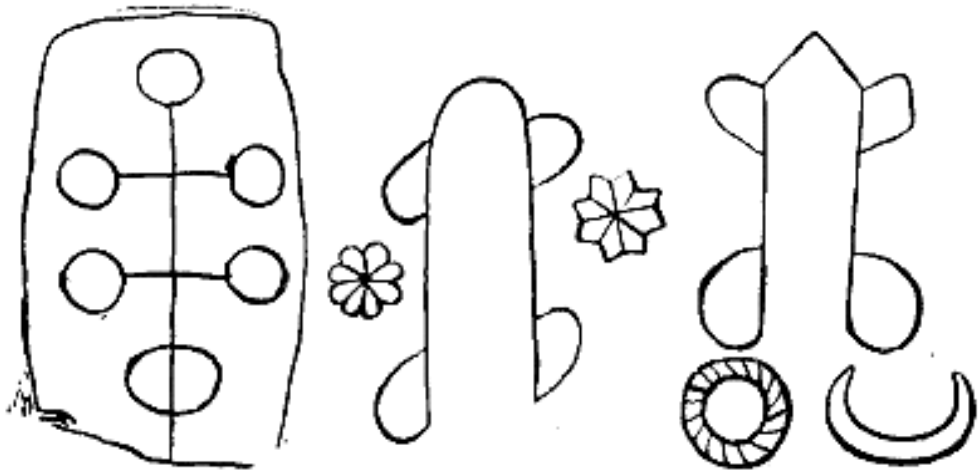

Sl. 261. *Motivi na stećcima: četiri godišnja doba sa ljetnim i zimskim solsticijem (sasvim lijevo je stećak iz Banjevici, Drinjača, Zvornik; u sredini je stećak iz Vranjevog sela kod Neuma i sasvim desno iz Slivnog kod Ravnog blizu Opuzena).*

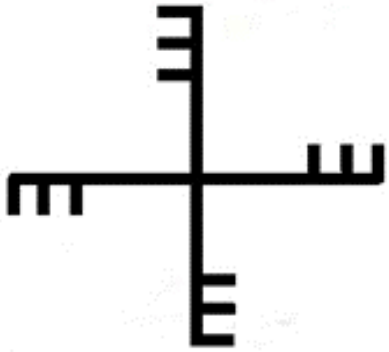

Sl. 262. *Znak vinčanskog pisma je svastika: četiri godišnja doba, svako sa svoja tri mjeseca.*

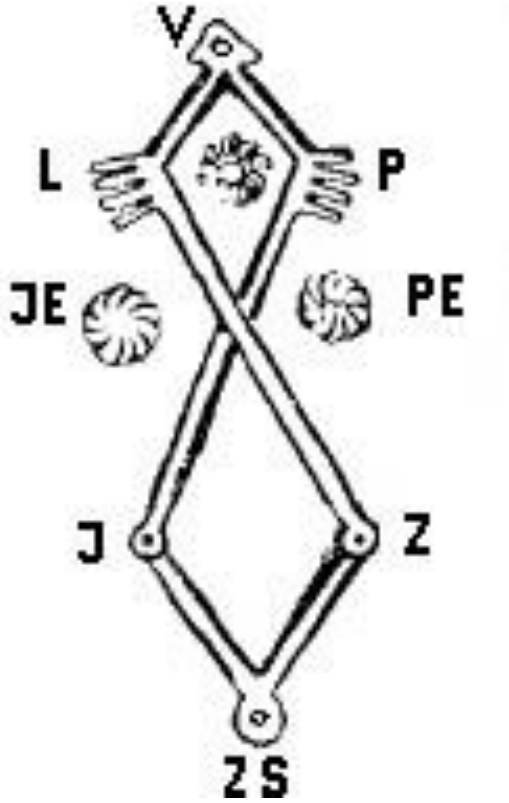

Sl. 263. *Kolovrti se nalaze na liniji proljetnog (**PE**)I jesenjeg ekvinocija (**JE**). Proljeće sa svoja tri mjeseca (**P**) i ljeto sa tri mjeseca (**L**). Između proljeća i ljeta je Sunce, a nema ga u rombu između jeseni i zime, jer je time naznačena jačina Sunca u tim godišnjim dobima. Jesen* (**J**) *i zima* (**Z**) *su kao koljena Hromog Dabe. Krajnje vertikalne tačke su ljetni (**V**) i zimski solsticij (**ZS**). Stećak se nalazi na lokaciji Barevište, Mokro kod Ličtice.*

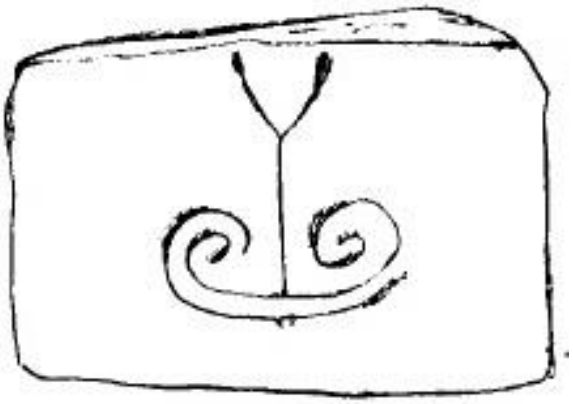

Sl. 264. *Sora (zora), svjetlost Sunca. Na japanskom jeziku žensko ime Sora znači "plavo nebo" (Gvozno, Kalinovik).*

= SO (svjetlost)

= RA (Sunce)

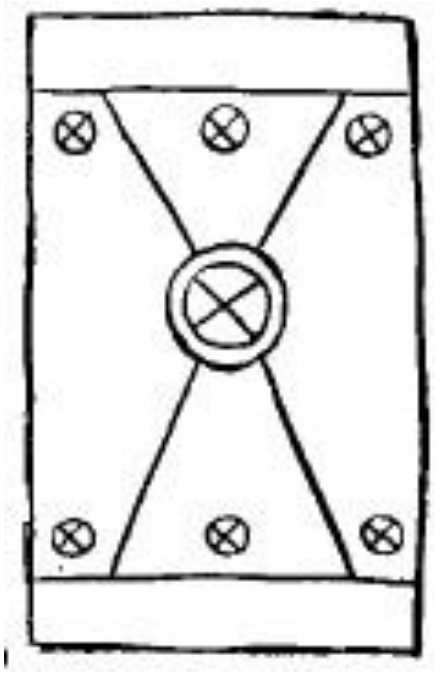

Sl. 265. *Simbol dana u liku rune dagaz. Okolo je šest malih O-krstova i sedmi najveći krst je u centru rune. Svaki mali kružić sa krstom simbol je jednog dana sedmice, a krug u centru je sedmi, sveti je praznični dan: dan Sunca.*

SOHA NEBESKA

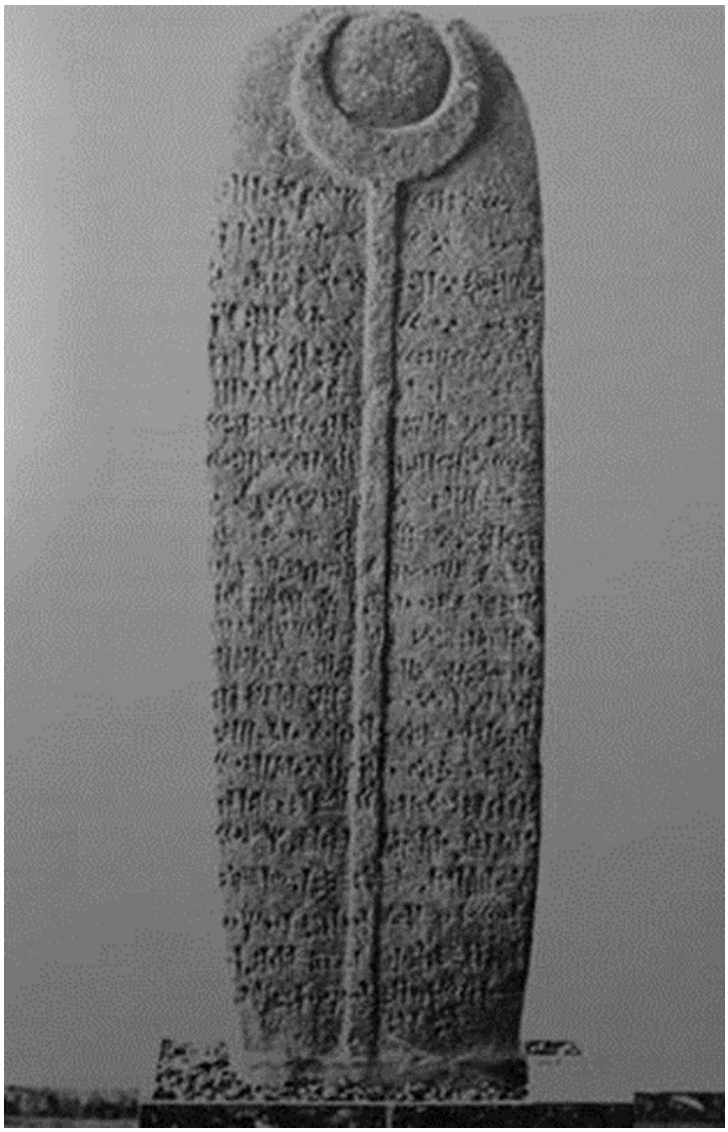

Sl. 266. *Nebeska soha podupire Sunce (granični kamen, 8. vijek st. ere, Pazarcık Stele, Archaeological Museum of Kahramanmaraş).*

Ni klasični narodi, ni potonji učeni Evropljani nisu imali potpuno jasne predstave o planinama Balkana; bila im je poznata uglavnom samo njegova primorska periferija. Antički geografi smatrali su da se u centru Balkana dižu tako strašne visine, da se od njih mogu vidjeti sva mora koja okružuju Balkan. Grčka mitološka geografija znala je za dva Atlasa - jedan od njih na južnom Balkanu, a drugi u srednjem Podunavlju. Ti Atlasi su služili kao soha nebeska.

Na sanskritu *"saha"* znači *"nosač", "čvrstina", "moć", "izdržljivost", "trajnost".*

U Vukovom Rječniku soha je motka ili pritka koja drži šator, ali postoji i izraz soha nebeska za Durmitor, Rtanj, Staru planinu i Smiljan (!?) za koje se misli da podupiru nebeski okean.

Bez tih soha, nebesa bi se sva odreda srušila na zemlju i njene stanovnike. Za mediteranske Grke, u ono mitsko arhaično doba, sav je Balkan, sa svojim planinama, bio daleki sjever, pa je tako i tesalijski Olimp postao božanskom planinom i vrzištem bogova. Cak je i sam Aristotel, pored sve svoje goleme učenosti, verovao u postojanje neke strašno visoke sohe nebeske na sjeveru, iza koje Sunce provodi noći odmara se od teškog puta, pa je stoga južno od te planine noću mrak. Odatle mit o Hiperborejcima, koji žive sjeverno od te planine, srećni i presrećni u društvu Apolonovu.

Seljaci u brdima centralne Bosne često plaste sijena na oko dva metra visoke sohe, pod kojima čobani nalaze zaštitu od ljetnjih pljuskova.

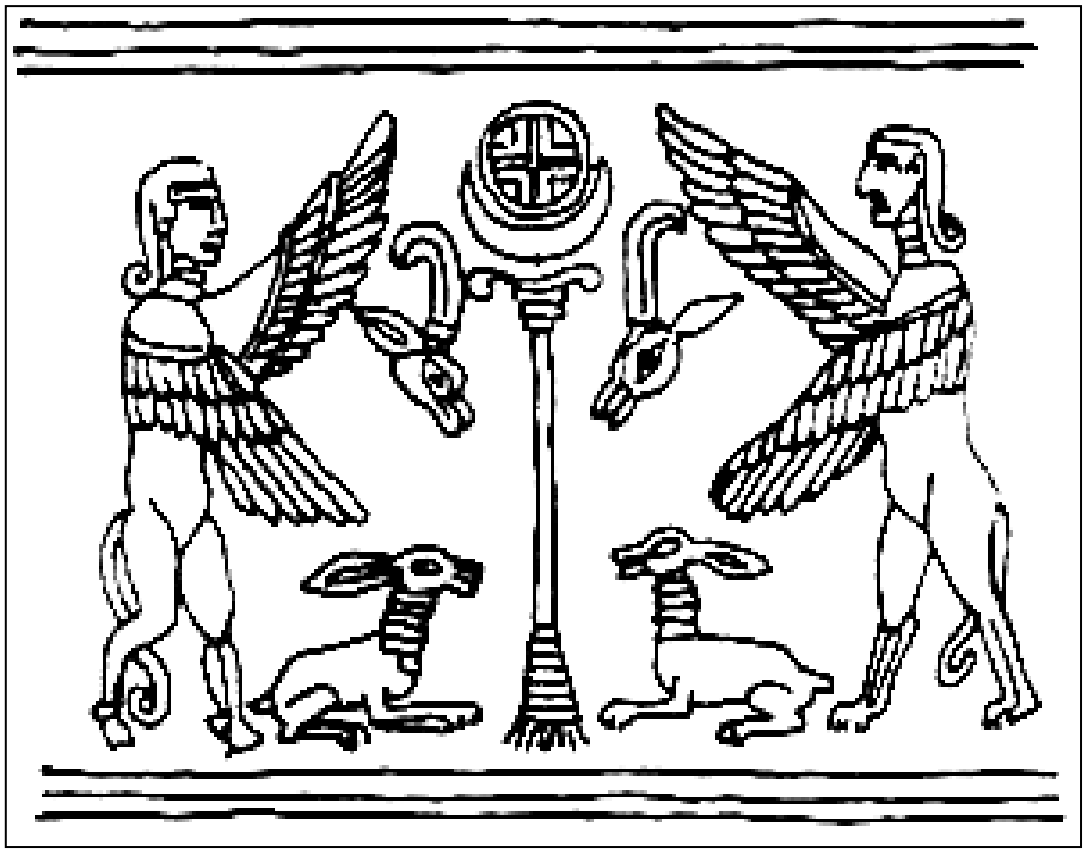

Sl. 267. *Hetitski pečat: Sunce na nebeskom prestolu pridržavano nebeskom sohom.*

Sl. 268. *Nebeska soha kao motiv na stećku-nišanu.*

Sl. 269. *U pozadini je vrh Durmitora nazvan "Soha nebeska".*

Sl. 270. *Stećak iz Sočice kod Rogatice: Hors sa krestom na glavi oslonjen na sohu nebesku. Ime sela Sočica nije slučajno: soha- sočica (mala soha).*

Neki toponimi vezani za sohu:

Sočanica niže Mitrovice, pored Ibra (zapisana u Banjskoj povelji 1316) kao i brdo So (Soha,Soa, So … po analizi Rad. Lj. Pavlovića). U narodnom predanju brdo So kod Sočanice zvalo se So(h)a. Kod Foče postoje sela Soča i Sočani. Na Durmitoru postoje Sohe i Soja, kod Priboja na Limu Sočanica, kod Vršca Sočanica, kod Dervente i Velika i Mala Sočanica, kod Donje Prače (Bih) takođe. U Lopužnju i kod Novog Pazara postoje toponimi So(h)a, i So(h)e, a pored je i toponim Stub. Kod Novog Pazara ima i jedan vrh brda koji se naziva Nebeska so(h)a, a i kod Rožaja, "Nebeska soha" je teren koji razdvaja zaseok Zloglavlje od sela Gornja Lovnica.

Ražanj i danas stavljamo na sohe, zar ne?

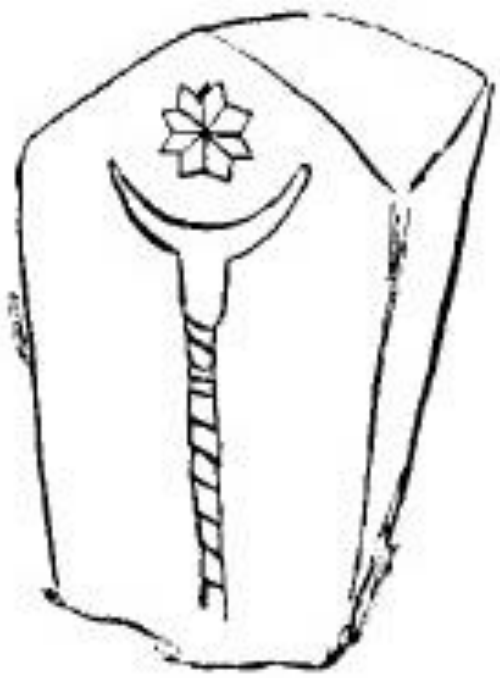

Sl. 271. *Soha nebeska (Ledinac, Mostar)*

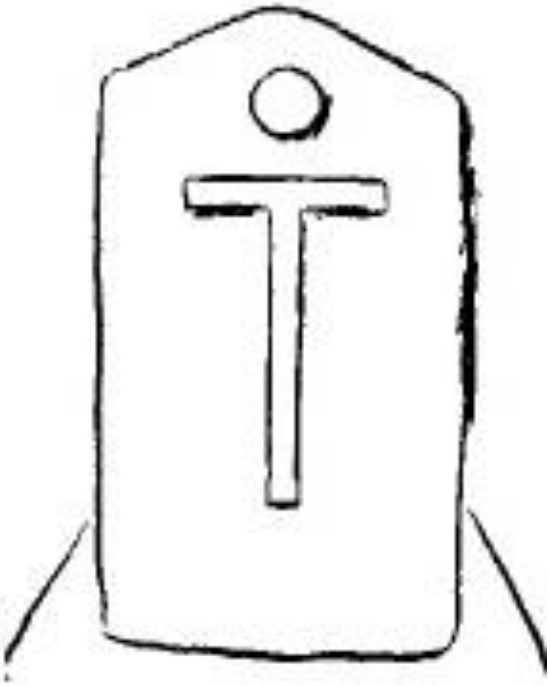

Sl. 272. *Nebeska soha na stećku na lokaciji Podjaram, Gornji Malovan, Kupres.*

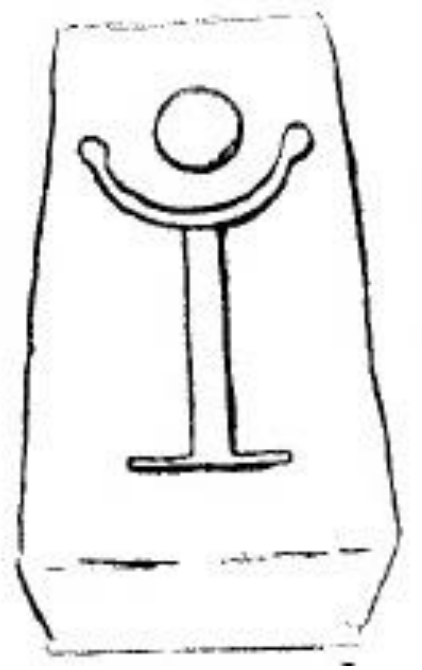

Sl. 273. *Nebeska soha u mjestu Pasičina, Gradina kod Krstine, Vrgorac.*

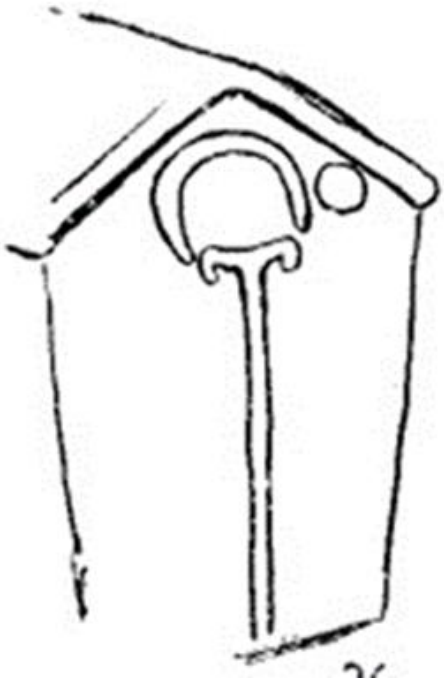

Sl. 274. *Nebeska soha na stećku u Goranima kod Konjica.*

SAZVIJEŽĐE VAGE

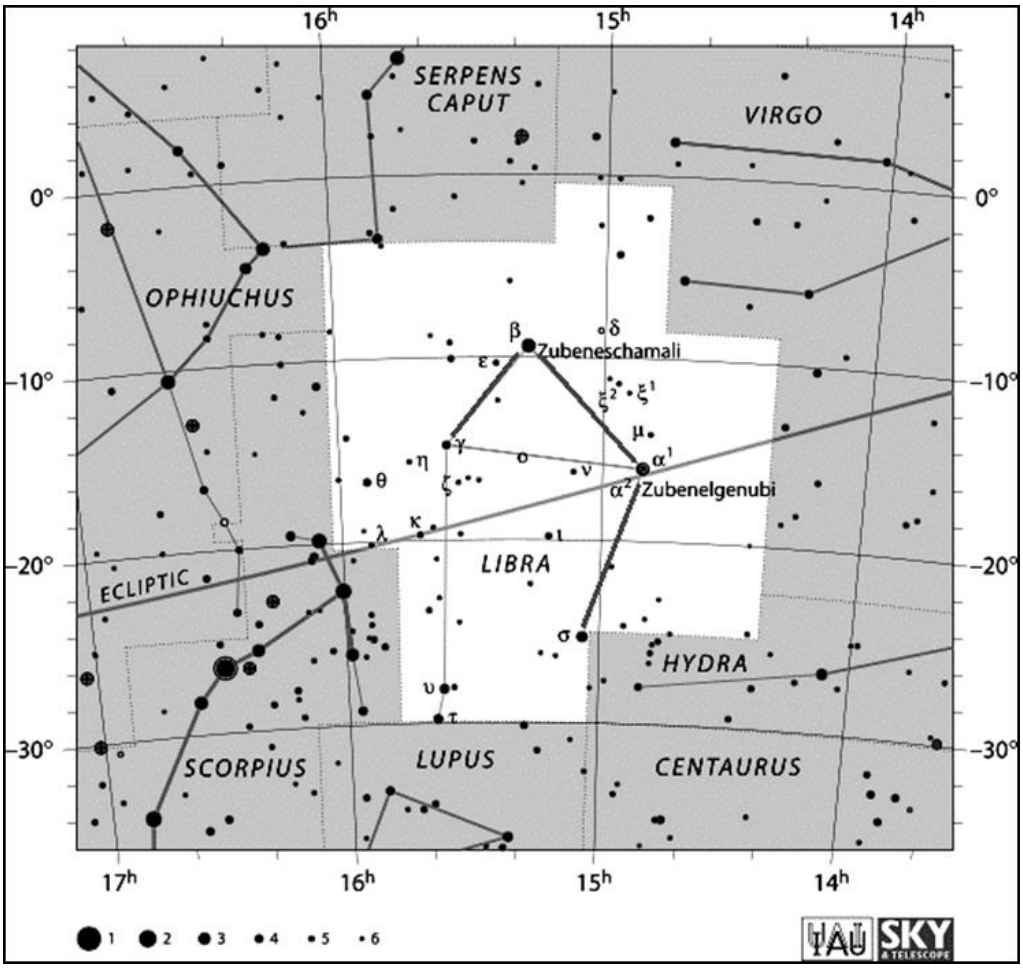

Sl. 275. *Sazviježđe Vaga (Libra). Znak ovog sazviježđa je u lijevoj ruci Svarožića i taj znaj je tkz. "peor" runa, koja je simbol Svarožićeve inicijacije u Jarila (Jurja), Svetovida, Peruna i Dajboga.*

SAZVIJEŽĐE ŠKORPION

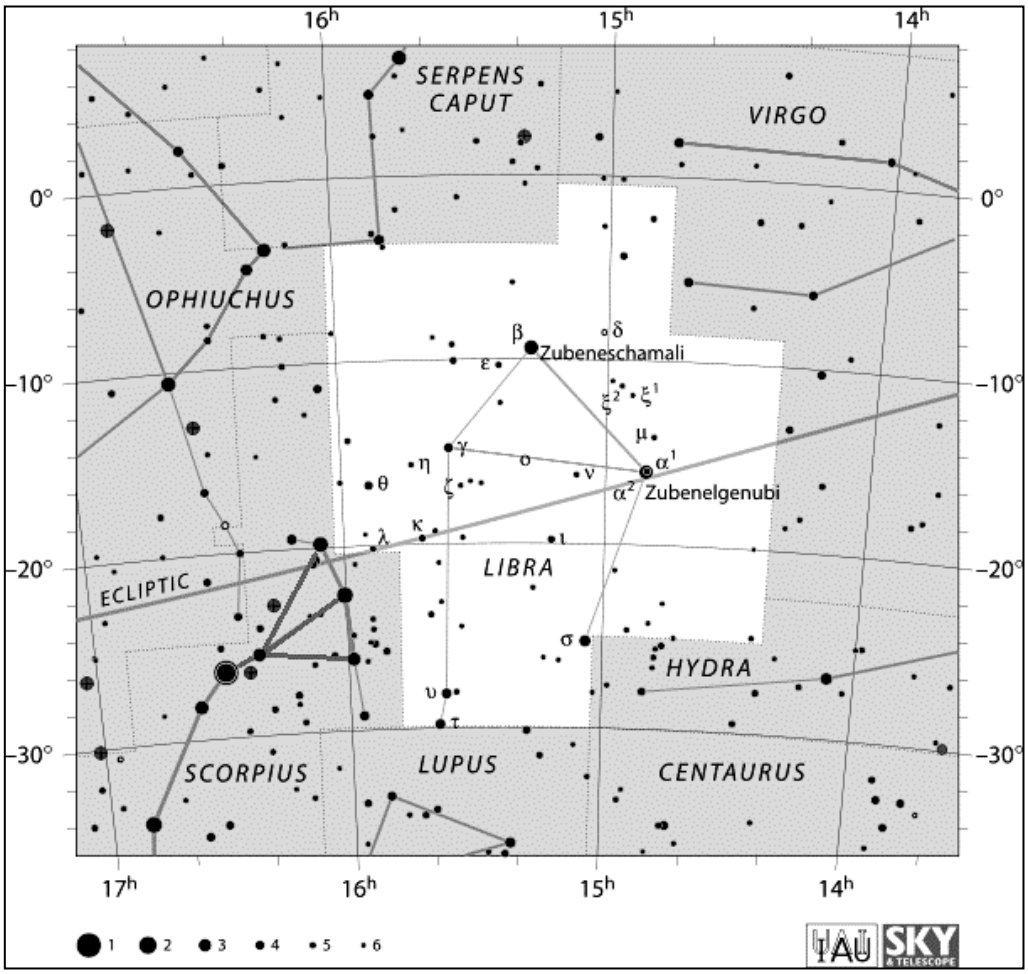

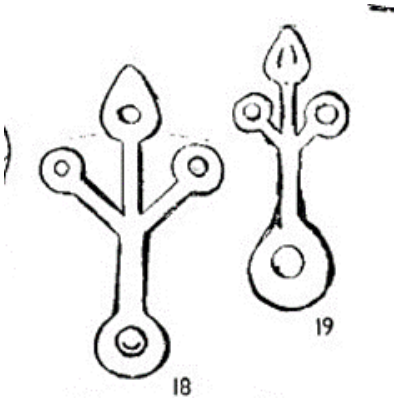

Sl. 276. *Dio sazviježđa Škorpion (Scorpius) nalazi se kao motiv na nekim stećcima, jer pred kraj godine i pred zimski solsticij Sunce prolazi kroz ovo sazviježđe.*

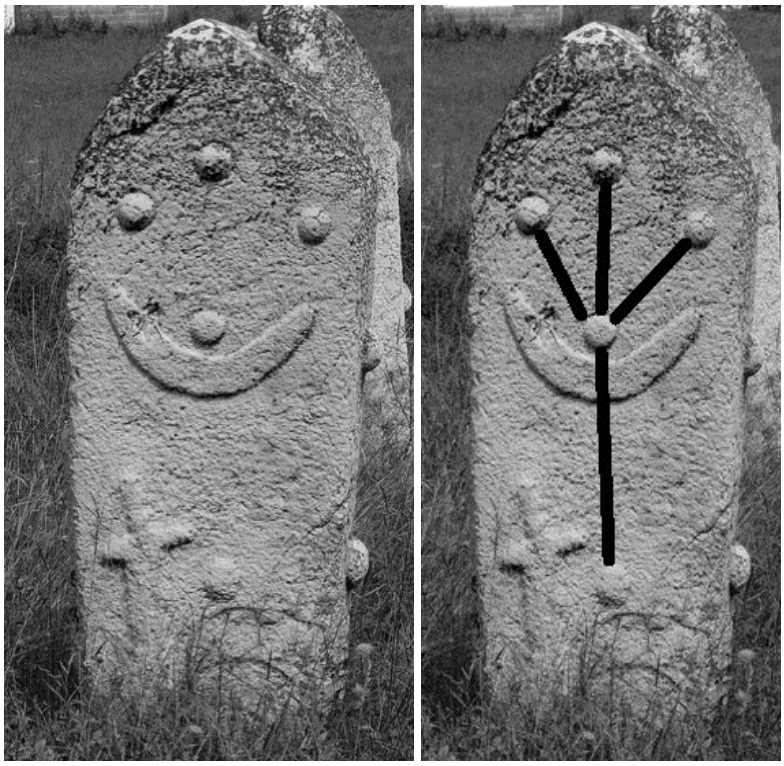

Sl. 277. *Stećci-nišani u mjestu Kamenolom, desetak kilometara od Istočnog Sarajeva prema Trnovu.*

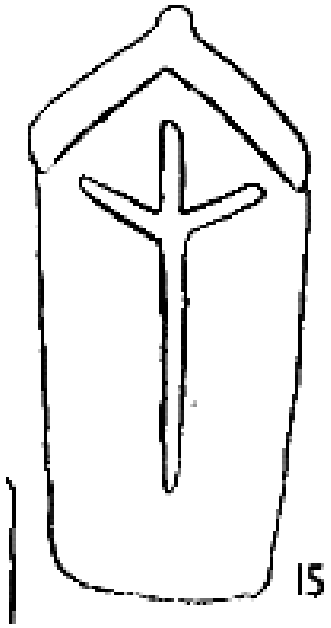

Sl. 278*. Ovo je znak mira i znak skorog rođenje Malog Boga Božića, Svarožića (Cista, Mala gomila, Imotski).*

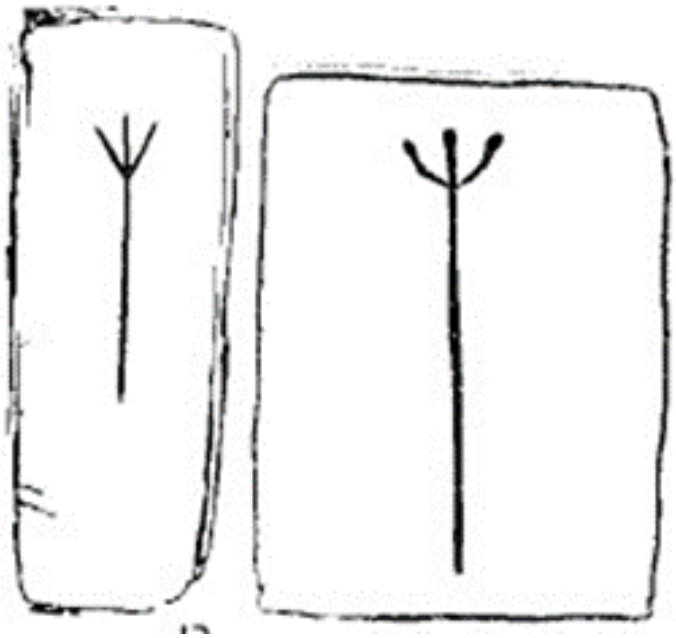

Sl. 279. *Simbol sazviježđa Škorpion. Sunce prolazi kroz sazviježđe Škorpion u kasnu jesen (lijevo je stećak u Dobrića poljani, Borci, Konjic, desno iz Nekuka kod Stoca).*

Sl. 280. *Stećak iz Gornje Bare kod Kalinovika (lijevo) i Česće kod Tarčina.*

SAZVIJEŽĐE STRIJELCA

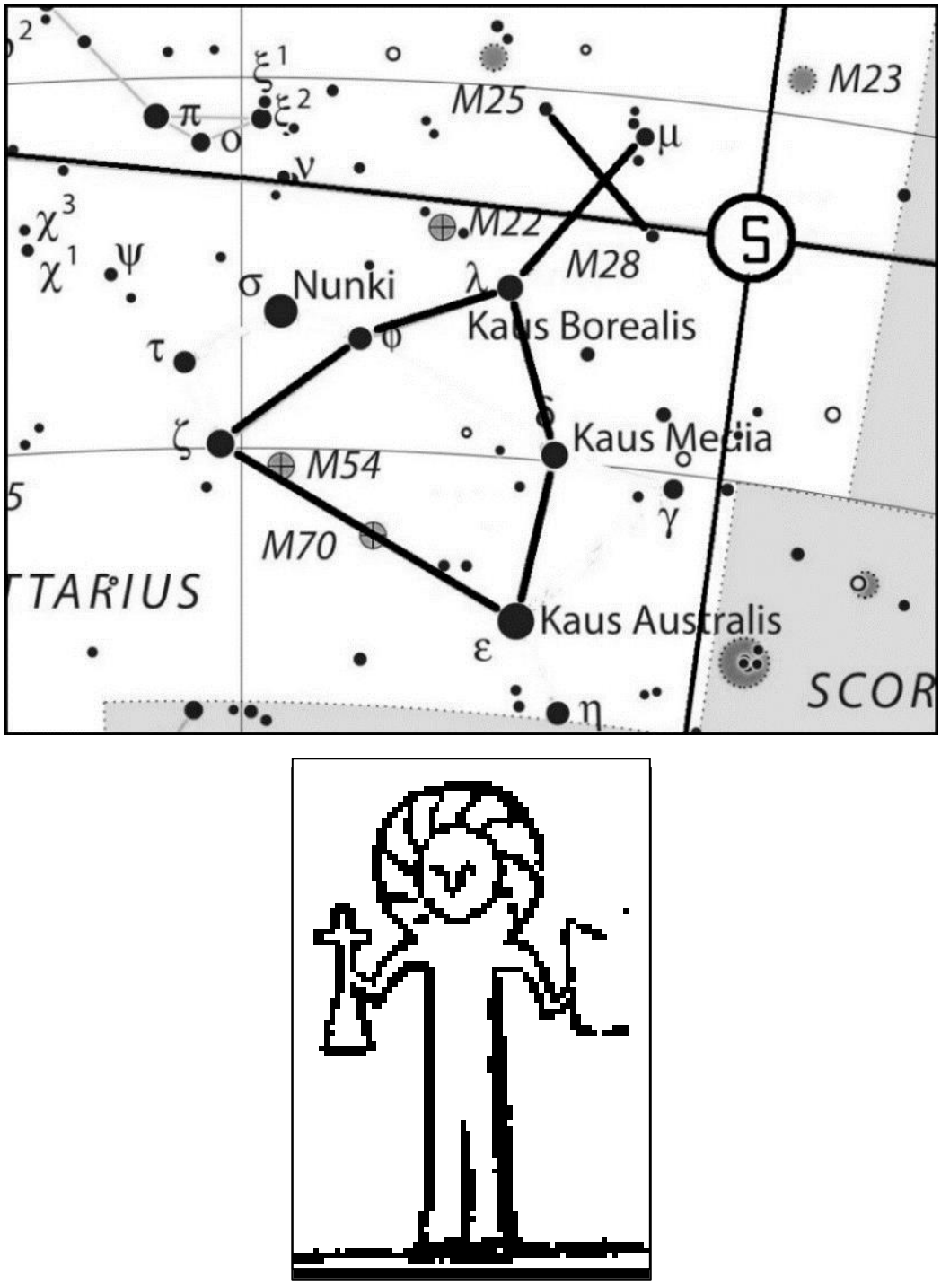

Sl. 281. *U dane rađanja Svarožića Sunce (**S**) se nalazi u sazviježđu Strijelaca (Sagittarius). Znak ovog sazviježđa je u Svarožićevoj desnoj ruci.*

Sl. 282. *Svarožićev krst iznad kapije manastira Ostrog u Crnoj Gori i krst američkih Navajo Indijanaca.*

BOŽIĆ SVAROŽIĆ

Svarožić je prehrišcansko božanstvo svjetlosti i Sunca, sin Višnjeg Boga Svaroga Stvoritelja. Svarožić se rađao na dan zimskog solsticija kad Sunce dostigne svoju najnižu tačku na južnom nebu iznad horizonta. Uoči tog dana je Badnji dan. Sve je to praslika Hristovog rođenja.

Ивањица лан сејала.
Ивањица коледица
Мила снаха тог Купала.
Лан сејала и обрала.
На Спасов дан посијала
На Видов дан видила га
На видов дан и обрала.
И обрала и топила.
И топила потопила.
Осушила очупала,
На ивањску красну вечер.
Гребенала и кувала.
Опрела га и сновала.
Основала и навила,
И увела у те ните,
И откала на разбоја,
Изаткала га избелила
На ивањске те вечери,
Скроила га и сашила
На ивањске те вечери.
И обукла на Ивана
На Ивана млада бора
Млада бора Колед бора
Мила сина Купалова,
А Купала умрлога,
Обилија мила бора.
Па је носи до Бадњака
И Божића Сварожића
Тог божића млада бора
Сварожића мила сина.

Ивањица пауница!
Венцима се накитила.
Од ивањска рујна цвета
И петрањска плаветнога
У колу је подскакала.
Преко ватре прескакала
Сухе лиле припалила
Да нам стока буде здрава
Та говеда и те овце

Ти јарићи и јагањци.
Доратасти већи коњи
Што но носе те јунаке
Миле борце Триглав бора
Триглав бора те Троице
Вишњег бога Створитеља
Јаког Живе рушитеља
И Брањања Бранитеља.

(Miloš S. Milojević, Srbske obredne pesme, knjiga prva, Beograd, 1869. god.)

Da bi se pripomoglo Suncu protiv Crnoboga koji zadobija vlast na zemlji kroz sve duže noći i sve kraće i hladnije dane, na izmaku Badnjeg dana u veče pale se vatre na kojima gore mladi Perunovi hrastovi, kako bi se kroz njihovu vatru oslobodila Sunčeva svjetlost apsorbovana u drvo prethodnog ljeta i na taj način osnažila snaga Sunca Bjeloboga u borbi protiv Crnoboga. I sljedećeg dana Sunce ne pada više ka horizintu, stane i počinje polako da se vraća ka nebeskom ekvatoru i početku proljeća, umanjujući tako vlast Crnoboga kroz kraćanje noći i duljanje dana. Rodio se Bog Sunca Svarožić i raste u vojnika pod imenom Jarilo (Juraj). Tako se priroda ponovo budi i obnavlja vraćajući svemu radosti života.

Po prirodnim zbivanjima zimski solsticij i početk zime u naše vrijeme je 22. decembra gregorijanskog kalendara, sto znači da je danas pravi Badnji dan 21. decembra.

Početkom hrišćanske ere Badnji dan padao je na 24. decembar julijanskog kalendara, što odgovara 6. januaru gregorijanskog kalendara. Srbski pravoslavni Badnji dan i pravoslavni običaji tog dana su iz vremena srbske su prehrišćanske rođenje sina Božijeg Isusa Hrista. Svarožić je postao novorođenji Isus, a badnjak je i dalje ostao badnjak. Njegova vatra ista je i danas u hrišćanstvu kao i prije u vjere. Rođenje sina Božjeg Svarožića (malog Boga Božića) preobraženo je u rodovjerju: razgoni tamu hladne noći i grije svojom plamenom svjetlošću slaveći rođenje Sunca Pravde.

Do vremena vjere u Hrista rodovjerci su slavili Boga kroz događaje vremenskih kalenda-rskih prilika, a ljudi moćnici hrišćanske crkve zabraniše slavljenje Boga po vremenskim kalendarskim prilikama odredivši da se Bog slavi po danima posvećenim stvarnim ili izmišljenim ljudima. Tu grdno pogriješiše odvojivši Boga od prirode i Njegovog poretka u prirodi.

PERUN I VELES

Sl. 283. *Motiv sa planine Perun kod Vareša, centralna Bosna. Ako zagrmi na dan sv. Ilije, tj. na dan Peruna 2. avgusta, lješnjici opadaju sa lijeske. Zašto je to tako, niko ne zna, ali je to živa istina.*

Sl. 284. *Stećak sa ligaturom slova ćirilice ЖП, tj. ПЕРУН (JE) ЖИВОТ (Vrlika, Knin).*

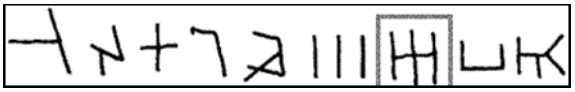

Sl. 285. *Slovo Ж (Sergei V. Rjabchikov, The Proto-Slavonic Record on the fragment of a vessel from the Taman' Archeological Museum).*

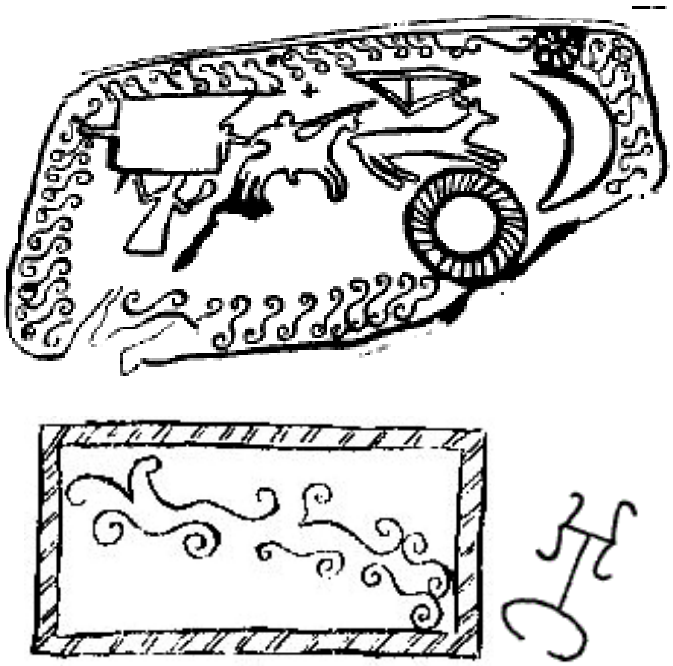

Sl. 286. *Simboli grmljavine na stećcima i skitsko-sarmatska tamga na kamenu (Drachuk 1975, table XLV Olbia,Ukraine).*

"I read the Scythian/Sarmatian signs 12 26-26 so ru-ru, cf. Scythian/Sarmatian so 'the sun; shine; heat; light; eye; bright ', ru-ru ' to make a lot of noise; the terrific noise' (the symbolism of the sun and thunderstorm, life-giving liquid, reproduction, and growth), cf. Old Indian ru 'noise; to make any noise; to cry aloud; to break to pieces; cutting; dividing', ruh 'to grow'." (Sergei V. Rjabchikov, The Slavonic Antiquiti,The interpretation of a Scythian-Sarmatian text, 2005)

O značenju znaka iznad citiranog Rjabchikovog teksta V. Rjabchikov kaže:

"*Procitao sa skitsko-sarmatskih znakova 12 26-26 'so '(g)ru-(g)ru', prema skitsko-sarmatskom 'so' znači 'sunce', 'sjaj', "grijanje", "svjetlost", "oko", "sjaj", '(g)ru-(g)ru' znači 'mnogo buke, mnogo strašne buke' (ovo je simbolizam sunca i grmljavine, životvorne tečnosti, rađanja i rasta, prema staroindijskom 'ru" sto znači 'buka, praviti bilo kakvu buku, plakati naglas, drobiti u komade, rezati, razdvajati', a 'ruh' znači 'rasti'."*

Pošto na nekim stećcima nalazimo isti znak o kojem Rjabchikov govori kao o znaku velike strašne buke, a i grmljavina je vrlo strašna buka, jasno je da je to Perunov znak grmljavine: gru-gru!

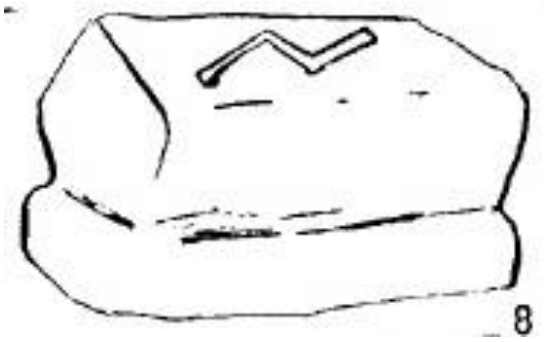

Sl. 287. *Perunova munja (runa "sovilo") na stećku u Krupnju.*

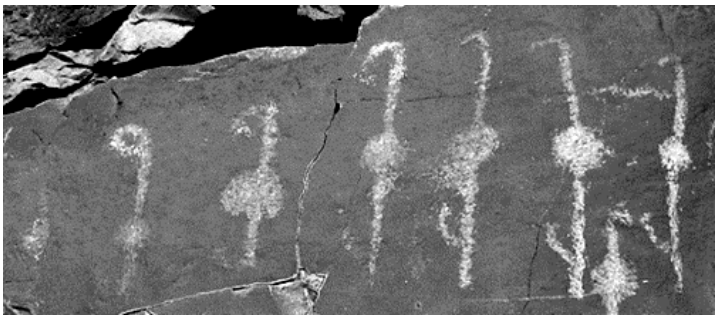

Sl. 288*. Petroglifi američkih Indijanaca (Greenwater Canyon, Atlatl Cliff, Death Valley, California).*

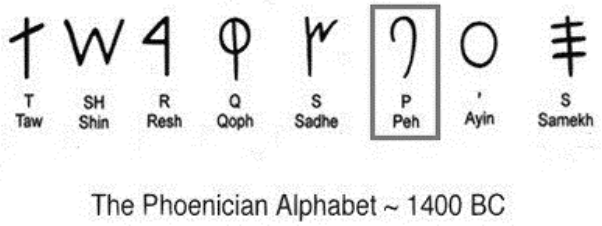

Sl. 289. *Staro feničansko pismo i znak slova P (latinicom):*

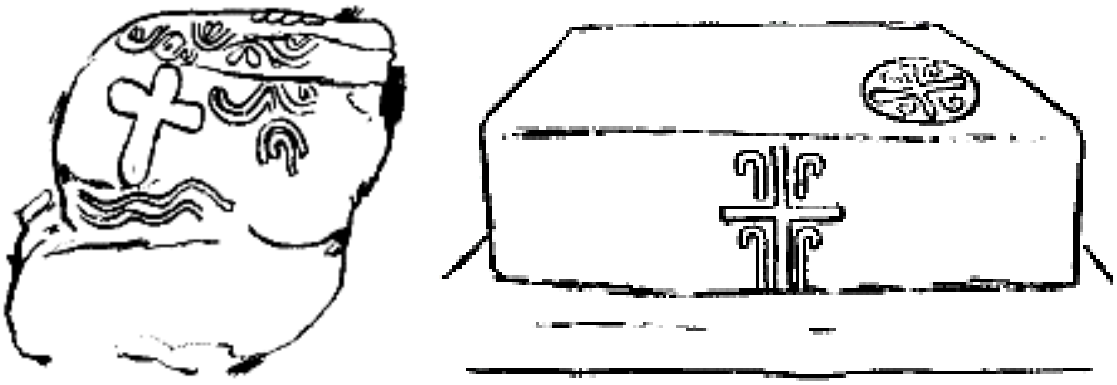

Sl. 290. *Perunov znak* ⌠ ***(P)*** *na stećcima (lijevo: Novo Selo, Kupres; desno: Vrsulja, Pljevlja).*

"Kao i u poljskom piorun, tako je u bjeloruskom пярýн, praslavensko perunъ, do danas kao riječ zadržalo svoje staro značenje 'grom'. Bog Perun i nije drugo nego bog Grom." (Radoslav Katičić, Ljuta zvijer, Filologija 49, Zagreb, 2007)

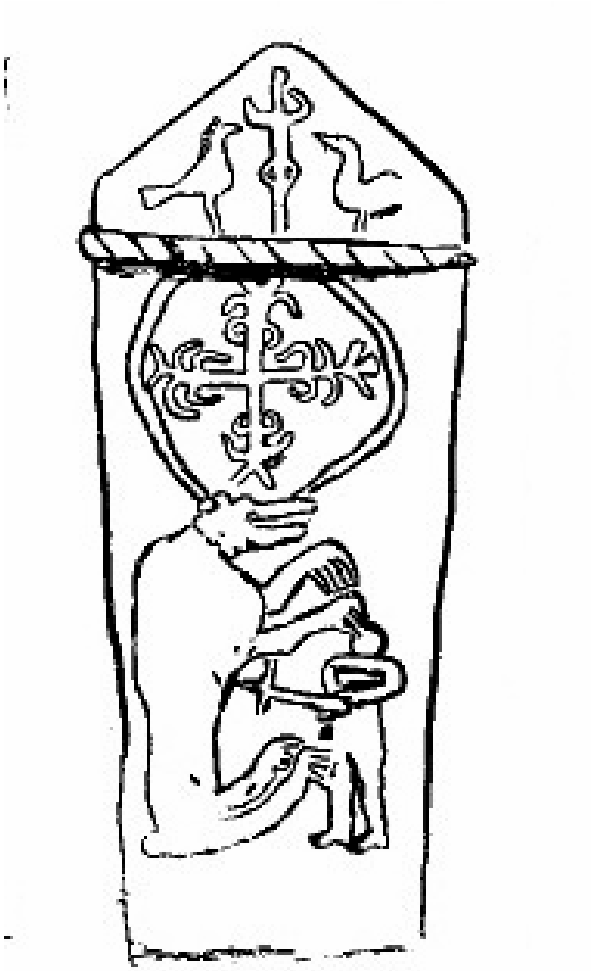

Sl. 291. *Motivi na stećku: Perun ubija Velesa u liku medvjeda (Podgradinje, Hutovo).*

"Nema dakle ni najmanje dvojbe da je ljuta zvijer, opasni Perunov protivnik, kojega on pobjednički ubija, upravo medvjed. Taj protivnik je dakle zmьjь (onaj koji puže po zemlji) i čьrtъ (onaj koji ruje i povlači brazde, dakako po zemlji), ali je i zvěrь, što će reći medvjed, najopanija divlja životinja u lovačkom iskustvu prvotnih Slavena. Ono što se nametnulo pri prvom pristupu rekonstrukciji mitskoga konteksta i učinilo se kao sasvim nevjerojatno sada je posve nedvojbeno potvrđeno. Perunov protivnik je i zmaj i medvjed." (Radoslav Katičić, Ljuta zvijer, Filologija 49, Zagreb, 2007)

Sl. 292. *Veles u liku medvjeda, drevna skulptura (Mount Sleza, Poland).*

Sl. 293. *Veles kao medvjed ispod Sunca (Ravno, Krša, Kupres).*

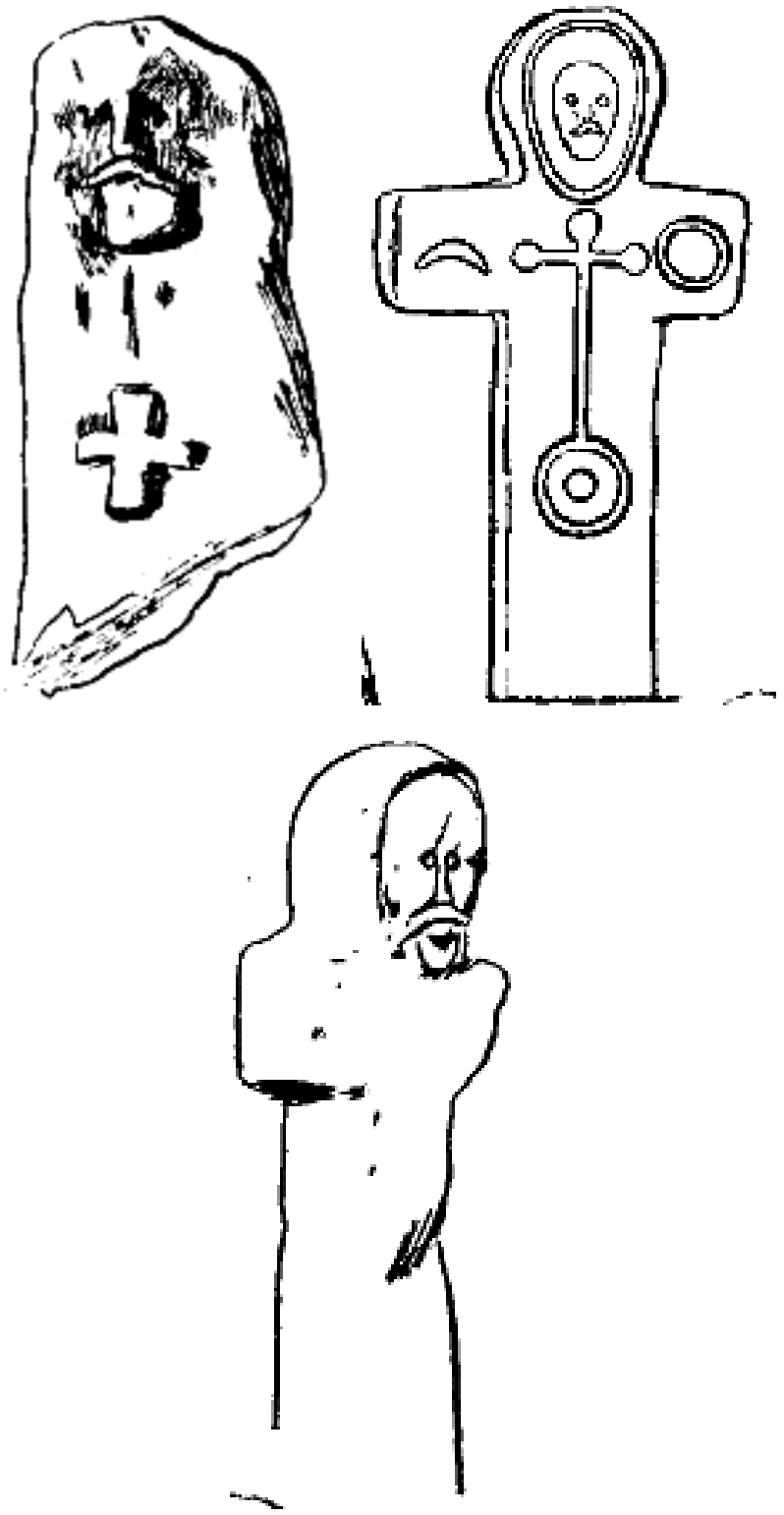

Sl. 294. *Perun (Svetovid) sa brkovima kao motiv na stećcima.*

Sl. 295. *Na stećku u Brajčevićima kod Gackog nalazi se Perunov Božji prst kao šesti prst ruke (Berkun's finger, God's finger) i šest prstiju na Hristovoj desnoj ruci (palac je nevidljiv jer sa domalim prstom u znaku Hristovog blagoslova; ilustracija iz Miroslavljevog jevanđelja).*

SVASTIKE

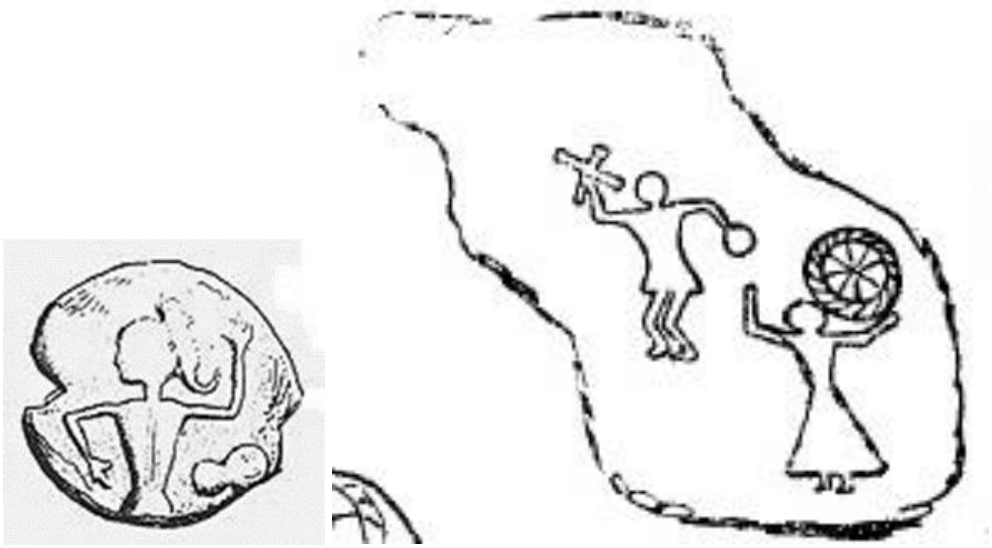

Sl. 296. *Svastika iz drevne Palestine, masonska svastika, svastika na keltskom novcu i svastika na stećku.*

Sl. 297. *Ruke u znaku svastike (petroglif, Hawaii Big Island Pauko).*

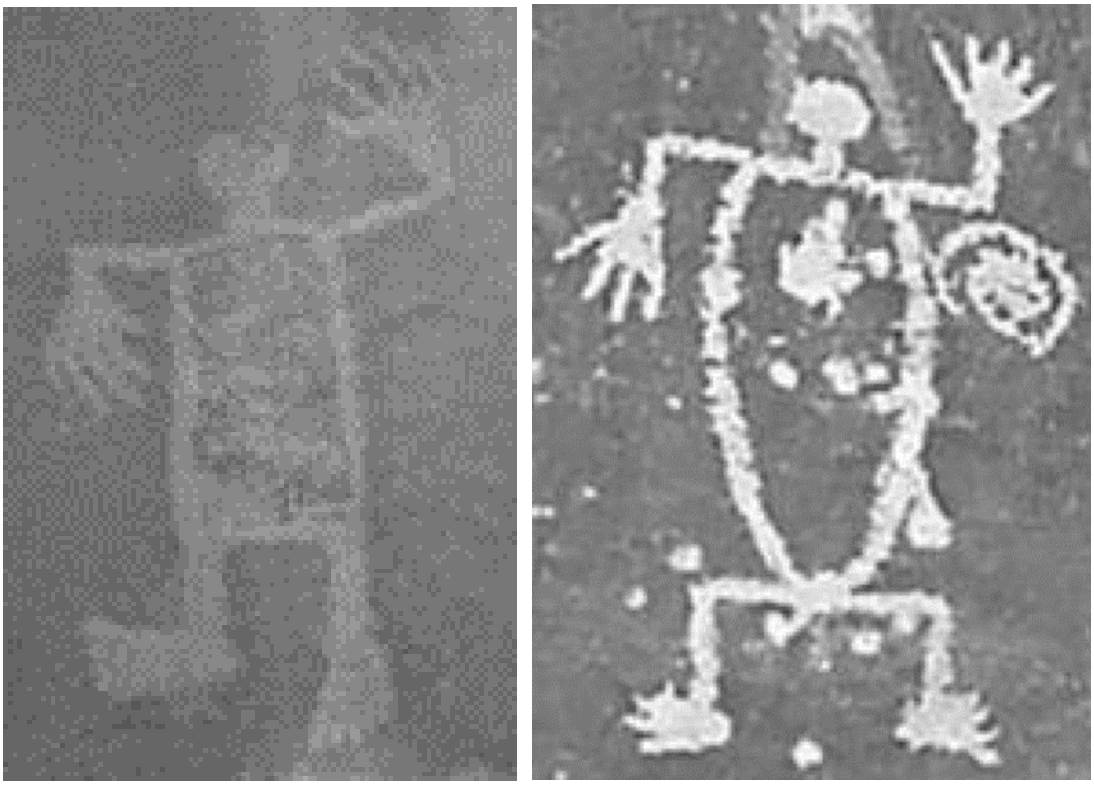

Sl. 298. *Indijanski petroglifi: ruke u znaku svastike (Wolfman Panel near Bluff, Utah, and Chevelon Creek, Arizona, USA).*

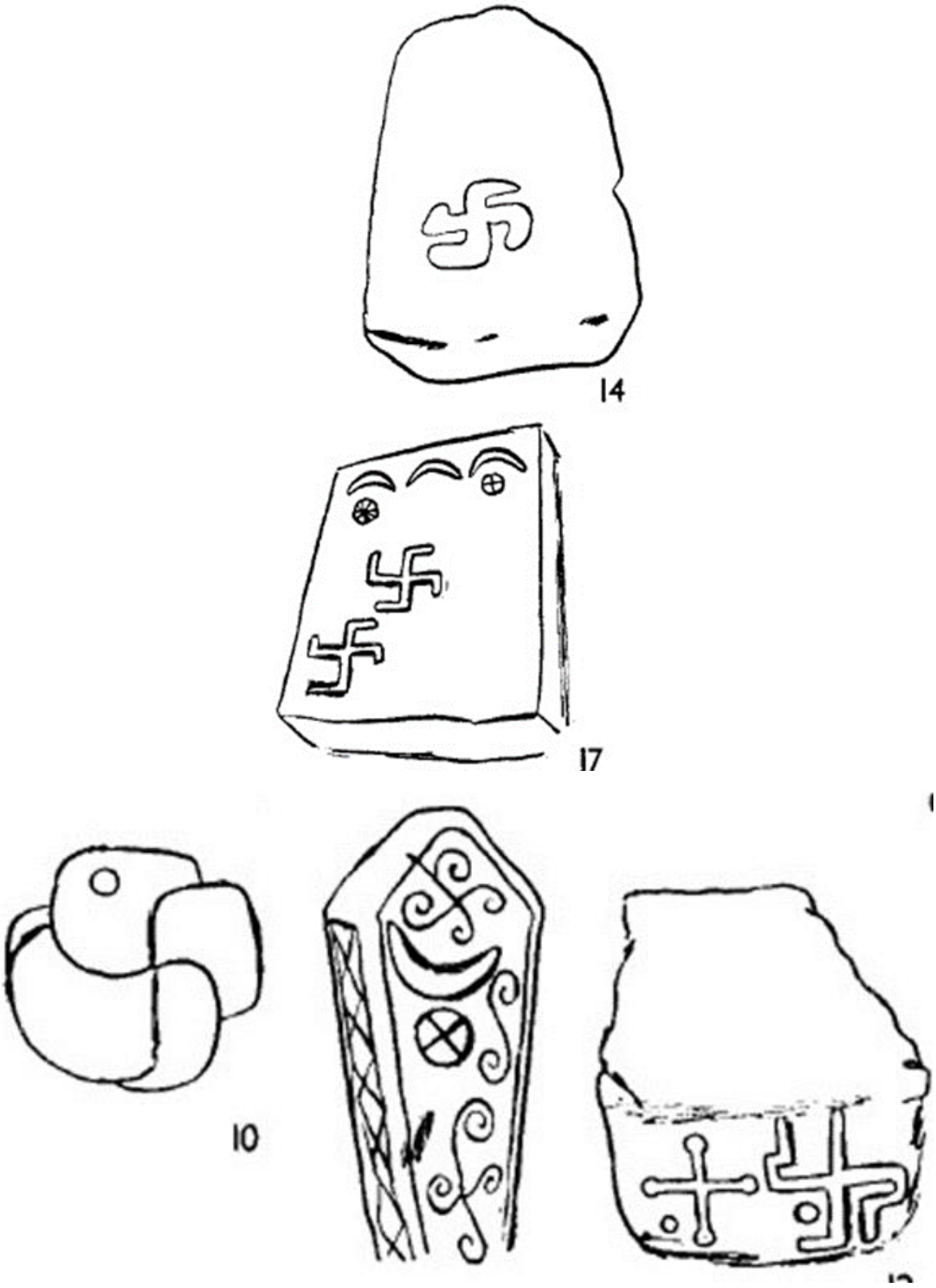

Sl. 299. *Svastike kao motivi stećaka.*

Sl. 300. *Svastike sa Sunčevim kolovratom. Svarogova svastika je u centru kolovrata i to je Sunce. Oko Sunca su sunčeve zrake, a okolo je krug sa dvanaest podioka kao simbolom dvanaest mjeseci godine. Sve do druge polovine 19. vijeka Srbi su čuvali svastiku, sveti Božji simbol neba (stećak Srba izbjeglih sa Kosova, druga polovina 19. vijeka, Rajačke Pimnice, Negotin).*

(H)OROZ

Ko iza ponoći i pred zoru objavljuje dolazak Sunca i svitanje dana? (H)oroz, pijetao!

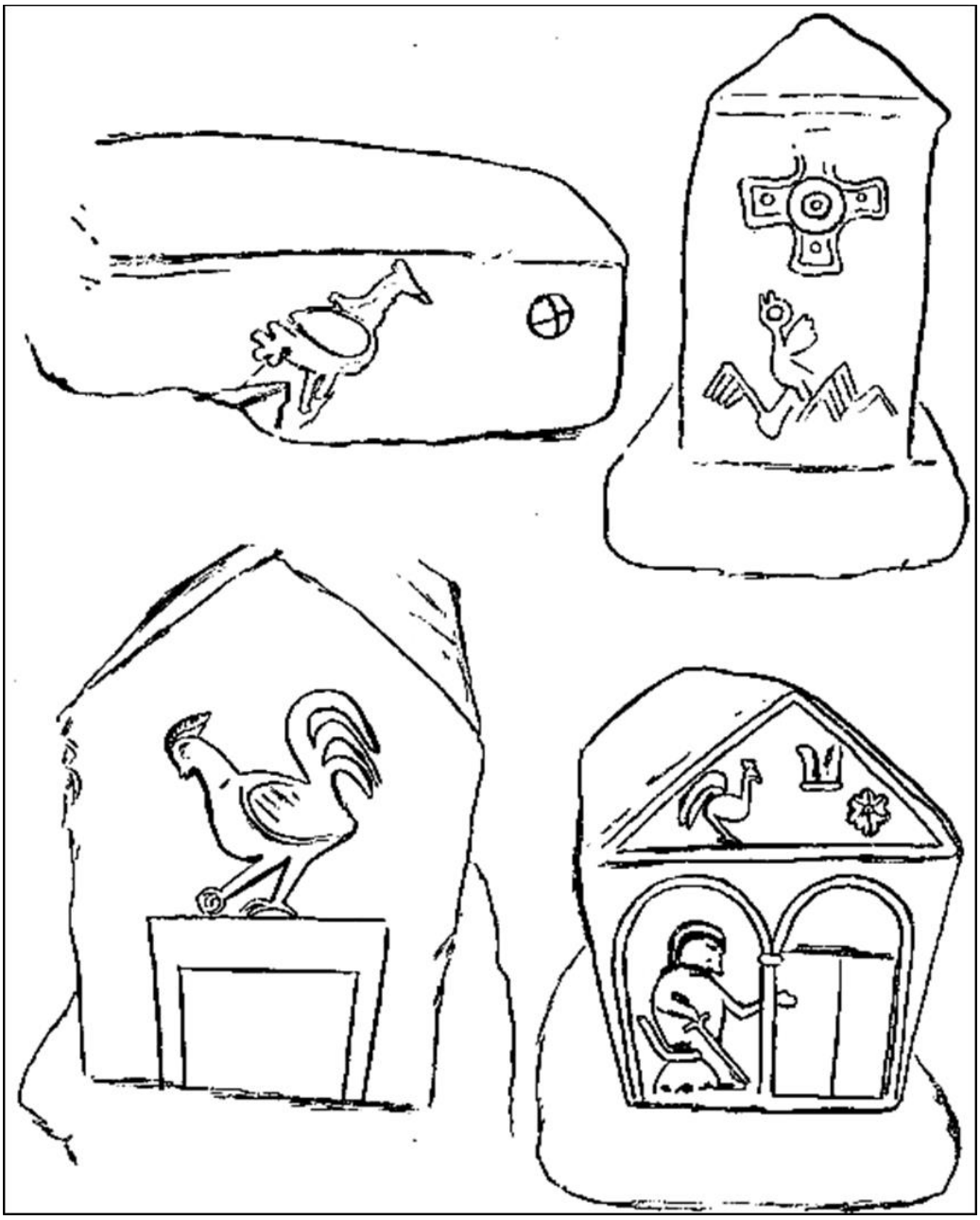

Sl. 301. *Motivi sa stećka: horoz, glasnik Sunca i zore, čuvar kapije Sunca.*

a) slovenski (srbski) bog sunca Hrst, Horst, Horos, Hor
b) noćni najavljivač dolaska Sunca: Horoz
c) na glavi horoza je kresta
d) od riječi "kresta" je i riječ krst (Rusi krst zovu "krest")

e) “krest” je prehrišćanski simbol Sunca

Sl. 302. *Crvena horozova kresta i kreste hrastovog lista simboli su vatrenih Sunčevih zraka*.

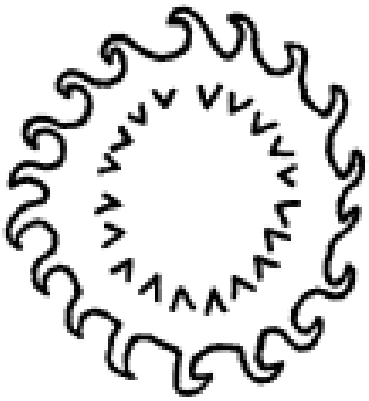

Sl. 303. *Ime hrasta, svetog drveta, izvedeno je od imena Hrst (Horst, Hor ili Kresnik). Po listu hrasta su kreste, simboli Sunčevih plamenih jezika.*

Vatra mladog hrastovog badnjaka jeste vatra mladog Hrsta, Horsta, Horosa, Hora, Svarožića, Malog Božića, Malog Boga.

Govore nam moderni lingvisti, neznalice i s njima lažovi, da riječ "*horoz"* nije iz srbskog jezika, nego je, kažu, turcizam. Pa da provjerimo tu veliku pamet naših današnjih lingvista i njihovo naučno znanje.

"Horology" (from Greek: ὥρα, *"hour, time"* and Greek: *λόγος, logos, "study, speech";* lit. the study of time).

I tako nama Srbima "naučnici" sa Wikipedie tumače i kažu da riječ *"horologija"* (nauka o vremenu) korijenski potiče iz grčkog jezika. Hajdemo malo u istoriju religije starih Srba "Slovena" (izvor je opet Wikipedia):

"The Slavic Primary Chronicle is a major work with many valuable references to the pagan beliefs of Eastern Slavs. The chronicle treats the history of the early Eastern Slavic state. Even though the manuscript was compiled at the beginning of the 12th century, it contains references to and copies of older documents, and describes events predating the Baptism of Kiev. Two deities, Perun and Veles/Volos, are mentioned in the text of the early 10th century peace treaties between pagan rulers of East Slavs and Byzantine Emperors. Later, Nestor the Chronicler describes a state pantheon introduced by Prince Vladimir in Kiev in 980 CE. Vladimir's pantheon included Perun, ***Hors****, Dažbog, Stribog, Simargl, and Mokosh. The Hypatian Codex of the Primary Chronicle also mentions Svarog, compared to Greek Hephaestus. Also very*

interesting are the passages in the East Slavic epic The Tale of Igor's Campaign referring to Veles, Dažbog, and Hors. The original epic has been dated to the end of the 12th century, although there are marginal disputes over the authenticity of this work."

Horologija je nauka o mjerenju vremena. **Hora** ili **ora** je riječ srbskog jezika i znači **vrijeme.** Pamtim kad u centralnoj Bosni seljaci htjeli da počnu neki sezonski posao, pitali su jedan drugog za mišljenje da li je **ora** za taj posao ili nije. **Hora** ili **ora** je dakle vrijeme, a najbolji znak vremena je prividno kretanje Sunca nebom.

Šta je bio bog Hors? Hors je bog vremena.

Sanskritsko **"hour"** (grčko ὥρα) je "vrijeme, čas, sat, sezona, godina…".

Da vidimo šta još kaže sanskrit:

"hora" znači "jedan čas (sat)"

"horavid" je **"**horoskopa znalac"

"horazastra" je "astrologija"

"horazastra" znači "horoskop,kolovrt, kokovrat, kolenda, kalendar".

Horoz (pijetao) svake noći najavljuje dolazak Sunca, svitanje, zoru, jutro i dan? Horoz, a ko bi drugi! I po srbskom bogu vremena Horsu, Horu, horoz je dobio svoje ime. A lažu nam da je horoz riječ turskog jezika.

Pojedinačne dijelove cvijeta Latini nazivaju *"petal"*, a Grci *"petalion"*. Pogledajmo cvijet: unutra je krug kao krug Sunca, a okolo su kreste koje Latini nazivaju *"petal",* a Grci *"petalion".* Romanizirani Srbi (Vlasi) po ovim riječima nazvali su pijetla, jer su *"petal"* i *"kresta"* sinonimi.

Sl. 304. *Stećak u Dobrom Polju kod Trnova, Sarajevo: u gornjem desnom uglu su rune HRSS, sto znači: H(O)RS. To je lik boga Horsa (Хорсъ, Хръсъ, Хрьсь) sa pticom u ruci kao na kumiru Svetovida iz Retre. Hors je božanstvo vremena, hore, ore, kolijade ili koleda.*

Da su Srbi hrišćani srednjeg vijeka bili dvovjerci svjedoči propis Svetog Save za monahe, gdje piše da sveštenik pri ispovijedi mora pitati pripadnice ženskog pola da li su se molile vilama, Rodu, roženicama, Perunu, Horsu i Mokoši. Koja od žena to prizna, slijedila je crkvena kazna (epitimija) u vidu posta i molitve sa poklonjenjem u trajanju od tri godine:

"Наведимо овде податак (који узимам из 'друге руке') да је, на пример, према пропису св. Саве за монахе (препис из 16 стол.) свештеник морао од својих исповедника извидети 'Я splutilajesi z babami bogomerskija bludy, li molila sia jesi wilaml i rodu i roženicam i Perunu i Chor su i Mokoszi pila i jela: tri leta post z poklony'. (види и: Mal, 1940:19).

У слободнијем преводу: 'Јеси ли чинила с бабама (= врачарама) богомрски блуд, јеси ли се молила вилама или Роду и Рожаницама, а Перуну и Хорсу и Мокоши у част пила и јела: (треба) да држиш пост у поклоњењу три године'.

Дакле, и код нас, на подручју деловања српске архиепископије, налазимо најпре у црквеним круговима, а свакако да је тога морало пре свега бити у реалности, у именима цркава, култова и свести људи, помена Перуна, Хорса и Мокоше, Рода и Рожениица, Вила, имена којасу се хришћанској цркви указивала као мрска." (Sreten Petrović, Srpska mitologija, Mitološke mape, str. 19-20)

Dr Midorag Petrović ne navodi "izvor iz druge ruke", a taj izvor lako bi mogao biti drugi Petrović, dr Miroljub Petrović, koji je prevodio dijelove Krmčije (Zakonopravila) Svetoga Save (ovo je samo pretpostavka autora ovih redova).

Bosanski krstjani bili su dvovjerci, rodovjerni hrišćani krstjani, koje su nemanjićki grkohrišćani i rimokatolici nazivali bogumilima i zvjerski ih kažnjavali i progonili.

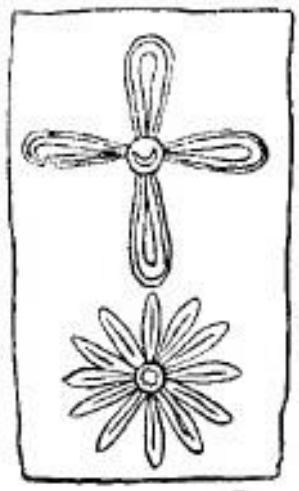

Sl. 305. *U centru solarnog krsta su Sunce i Mjesec kao simboli vremena, a cvijet ima tačno dvanaest latica: za svaki mjesec jedna latica (Kovači, Kovački krst, Bileća).*

KRESNIK

Sl. 55. — Motiv S spirale na stubu (sada u vodoravnom položaju) u Đurđeviku kod Tuzle.

Sl. 306. *Solarni simbol "**C**" (**S**), ognjilo) u korijenu Sunčevog drveta života označava prvi dan ljeta, Vidovdan. To je znak Sunčeve vatre Svaroga, Kresnika (Horsa), Svarožića, Jarila, Svetovida, Peruna, Dajboga.*

Hors, poznat još kao i Kresnik (Krsnik, Kersnik) je naš prehrišćanski bog povezan sa vatrom, Suncem, godišnjim sezonama i vremenom. On je osovina svijeta (axis mundi). Po svemu sudeći naša prehrišćanska vjera po Kresniku je zvana krestjanstvo, a vjernicu su sebe nazivali krestjanima ili krstjanima. Primanjem hrišćanstva u apostolsko vrijeme naši preci zadržali su naziv svoje predašnje vjere. Srbske krsne slave potiču od slavljenja Kresnikove vatre njegovog sunčanog krsta (kresta).

"Navlastito na sjevernoj dugoj granici hrvatstva i srbstva, po tvrdoj zaklonjenoj Bosni, najljuće brane se krestjani." (Rad Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, Knjiga LXXVI, Razredi filološko-historički i filološko-juridčiki, XI, u Zagrebu 1885, Dionička tiskara u Zagrebu, str. 49)

Sl. 307. *Kresni (krsni) hljeb sa simbolima Sunčevog kresa, ognja Sunčevog.*

Крест (praslovenski) je **krьstъ, krst**
kresta < kres > oganj = solarni krst

Sunce **Kresnoe**, Sunce **Krasno**. Sunčani zraci su oganj, tj. **kres** i njima u čast paljeni su **kresi** (vatre). Listovi hrasta imaju krestu, koja je simbol munje, a munja je božanski oganj, simbol Peruna; hrast je badnjak, a badnjak je simbol rađanja mladog Sunca, Boga Svarožića, Malog Božića. Pijetao (h)oroz) ima krestu kao Sunčeve zrake, koje od ognja izlaze i simbol su boga Sunca Horosa, Dajboga. Praslovensko **кръст (кръс)** znači **крес,** огнь, oganj. Kres ili krst bio je simbol Sunca.

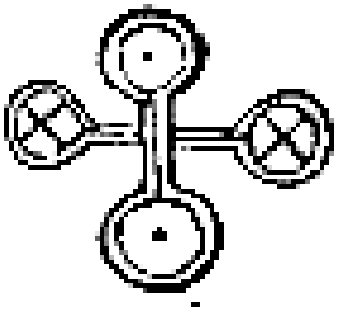

Sl. 308. *Motiv sa stećka: Sunčev kres (krst): krugovi sa znakom* **X** *su proljetni i jesenji ekvinocij (ravnodnevnica), a krugovi sa tačkama su ljetni i zimski solsticij.*

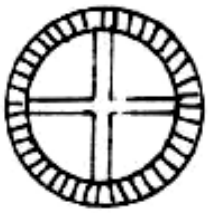

Sl. 309. *Motiv sa stećka: kres, oganj, Sunce. Krug sa krstom je simbol Sunca jos od sumerske civilizacije i prve Božije Crkve nakon biblijskog potopa. Ovaj simbol Sunca savremeni astronomi su zamijenili krugom sa tačkom u sredini.*

58 — Ukrašeni sljemenjak iz Koviljače, opština Loznica, Srbija.

Sl. 310. *Solarni simbol "**C**"*: *simbol rađanja, života i besmrtnosti (Banja Koviljača, Loznica).*

Sl. 311. *Motiv na stećku: četiri strane svijeta (Butovo selo, Ugljevik, Bosna).*

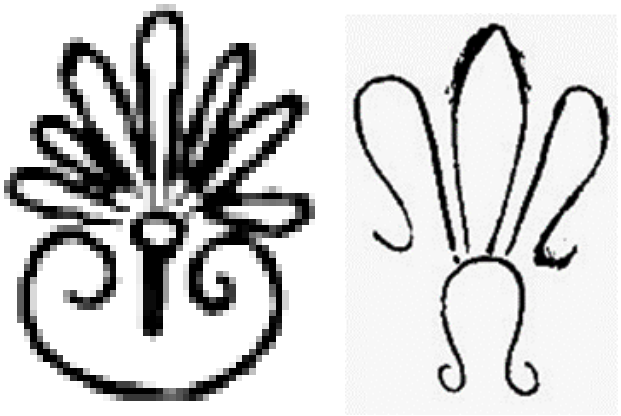

Sl. 312. *Sunčeve kreste: lijevo je sarmatska tamga, a desno motiv na stećku (Sarajlije, Duvno).*

RUKE SUNCA

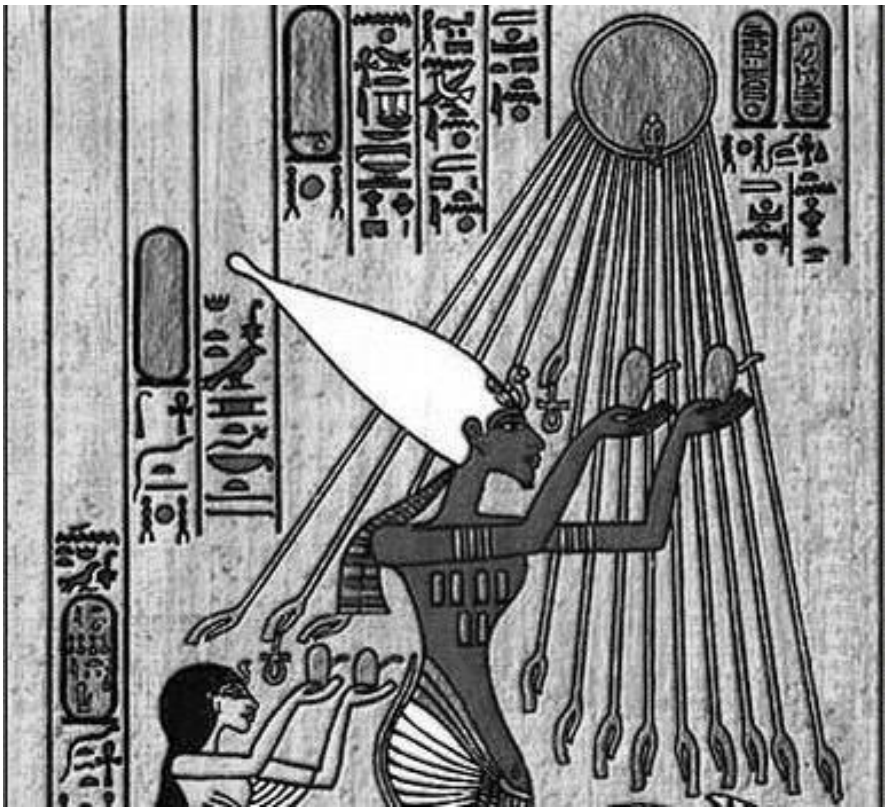

Sl. 313. *Ruke Sunca na fresci u grobnici egipatskog faraona Akhenatena.*

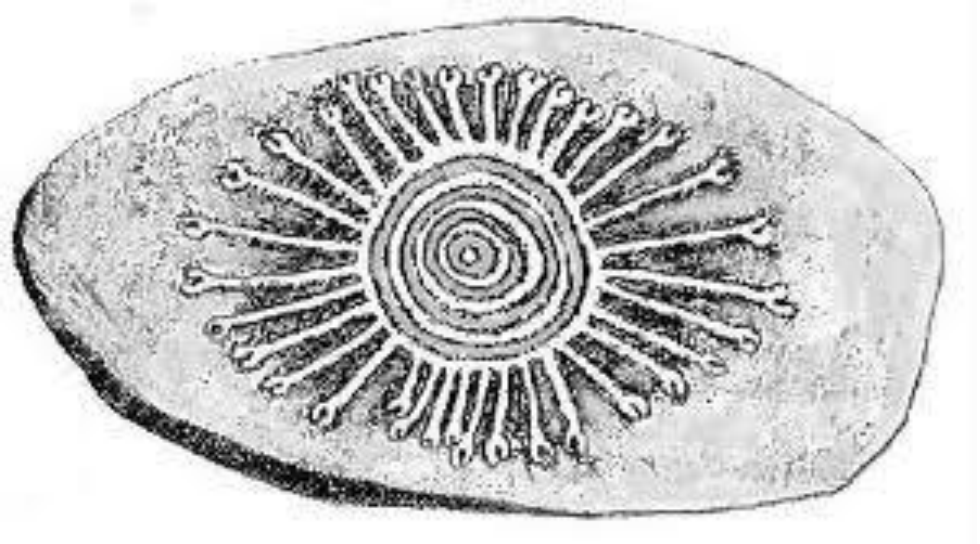

Sl. 314. *Ruke Sunca na kamenu zvanom "Tjuringa", koji je sveti kamen australijskih aboridžina (Kimberley, Australia).*

Sl. 315. *Ruke Sunca na keltskom novcu..*

Sl. 316*. Ruke Sunca kao motiv stećka (Dobrića poljana, Borci).*

ROGATO SOLARNO BOŽANSTVO

Sl. 317. *Petroglif (Chaco Canyon, New Mexico, USA).*

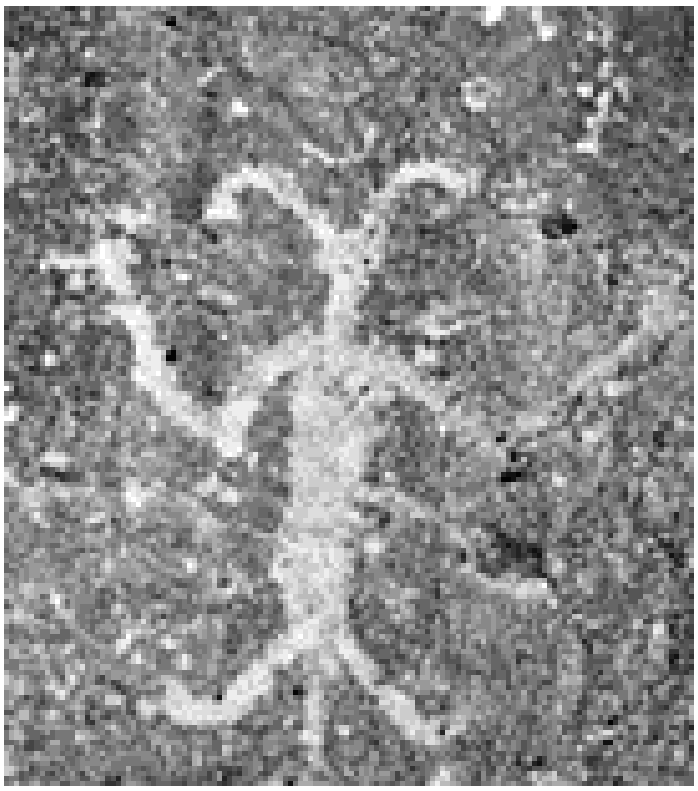

Sl. 318. *Petroglif američkih Indijanaca (Ranchos de Taos, New Mexico, USA).*

Sl. 319. *Petroglif predaka Pueblo naroda (Petroglyph National Monument near Albuquerque, New Mexico, USA).*

Sl. 320. *Stećak u Mratincima kod Drinjače, Zvornik.*

ZNAK BROJA SEDAM?

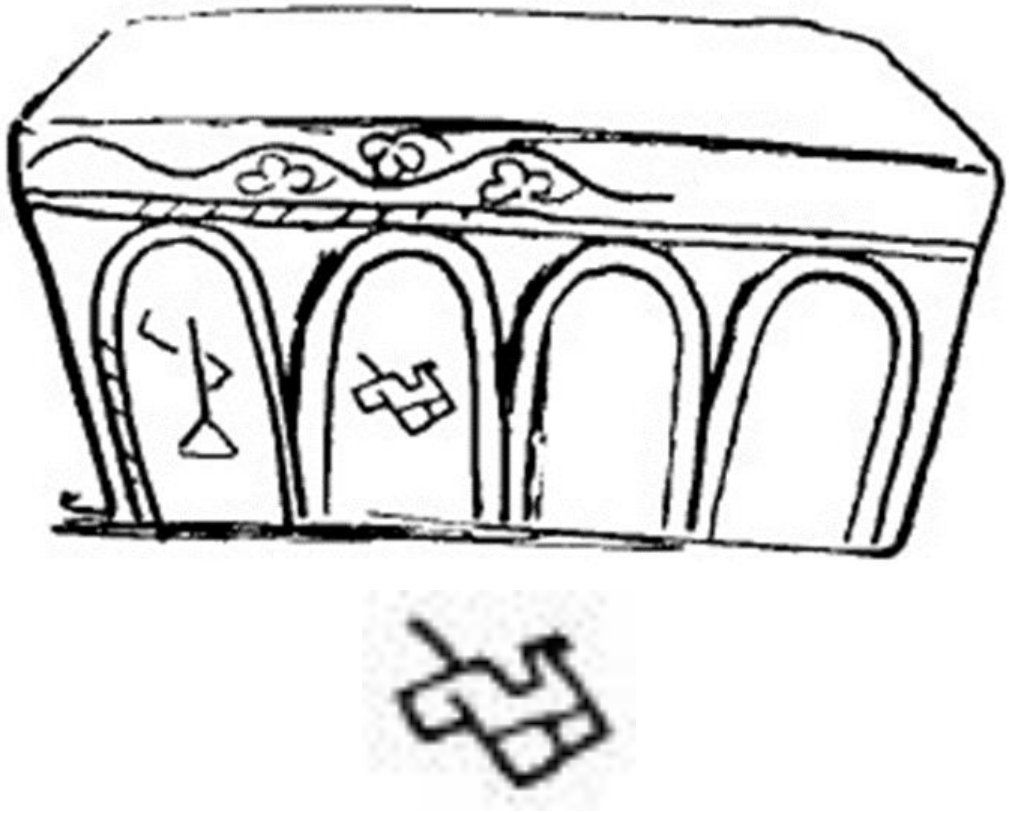

Sl. 321. *Znak na stećku: sasvim lijevo simbolično je prikazan je Svetovid sa podignutom rukom, a do njega je vrlo neobičan znak (Mulje, Gacko).*

Sl. 322. *Indijanski prekolumbovski petroglif: znak broja sedam (Muisca, Chibcha people, Colombia)*

SUNČEV MAČ

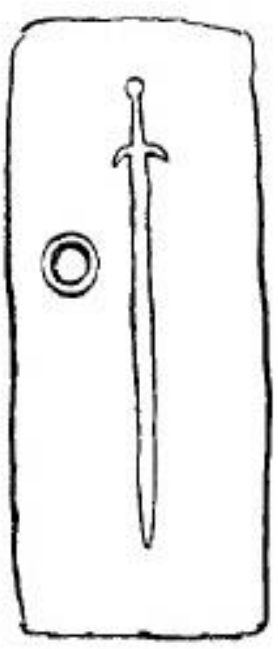

Sl. 323. *Sunce i mač (Plana, Bileća).*

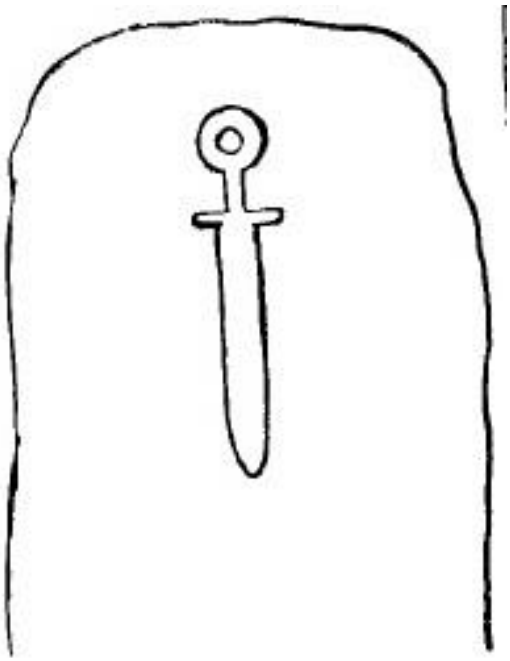

Sl. 324. *Na maču je Sunce, mač je simbol Sunca (Rača, Priboj).*

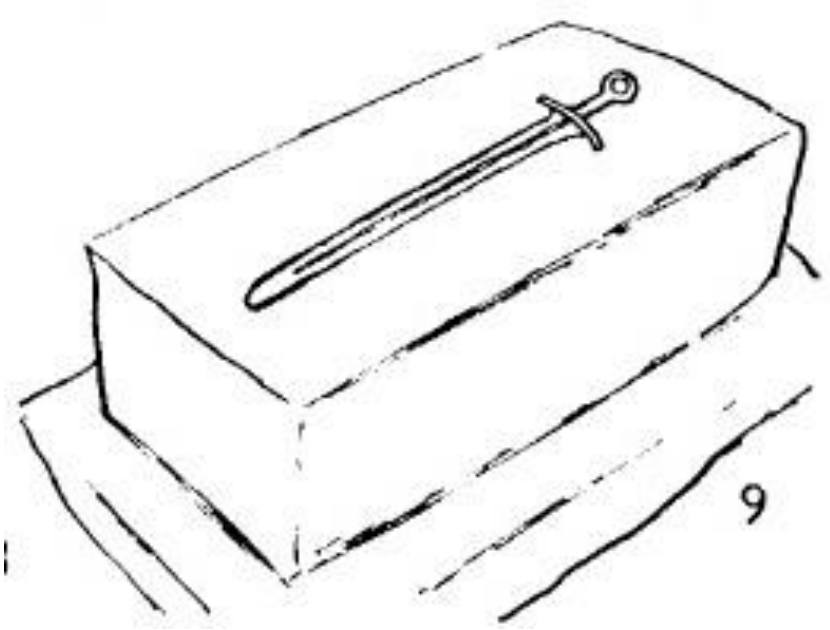

Sl. 325. *Sunčev mač (Han Bulozi, Sarajevo).*

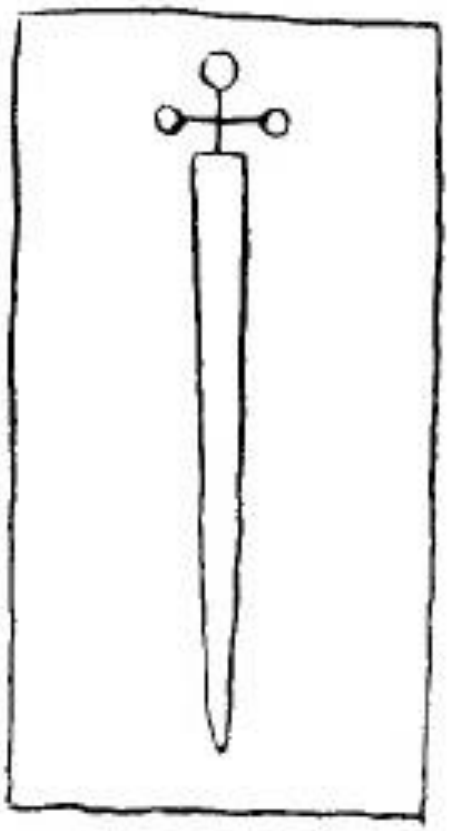

Sl. 326. *Sunčev mač vremena (Rudo polje, Gacko).*

SUNCE JE ŠTIT

Sl. 327. *Sunce je štit (Nikšić).*

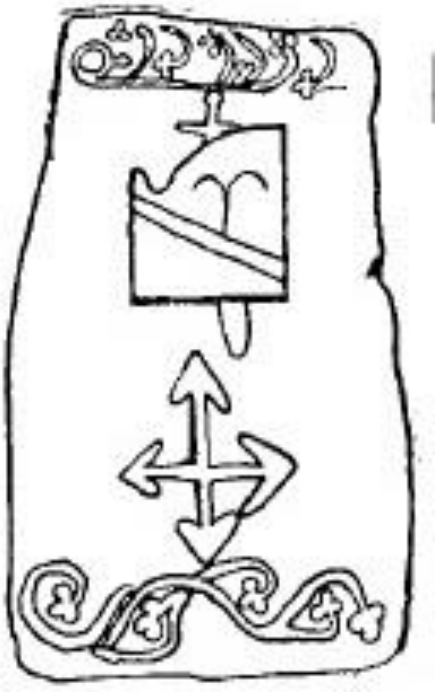

Sl. 328. *Svetovidova ratna oprema: mač i štit iznad strana svijeta. Na štitu je linija nebeskog ekvatora. Ispod ekvatora je jug, a iznad sjever. Na sjevernoj strani stoji Božije žezlo kao simbol proljeća i ljeta.*

SIMBOL RAĐANJA, ŽIVOTA I BESMRTNOSTI

Sl. 329. *Solarni simboli "**C**" (**S**) simboli su rađanja,života i besmrtnosti (Pictish Stone, Abernethy, Perthshire, Scotland).*

Sl. 330. *Indijanski petroglif (Altavista, Compostela, Nayarit, New Mexico, USA).*

Sl. 331. *Solarni simboli " **C (S)**" na stećku (Bijača, Ljubuški).*

GEROVIT JE JAROVIT

Sl. 332. *Jarovit, Jarilo, Juraj, Gerovit ili Herovit iz Volgasta (Wolgast, Germany) i motiv svetog ratnika sa oreolom na stećku (Izbičanj, Prijepolje – sada u Muzeju u Užicu).*

JURAJ I DEORSA

Drugo ime Jarila je Juraj i kod raznih naroda ime Juraj danas glasi:

Georgios, Georgius (starogrčki), Kevork, Gevorg (jermenski), Gorka (baskijski), Georgi (bugarski), Jordi (katalonski), Jory (kornish), Jiri (češki), Jorgen (danski), Joeri, Jurriaan,Jurgen, Joris (holandski), George (engleski), Georgo (esperanto), Georg (estonski), Gjerg (albanski), Yirjana, Jurki, Juri (finski), Georges (francuski), Joris (frizijski), Xurxo (galicijski), Giorgi (gruzijski), Jurgen, georg (njemački), Yorgos, Yiorgos, Georgios (grčki), Gyorgy (madžarski), Geevarghese (hindu), Seoirse (irski), Giorgio (italijanski), Juris, Georgs, Georgijs (latvijski) Jurgis (litvanski), Gorgi, Gjorgji (makedonski), Juran (srednjevijekovno nejmački), Yrian (srednjevijekovno skandinavski), Goran, Orjan, Jorgen (norveški), Jerzy (poljski), Jorge (portugalski),Gheorghe, George (rumunski), Yuri, Yuriy, Georgy, georgiy (ruski), Georg (skandinavski), Seoras, **Deòrsa** (škotski), Đorđe, Đurađ, Đurđe, Djordje,

(srbski), Jurij (slovenski), Jorge (španski), Goran, Gorjan, Jorgen, Joran (švedski), Yuri, Yuriy (ukrajinski), Siorus, Siors, Sior (velški).

Izdvojili smo i podvukli škotsko ime za **Jurja**: **Deòrsa**

JURAJ = DEO**RSA**

Juraj na škotskom zove se **Deòrsa**. Škoti su porijeklom mješavina keltskog plemena Pikti i od Skita. Da li nam je ime "Deorsa" već poznato? Hajde da se podsjetimo!

U Radmilji u Vidovom polju kod Stoca nalazi se velika nekropola stećaka. Na zaravni jednog od okolnih brda iznad Vidovog polja nalaze se ostaci drevne gradine, drevni grad Daorson.

JURAJ = DEòRSA

JARILO = Juraj = Deòrsa (škotski)

Deorsin grad = DEORSON (DAORSON) = JURJEV-GRAD na brdu iznad Vidova polja.

Škotska varijanta imena "George" je "Seoras".

Posto je škotsko ime "Deorsa" isto kao i škotsko "Seorus" znači da su to sinonimi, dvije riječi istog značenja:

DE-ORSA = SE-ORUS
DEO = BOG
HORS = BOG SUNCA
DEO-HORS > DEOHORS > DEORSA
SEO-HORS > SEOHRUS > SEHORSA > SEORUS

HORS = JURAJ = JARILO = **DE**ò**RSA** = SEORUS = SIORUS = SIORS (velšanski).

DAORSON je keltsko ime JURJEVGRADA.

Sl. 333. *Pogled sa lokacije Daorsona na Vidovo polje u kojem se nekropola stećaka Radmilja kod Stoca (drevno ime Stoca je Vidoštak).*

Sl. 334. *Daorson je na brdu iznad Vidovog polja.*

SUNČANA LAĐA DAORSONA

Sl. 335. *Kod Daorsona na brdu iznad Vidovog polja kod Stoca u Hercegovini nadjen je ovaj novčić. Istoričari su ga odmah pripisali "ilirskom plemenu Labeati".*

Sta piše na novčiću sa gornje slike? Piše: ЛIADIA TAN, tj. LAD(J)A TAN (nemojmo tjerati mak na konac i ovdje tražiti ćirilicu ili latinicu, jer ako i to počnemo, odosmo od u vrijeme 300-500 g. stare ere). Po natpisu to bi morali biti neki ЛIADIATAN ili LADIATANI. Izmedju riječi LADIA (LADJA) i TAN nalazi se slika LAĐE. Svi znamo šta je LAĐA, zar ne? Sta je TAN?

TAN je korijen od imena TANJA, TANKOSAVA, TANASKO, TANASIJA.

Primjećujemo da se na kraju nevedenih imena iza korijena TAN nalazi riječ SIJA. Etrurci su dan zvali ***"tinia"***.

Šta to sija? Šta je TAN pa može da sija? Evo odgovora u keltskom jeziku: TANWEN < TAN-WEN

Tanwen — (TAHN-wen): velško TAN znači VATRA, SJAJ, BLJEŠTAVOST, SIJANJE, SVETI.

Boginja panonskih Kelta je THANA. Bog VIDAS (VIDASUS, lat.) i boginja THANA su naši VID i DANA, tj. VIDA. Njihov oltar nadjen je u Topuskom, u dolini rijeke Kupe, današnja centralna Hrvatska.

Sanskritska riječ VID je ZNANJE, RAZUMIJEVANJE, UČENJE, PROSVJETLJENJE, TAČNOST, OTKRIĆE, GLEDANJE.
Sanskritska riječ VIDA znači ZNANJE, OTKRIĆE.
Sanskritska riječ VIDUSA znači ONAJ KOJI IMA MUDROST, MUDRAC.
Nas običaj uoči Vidovdana bio je da devojke stavljaju travu VIDU sebi pod jastuk da im se budući suđeni đuvegija prikaže, jer se vjerovalo da će se djevojka udati za onog momka kojeg te noći u snu vidi. I to je takođe ZNANJE i OTKRIĆE.

Keltski bog VIDASUS je SUNCE SVETOVID, a keltska THANA je zvijezda DANICA, DANA ili VIDA.

Sl. 336. *Keltski Vidas (Vidasus, lat.) i Thana (Dana) jesu Sunce i zvijezda Danica.*

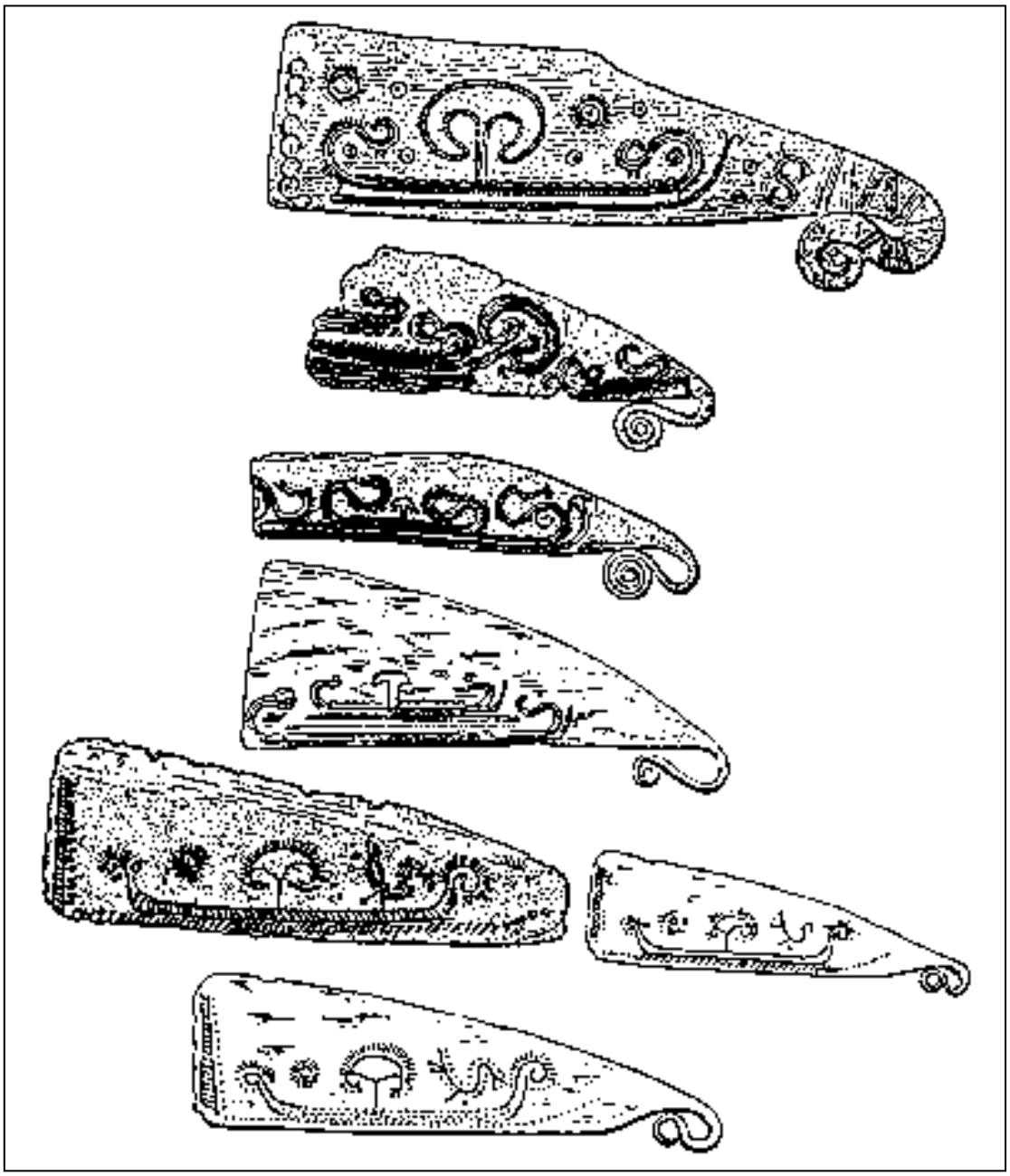

Sl. 337. *Na piktografskim crtežima po stijenama Evrope bronzanog doba prikazana je sunčana lađa sa solarnim simbolom Sunca "**C**" (**S**), simbolom rađanja, života i besmrtnosti.*

I tako onaj natpis na novčiću iz Daorsona znači: LADIA TAN, tj. LAĐA TAN, VAT-RENA LAĐA, SUNČANA LAĐA. LADIATANI su bili SVJETLOSNI LAĐARI.

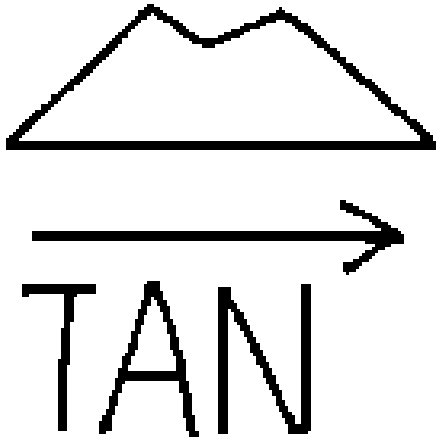

Sl. 338. *Ovako izgleda jedna strana novca iz grada Kerch, glavnog grada skitskog kraljevstva na Bosforu (3. vijek st. ere). Na novcu su solarni simboli luk i strijela kao i na stećcima iz Radmilje u Vidovom polju kod Stoca. Ispod luka i strijele piše TAN. Rijeku Don Skiti su zvali TANAIS sto je značilo "SJAJNA RIJEKA", "BLJESTAVA RIJEKA".*

Sl. 339. *Na novčiću iz Daorsona iznad lađe još je uočljiv solarni znak u obliku slova "**V**" , znak Svetog Vida (slika je uvećana kako bi se video pomenuti znak).*

OREOL (TORAK)

Sl. 340. *Sunčani oreol ili torak oko Svetovidove glave (Radmilja, Stolac).*

Sl. 341. *Oreol oko glave (detalj sa stećka-krstače u Nikšiću).*

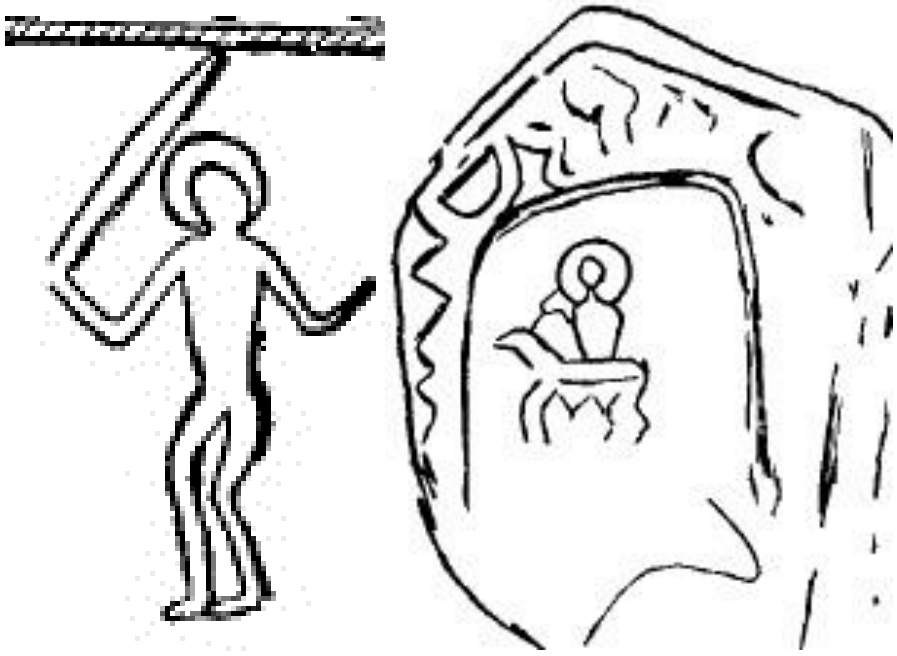

Sl. 342. *Detalji sa stećaka: oreol oko glave (lijevo je stećak iz Radmilovića, Dubrave, Bileća i desno iz Vrelja kod Pljevalja).*

Sl. 343. *Detalj sa stećka u Radmilji kod Stoca: Svetovid sa oreolom Sunčevih zraka. Dakle se ne radi o likovima ljudi, nego o solarnim božanstvima.*

Sl. 344. *Bijeli Vid sa sunčanim oreolom oko glave. Luk i strijela simbol su neba i Sunčevog leta nebom (Novakovići, Žugića Bare, Žabljak).*

Sl. 345. *Okrugla glava Sunca Svetovida (detalj sa stećka u Radmilji, Stolac)*

U LAŽI SU KRATKE NOGE

Natpis na ploči humskog kneza Miroslava:

"VA IME OCA I SINA I SVETAGO DUHA JA ŽUPAN MIROSLAV ZIDAH CRKVA SVETAGO KOZME I DAMIJANA U SVOIH SELIJAH U DNI VELNEGA ŽUPANA SLAVNAGO NEMANE."

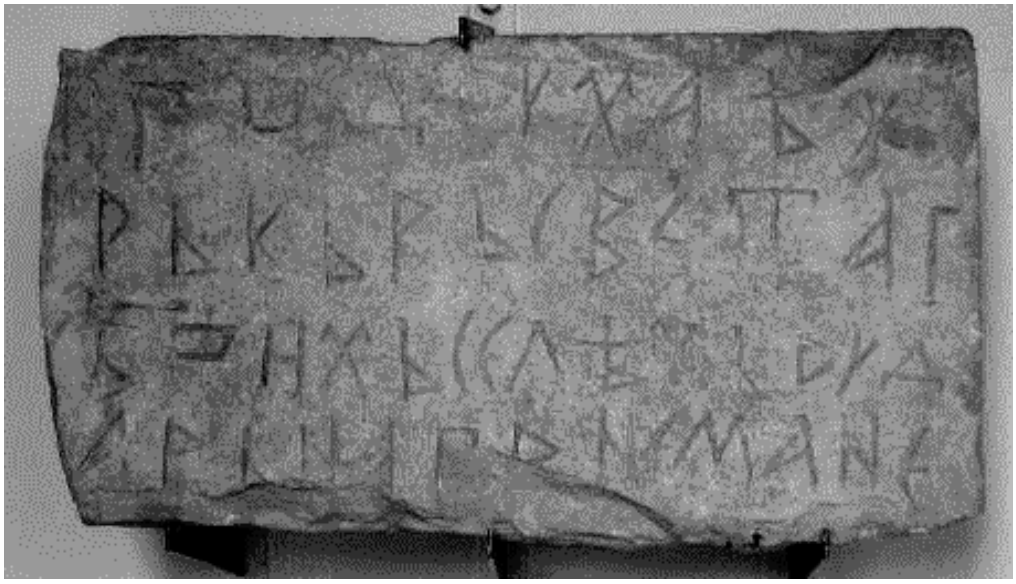

Sl. 346. *Blagajska ploča humskog kneza Miroslava, Nemanjinog polubrata, 12. vijek.*

Crkva koju je sagradio župan (knez) Miroslav bila je posvećena sv. Kozmi i Damjanu (sv.Vrači). I ovde se kaže: "U ime Oca i Sina i Svetoga Duha" , što jasno govori da je knez Miroslav pravoslavnog vjeroispovijedanja.

Da se još jednom podsjetimo kako rimokatolički izvori govoreći o Kulinu banu, kneza Miroslava proglasiše bogumilom:

"A poslije nek se oženi sa sestrom Stjepana Nemanje, koja bijaše bogomilka, i on postade sljedbenik iste vjere. Još godine 1174. bio je otajni njihov sljedbenik i u isto sljedbeništvo privukao je svoju sestru Anu, ***njezina čovjeka Miroslava****, brata mu Konstantina i svog šuru Stjepana Nemanju, raškog župana; dapače protjerane iz Splita i Trogira bogomile u svoju ih državu primi. Razumivši ova, Emerik, kralj ugarski, prisili ga ići u Rim k papi, da ondje obeća ostaviti bogomilstvo; on istina ode u Rim i pod zakletvu obeća da unapredak nit će on slijediti nauk bogomilah, niti iste trpiti u svojoj zemlji; al kako vidimo iz poslanice Vulkana, kralja srbskog, na papu Inocencija III. godine 1199. pisane, Kulin opet se je povratio na krivovjerstvo."* (Bosanski franjevci – ilirici, Ivan Jukić, str. 79-80, Primjeri bosanskohercegovačke pismenosti i književnosti od 11. Do 19. stoljeća, HDK Napredak, Zagreb – Sarajevo, 2004)

Sl. 347. *Motiv na stećku: štit sa Suncem na nebeskom ekvatoru (ekvinocij).*

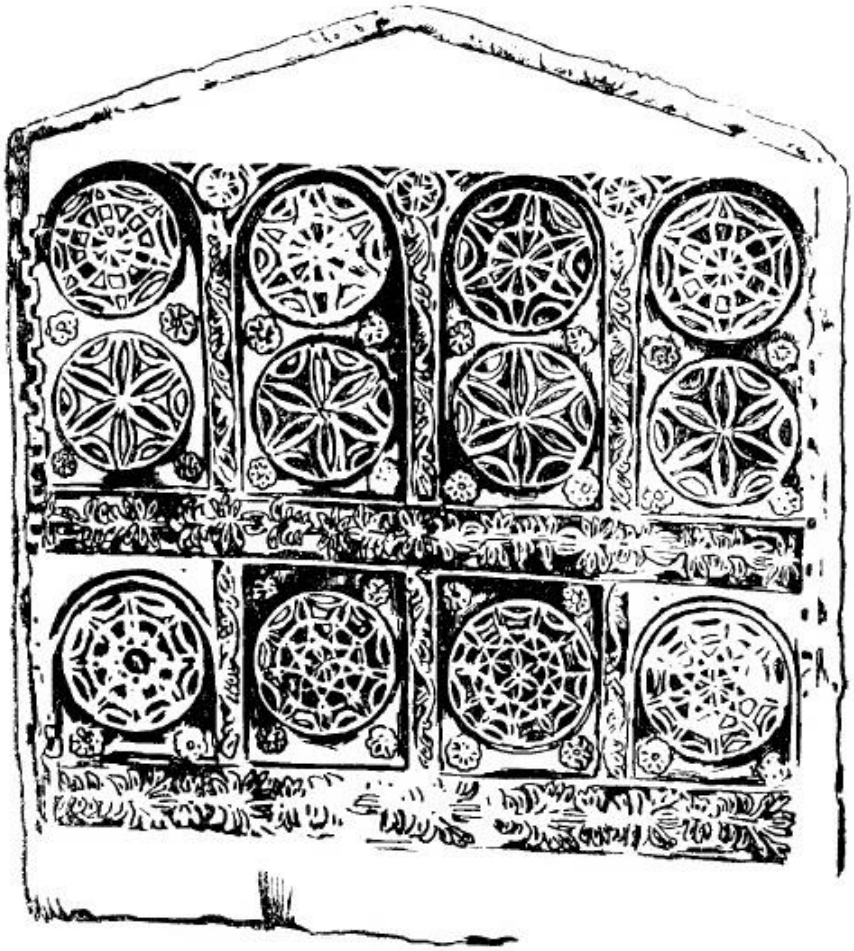

Sl. 348. *Dvanaest rozeta je osam sunčanih mjeseci i četiri mjeseca zime (stećak iz Donje Zgošće kod Kaknja, danas u Zemaljskom muzeju u Sarajevu).*

"Ovim dakle načinom odlučih ja pismo ovega Rituala ili Običajnika istumačiti naški, bivši ja govorio i općio s ljudima od različitih rusaga slovinskih hodeći po svitu, ja sam njih ovaka govorenja razumio i oni su moja (krstjani, Rasijani, Srblji poluvirci i Turci)..." (Bartol Kasić, Ritual rimski, Pag-Dubrovnik-Pag, 1640).

Bartol Kasić bio je rimokatolički sveštenik i krstjani koje on pominje su rimokatolici, jer je opštepoznato da Rimokatolička crkva hrišćanima (krstjanima) smatra samo rimokatolike. Posto Kašić ne pominje rimokatolike, mada su i oni u to vrijeme živjeli na istim područjima izmiješani sa Srbima poluvjercima i Turcima, potpuno je jasno da Kašić pod krstjanima podrazumijeva upravo rimokatolike. "Rasijani" su Srbi Rasi, Rašani iz nemanjićke Raške, jer su ispovijedali grčko ortodoksno hrišćanstvo, a "Srblji poluvirci" su Srbi dvovjerci (oni isti poluvjerci iz Zakonika cara Dušana), koji su u hrišćanskoj vjeri zadržali prehrišćanska vjerovanja i običaje, a Turci su oni koji su primili islam i govore istim jezikom kao i Kašić, dakle su to domaći islamizirani starosjedioci.

Kašićevi "**Srblji poluvirci"** su Srbi, Srbi rodovjernog pravoslavlja. Bartol Kašić je živio i radio u 17. vijeku i on ne pominje nikakve patarene, nikakve katare, niti pominje bogumile, već pominje Srbe poluvjerce, one iste poluvjerce koje pominje Dušanov zakonik tri vijeka ranije:

*"**9. О полувершима:***

И ако се нађе полуверац, који је узео хришћанку, ако усхте, да се крсти у хришћанство, а ако се не крсти, да му се узме жена и деца и да им се даде део куће, а он да се изагна."

Srbi poluvjerci su pripadnici Crkve bosanske i eto ih pominje Bartol Kašic u 17. vijeku. To su bili Srbi krstjani koji su po svojim običajima pripadali prehrišćanskoj i hrišćanskoj vjeri pravoslavnog obreda, skoro istog vjeroispovijedanja kakvo imaju i današnji Srbi.

"Svakako, svaki je spomenik starobosanski u Stonu drevan, jerboa godine 1333 srbski car Stefan dopusti dubrovačkoj republici Ston i Rat, a republika je tamo slala frančeskane koji su gledali iz petnijeh žila, da iskorijene bogumilsko, pa dakako i istočni obred." (Vid Vuletić – Veksanović, Starobosanski nadpisi u Stonu, Viestnik Hrvatskoga Arkeologičkoga družtva, Godina 7, u Zagrebu. Tiskarski i litografijski zavod C. Alberechta, 1885, str. 75-76)

Riječi *"bogumilsko, pa dakako i istočni obred"* pokazuju da se radi o jednoj vjeri u kojoj su zajedno "bogumilski", tj. prehrišćanski elementi i pravoslavni obred. To se odnosi na Srbe dvovjerce, rodovjerne pravoslavne krstjane Crkve bosanske.

SEMARGL I PEREPLUTA

Simargl, Semargl, Semargl, Senmurv (Old Church Slavonic: Семарьглъ, Симарьглъ) je bio jedan od sinova velikog boga Svaroga. Sin Svarogov je Svarožić, a bijaše i sin Semargl. Semargl božanstvo zemljine topline koja snagu od Sunca prima i zemlji daje život.

Perepluta je manje božanstvo i smatrano je božanstvom sjemena, rađanja i rasta, mada se po prikazima Semargla ova uloga i njemu pripisuje, što nije nikakvo čudo, jer je toplota pokretač klice svakog sjemena i svakog roda i izvor života na zemlji. Prvi pomen Semargla je pod imenom **"**saêna mereγô" u vedskim Avestama:

"Самые ранние упоминания Сэнмурва или, точнее для того времени, saêna mereγô, мы встречаем в Авесте, точнее — в Вендидаде и в Яштах." (К.В. Тревер, Сэнмурв-Паскудж, собака-птица).

SEMARGL I PEREPLUTA KOD RUSA

Sl. 349. *Семарьглъ, Симарьглъ (Рельеф с краеугольного камня Борисоглебского собора, Чернигов, Украина).*

SEMARGL U MIROSLAVLJEVOM JEVANĐELJU

Miroslavljevo jevanđelje je crkvena knjiga krstjana dvovjeraca. Nastalo je u 12. vijeku po narudžbini zahumskog kneza Miroslava, polubrata raškog župana Stefana Nemanje. Napisano oko 1185. godine, a za potrebe krstjanske crkve Svetog Petra i Pavla u Bijelom Polju na Limu, i same zadužbine kneza Miroslava. Knjiga je bogato ilustrovana slikama dvaju slovenskih božanstava, Semarglom i Pereplutom.

***Sl. 350**. Semargl u Miroslavljevom jevanđelju.*

Sl. 351. *Perepluta u Miroslavljevom jevandjelju.*

Ime “Semargl” nastalo je od dvije riječi: SEMA-AGRA

a) SEMA > seme (jed.) > semja (mn.) > zemja (gradivna imenica) > Zemlja (vlastita imenica);
b) AGRA (sanskritska riječ *“agra”* znači *“prvo, početno, izvorno, originalno”.*

SEMA-AGRA > SEMAAGRA > SEMAGRA = SEME PRVO

SEMAAGRA metatezom postaje SEMAARGLA, a zaštitnik SEMAARGLE (Zemlje) je SEMAARGL, odnosno SEMARGL.

Sl. 352. *Semargli i Pereplute, "Srbski Šestodnev" iz 1263. godine.*

"Заставка сербского «Шестоднева»— списка 1263 г., выполненного Федором Грамматиком по заказу иеромонаха Дометиана, «духовника» Хиландарского братства на Афоне (ГИМ, Син., № 235), хорошо известна исследователям. Эта композиция останавливала на себе внимание еще Ф. И. Буслаева и В. Н. Щепкина, в цвете ее опубликовал в своем альбоме В. В. Стасов, а в наши дни ее значение было подчер-кнуто авторами издания «Сокровища древней письменности» по материалам ГИМ."("Заставка из «Шестоднева» сербского извода. 1263 г. ГИМ, Ст., № 235, по Ф. И. Буслаеву).

Sl. 353. *Semargl na fasadi manastira Studenica, 12. vijek (da bi sakrili postojanje Semargla na fasadi Studenice, sveštenici SPC Semargla su proglasili Mrakodršcem, tj. đavolom, a rastuću rodnu lozu proglasiše zamkom).*

Sl. 354. *Semargl, krilati pas, na stećku (Zabrdje, Toplik, Tarčin).*

ZAJEDNIČKI MOTIVI

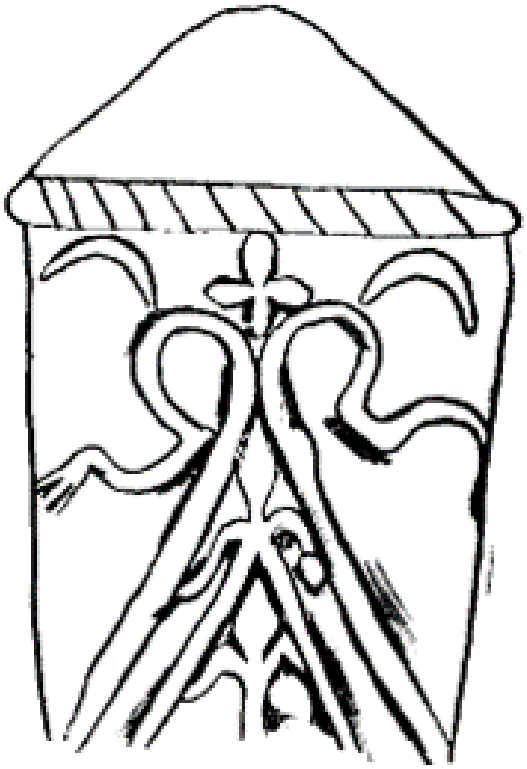

***Sl. 355**. Ukrasni reljef sa sabornog hrama u Starom Rjazan, Rusija (Карниз собора из Старой Рязани) iz 12. vijeka i motiv stećka u Donjim Barama, Blidinje (desno).*

AZDIJA

Azdija je solarni simbol na dolami (ogrtaču, plaštu) koji su nosili srbski feudalci srednjeg vijeka. Azdiju možemo vidjeti na freskama sa likovima Nemanjića u manastiru Sopoćani. Kako je izgledala azdija po kojoj je dolama dobila ime i šta znači riječ AZDIJA?

AZ-DIJA

AZ znači JA, JESAM, BIVAM, POSTOJIM

DIJA znači DUH što je isto kao DAH, tj. ŽIVOT

AZDIJA znači JA BOG, JA ŽIVOT, JESAM ŽIVOT
Kažu da je "azdija" persijska riječ, ali vidjesmo da je i srbska.

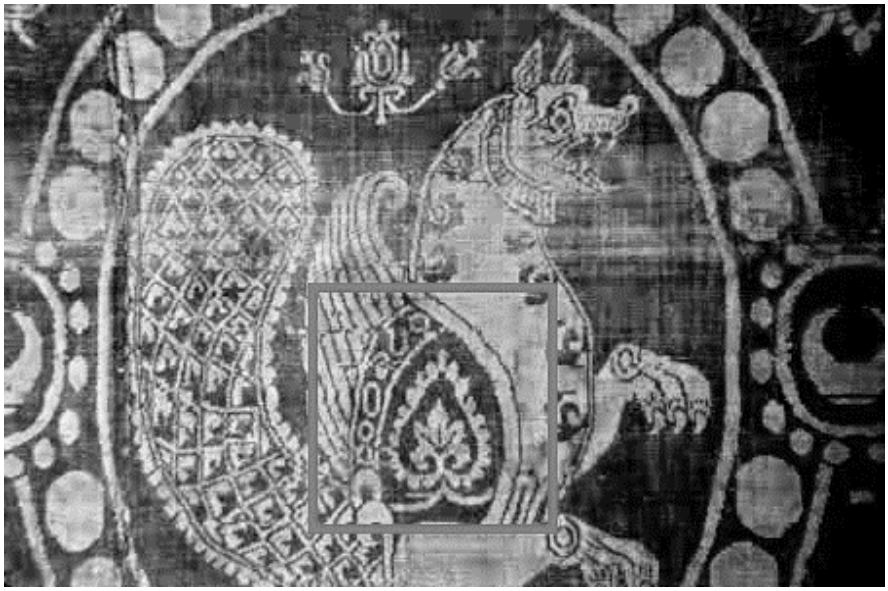

Sl. 356. *Azdija na sasanidskoj persijskoj varijanti Semargla ili Senmurva (Шёлковая ткань. Музей Виктории и Альберта (Англия).*

Sl. 357. *Azdija kao bordura na stećku (Novakovići, Kod jezera, Žabljak).*

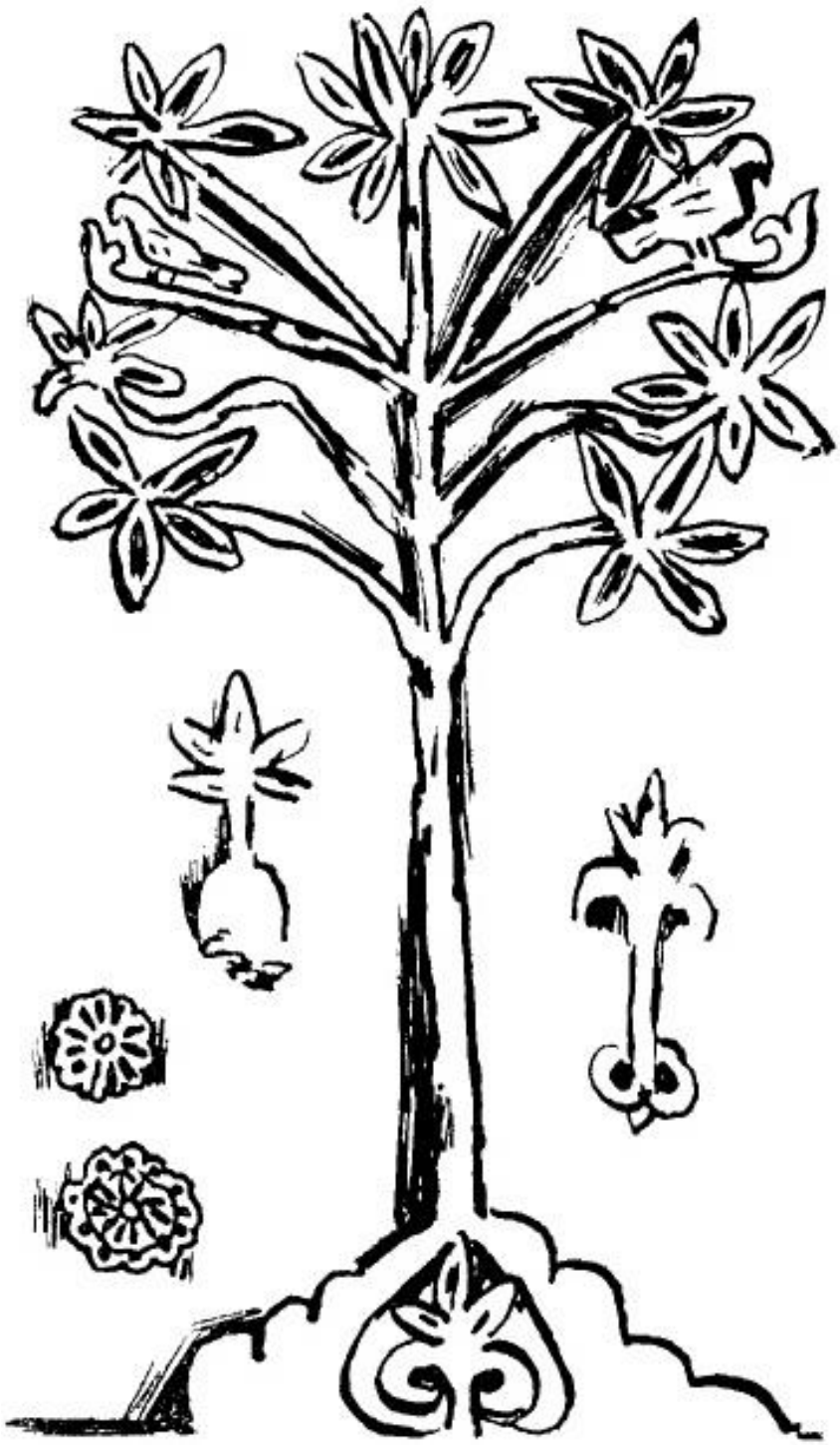

Sl. 358. *Azdija u korijenu drveta života (motiv na stećku iz Donje Zgošće kod Kaknja, sada u Zemaljskom muzeju u Sarajevu).*

Sl. 359. *Miroslavljevo jevanđelje: azdija na kruni Isusa Hrista (u heraldici kruna je simbol Sunca).*

KOVRTAN

Sl. 360. *Kovrtan Malog Božića*

Kovrtan je pogača česnica pripremljena za Mali Božić koji pada 1. januara julijanskog ili 14. januara gregorijanskog kalendara. To je julijanska Nova godina. Za razliku od božićne česnice, u sredini kovrtana je iskruženje u obliku kocke ili trougla, što je geometrijska simbolika Božijeg mira i Božjeg Trojstva. U samo svanuće rano izjutra na Mali Božić kovrtan je nošen u pojatu (štalu) i stavljan volu dešnjaku na desni rog, a potom u gumnu postavljan na vrh stožijera. Tada su djeca trčala oko stožijera u pravcu suprotnom kretanju kazaljki na satu, dakle u pravcu Zemljine rotacije. Stožijer na gumnu je simbol kosmičke ose (axis mundi), a kovrtan je simbol Sunca, dok Zemlja, koju predstavljaju djeca, rotira oko Sunca.

Zapitajmo se otkud Srbima centralne Bosne taj običaj? Je li to hrišćanski običaj? Ne, nije hrisćanski, nego običaj izprehrisćanske vjere, običaj koji su to zadržali dvovjerci krstjani, koje kroz grkoortodoksna usta Svetog Save 1219. godine i rimokatolička usta Franje Račkog 1869. godine lažno nazvaše bogumilima.

POSJEK

Medju pravoslavcima i muslimanima Bosne, Hercegovine i Dalmacije, kao i medju rimokatolicima, čiji preci nisu davno iz pravoslavlja prešli u rimokatolicizam, još postoji jedan drevni prhrišćanski običaj koji oni čine nasuprot hrišćanskoj i islamskoj dogmi. To je prinošenje krvne žrtve na temelju nove kuće. Pravoslavci to zovu "posjek", muslimani nazivaju "kurban". Obično se kolje janje, ovan ili ovca jalovuša, mada su poznati slučajevi da se i june ili vo prinesu na žrtvu.

Na zidu okrenutom Suncu majstor zakonje životinju da okrvavi zid. Meso pojedu majstori i ukućani, a u Hercegovini se razdijeli i po komšiluku. Vjeruje se da je time domaćin zamijenio svoju glavu i glave svojih ukućana, a da žrtva nije prinijeta, onda bi domaćin, domaćica ili kogod drugi u onomu domu za godinu dana umro.

I šta je zaključak? Zaključak je da su i pravoslavci i muslimani i rimokatolici sa prostora bivše Jugoslavije potekli iz jednog zajedničkog korijena: Sebra, Simbra, Cimbra, Cimerijana, Kimbra ili Kelta.

Sl. 361. *Stare seoske bosanske kuće oko 1920.godine.*

"**C**" JE SIMBOL SUNCA

Sl. 362. *Indijanski petroglif (Rinconada Canyon, New Mexico, USA).*

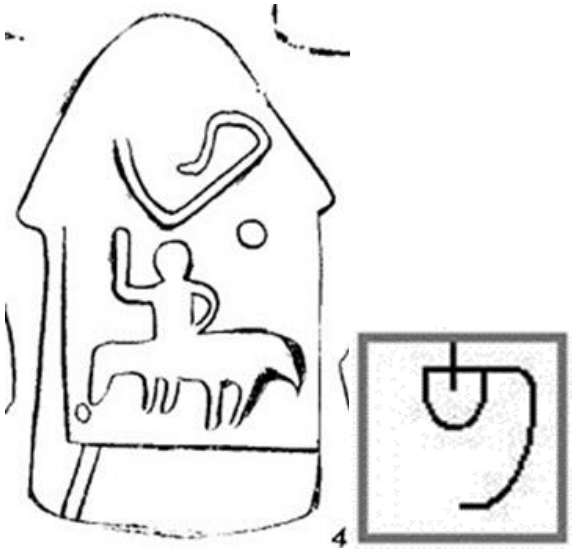

Sl. 363. *Simbol iznad konjanika (Budimir, Steljci, Sinj) i ligatura vinčanskog pisma (desno).*

Sl. 364. *Obratimo pažnju na slovni znak "**C**" (**S**) na pečatu ruskog kneza Svjatoslava (10.vijek).*

Sl. 365. *Sarmatska tamga koja znači "**SO**" i to je bilo sarmatsko ime Sunca.*

Na pečatu ruskog kneza Svjatoslava Igorijeviča (?-972. g.) nalaze se slova glagoljice, ćirilice i latinice. Današnja striktna podjela na ćirilicu (kao srbsko pismo) i latinicu (kao pismo Hrvata i Bošnjaka), ideološko-religijskog je karaktera.

SUNČANI O-KRST

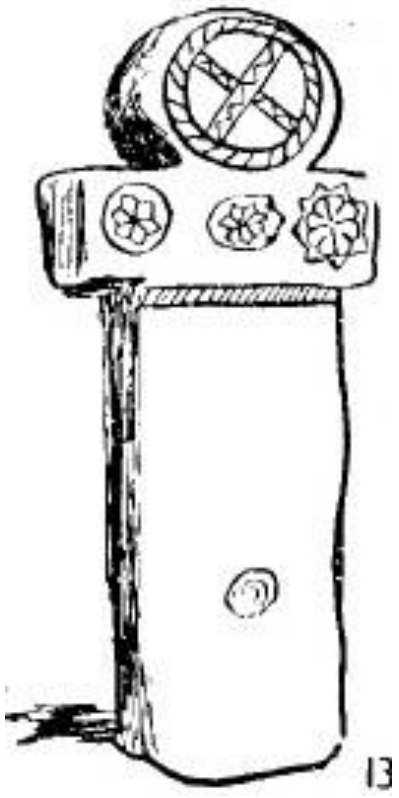

Sl. 366. *Ovo nije hrišćanski golgotski krst stradanja, muka i smrti, nego sunčani krst života (Zijemlje Polje, Pločice, Mostar).*

Sl. 367. *Pod nebeskom kupolom O-krst Sunčevog kolovrta (Cavtat, Dubrovnik).*

ANKH

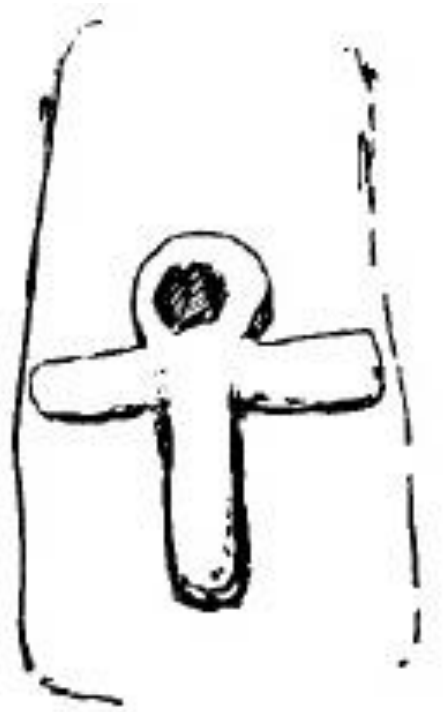

Sl. 368. *Solarni krst "ankh" (Dobrića Poljana, Borci, Konjic).*

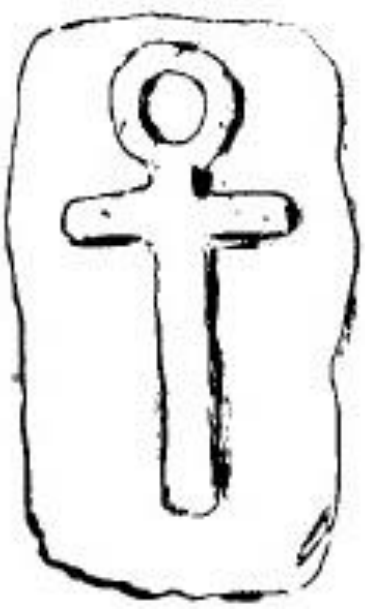

Sl. 369. *Bahtijevića Han, Borci, Konjic.*

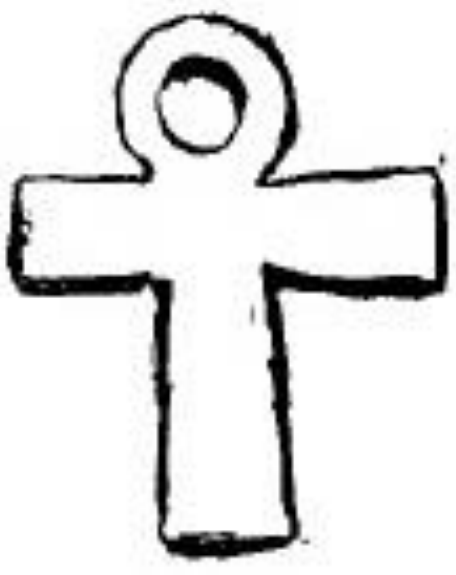

Sl. 370. *Ankh na stećku u Bakrića njivama, Nevesinje.*

Sl. 371. *Banjdo, Podvelež, Mostar.*

BOŽIJE OKO

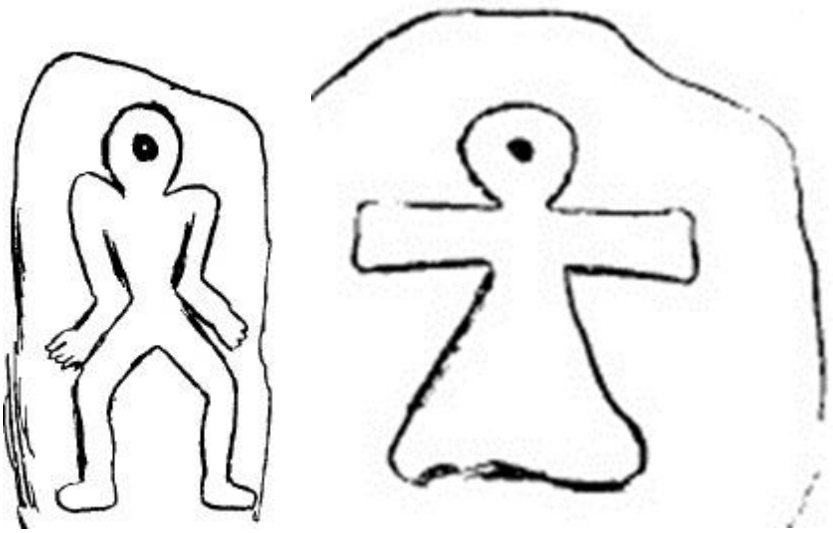

Sl. 372. *Božije oko na stećcima (Bandjo, Podvelež, Mostar).*

Sl. 373. *Božije oko na stećku (Gornje Bare, Kalinovik).*

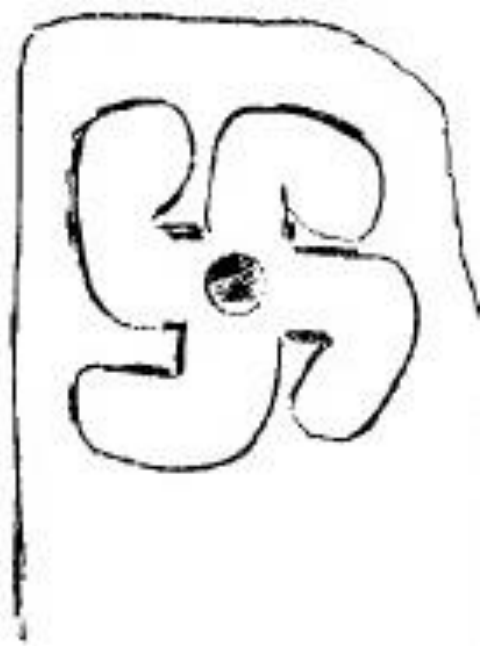

Sl. 374. *Božije oko na stećku (Cista, Velika gomila, Imotski).*

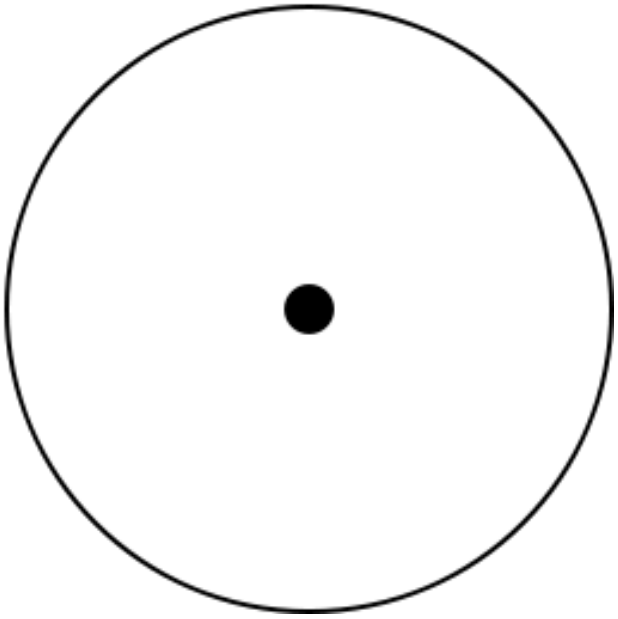

Sl. 375. *Astronomski simbol Sunca: centar svakog kruga je Božije oko.*

SIMBOLI

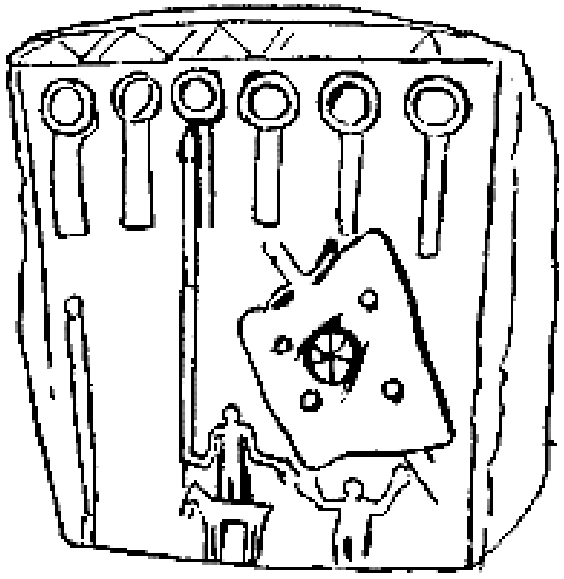

Sl. 376. *Šest krugova je šest sunčanih mjeseci proljeća i ljeta. Nakon tri mjeseca proljeća, koplje Svetog Vida pokazuje prvi dan ljeta: Vidovdan!*

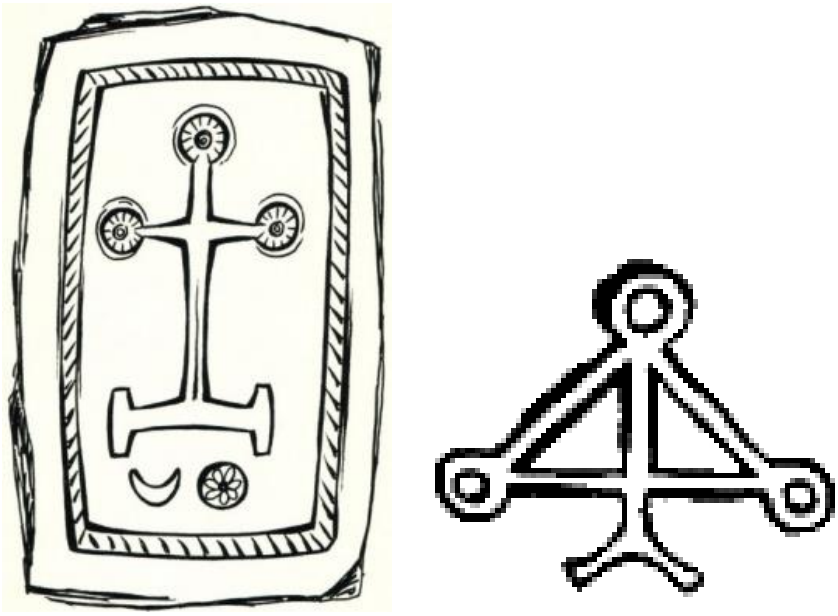

Sl. 377. *Uže (špag) simbol je mjere vremena. Baza krsta su jesen i zima kao držač "trougla". Tu je zimski solsticij, početak novog ciklusa Sunca, početak godine. Krugovi na vodoravnoj liniji su proljetna i jesenja ravnodnevnica, a treći krug iznad je ljetni solsticij, Vidovdan..*

Sl. 378. *Kameni blok sa prehrišćanskim solarnim simbolima kolijade, kolovrta ili kolovrata. Sada služi kao stepenik crkve manastira Rudare kod Leskovca (ovo je ujedno i očigledni primjer zatiranju srbskog kulturno-istorijskog i vjerskog naslijeđa).*

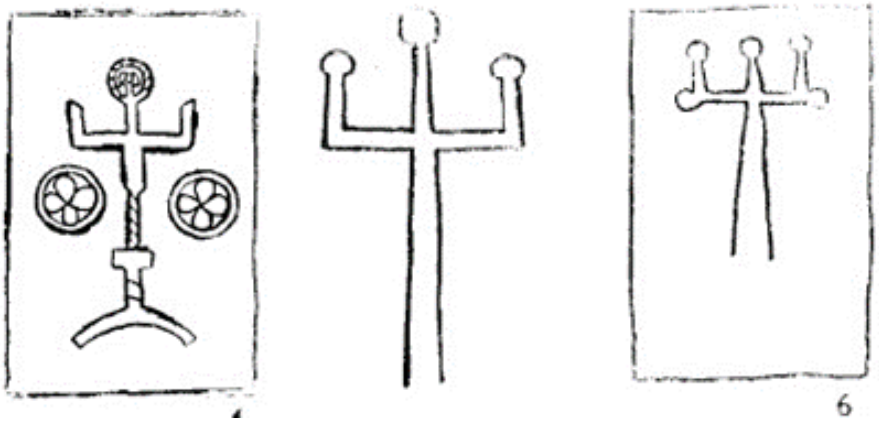

Sl. 379. *Simbol na keltskom novcu i na stećcima.*

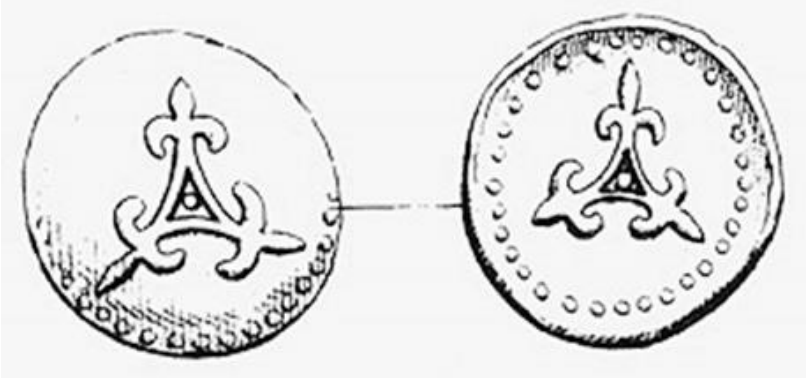

Sl. 380. *Triskelioni sastavljeni od tri perunike (keltski novac).*

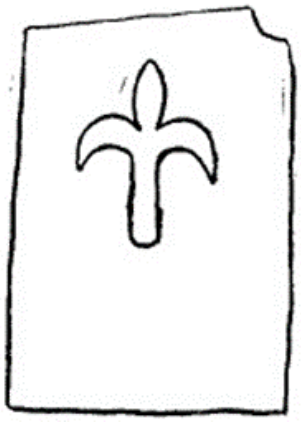

Sl. 381. *Perunika kao motiv na stećku (Vrtoče, Gradina, Bosanski Petrovac).*

Sl. 382. *Motiv na stećku u Mršićima kod Vlasenice.*

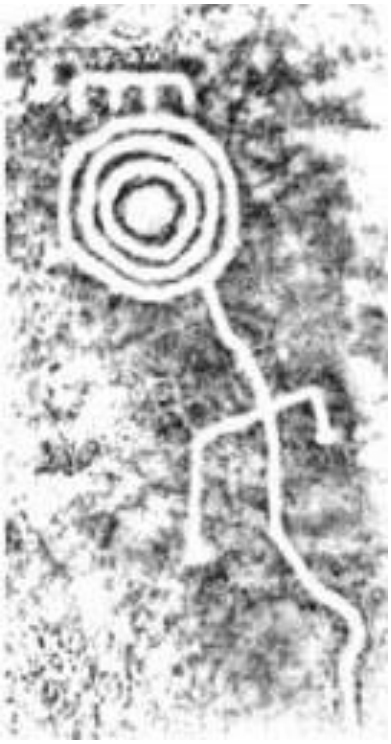

Sl. 383. *Oborene ruke simbol su zimskog solsticija (indijanski petroglif, Madra Luna Nilo, Cundinanarca, Colombia).*

Sl. 384. *Podignute ruke simbol su ljjetnog solsticija (motiv na stećku-krstači, Kovači, Krst, Velimlje).*

OBELISCI

Sl. 385. *Dvanaest podioka na obelisku je dvanaest mjeseci.*

Sl. 386. *Obelisk sa svastikom proljeća i svastikom ljeta. Vrh obeliska pripada Vidovdanu (Lisičići, Konjic).*

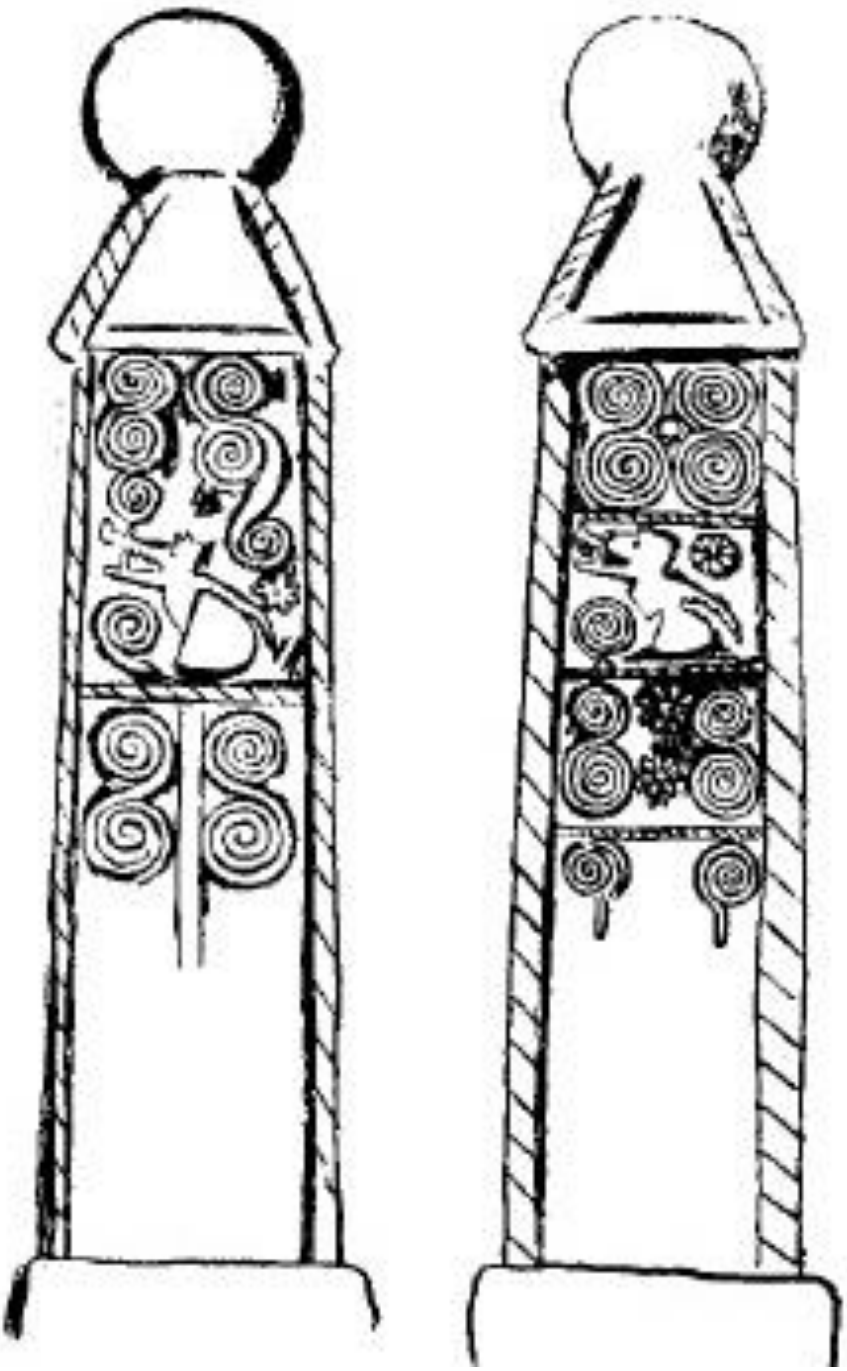

Sl. 387. *Obelisk u slavu Sunca (Donji Bakići, Olovo).*

DVOSTRUKI KRSTOVI

Sl. 388. *Dvostruki krstovi na stećcima u Vrlici kod Knina.*

Sl. 389. *Dupli krst na grbu Kosača.*

Sl. 390. *Dvostruki krst američkih Indijanaca (petroglif, Rinconada Canyon, New Mexico, USA).*

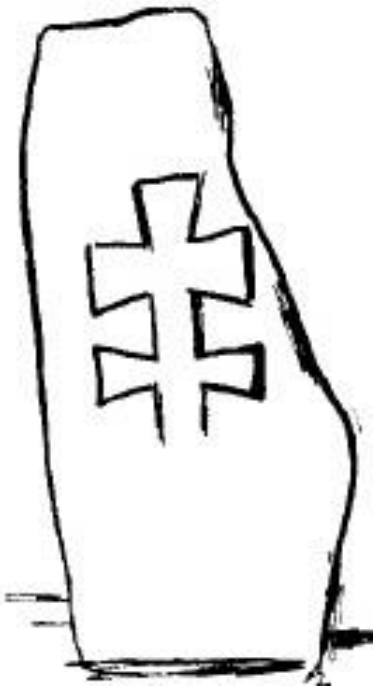

Sl. 391. *Dvostruki krst na stećku u Beloj Crkvi, zapadna Srbija.*

LAV I ZMAJ

Srbi su porijeklom Cimerijani, Kimbri, Simbri, Sebri iz Dušanovog zakonika, koje su neki istoričari zvali Keltima. To su današnji Srbi, Hrvati i islamizirani istoplemeni Bošnjaci. Politika je kroz tri avramske vjere: grkopravoslavlje, rimokatolicizam i islam, unijela sjeme razdora u jedan rod sa nekad dva, danas već tri plemena. Sveti Juraj, kojeg i danas slave i poštuju, i stećci svjedoci su im ovih riječi.

Sl. 392. *Lav na stećku (Mokro, Barevište, Lištica).*

Sl. 393. *Zmaj na stećku iz Donje Zgošće kod Kaknja (Zemaljski muzej u Sarajevu)*.

Crveni zmaj i crveni lav kao solarni znakovi bili su simboli Cimerijana (Kimbra, Simbra, Sebra ili Srba).

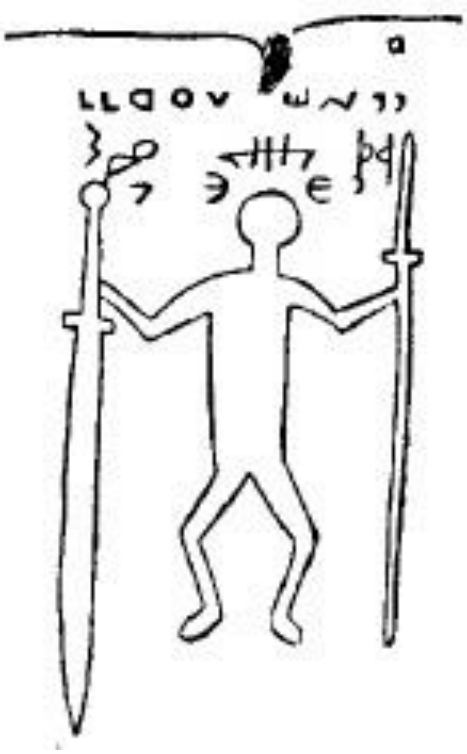

Sl. 394. *Stećak iz Fatnice sa lokacije Kamenička glavica kod Bileće. Slovni znaci na njemu datiraju iz davne prošlosti. Neki slovni znakovi u gornjem redu slični su slovima Etruraca iz 4-1 vijeka st. ere. Čiji su ovi slovni znaci i sta znače? To niko ne zna (ili neće da zna), pa su svi ovo prećutali, jer da su išta progovorili, sve njihove laži o bogumilima srušile bi se kao kula od karata.*

Stećci su djelo generacija jednog naroda. Gradjeni su i podizani i prije srednjeg vijeka. Najstariji stećci pripadaju Srbima rodovjercima, a potonji polupaganima dvovjercima: rodovjernim hrišćanima, krestjanima ili krstjanima.

I tako sve laži o "istorijskim bogumilima - babunima" u državi Nemanjića i zapadno od Drine padaju na djubrište istorije!

ŠAPE KAO SVASTIKE-KOLOVRTI

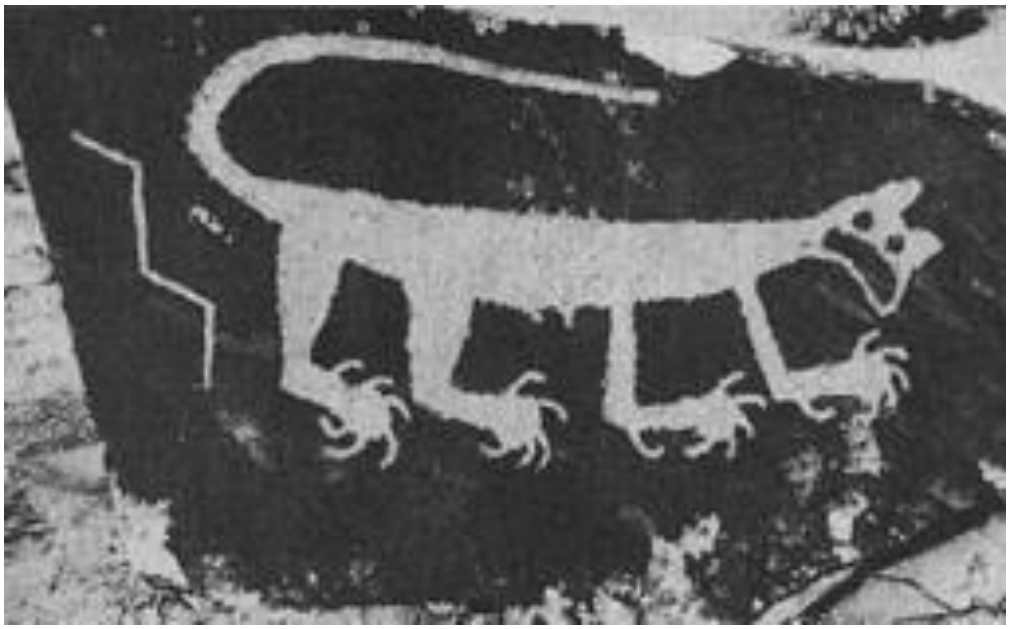

Sl. 395. *Šape u obliku svastike-kolovrta (petroglif Pueblo Indijanaca, Petrified Forest National Park, Arizona 12-13. vijek).*

Sl. 396. *Motiv na stećku: šape u obliku svastike-kolovrta (Lipenović, Krupanj).*

UNIŠTAVANJE STEĆAKA

Sl. 397. *Stećak u zidu hrama SPC (Broćanac Nikšićki).*

Sl. 398*. Stećak u zidu.*

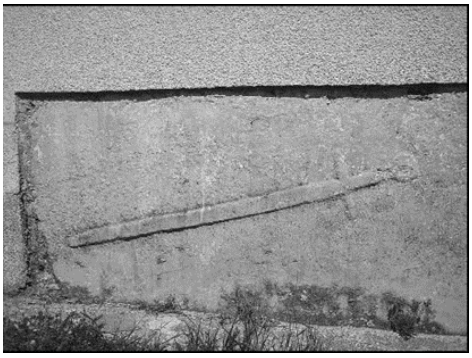

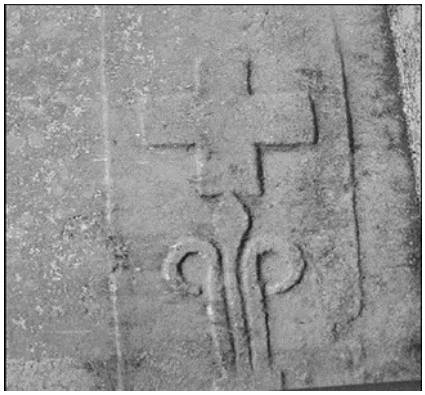

Sl. 399. *Stećci ugrađeni u zid pravolsavne crkve u Markovcima kod Benkovca.*

Sl. 400. *Stećci u zidu pravoslavne crkve na Rogatici.*

Uništavanje i zatranje stećaka teče vijekovima. Stećke je koristio prosti narod za gradnju svojih objekata i za nasipanje puteva, a koristile su i sve tri zvanične vjerske organizacije za gradnju svojih hramova. Uništavanje i zatranje stećaka teče vijekovima. Stećke je koristio prosti narod za nasipanje lokalnih cesta.

PORIJEKLO SRBA

Citat iz Zakonika cara Dušana:

"55. О псовању властеоском:

И ако властелин , или властеличић, опсује себра, да плати сто перпера; аколи Се-бар опсује властелина, или властеличића, да плати сто перпера и да се осмуди."

Srbi su Sebri, koje pominje Dušanov zakonik, bili su starosjedioci Balkana u vrijeme kad su Sebrima vjerom i porijeklom vrlo srodni slovenski ratnici preko Dunava prodrli na Balkan i porobili Sebre sve do Egejske Makedonije. Bilo je to u ono vrijeme od 6-7. vijeka, koje istorija naziva dolaskom Slovena na Balkan. Ovi ratnici donijeli su sa sobom staroslovenski jezik, jezik vrlo srodan srbskom jeziku, te su grčki monasi Ćirilo i Metodije pokušali starolovenski jezik nametnuti svim pokorenim Sebrima. Njihova namjera je propala, jer je staroslovenski jezik, mada srodan srbskom narodnom jeziku, bio i ostao samo jezik došljaka i njihovog plemstva, koji su se nametnuli starosjediocima Sebrima (Kimbrima ili Keltima), za vladare.

Slomom nemanjićke države staroslovenski jezik opstaje samo u krilu nemanjićko progrčke crkve, kao duhovno-političkom produžetku i čuvaru nemanjićke države i crkve, dok je u prostom serbskom narodu opstao bogati narodni jezik Sebra, danas poznat kao srbski jezik.

Sebar (jed.) i Sebri (mn.)! Zar to nije logika stvari? I da ponovimo da su istorijski Gimri, Gimiri, Cimerijani, Cimbri, Galati, Galaćani, Kimbri, Simbri, Sebri ili Srbi poznati i kao Kelti. Sad tek može da nam bude jasno otkud tolika srbska plemena širom Evrope. I jasno nam je otkud staroslovenski jezik kao službeni jezik srednjeg vijeka i otkud narodni srbski jezik među Srbima (Sebrima). Jasno je takođe zašto je Nemanja u Raškoj zatro tradicionalnu srbsku dvovjeračku pravoslavnu Crkvu krstjana, prognao njene sljedbenike i popalio sve knjige napisane prije uspostavljanja njegove potpune vlasti nad Sebrima. Tako se još jednom obistinilo da pobjednici pišu istoriju.

Cimbri (Simbri, Sebri, Srbi) potomci su najstarijeg Nojevog sina Jafeta, tj. potomci Jafetovog sina Gomera (odatle vuče korijen izreka da su Srbi narod najstariji, jer je Jafet najstariji Nojev sin, a Gomer najstariji Jafetov sin). Korijen imena *"Gomer"* je *"Gom-"* i znači *"gomolj, skup, rod, zajednica, porodica, domaćinstvo". "Gomer"* dakle znači *"onaj koji stiti porodicu, domaćin".*

Nakon rušenja Vavilonske kule i rastura Nojevih potomaka iz Senare, nova domovina Cimerijana je na Balkanu odakle su se raširili po cijeloj Evropi, a na istok, preko Karpata, nastanili se na sjevernoj obali Crnog mora i na Krimu (Tauriji). Svuda Evropom raširili su se do Skandinavije i do današnje Engleske, Irske i Škotske.

Sa sjevernih obala Crnog Mora kasnije su potisnuti od Skita i opet odatle rasuli se na sve četiri strane svijeta (o tome piše Herodot). Jedni su su izbjegli sjeverno od Krima, drugi su stigli do Karpata i preko Karpata ponovo došli do svojih saplemenika na Balkanu, a treći su stigli do Male Azije i istočno sve do Indije i zapadnih granica Kine. Dakle su Cimerijani, Cimbri, Simbri,

Sebri ili Srbi bili starosjedioci Balkana i Evrope. Svi su poznati pod opštim istorijskim imenom kao Cimbri, Kelti, Gali, Galati ili Gali.

I dolazi 6. vijek. Iz Bijele Srbije i Bijele Hrvatske, negdje iza Karpata, preko Dunava na područje Balkana upadaju slovenski ratnici, koji nisu ništa drugo do slavenizirani Kelti. Njihovo slovensko ime prvi put se tada pominje. U vrijeme 6-7. vijeka slovenski ratnici osvajaju Balkan. I kao osvajači vremenom po Raškoj i Zeti zbacuju domaće velikaše i postavljaju svoje starješine. Domaće pokoreno stanovništvo čine romanizirani Kelti.

Kako su pridošli Sloveni zvati romanizirane Kelte Balkana? Stočare su zvali *"Vlah"* i *"Vlasi",* a zemljoradnike *"Sebar"* i *"Sebri"* (na ruskom jeziku *"sebar"* znači *"zemljoradnik, ratar"*). Sloveni su sebe zvali Srbima. Imena pokorenih Sebra i vladajućih Srba skoro su ista, ali su Sebri i Vlasi postali niži pokoreni stalež, a Srbi ratnički vladajući stalež.

Na mađarskom jeziku GRB je CIMER. Pogledajmo ovaj jezički šablon:

a) Gamel (hebrejski)
b) Kamel (grčki)
c) Camel (latinski)
d) Magedon (hebrejski)
e) Makedon (grčki)
f) Macedon (latinski)

Istim načinom nastalo je sljedeće:

a) GOMER (hebrejski)
b) GIMER (asiro-vavilonski) > GIMIRI
c) KIMER (grčki) > KIMRI
d) CIMER (latinski) > CIMRI > SIMBRI > SIRBI > SEB-RI > SERBI > SRBI

Srž cijele priče o tome ko su poluvjerci, ili "istorijski bogumili" iz vremena države Nemanjića i zapadno od Drine, otkrivamo iz 20. člana Dušanovog zakonika:

„20. О врачарима, који тела мртвих спаљују:

И људи, који вражбинама узимају из гробова, те их спаљују, то село, које то учини, да плати вражду, а ако буде поп на то дошао, да му се узме поповство." (Zakonik cara Dusana, Čl. 20)

"Није искључено да су Срби који су правили громиле поред цркви прихватили хришћанство, али су наставили да спаљују покојнике (верујући да ће тако душу пре ослободитида оде на небо)." (Dj. Jankovic, Srpske gromile, Beograd, 1998.)

Nemanjići su uveli zakon da se tijela pokojnika moraju zakopati po učenju vizantijskog hrišćanstva, koje je u vrijeme Nemanjića postalo zvanična državna vjera.

Neki poluvjerci, držeći se običaja stare vjere da se pokojnik spali. Da se taj običaj u nekim krajevima ondašnje Srbije zadržao i po primanju hrišćanstva sve do Dušanovog vremena, svjedoči pominjanje popova na tim spaljivanjima. Popovima se prijeti raščinjenjem ako se nadju, ili se dokaže da su prisustvovali obredu spaljivanja mrtvaca. Očito je da se ne radi ni o kakvim vradžbinama i gatanjima, već prisustvo popa na spaljivanju tijela umrlog svjedoči da se radi o hristijanizovanim Srbima poluvjercima krstjanima. Zato pod mnogim stećcima nema grobova, jer su tijela pokojnika spaljena.

Cimbri (Simbri ili Kelti) današnji su Srbi, Hrvati i islamizirani istoplemeni Bošnjaci. Religijska ideologija je kroz tri avramske vjere (grkopravoslavlje, rimokatolicizam i islam) unijela sjeme razdora u jedan rod. Sveti Juraj sjećanjem ih opominje na njihove korijene, ali oni, služeći tudjim političko-religijskim ciljevima, sve više mu se opiru.

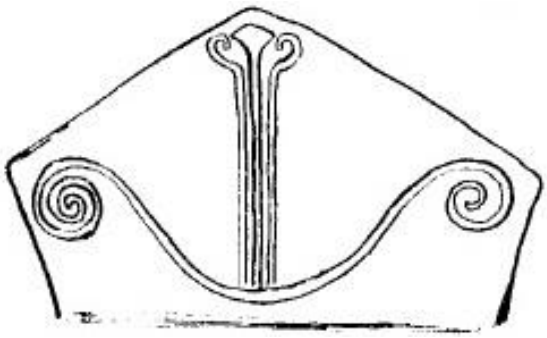

Sl. 401. *Sunčana sezona proljeća i ljeta sa ljetnim solsticijem u sredini (okolina Rogatice).*

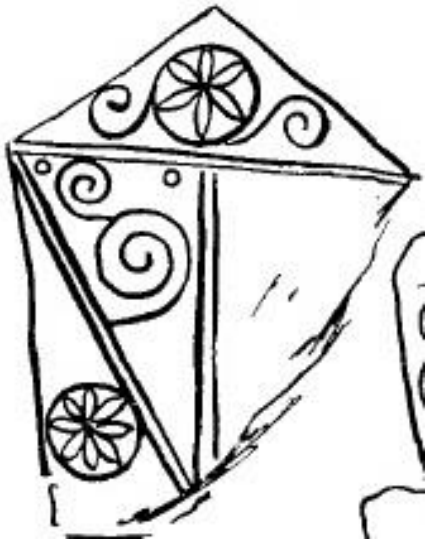

Sl. 402. *Sunčani Perunov cvijet života (Skočić, Zvornik).*

NEIZBRISANI TRAGOVI NASLIJEĐA

Sl. 403. *Simboli dvovjernih krstjana na vratima crkve brvnare u selu Marićka, u neposrednoj blizini Prijedora i Omarske kod Banjaluke.*

Sl. 404. *Svetovid na stećku u Radmilji.*

Sl. 405*. Nepobjedivo Sunce (Sol Invictus, statue in Milan Archeology Museum).*

SUNČEVO KOLO

Sl. 406. *Indijansko Sunčevo kolo (petroglifi, Valley of Fire State Park, Nevada, USA).*

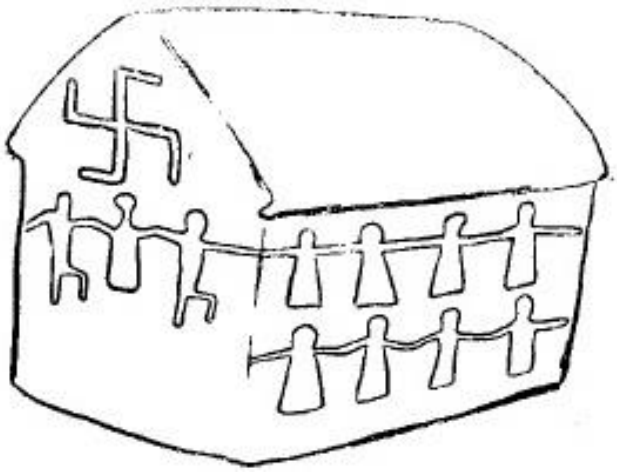

Sl. 407. *Sunčevo kolo (Budimir, Imotski).*

Sunce je Božji kolovođa i neba i sve zemlje. Hvatajte se u Sunčevo kolo života i radosti, jer Bog je stvorio Sunce da svjetlost daje svijetu i toplotom da održava život na Zemlji, a ti, čovječe, od Boga nemaš pravo bilo čiji život da uništavaš. Od Boga nemaš pravo ni mrava da zgaziš, a kamo li da u ime Boga ljudima zlo činis i da ubijaš i zatireš ono što je Bog stvorio života radi. Ko god ti kaže drugačije, taj je lažov i ne služi Bogu, nego služi mrzitelju ljudi: vragu, đavolu, šejtanu. Ne služite svojim djelim đavoljim slugama među ljudima, nego Bogu Stvoritelju Sunca služite, jer On je Sunce Pravde i Stvoritelj svega vidljivog i nevidljivog i svima na zemlji životnu svjetlost daje ne gledajući ko je ko.

Sl. 408. *Sunce kolovođa (Ravno Ravanjska vrata, Kupres).*

"Bog je svjetlost i u njemu tame nema nikakve*". (1.Jov.1:5)*

Bog je Istina. Istina u Suncu boravi i svemu na zemlji svjetlošću život daje.

POSVETA PRECIMA, POKLONICIMA SUNCA

“О невини синови природе,
о мудрости проста најсјајнија!
До рођења св'јета истинога,
ви пресретни поклоници сунца!
Ви сте вјерни небесни синови,
вас свјетила луче животворне
носе к творцу, лучах источнику;
луч је сјајна богословија вам,
луч вам жертву у небо уводи,
луч вам творца освјетљава душу!”

(Petar P. Njegoš, Luča Mikrokozma, Pjevanje VI, odlomak)

SLAVA VIŠNJEM BOGU!

O AUTORU

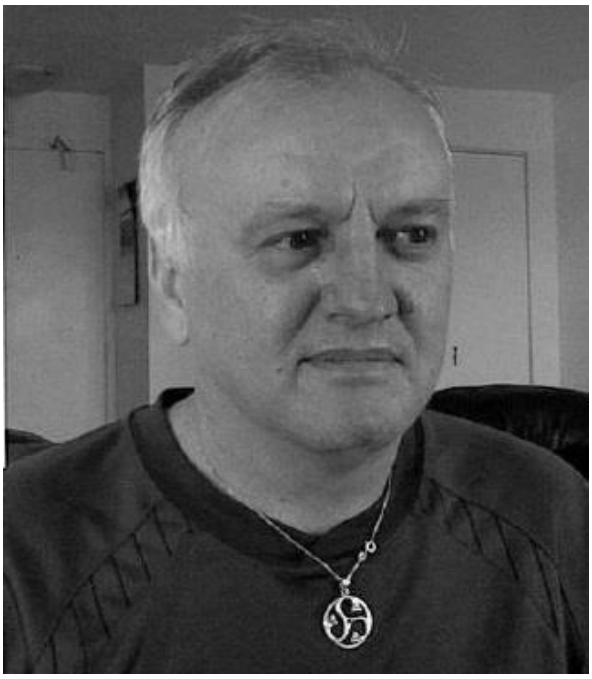

Petko Nikolić Viduša rođen je na Viduši kod Kaknja na dan Sv. Petke 27. (14.) oktobra 1951. godine. Osnovnu školu pohađao je u Modrinju (opština Kakanj) i u Perinom Hanu kod Zenice, a srednju u Zenici. Studirao u Sarajevu. Kao prosvjetni radnik radio u zeničkim osnovnim školama. U Kanadi živi i radi od 1993. godine. Autor je nekoliko knjiga o Velikoj piramidi. U izdanju Izdavačke kuće "Pešić i sinovi" u Beogradu 2014. g. objavljena mu je knjiga "Stećci, laž i bogumili" a bavio se i poezijom (knjiga "Nebeski glasonoša", Književni klub "Studenac", Tešanj, 1990).

Bibliografija:

Dragoslav Lj. Srejović - Ljubinka Babović, Umetnost Lepenskog vira. Beograd, 1983.

Elvir Duranović, Elementi staroslovenske tradicije u kulturi Bošnjaka, odnos isla-mskih učenjaka u Bosni i Hercegovini prema njima, Bugojno, 2011.

Henri de la Tour, The Atlas of the Coins of Gaul, Sous-Bibliothécaire au Département des Médailles et Antiques, de la Bibliothèque Nationale, Paris, 1892, reprinted in 1991.

Marian Wenzel, Ukrasni motivi na stećcima, Sarajevo, 1965.

Miodrag M. Petrović, Pomen bogumila – babuna u Zakonopravilu Svetoga Save i "Crkva Bosanska", Beograd, 1955.

Marko Vego, Srednjevjekovni nadgrobni spomenici BiH, Ljubuški, Sarajevo, 1954.

Radoslav Katičić, Ljuta zvijer, Filologija 49, Zagreb, 2007.

Radivoje Pešić, Vinčansko pismo i drugi gramatološki ogledi (drugo dopunjeno izdanje, Pešic i sinovi, Beograd, 1999.)

Sefik Beslagić, Stećci - kultura i umjetnost, Sarajevo, 1982.

Sefik Bešlagić, Stećci - Kataloško-topografski pregled, Sarajevo, 1971.

Sreten Petrović, Srpska mitologija, Mitološke mape, Prosveta, Niš, 2000.

Тадеуш Сулимирский, Сарматы. Древний народ юга России, Центрполиграф, 2010.

Vaso Glušac, Istina o bogomilima, priredio Đorđe J. Janjić, Književne novine, Beograd, 1992.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

27-876.45
726.825.04(497)

НИКОЛИЋ, Петко, 1951-
Stećci, laž i Bogumili / Petko Nikolić Viduša. - Beograd : Pešić i sinovi, 2014 (Beograd : Kaligraf). - 332 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Biblioteka „Tragom Slovena"; knj. 62)

Autorova slika. - Tiraž 500. - O autoru: str. 330. - Bibliografija: str. 331.

ISBN 978-86-7540-185-8

a) Богумили b) Стећци - Мотиви
COBISS.SR-ID 205123084

STEĆCI, LAŽ I BOGUMILI

Čiji smo mi Balkanci: svoji ili tuđi?
Potomci časnih slobodarskih predaka zarobiše sebe u tuđine. Prestali smo biti ono što smo bili vekovima pre pojave hrišćanstva i pojave islama. I jedno i drugo prvo je primila naša ondašnja plemićka gospoda, a narod je gurao onako kako je morao zlim prilikama pritisnut, ali bez obzira da li su primili hrišćanstvo ili islam, preci naši čuvahu mnoga prehrišćanska i mnoga preislamska verovanja.
A mi današnji Balkanci?
Šta smo mi danas i čiji smo mi danas?

ISBN 978-86-7540-185-8